Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Оссолінсъкі колекції.

CD – диск виконано в рамах угоди укладеної з квітня 2004 р. між Львівською науковою бібліотекою НАН України у Львові і Національним Закладом ім. Оссолінських у Вроцлаві.

Lwowska Naukowa Biblioteka im. W. Stefanyka NAN Ukrainy.

zespół (fond) 45.
Archiwum Dziaduszyckich

Część I. Rękopisy Biblioteki Poturzyckiej Dzieduszyckich.

137. „Dyaryusz różnych ciekawości czyli excerpt z listow rożnych zaczęty die 1 Octobris 1791° anno". Kopie listów pisanych z Warszawy najprawdopodobniej do wojewody krakowskiego Piotra Małachowskiego 1791-1793. *XVIII w. S. 400.*

STRONY NIEZAPISANE NIE ZOSTAŁY ZDIGITALIZOWANE

Львівська бібліотека
АН УРСР
ВІДДІЛ РУКОПИСІВ
Дідушн. 137

Z Bibliotheki X. Stanisława
Jabłonowskiego Opata Sanc
Wodzickiej Ste Matki Karmienc
Wodzickiego Seruany mi przez Ego

Dyaryusz.

Roznych Ciekawosci.

Czyli

Excerpt z Listow Roznych.

Zaczęty Die 1. 8bris.

1791. mo Anno.

BIBLIOTEKA PODGÓRZYCKA

Excerpt Listow z Warszawy ex
Die 1. Obris 1791. do.

Swiętosławski, i Zayorski Wołhyńscy a też
ci Mężyńscy Podlascy decyzyli sia
ijesta przeciwko Sessyi Dnia 22. Tho by
toy, ze na niey gwałtownie bez zgody sze
sia decyzya Ziemi do Elektora Saskiego.
o ktorych uczynionych Manifestach
Zaięczki Podolski, podał Boiekt z przy
Krymu i dostatecznym głosom z dalszego
nia uczynionych Manifestow
zamowo zabazania Jest nie dał. Potym
Ruboma dopomniała sie toy decyzyi, ze
wzięie ton Boiekt z dolobrzeyu wszed
v odwłoky; ale Marszałek Podolski wniosł
Zasmiadczenie dla Marszałka Koronnego
aby to od wszystkich było podpisane, ze
żadnego gwałtu na uczynionej Sessyi
nie popełnił, o ktory przez skarżonych
sie iest oskarżonym, Ktoi za tym
Zasmiadczeniem przymuszał sie, i pilnuie
sie podpisać na to oswiadczyć: po tym py
tał sie o zgodę. Odezwało sie wielu ze
zgoda: ale Wołhyńscy z Podolanowskim

i niektorzy Mazowieckiego wołali, że nie mu
zgody. Sapieha mocno zachęcał do zgody
na to zaciemnienie, jednakowoż nie
przyszło do jednomyślności. Górnicki
Generał zabrał głos z oświadczeniem
że się łączy z zaciemniającemi. Po
szli potym burmem do Tronu Król
to zaciemnienie naprzód podpisał, po
tym wszyscy przytomni Senatorowie
Ministrowie i wielu Posłów na sto
liku przy Tronie podpisali. W czasie
tych podpisów Deputowani wyszli.
Król w głosie dwoim z zapałem dokład
ał słowa o Konstytucyi . . . Stoję na
kamieniu, na twardym gruncie, który się
z podmnie nie obsunie, przy niej
nie tylko zdrowie, siły, ale i krew wy
lać gotów jestem, nie dla tego żem to
zrobił, ale dla tego, że sądzę być
pożytecznym. Na ten wyraz słuchu Sy
mmetryi odgłosnd, i ten dał się sły
szeć. — Asekuracja odwołana do Dnia
10. Rezolucye Sejmowe i Opisy dóbr
narodowych

Zdaią się że chcą przerwać deputacyą o Asortwarek, o których podany Akt Ces. Królewskiego w Dobromilu. — Obiecują sobie Wiele Moskiewskie względem przeciw Woysk Moskiewskich przez nasz Kray Bardzo to Stychać, że Woyska Moskiewskie zbliżaią się ku Ruskim granicom

Excerpt Listu z Warsz: d 5. Oct.

Na dzisieyszey Sessyi obiesali Assessorów, którzy ma dzisiewani być Koniecznie ile że Ich Ad Pod-Kancelerzy Kostytuay zaszły, i Klub Ad Dzisiteowskiego Pałacu u diebie Ich pisze. Ponsyą będą mieli Assessorowie i Officialiści, na papierze Stemplowanym, to iest: wiele na Woyt Magistratury wyidzie papieru, z tego im będą obmierzone fundusze, iako też od przyięcia, i pieczęci dochody na też Fundusz obrocone będą; z czego można wnosić.

Że też samo się stanie z Kancellariami Ziemskiemi, gdy na pewnym Sądzie Ziemskim Powiatu. — Roboty dziwne że zdaią nie mieć pewnego fundamentu; znowu obiecuią, że to wszystko wtęp weźmie. — Tyle dziewamy się Roty Kiiowskiey o przechód woyska przez nasz Kray, ale rozumieć jeszcze nie możemy czy pozwolą na ten przechód, ile z Za granicy piszą, że te wszystkie woyska maią się zbliżać ku Pruskiey granicy. — Król nasz dnia wczorayszego odebrał list od Króla Francuskiego, z doniesieniem że Konstytucyą Francuską już przyiął; dyplikuie tego woli i chęć wielkiey większości Narodu, to iest w tym liście wyrazy. — Do skutecznej Assystencyi wzywa się stany do Starostw, ale

Starostwie mocno się wczasnie bo
niej chodzą ohoto siebie.

Kandydaci do Assessorij.

Z Mało Polski.

Potocki Kasztelan Lubelski.
Antoni Michałczewski.
Michał Sobański.
Antoni Fadnicki.
Stanisław Kochanowski.

Z Wielkiey Polski

Zakrzewski Kaszt: Nakiel:
Kiciński.
Woyczyński.
Bochocki.

Z Wielkiego X. Lett.

Adam Chmara Woyt
Marcin Sycziński Podc. Ozm
Walenty Gorecki Podc. Lidz.
Jan Wojnilowicz
Łapicza.

6.

Exerpt Listu Ł. O. O. brús 1791.

Onegday traf spotkał Sekretarza Seymowego Szaszyńskiego z żoną: bita Żona Litwina Zawiszkowskie: go dziada, mszczać się że Jey mę: ża nieco pisano między protestan: tow do Asperserji, rozumiejąc że to wina Sekretarza, a zapewne Ł: tewskiego, trafiła na Kor, ytu Izbie Seymowey w czasie nawet Sesyi w Izbę go uderzyła — Wzię: ta iest pod Warte y dotąd sie: dzi na Examinie — Wczoray po Sesyi była z Zapałem — Wniesiono y utrzymano aż iby Kom: missya Woyskowa niemaiąca sie: dmiu Osob Kompletu, w dzień iak się znaydnie osobach robiła swo=

ia powinność. Przy tey sprzeczce
było wyrzucone, że bez wiedzy Kom-
missyi Woyskowey B. Maia Arma-
ty były wyłożone, że był Gwałt,
to mowił Mężyński. Król odpo-
wiadał u Zapale w te wyrazy –
Że kto mowi o Sejmie B. Maia
mowi o nim samym, a kto
mowi że był gwałt, to fałsz
y pisał się wszakże fałsz
Na co się odezwały z approba-
tą głosy, ale się odezwał y Ze-
gorski: że był gwałt, y że się
przeciw to gwałtowi protesto-
wano. P. Stanisław Potocki
mowił potym, ex kazuiąc się
o wyłożeniu Armat że tego
raz kazem Marszałkow, tu

Mniszech Marszałek zapalił się y pytał się za którego Marszałka rozkazem, bo On wcale o tym niewiedział. Chciał Mniszech zabrać Głos formalny w tey mierze, ale zaraz Ostrowski Bodkarbi y Linowski obiedli Go, y wmyślnie prawie zrobiony szmer po Izbie zatarł niecoteż Materyą —

Excerpt z Listu z Warszawy
d. 12. Obris 1779 A. Dno

Z ciekawości tuteyszych mienia pewnego, ponieważ kardy głosi tak, mowią że Elektor przyjąć koronę determinował się dwudy: Co gruntownieyszego wyd: / że na zdanie od Stanow Determinacyi czasu ułta-

dowania

Sabtuw, miał wyraźną odpowiedź
zawiesić do 4. Miesięcy. Dano tu
wiadomość, że wszczęła się Zaraza
powietrza na Mirowicie. Stąd
extraordynaryjna miała Sessya, kon-
cern tenu zaradzenia. Sejm ma-
terya uradzenia Starostw, iessere
do dwoch Miesięcy odłożył. Gdy dziś
teraz Uradzenie Kommissyow Sta-
rowych. Złożenie Kommissyow
Litewskich z Woyska, ucznia Gro-
mowicza Litewska w każney rzeczy
swoiey będzie przeciwna. Młody
Prezydent bawi tu aktualnie
rzeczą na wezwanie Osoby swoiey
do Assessorij cum Voce consultiva

co ma przyrzeczenie od J. Kollataia.

Excerpt z Listu Ł. 15 8bris

Dwie Sessye były ostatnie tylko
o złączeniu lub nie Skarbu Litt. z
Koronnym, ale szczegulnośći Tychże
Sessyi dosyć ciekawe były. X. Sapieha
mowił naypierwszy Imieniem całey

10 Prowincyi że ta uczyniliśmy, pod
czas Sessyi swoiey Prowincionalney
na rządzenie nie pozwolitu. P. Karp
Zamoyski potrzeba wyborow Stow, wy-
bieranie błędow y niegodziwey Ad-
ministracyi Skarbu Litt. a to zdawa
łoiąc publiczności otwartych, wydo-
bytych, iedney Relacyi Deputacyi do
examinowania, drugiey Oppinii powrah-
ney, te obydwie nadzieiąc o przestęp-
stwach Kommissyi Skarbowey, wszyst
na tym rządzeniu obydwoch. Wotyńscy
y Krzyscy pozwychylili się zotcią do
tego zdania. Wawrzecki pisie Kon-
tent że się on Podskarbim Litt: pro-
bował że Skarby rządzone być nie
powinny. Jutkowski Brzeziński
Ktory Autorem Projektu odszedł
dla zgody. Król przerwał wszy
naiąc się Animozye y Sessyą zawie-
wał. Upatrzono przez ten czas per-
noktaty że obre podburzenie te mate-

tyą bardziey iszcze ktoćiś chciało
Na Następuiącey Sessyi nayuroczą
Posłow Wołyńskich trouitio złączenia
wiącey upatruiący w zgodzie Pro=
wincyow niż w zysku Ekonomicz=
nym. Krol iak nayskliwiey mo=
wił y nayprzekonuiącey dla Litwy
przestrzegał że porozumienie Pro=
wincyow bydź może ukrytym śid=
łem iawnego lub skrytego Nie=
przyiaciela dobra y iestestwa naszego
Do serca y poięcia mowił, y dosyć
skutecznie, zaraz uspokoiono się
czyniono uwagi nad Projektem
urządzenia Kommissyi Skarbowey
ii Ordynie poprawienia go reszto
przez Deputacyą Konstytucyina.

Excerpt Listu z Warszawy d. 19. Obris

Wzgl. dom Elektora Saskiego mowią
tu, że już dla Polski dość finalne
i pomyślne rezolucye, iednakowoż
Listy partykularne donoszą, że nie
nic zgrodzinek, ale rzecz cały do—
czasu

czasu w cale nie powinęło odtrzyć. — Ku
Jaworsku Starościna Warecka umarła. Do
Starostwo było z pod Prawa Cufitentyzmu
przy Kroku oczynowane, i dla tego Krol
Odał go towarz. Anastazemu Walowskie
mu. — Nota Moskiewska względem prze
chodu Wojska swego przez Polskie w
tych dniach będzie Stanowi podana, na
które niemasznie nie lubi skłonności pod
nie nastąpi odpowiedz affirmatywna
Przez P. Obi prawie Sąsiedzkiego nie
nie zrobili, prócz nie czynności względem
Prowiantu który na skarbu Koronnego
z Litewskim, który materyą za dal-
wowawszy Sejm do jutra odwłoczy za
stało. — Mowią tu że Moskwa
nie krotce mu podać drugą Notę w
tey niemało osnowie. Że Gwarancya
Pokoju zrobiona i przyjęta, że dozwo
lenie obydwoch Narodow, a przeto
i uchylone być nie może, tylko z
zezwolenie obydwoch Narodow,
konsekwencya jawna że Moskwa
chce się powrócić do dawney z
nami Gwarancyi, co pewnie długie
nie bez nas na ostatni Azard Co

lepiey popisteru się własnym oiśc ni
żeli się wrócić do dependencyi. Gdy
by to nastąpiło, niezebysmy nie mieli
w czym zaufać: spuścić się na Alians
Pruski nie pewno, bo ten ani Szwe
dowi ani Turkowi nie był dochowa
ny, tamto sobie wnieść że i nam nie
będzie dotrzymany.

Excerpt Listu z Warszawy d 22 Obris.

W Warszawie teraz wcale ciche bycie
Kancelaria WK: dotąd w Warszawie nie
masz; i wcale o myśliwiu tego nie
nie słychać. — Sekr: idzie nie spo
rzym Krokiem. — Złączenie Skarbowe
Kosz: i Lett: już odecydowane zostało,
pod takiemi Kondycyami? Gazeta o
tym Krajowa obszernie dawać nie
chcieli! Dokończenie zaś opisowi Kom
misyi Skarbowey, zatrzymano, gdyż
to były stosowane do odnośnych
Komissyi, a teraz trzeba, żeby były
dla iednej tylko, więc się poprawie
ią. — Wczoray podniesiony był
Kwiat z nakrycia Duchownych,
aby były do zwanych z Królewskiemi
Kardynałów przypuszczone: chcieli
go —

Zaraz zadecydowali bez odstania do pomocy, lecz in Turno O. tylko Kreseł miał za sobą, reszta była za odstaniem. — Z zagranicznych niuansów tyczących dla naszych Interessów nie wiele nie słychać, a chociby co i było, to tylko samemu Królowi iest wiadomo, a którzy dochodzenia na wet Stasz nic nie wie. — Donoszą partykularnie z Lwowa iakoby Xiąż Nass chciał Koronę zbliyskować, o bieżącej zdrowie reszte dni dwoch przy dobrze opatrzonym dochodzie od dwóch Nadtypcy dokończyć w kraju ciepłym Włoskowo. Nie wiem czy temu mozna zaufanie? Lecz cor jest nic podobna do kiary! zrzeczenie się prawa do Korony Czeskiey, i inne drugie Xięstwa awantaże pomogą może do tego.

Excerp Listu z Warszawy d 26. Obris

W niedziele przeszłą przybiegł Kurier z doniesieniem, że Xiąże Kotorkin umarł w Jassach na Dyssenteryą

i Gangrene wewnętrzną, widzi się tu śmier
ci Jego potrzebowania uniezyli, bioręc
Go za pomyślność dla Polski, dowodzi
rzeczonej, że Potentat przez uczyn
ną ustawność, którą w znacznym na
rzędzie posiadał w Polszcze, umiał po
zyskać Imperatorowej Monarchyni od
wrócić i Austriaki, bo tak interes
osobisty doradzał mu pomagać, o
baczniejsze uwagi, że śmiercią Kutarzy
ny, umierała Jego potęga, a w ten
czas Polska przytułkiem i schronieniem
się; teraz zaś już obrażonym dumie
i zuchwałości Imperatorowej przeszkodzić
tajno nie nie będzie: i lękać się
trzeba, ażeby ta aż do Mahometanstwa
na Imperyi swoich nie skłonna w
Gabinecie nie zmartwiała, i nie
sprzęgła chęci ustawnej z zgubnemi
mi dla naszej zguby. — Energii a
że ta jedynie w Brajcie naszym potrzeba
a dopiero Naród nasz tak jak Francu
zki lekkomyślny, gdyby cały Europy
zawzięcia dwoistby niebezpiecznemi uczynić;

lecz ze energii nie mamy, ktor już wątpi, a do jednosci przychodzić się nie umiemy. — Wczoray wypuścił Szymonowe zalecenie do Straży, aby Jaśnie Oświecony Generałowi Artelerji, i Inst. Marszałkowi Rzewuskiemu w Ż. Mieście na Konstytucyą uchwalone przysięgę, i stawić się w Prezydyi do Sprawowy dwóch urzędów pod nayprzewrotniejszą Kurą. —

Kopia Listu z Warszawy d. 5. 9bris

O Starostwach czyste przedaż? Vide nie? miarkuię dwoiste Starostw partye, zgadnąć nie można: iedna że koniecznie sprzedane Starostwa mieć zaiście, a druga mocno broni: Stany zaś same zdaią się chcieć z Zupełnem nie odwołaniem wszystkie sprzedaże Starostwa. — Jw Kanclerz już iest w Warszawie na wczorayszey widzieany był Sessyi. — Jako iest wszystkom obiecanie Kandydatow po Woiewodztwach, do Komissyi Rządowey przestany zostać ich Zasiadowcami na Sessyiach odbytych

Funkcyi publiczney, i nie zawodne
Popełnyć bráć bydź, i to zazwiuszcze
nie nikomu odmowione bydź nie
może, ktokolwiek odbyt iakie pierwey
Prawa Funkcyi. — Ktore zarto
wyżki delegowany iest do Drezna,
aby objaśnił Konstytucyą Elektorowi,
ktory ma niciakie wątpliwości
dzie, potym o skutku Negocyacyi
dworcey Hanowey doniosł, wyiechał
Ten ktore wdrodze pobrał za
Dzien. Iak długo zabawi w tey De
legacyi, samo nie wie. — Wiele
dzie bo Sapiehie spodziewaią sobie
i to, iak mowią, przez nagłe pozy
dacyą. — O smierci Xiążęcia Pośn
skiego nie omylny już iest wszystkim
wiadomo, zatuią go tu niektorzy, iako
Przyiaciela Polski, ktorey on dobrze
życzył chciał zawsze maiąc w wi
dokach rozszerzenie dla do Polski w
przypadku odmiany dawnego w Ko
ścierze rzeczy: i on to iest, po
wiadaią, ktory dla mocno oparł Ko
lowi Pruskiemu ostatnią razą o
Gdańsk i Toron, ze dla przy Polszcze
zostały. —

Było tu w Warszawie doniesienie że Ze Hetman Rzewuski i Potocki z Wiednia immediate przed śmiercią Ich Jassek byli u Potockiego, za co ani było dwiech był wielki swar u Stanach Jeżeliby to było prawdziwieleby ci Panowie zlubowali za Turczyna Istotę iest, co pobudziło Stany do ściągnienia w kray tych dwiech Panów dla wyiaśnienia przyczyn ich Konstytucyi 3. Maja

Excerpt z Listu z Warszawy.

Rozeszła się tu po Warszawie anegdota jakoby po śmierci xięcia Potockiego Imperatorowey zdechł piesek Faworyt, który miał tailie, czyli bardzo podobne nazwisko, iak iaden z najpiękniejszych Petersburskich Bankierów. Chcąc się Imperatorowa Rossyi z xięciem Potockim mieć zapewne zaszłe z iacyendy: mieniła tedy Imperatorowa, aby zdechłego pieska z wymienieniem go po nazwisku odrzec ze słowy i wyprawić stamtąd ile ze miał bydź bardzo pilny; który nie dobrze dosłyszawszy rozkazu Imperatorowey

zarozumiał, że ona z owego Bankiera
skore dwymowała kaze, ostrzegł Teyo
sekretnik, żeby się iak mogł fatowała,
Don szczęście, iż z Interesow z Poten
kinem zachodzących wyiadł w tę niete
sły u Dworu, uciekł się pod protekcyą
Posła Angielskiego, który niwo tey dwo
liczności dozwolił, Bankier tymczasem
z wielkiey appreheńsyi wyiadł w chem
bę, i urwał. —— Wiadomo z prasztych
gazet, iż na Sessyi Piątkowey Senatus ar
bitris miarkę odkwalono Delegacyą do Ele
kora Saskiego; lecz to nie każdemu wia
mo, że na to zdy nie było w głosnych
Kroskach O. Bisk. przeciwnych, w Dekre
tach 29. dnia nie wdrożnych, nie
bardzo będzie Kontentowała Elektora, dosyć
i tak biegającego się z przyięciem Kato
Delegacyi tey ma Bydź celem wyżtłom
czenie dokładniey Konstytucyi 3. Ma
ia, osobliwie artykułu dwoch Soyme
Jubileuszowego, czyli Konstytucyiego, kto
ry co 25. lat przypadaiąc na rzyta wy
stawia Prawo Sukcessyi Dynastyi Saskiey
Elektorom przyznaney. Co wyżtłomaczenia
Punktu o Straży, gdzie ta ma Bydź, kiedyby

Pół w Polszcze nie mieszkał; czy w Rosyi? czy przy Boku w Dreznie? Delegacyi tey podział się dzieje Generał mowiąc ze z dwoch prowincyi podział, raz ze mu iakoś nadzieie czenienia syna dwoyga z Infantką, drugi raz zeby się usunął z Warszawy; i pozbył się przeto Legislatorow partyi dworskiey, ktoreby wziąwszy się utrzymywać swym kosztem w swym Domu. — Wyjechał tu iuż Kawaleryał Rotmistrz Stuzewski Panne Sowińską. — Pisza bie Krzeszki dał 1500 ℔ na ubogich przez policyą zchwytanych, tom uczynek nadzwyczaiey dobry Kto! dawszy mu Order Orła białego. — Żyd iestcze żyie ale nie ma nadziei zeby wyzdrowiał — Lisowski Kasierowski mu bydź ma miedzy Aleksandrowiczem z kasztelanią Sandecką. — Na Poniedziałkowey Sessyi iuż Poseł Kalowski z Oleszkowski azeby do Magistratu kandydati na Szymiuch obieranemi nie byli, ale zlicie mowić o tychże Szymiuch

nazywaią ie piiachiemi dee: na co mie Leszczyńskie Inowrocławskie bardzo grubo i mężko odpowiedział, mniey tablic wy razey za obrażenie Narodu i Obywateli. — Imperatorowa mu będzie chora powiedzie — Minister Zagraniczny Interesów Moskiewskich Ostorman Kanclerz Woiski umarł. na którego mieysce ma nastąpić Stachelberg. — Spodziewaią się że Hetmana Rzewuskiego i drugiego mal-kontenta, mowią, że i Generał Artelerii ma przyiechać a za tym cała swita mal-kontentow i adherentow przybyłaby za nim. — Mowią, iż może będzie zatwierdzone Pabycei, że ich zaczepili, gdy nie spodziewali się aby ci przyiechali, tylko rozumieli, że urzędy złożą, które iuż miały być rozdane: Generalstwo Artil: miało będzie dane Stanisławowi Potockiemu, a Zaś Buławo Polna Rzewuskiemu Pisarzowi, po którym inne znowu się ułożone zawarą. — W krótce Starey maią wyiść do dey zyi Starostwa, lecz wiele iest tego zdania iż ta materyia przed Limitą Seymu nie przyidzie do skutku. Potwierdzą Katowi ne Starostwa, odwołuią się do swoich Instrukcyi

które groźno zalecaią Posłom, aby na żadne podatki nie pozwalali, do pory Starostwa nie rozdrzesz; na skarb K. P. nie obracaią na co takowi odpowiadaią: Miliście w Instrukcyi żeby Stanisz abstrahować a oddzielić od niey, i nie baliście się Kwestiey Kommissarow. Gdy nadeszła Zapad przeciw Starostwom wielki, a oprzeczyła cicha i skromna; ale mocna dosć tamporyzowaniem utaginić się ta ze się ton miby nie zgruszony zapad.

Excerpt z Listu d. 9. 9bris

Wczorayszą sessyą na tym tylko zeszła że Korony i Klenoty w Skarbcach koronnych będące, Kommissyą skarbową przez Deputowanych dwóch trzema Kluczami zamknione; a czwarty przy Kustoszu Koronnym zostawi. Jutro mowią, że o Starostwach maią decydować, iakby losso zpytka, nie można zgadnąć: Ci inni Starostowie co biegaią, za tym, żeby Cyty przedane a drudzy przeciwnie: Zdaie się iednak że będą sprzedane. — Extr. Officia listowo Kommissyi Policzyney do Osm-

Krac

Choć statystyczny ogłoszenie będzie, ale się to
Magistratura dzienie pilnie sprawnie
Z eboństwa tak iest Warszawa oczyszczona, że po kwiatach ludzie jednego
Dziada zrobiłi mezna. Niektórzy się pu-
bliczne robią na Fundusz dla tego
ubostwa. — Co raz tu głośniey gada
ią: że iuż się zostanie Konstytucyja dla
matey bardzo czcią Boiu naszego, a to
sztuk granie ma bydź zabrane od obcych,
albo też dieto to w wielu rzeczach
odmienić się musi, wszystko przewidywać
nie może, iżbyśto była Polska robota,
serce zas chrześliwe na każdy widok ran
nasi nie nasze ale Zgradzieżony bydź
gać się musi, i napełniać się bojaźnią
Boga z nami zrobi przenikać nie mo-
żna, bo ofym nawet pierwsze osoby
widzieć nie umieią, a nadewszystko, że
od żadnego dziada naszego o tym nie
czyć się nie można. — Dawne uwa-
żenia po Kraju bylione, pokazuią się
teraz, iż to były tylko nauczone, a z dzie
lic zupełnie fałszywe. Exc: Xiąże
Stanisław Poniatowski wziąwszy z sobą
Szabechiego, Gotuchowskiego, i drugiego Pan
cza który pod czas Konfederacyi Lanck

Kalnowski bronił Chuazy. wyjechał do
Cudzych Krajow. — Mowią tu wiele
że nasza Konstytucya, na żądanie trzech
Sądowych, albo musi się zupełnie w
wielu rzeczach odmienić, albo dla jey
trwałości edystencya nasza nie pewna
i niebezpieczna.

Excerpt Listu z Warszawy d. 12. gbris.

Granice nasze Polskie pilniejszego za-
bezpieczenia potrzebować będą, stykuię bo
wiem, że Moskwy ściąga się ku naszym
granicom 60. tysięcy, na obwarowanie
Myża naszey Fortece. — Taż Mo-
skwa zawarła Traktat z Szwedem offen-
dive i defenzive: mowią tu że Bo-
na będzie Kommendantem, nad swoim
woyskiem Moskiewskim 60 tysięcy,
a morze i Potentatom naszey Korony.
— Biszoffwerdon Widomski odbyt
szy wizytę, pojechał do Petersburga.
Nie wie czytaw nasze Konstytucyą
poprawić nie zechce, i zupełnie o
niey nie da nam decyzyi, która pro-
tym zupełnie przyjąć będziemy mu-
sieli

albo nasze egzistencyą wyprowadzone niebezpieczeństwo. — Projekt Starostwa pewnie przerwany będzie. Projekt tom normalnego w całym Kraju rozporządzenia. — Elektor Saski między innemi warunkami, pozwolić nie chce na Sejm w Lat 25. Konstytucyi to nie pewnego nie było: ale gdy mówią: a nawet i Sakse Sejm nie pozwolą, kiedy Naród może wszystko w tym czasie skasować. — Na S. Katarzynę Rewizyą Letowska dać ma Bal w pałacu Radziwiłłowskim. — Limita Sejmu obiecywana, już tego nie ma. — Suchedniki spodziewaney tu iest z projektem prorogacyi Sejmu naszego do 1791. Rú — Xiążę Sapieha Marszałek stara się o dziedzictwo i konnexie na Starostwo Rzeckie w Litwie, a gdy on zyska, dopiero do drugich tym sposobem kubyszewskie dać się będą.

Excerpt Listu z Warszawy d. 19. gbris

Sejm jednym słowem mowiąc, pozniey. — O Starostwach wiele widzieć

nie można, kiedy mogą być ukończone i
w jaki sposób: czy dla Rzeczy Pospolitey
czy zostaną się przy Starostwach? Mówią
ci nie którzy, że na Sessyą 25. Pż: maią
Królowi z robić Bukiet, kładąc Materyą
Starostw. — Elektor Saski co raz bliżey
coraz bardziey, podobno i stąże Carto
ryski z dworu Delegacyą nie nie po
może. — Nazajutrz Robot Warszaw
skich dziwnie smutni. Podstat Szwedz
ki z Moskwą wszystkich jak w kropce
oparzył. Niezmiernie odmiany spodziewa
my się.

Kopia Listu z Warszawy d. 26. 9bris

Sejm o Starostwach iuż nie nie
rozstrząsał. Wczoray chciano na Bu
kiet Królowi projekt rozgraniczenia
generalnego ubić, ale się nie udało
Wielko-Polanie wzięli go na Dole
berezcy, skończyło się tylko na tym, że
Leszczyńscy Opowiadawszy, czemu
czyli Koronne Litewskiemu, że do
tego czasu nie nie ma, zaiście
zaś między niemi w tym przez
głosy dawniejsze, musi być uiszczone.

Dnia wczorajszego nowa Komedia była grana, przez Wybickiego napisana pod tytułem. Szlachcic i Mieszczanin. Czyli Jarmark Łowicki. Nie rownie śmieszy od Komedyi Niemcewicza przez nią wyszydzane szlacheckie przesądy. Smutny sposób poprawiać wady śmiesznością, kto że bardziey zwykły obrazać, niżeli nauczać. — Wspomniawszy tu ze Elektor Saski miał nayprzeczniey napisać, że szczęśliwie, i z wdzięcznością Koronę Polską przyimuie, i że bez żadnego względu na Sasków z szczerego Serca ich opuszcza: czemu iednak nie znam iszcze nie wierzę, ile że to maią niby w sekrecie. — Dnia 8 Generał dni Kilka iak wyiechał stąd, który iuż powinien bydź w Drazdnie — Mowią tu, że maią mieć te Korespondencyą Generała Ad: iakoby z Hetmanem Rzewuskim Konfederacyą chcieli zrobić, ale wiele to mnią za bayki. — Słyszeć iszcze nowa Rewolucyą zaczynaią

po

po Francuzku do rozlicznych konstytucyi o tym gęsto gadaią. — Xiężna Kurlandzka Starleta w Domu zmarłey xiężny Marszałkowey Lubomirskiey otwiera dwa razy na tydzień, ktorego w przyszłym tygodniu zaczynać maią, dziewicze upominy i grzeczna dla wszystkich. Hat jest Medyn adjutant Króla Pruskiego onegday przybył z Berlina. Mowią że miał wczoray dostać order Orła białego — Bal był wielki u Pignatelli wczoray. Dziś iest w Pałacu Radziwiłłowskim także Bal Letni dla Korony, do godziny 12 w nocy będzie bez maseek, a po 12 maski. — Bal ten iest pod tytułem nowey ery. Sale będą w dekoracyach nowych, i do tey odpowiedniości stosownych. — Do Chrzyni przyiazd dwory do Warszawy spóźnił kilko dniami, dla zdarzonej słabości, mowią, że

za Stabość była ella pełetyznych
dochow

Excerpt Listu z Warszawy d. 30 go

Materya Starostwa iozefze nie iest
ukończona, chuż Koniecznie ta ma-
teryą w tym tygodniu załatwić
lecz nie widzieć czyli to uda
ie ze wzne nadchodzą się wy
biegi od stron interesowanych
ale zaś taka iest dysymula
cya, ze zgadnąć nie można, gdzie
prawdziwe zwycięstwo. — Bisiekt wo
granicznego iozefze nie decydowa
ny. — Luchezynowstwo spodziewa
ią się codziennie do warszawy. O
niedawno w Poznaniu Xięże Jenerał
Czartoryski Delegat S. Panbud iadący
do Drezna, miał się widzieć w tam
tym miejscu z Luchezynowstwem.
Elektor w tych dniach znayduie
się w podróżnie na Konferencyi
z Królem Pruskim. — O abdy-
kacyi naszego Króla, co raz głośniey

bardziey gadaią, ktore okoliczności, iak rozumieią na Sejm ieszcze nasz przedłużyć na dwa Lata.

Forma Noty podaney do Gubernium Lwowskiego względem Kupna Stawu Oświecimskiego

Excelsum Casareo-Regium Gubernium

Humillime subsignatus Regalis Bonis Oświecimensibus aliisque attinentiis in Circulo Mysleniciensi iacentis Vigilatus Possessor, in sequelam Aulici Decreti ad Cassatur, utpote hoc anno Die 16ta Julij 1791 editi: Quod Bona Regalia Oświecimensia danda sint demisse petit, quatenus prospectum Bonorum Oświecimensium earumque attinentiis pro vigilato Possessioni supplicanti actualiter ad praesens subiectum, ex parte Excelsi Gubernij citra Licitationem, et ordinariam Institutionem ad 176 Sti f: servatis, servandis Beneficiis adsignato Vigilato Possessori vendat. Cui finem opportune disponant, et quo celeritas puncta Contractus Emptionis venditi, supplicanti Nota reddantur. Ut hoc subito supplicans tempore

Contractuum 1792. suum specialem Plenipotentem constituere possit.

Excelsi Gubernij
Humillimus &c.:

Tytuł na Plice memoriału taki.

Ad
Excelsum Gubernium Ill: Comes Matachowski Palatinus Sandecensis Bibliotecarius Posnaniensis Regalis Castellanus cum suis adhaerentiis Ejusdem Civitatis Mysleniciensis jacentis.

Humillimè se insinuat quatenus Supplicanti ergo Institutionem Anni 1760sti citra Licitationem offerendi Venerunt cum suis attinentiis Vendi possit, ut intuet.

Excerpt Listu z Warszawy d. 3. Aprilis.

Ks. Kustosz Liszkowski, który bawi się w Warszawie, w każdy Czwartek daie Kollacyą z Koncertami dla lubiących się Kobiet Warszawskich najpiękniejszych i najdystyngowanych stylu. — Warszawa nie wiele ma ciekawości, bo co tylko było może ciekawego

i osobliwego, to wszystko przypuszcza się w Galicyi Polskiem. — Cesarzowie we środę przybyli do Warszawy, jeszcze jak przypuszczają jakie zaszłe wiadomo, mianowicie zaś obydwie nie można mówić jednak, że bez Galicyi Konstytucya nasza nie będzie gwarantowana. — Biega tu Register kilkuset Obywatelów Polskich znajdujących się w Paryżu. — Projekt rozgraniczenia generalnego na Koronę wczoray przeszedł ze Stanu o Starostwach w nadchodzącym tygodniu obiecuią skończyć. Przedaje się nie zabawna

Kopia Listu z Warszawy d. 7. Xbris

Że Król Francuski z całą Familią swoią niebyt szczęśliwie do Brukselli, skąd go granicy konwoiowało 2. Pułki Cesarskich Huzarów, już musi być wiadomo. Dalej słyszemy, że Xiążę znowu w granice Państwa swego powrócił. Znajduie się w Pogranicznej wsi

Porcey, która mu przyniosła pozdrowienia wraz z Miastem uprzejmie. Zkąd uwiadomiwszy się, i drogi dwoie do Paryża przedłożywszy, ciekawa scena na Stanisławowskim Teatrze tego Królowstwa. — Dnia wczorajszego była Sessya do rozmnożenia Załączenia dla Cel tego: że Polacy i Rzeczpospolita w Gabinecie uczynią Konfederacyą, namiestnik tedy nayprzemożniejszy na tych dwóch Obywateli potrzeby, bo gdy za takich bez mozna, widzi się czynne bez Konnikcyi, nayprzykrzej uwiadomiwszy się, że kilkanaście tysięcy Duncow stoi gotowych na pogromienie do wkroczenia do Polski. Uczyniono uniwersał, że trzeba zabrać pod karą na nieprzyiaciół Ojczyzny Manifestów, nie tylko przeciwko ustawie rządowey, ale i przeciwko ozdobieniu Seymowi; a już poczynione przez Kogukowskich skaskowanie. Jakoż Lwowscy Deputowani ——

podał projekt Deklaracyi, która zakazuje Kancellariom przed nayszwerszą Karą przyimować Manifesta, a za niebyłe, za niebyłe uznaie. mowiono przeciw tym przedsiewzięciu, że żaden Despotyzm nie zakazuie myśleć, i nie potrafi zatamować łez z boleści dobywaiących się, że manifesta nikt nie znaczą, iako też postrzeżeństwa Prawu nie wyprowadzaią, ale: w razie stawienia przy Deliberacyi, który Prawo zaletrum Posłuchu odmowić nie dopuszcza; tego nie wyttuchano, lecz za Turnum dano. Jeżeli bowiem zrobiono petna ludzi rożnych, którzy od dawnego czasu nikt bywało; wszystko to niezprodziewanie iako piorun wypadło przez Turnum JP. Remiskiewicz Elad a Typicze X. Archiwiczowi za Kusztelanią Sandecką, i już zasiadł Brzesko. Ale skie tulko iest targowane przez

Zachiego Nowogrodzkiego, i Zboin-
skiego.

Excerpt Listu z 10 10bris

Czym się wlecze, Materya o
Starostwach zabiera Sessye, a
Decyzyi doczekać się nie może:
my — O Krolu Francuskim
cayka z wiadomości nowych
pokazała się, rozgłoszonaucie:
zka iest wynalazkiem Ban:
kierow Hollenderskich, ktorzy
chcieli zniszyć tym nadmiar
ka Szacunek Papierow Fran:
uskich — Wczoray Sessya
była burzliwa za kazyi gło su
Straznika mierzeiowskiego
przeiwko Konstytucyi, w tym
Czynie że iuż czapki były na
głowach. Rzewuski Pisarz

Stoi się z X. Wojewodą Wołyńe,
przyszło aż do Karolu, po Sepsji
Że Eustachi Syn Wojewody
dowiedziawszy się o tym wyrze:
dził Oyca, y o godzinie 11 w
nocy w domowym Ogrodzie
odbył się Pojedynek na Szable,
Krzywolki lekko ieży w głowę
a Eustachi w Rękę, nawien
czy iuż z Oycem bić się nie
będą — Zamieszania się w Ku:
iuiboią chociaż wczoray przybył
list od Generała Artylerii żeiż
w Tulczynie że niebyd teraz
wcale w Jassach —

Listu z Warszawy Ł. 14. 16 brz.

JW. Kanclerz chory, — O Sta:
rostwach Materya dyszy, wyrze:
dzą pewno, ale Exekucya wyrze:

darzy P. Bog wie kiedy. Król
objawił chęć wezbrany głosem
swoim, dwaiście Starostwa
rozdadza. Komu Jam osadzi-
Kiciński mowił za Xięciami Kie:
dyłowemi, mowił za poziyce-
niem tym czasowym pieniędzy
nim się Starostwa rozdadza.
Lichiczym o niczym ieszcze nie
gada — mowiny się boią wszy-
scy — Czartoryski tu stanął w
Drezznie — Od Elektorowie
nasz nic determinowanego
Ostatkularny iest tu List, lecz
dosyć od powaźney Baby że
w Całey Saxonij Jedna tylko Sa-
ma Elektorowa iest za przy-
ieciem Korony ~~Polskiey~~ Naszey
że Stany podały Elektorowi

Regestr Flemingowski co to
Sadownią panowanie Elektora
w Polszcze Kosztowało —

Eadem Die z Warszawy

Seym iuzsze się mozoli nad Proiektami o Starostwach, ktore koniecznie bydz maią Sprzedane: idzie tylko o sposob zapewnienia Potrzebom dzisieyszym potowy Summy Intraty; co pierwsze zabawi cokolwiek. — Z Drezna donosi Xiąze Czartoryski, ze Elektor pełen przeczuwania; Drudzy donoszą: ze Xiąze w tych okolicznosciach odpowiada mowiąc; ella tego ze Xiąze dobrze Polszcze, muszę się na wszystkie strony oglądać. — W Prowincyi nie Woyska Zagranicznego, ale Sprzedaż Wiktuału i handlu, w Sandyku Stowarzyszenia Konstytucyą Xięstwa, pomału, czego chybia na wiosnę Sprzedawać się każą.

Excerpt Listu z 17. 10bris 1781

o Urządzeniu Kommissyi Edukacyinej bardzo dotąd mylano, ale że Krymas powrocił y swoią uprzeymością nowiną moemy w Seymie iakiś to pokazuie teraz w materyi Starostw, nie maszprawie Nadziei iż by Coś z Kommissyą Edukacyiną zrobiło — Linnty chcą Rusini dla Kontrakcyi, ale ieszcze wcale nie będzie, chyba natrzydni naydłużey. Arkwicz przedał Kasztelanią Remizowskiemu ktemu iuż ieżdżi w Sanacie. Sam Arkwicz w tych dniach do Krakowa wyiżdża do Żony — Seym nic nierobi. o Starostwach odłożono do konieczniaku, będą sprzedane, ale po

Sprzyjących okolicznościach. —
Od Elektora nic nie masz. Xżę
Czartoryski przyjęty przeźnie
z Ministrow Lewy y Jutrzenki
z nimi się nayczęściey bawią —
Stanisław Malachowski Woie-
wodzic Sieradzki w tych dniach
powrocił z Stambułu, na
święta będzie w Matki, wąsow
czadnych do schowat się —

Excerpt Listu z Warszawy d. 21. Xbris

Losy na wczorayszą trwałe od godziny
12 południowey, do godz: 4. po pu-
nowym obliczeniu wszystkich wygrywa-
jących zgodnie wszystkim Rotowszczyzn,
po odbytych czterych turnowaniach
wszystkich rozstrzygnione. — Wszystkie pozostałe
wygrywa[illegible]ce nowo wylosowane
zaraz za życia Posłuchaczow przez
Licytacyą obiegły, dobrze rozpra-
dane, a iakaś kwota zostawszy
ztąd za licytacyi, ty postanowiono

rzecz Possessora obrocona będzie: to
iest dożywotnikowi; Exportantowi pul
tory Kwarty. Capitentowi czwta część
Intraty naywyższey taxy exportowany iest
przeznaczona. Summy zaś na staro-
stwach prawnie mianowane, a przez
niny nie zniesione, oczyszczaiąc po-
dług Kommissyi Skarbowey Instruk-
cyi Starostwa w Summach
na siedm dożywocia nadane, prze-
dane będą mieć, a połowa ubytku
towaru Intraty na rzecz takich
ich lat tey summy przybierać i
z Lennekiey ziemskiey natury nie
maiący, dopoki zaś nie przyjdzie
do pierwszey zaczęty od Marca
następuiącego Dożywotnicy G. Kwar
ty do Skarbu oddawać będą. Posse
ssorowie pul czwarty. Emphiteutowie
H.. Gdy zaś lustracyi nastąpi, z
którym ubytku się okazała nie sprawie
dliwość Possessorow, iż przeznacze
nych w Summie prosperacyi Kwar
tie pełney sprawiedliwie podług użyt

z Prus Polskich mianuje, tedy tych winni dostawać nasze. Gdyby zaś przeznaczone z kwarty przebyć zdały potrzebne Summy z Lustracyi obrażony, takowych zakompenzować mieć będą podobnież z Expektatami i Emfiteuty w proporcyi dwóch części. Który by zaś Rząd Lustracyi winien będzie do tych i przyszłego świętego Jerzego oddziału Królewszczyzny opłacenia złożyć, temu dziesięciotnie Intraty z kwarty wypłacić zapieniędzy za przedane Królewszczyzny zabranych, a dla minionych już in solidum dziesięciotnie Intraty podług Lustracyi będzie mu. Królewszczyzny dawniey nadane przez Królów nie lat 50 wzebrane w nie naruszonym Prawie zostawiamy. Tych Posesorów gdyby Dzierżawcy zdali. Dziesiąty czyć wartości do Skarbu przynieść w Summie tey iakie będą wyżej

cyfrowana przy obiciu Kopiey, a
gdyby nie Zakaz Dziedzictwa przy
mnożonym Cyfr nie może, i Kop-
lejsza do czasu wymierzonego przy-
trzymana; Lustratora iednego na każ-
dym Sądzie najpierwszym wybrać
należy, ktoryby powinien będzie
SD a Kommissya Skarbowa
tyle drugich gdzie, ktoryby wyszła
mniey gotowe działy na części
wygodne formować będzie, szcze-
gły poczynie i Kopiey czynnie
ku Kazdym w iednym Starostwie
odbyciem Kommissyi donosze
a. gdy do Starostw dwustrowa-
nych w Koronie lub Litwie
zostanie, Kommissya przeznacza
nie Lustracyi Arkiwersatami ob-
wieści i tak konzekwentnie czy-
nie będzie. Licytacya iedna
w Warszawie drugą w Lubline
przeznaczona. Gotowy przy dworze
Przywileiach

Zostawa, a zyzny tabowych Rzeszy
Asesorzy, Referendarzy nie bydzie
prim zastawie, a kto otrzyma Rzeszy
przez Licytacyą wiesnie zaraz prim
ty czenśé dzy wartosci złozyć, reszta
z Instrukcyi okazana bydzie, a to
w tychmiesiu punktualnego platu
nia, ktorego w chwoch Datach
gdyby uchybił, złozona ta Rzeczy
dzie przepadnie, i Krolewszczyz
na Rzeszowi odbarta, nowa
przydzie Licytacya. Tabowe
dochody St. Adiatabi wnoszone
do Skarbu bydą, potowa kazdy
raty Skarbowi, a potowa Komi
sarzy wyszedt z Starostwa w Kom
missyi Lwiwskiey skad ona bydzie
dekybienie tego sprzedanie Dola
dy czekiwadna. Lasy zas ze
brow, i za gotowe Kapitaty prze
dawane bydą Krolewszczyzny nie
Mierzeni bydą i dwoy plant

mieć mogące przedawane nie bydą.
Otrzymuiący wiadomość Licytacyi Dzie
dzictwo Zamiast Rękawicznego
Złt 18. od każdego Złpiąc wartości, wypłaci na Fundusz Zapisa
nia Justyfikatorom, Geometrom i
Rzeźbmistrzom: Z czego na każdy
Sejmik Kommissya sprawunek po
dawać będzie. Zapisaty za te
Dobra z Licytacyi zebrane na nic
innego, tylko na woysko użyte bydź
muszą. Ja iest ktoś taki wolny
który zapisanych przydatki znieść
może pobudzić, formuiąc Manu
z takowych Zasad. — Z Dozna
nia nic na nadto, ze Zapustu Kon
stytucyą mocno głośnią. JW
Matachowski Woiewodzic Sieradz
powrocił z Stambułu, widział się
w Japart z nieukontentowaniem
postrzegł nic myśly do Kraju
a Kommissya woyskowa część

kawaleryi, części Pułkowych ma Kom
mendorować do Dabna dla obser
wowania tam zaszłości.

Excerpt Listu z Warszawy d. 20. Stycz

Xiąże Prymas na dni kilka
musiał Dziś dzisiejszego wyjechał
do Skierniewic. Dobno i Marsza
łek W. K. wyjedzie na nowy Rok
wyjedzie do Dublina. — Mowią
tu, że JP. Czarki Stá Nowogrodz
kie miał się ożenić z Panną
Lubomirską Zofią Córką. — Że
w tym Krótkim czasie, wiele innych
z domieszek wszystk Prowincyi za
żenić można, iak ich Obywatele
powszechnie Kontenci z decyzyi
Stanow o Starostwach. — Z
Drezna co raz pomyślniysze
dochodzą wiadomości dla naszego
Króla. — Poseł Cesarski Kawaler
Andriani zdarmie tu expedziowany

Wtory idzie na Drezno.

Annus 1792.

Excerpt Listu z Warszawy D. 4. Jan:

Na wczorayszy Sessyi Sąd Ziemiański przeszedł z poprawami, i zdaie się w Teoryi dobre nie złe; nie wiemy, iakim się pokaże w praktyce. Było proponowane i dozwolone zchodzących Sędziów, chiano napisać: Salvis modernis. ale się to nie utrzymało. Przeciwko czemu JW. Rzewocki Kasztelan na mocy Instrukcyi dwoiego woiewodztwa mowił. — Po skończonych Sądach Ziemiańskich, Sy burskie przypiesać maią. — Sey mieiących wszystkich z Senatem Dnia wczorayszego było 60 Gdnakowoż o Limicie nie myślą — Poseł Zydowski ma się [illegible] [illegible] [illegible]

ab go iszcze widzieć nie można, ma
ią zaś bydz tu wkrótce szczegułty.
Naprzod obmyślony z Żydow pod
tek, wynosiłe ma do 5. Millionow.
Kolenduie dlugi wypłacił obowią
zuią się. a za to żądaią im cha
nadać prerogatywy przy wszelkiey
wolności handlowania, i wolno
ści w miastach Rzpitey. Czemu
się pewnie opierać będą Re
prezentanci Miast. — Jabłono
ski Poseł Lituańskie w Poniedzia
tek sam umarł. ———

Kopia Listu z Warszawy d. 7. Januar.

W tych Dniach spodziewany iest
Kurjer od Jasn z doniesieniem; iuż
zaległonego Traktatu między Rossyą
i Polską, Ktory miał bydź doko
wczorayszego podpisany. — Jp. Sta
nisław Potocki zostawszy iuż ieszcze
z Warszawy do Jp. Potockiego Gene
rała Adiut. aby go nawrocił. ———

Pani Karolina Wolska z Ogińskich wyjechała z Rusinowa do Szczekocin. — JP. Sołtyk Ces. Podstoli nabył Dom w Kurkowie u JP. Wielopolskiego. podobno Końcem bydź ma na Sejmiku. — Przed dniem 28. Februarij świadomości od Drezna i innych miejsc bydź mają iaśniejsze. — W Niemczech w Margrabstwie Anspach zaczęła się Insurrekcya. Xiążęta zaczęli Aprestować Wojsko swoie. — W opisaniu Sądu Ziemiańskiego iest wzmiankowane w Koronie od Litwy bo w Litwie wszystkich Sądów utrzymano do Lat 12. a zaś w Koronie wszystkie zniesiono pod Elekcyą co mocno JP. Marszałka Sejmowego zmartwiło.

Excerpt Listów z Warszawy z M. Jana

Sessye Sejmowe odwołane zostały do Poniedziałku, aż do Piątku, a to celem wygotowania przez Deputacyą Projektu o Trybunałach, które na dzisieyszey Konferencyi Sessye mają bydź —

tylko gotowy; i na niey w Domu Ss. Wtorzatku Seymowego przez dziś, i przez jutro rozbrzysany. — Limity na Seymiki w całe zrobić nie chcą, lecz to podobno zrobi się sama z siebie, iak się porozjeżdżaią bo każdy ma własny interess bydź na Seymiku, ile że na tych Seymikach obieżne maią Sędziowie, Graniczniczenie i Lustratorowie. Już i tak na ostatniey Sessyi było Seymuiących tylko 39. — L. Rozchodzi się tu o dwie, które iesz potwierdzenia potrzebuie. Że Pruska z ochotą przyimuie Dzieło 3. Maja: oświadcza się: iak mowi gwarantować też Konstytucyą, a przytym ma się mocno dopominać, żeby Król Pruski, nie tylko zrzekł się raz na zawsze pretensyi do Gdańska i Torunia, ale nawet, żeby koniecznie powrocił nazad to, co dał Fridrat — 75. Ru Zabrał. Wrot pole tych Gabinetu Pruskiego byłby bardzo dzielny na powrocenie sobie przyiaźni Polski, a na zawarcie nie z Królem Pruskim.

pokazałoby się przez to, czym co[illegible] zrobienie dnia Konstytucyi 3. Maja; ale iż nikt Polaków tyle razy zgorzeni, niechby pozwolił na ustystkie strony przezorność. Mowią to już nayprzód, że potrzeba nam Polakom koniecznie aliansu z Moskwą i Austryą. — Rozumieć to można z okoliczności wypadających, że circa 7. Februarii Zalimitowany na Dni 30. osobliwie ze względu czasu co dzień mniey. — Trybunały gdy były ułożone w Polsce to napisze w Poście dnia 24. Januarii jakie zygot na Potockiego Generała i Rzewuskiego Hetmana Pol. — Jerni czasy może co nadayście i ordynacya. — JP. Komisarzewski Kasztelan Sand: wyjeżdża z Warszawy z Ordynacyą dnia dzisiego on będzie zagaiał Sejmiki w Krakowie. — W Jasnej Górze punkt Ordynacyi pro Kosztowa od Porty wstrzymował Konfederacyą polską, mamy znowu tę nadzieię, że to się w tych dniach skończy, o czym Wasza Mość będziesz może dnia 22 Jan.

Excerpt Listu z Warszawy d. 14 Januarii

W Dniu uroczyste Obchodzono z wielkiemi honorami Imieniny Xięcia Adama Czartoryskiego. — Sejm bardzo szczupły, bo dnia uroczystego Sejmowego, bo dwa tylko do 40. wszelako limitować nie myślą. — W Dubnie Xięże Aleksandr Lubomirski, mocno omawia z Batem Potockim o kredyt, pierwszy wykupić pożyczał drugiego na 3 Kroć sto Tysięcy ₰ i o wypłacenie tychże Batu na cło. — Uwiadomowali Ministrowie Sascy Polakom, że się nie dadzą dotąd utrudzić Bicletem papierowych pieniędzy, bo Francy naywięcey zgubią assygnaty. Jednakowoż Systema tych papierowych pieniędzy zapewne dzisie w Warszawie może iszcze w tym Miesiącu. —

Excerpt Listow z Warszawy d. 18. Jan:

Traktat między Moskwą a Portą
iest podpisany 9. 7bris Oczakow Fortecą i Port przy Moskwie, Granice
aty między Rzekami Buh. a Dniestrem, aż do Jahorlika. Mołdawszczyzna i Wołoszczyzna iako też
Fortece Anapa Dana iest Turkom. Mołdawcy przez lat 2 nie
będą płacić Podatków Portie, to
iest Traktatem warowano, i za to
Imperatorowa dwanaście pretendowane expensa Belli Turcznowi
12 millionow Kiastow. Mocdawa teraz od wojny Krzyżowey uwolniona iest? — Rzewuski Hetman
pisał do Stacy, że nie przyszedł
dla tego, iż deklaracyą 9. Maja
zuluzuie mowiąc przeciwko Dzieciom Dniu tego: a że Sejm zuluzuiąc aktom
publicznym przytmowac Protestacyi,
przeto dwoie posyła, do akt Stanu
w ktory iest wyrazono, iż Dzieci
to, iest dziecko przemocy i gwałtu
za pomocą, ustanow dotknionego. —

Magistrat Lwowski, wyszukuje Kasy Cesarskiey, którą okradli. — Deputat Galicyanów byli u Cesarza, obiecuie im wszystko, chociaż nie wysłuchał ich żądań: poznali go w tym bardzo dla Galicyi odmiennego. — Może to dla słabości zdrowia Jego, bo Doktorowie robią Konsyliarze o Jego zdrowie. — Papiież S. już miał trzy attaki apopleksyi, mowią; że nie żadnego życia dłuższy. — Przed niedawnemi czasami, pytano się z Prowincyi Warszawy, co tam słychać o starostwach? Gdzież Warszawa dadaby wiedzieć, co na Prowincyach w tey materyi słychać? czy do Konstytucyi, lub nie Obywatele? Ale w Warszawie, mydlią Starostowie, tocha pozazdrościć nie w tym że ich Starostwa przedane będą, ale że tym czasem trzecią kwartę płacić mają. — Pokój z Turkiem daie gdzie do myślenia co o nas w Petersburgu zadecydują, lubo do tych czas nie a nie nie trafno pisnie od tamtey strony, z innych jednak wyswobodzą nas, że się i tam

zaspokoić: byle tylko mu środkiem, żeby to z honorem, i dogodzeniem ambicji kobiecej stało się: na to zaś nie trudne sposoby. Pozwolą Jey protegować Xięzta Suffraganie, byle Biskupy z swey wypuściła protekcyi. — O Opactwach dotąd cicho, zdaie się, że Starostwami chciwość iest nasycona. a Opactwa znowu niby na czas potrzebniejszy zostawuią, ale zeszli Starostowie sądzą, za sprawiedliwość rzeczy to niemi aby te były odebrane. Pisano już wszystkim kwidoma iest Rzeczy pospolitey; a przeto chcą się obeyrzeć i na to. — Pod tym tenor Reformy Duchowieństwa, chcą Xięża tuty porownać: i iak na tym stanie zapewne nastąpi to; bo na nim pewnieby nikt nie chciał Fortuny swoiey puszczać na Fortunę, a co dopiero Duchowney. — Hetman Ogiński, iest w Warszawie, a Woiewodzki iest w Pińsku, Kommendorowany iest on na jakieś tam do Wyprawy Kommissyę. — Xiążna Wittemberska [illegible] syna. — Suchorzewski Pozet Kaliski tamecznym iest w Lwowie, ale idzie do Jass.

Na dzień urodzin Królowskich, chciano ubić Boiski Trybunałow, ale się nie udało. Marszałek sejmowy był gorliwie za Marszałkiem Trybunału, żeby ten urzęd był utrzymany. W gtosowaniu Kreshaik wygrywał, ale w sekretnym przegrał. — Treść Listów Hetmana Rzewuskiego i Potockiego Grta do Króla i Straży. — — — Hetman wyraził w swoim odpisie do straży. Że nie przyjedzie do Kraju. Że nie przystąpi na Konstytucyę. Że nie spodziewa się, aby Go Stow Polak przymuszał do zaprzysiegi nowey Konstytucyi. Że kiedy zalecaiącemu Manifestowi [illegible] niosł tym listem dowiu Potockiego przed straż, i całą Publiczność. — A zaś Potocki Generał. Zaymuiąc odebrawszy list od Kommissyi Wojskowey, przeczytawszy ten gniewał się mocno i rzucał. Na ten odpisał podobnie, iak dawniey: że gotów rozkazy Kommissyi słuchać. Za Oyczyznę dwa Krew lać, życie położyć mieysce dwoy zyskuiemy, ale nie tam, gdzie przekonanie, charakter

i poczciwość inaczey nie dyktuie
i inaczey wystawienie Konstytucyi nó
wą, gwałtownie i przymuszenie zbry
marka. &c.c.c:

Excerpt Listu z Warszawy d. 21. Januarii

Limita Soymu znowu teraz spodzie
wana iest na Koniec tego Miesiąca, no
że będzie ad Sman Maiy. — Sprawo
dzaią tu u nas ustawicznie z Woie
wodztw Obywatelow czynnych, in
stancye, ktore konieczne zapewnienie
nie konstytucyi nowey, na postępu
iących Soymikach, a przeto nie bar
dzo się Wiele spodziewaią na Soymi
kach pomyślności. — W następuią
poniedziałek chcą wnosić na Soymie
Sąd degradacyi, na Hetmana Rze
wuskiego, i Generała Alt., za to, że
przysiągł nie chcą na Konstytucyą
— Stanisław Potocki z Oyca niczego
nie powrocił. Mowią, że nie dla
Generała Artelerii posłano, ale dla
Bezbożnika. Pakt ich po Nim Maią
do Berlina. — Żydom wszystkie
chcą nadać Przywileie. Inuncyatu
rze już się do Pod-Kanclerzego
wydawczyła: że odstępi wszystkich
dwoch korzyści na tym Soymie zło-

bytych

ieżli Żydzi do Obywatelstwa będą przypuszczeni: ale na to wszystko nie nie uważaią. Ma być także wolność Żydom w chrześcijańskim nabywaniu chatuneg i gruntu, a tu może zapomniałki o tym, że ieszcze Prawa nie ma przynależącego chrześcijanowi własności ziemi i chałupy ze wszystkim Dworskiem — Potym chce Jmć dać wolność Processyi. &c. — W przeszły Czwartek stanął Projekt opisu Prybuntow; w tym iest wyrażano, że Do Prawni do Lyde nie wszystkich Registrow należyć będą; bowiem gdy los wypadnie, mogą być Żydzi we wsi Marszałkowie. Ze do tych Sygnitki Kandydatow przysłać będą, do nabywania do Ponsyi, ieżeli się ma im obmyślić dla dalszych z Prawa dla Officyalszego Deputatow, nie maią należyć. — W Piątek zaś na rozmowach tylko odbyta się Sessya. — Postanowiono Deputacyą do Kurlandzkich Jnteressentow, że Dzieła swego nie wygotowali, i przysłano, aby tych Dzieło kościelnie na Dzień Św. Kwiatnicze

wygotowaćie. — Na koniec Szanowny Ksiądz Zakrzewski w całe nie spodziewany podał Projekt Synodu, Konferencyi reformy Duchowieństwa. Temu zawsze był przeciwny Ksiądz Ofsiadzki, po Krótce mówił mocno nie dopuszczając tey nowości, w końcu ostrzegając, że byśmy dalej nic potrzebne, nie zaszli: a tymczasem na wzór Francyi Polski w całey nieszczęśliwość nie wprowadzili. — Rozumiem iż nam nie Znie, że za przybyciem więcey Posłów ten Projekt ożyje, i pewnie pluralitte uskuteczniony zostanie.

Excerpt Listu z Warszawy d 20. Jan:

Dzień dzisieyszy ma bydź limitacyjnym ad Amum Martij. Zakrzewski ma go dziś deklarować, aby nizali Projekt zupełny o Starostwach napisany będzie, tym czasem oni zaprzestali na Radę Mszczuy 3. Kwarty.

Wczoray —

Warszey była uczyniona w Sejmie nie chciała pozwolić Posłowie Kijowskiemu, i naprzeciwdzieni arbitrowie aby Boiałet wniesiony nowo dziwt na Deliberacyą, iak przyszło P. Posłowi. Bezzrubskie Miedzyrzeckie. Wyszogrodzkie Nowowiejskie. Pagorskie Inflandzkie. Szlot tutnus. Czyli maią utrzymuie Boiałet przez P. Niemcewicza Posła Inflandzkiego podany? czyli JW. Sołtyka Posła Krakowskiego? Boiałtu Niemcewicza do szczegulnego. Odebrać szarzo Rany Potockiemu Jenerałowi ath. Odo. Nakazać Officerom, którzy iszcze nie przysięgli na Konstytucyą, aby przysięgli pod utratą Rany dwoich. Odebrać Urząd Hetmana Polnego koron: JW. Rzewuskiemu. Nto Skasowuie Odtąd Urząd Hetmana Pol: koron W czasnych wotach utrzymuie się bez Boiałt JW. Krakowskiego Sołtyka, który iszcze dawał czas Miedzy

iudon, do zgłoszonia się tymże dwom
osobom. Ale w sekretnych wotach
utrzymał się Poseł Niemcewicza.
Wszystko toż na soymie działo
się, ogniście. Gdy poseł Turnus
bez deliberacyi, bez sądu, mimo gro
gwałtu niektórych Posłów, mimo
kilku Senatorów z izby wyiścia
iako to Kossakowskiego Biskupa
Inflandzkiego. Nieświeskiego Woie
wody Nowogrodz. Kossakowskie
go Wowody Witebskiego i pięciu Se
natorów, oświadczywszy, że na taką Pro
pozycyą, którą Poseł bez delibe
racyi czterey materyą w sobie zawie
rającą ma dziedzinę. Nieświeski
ich wychodzących z Izby chcieli przy
jąć, partykularny Generał
Artylerii, przeciw temu stało
ich podpisaniu; że w tym mie
scu iest Senatorem, nie będzie
wszelako Posłowi Grzy artyl: i
Rzeczyckiego Hetmana od Rany
Woyskowych odsądzili. Butaczy
Polne skasowali. Cała ta rzecz
stała się

dziata się z zapasem, jednak wozi ten zapas na co wyjdzie? czas okaże. Gdy już kończyłem list, otrzymałem dobrat list, w którym mi miano doniesienie, że Generał Artylerji Potocki prosi o czas, iakii, ale na to uważać nie chciano. — Słychać że Ruda sieradzki mocno chory bez żadnego polepszenia zdrowia; mowią, że mu zaczęło dziły bardzo włosy czarne. — Z Drezna iest potwierdzona wiadomość, że się Konferencyje zakończyły między Ministrami Saskiemi i Pruskiemi, ale Elektor dopiero ultimis Februarii obiecuie do siebie Rezolucyą. — W Francyi — Król chce utrzymać wybuchnienie wojny. — Galicyi wojsko idzie do Czech, a z Czech do Bawarcyi. —

Kopia Listu Biskupa Kamienieckiego
do JW. Kasztelanowey Kamieńskiey

Wyiechawszy z Krystyanopola miałem drogę nayniepodziwszą w każdym gatunku, nauczyłem się co iest błoto, co iest gruda, i co iest tamanina po brodach aż po samą Warszawę, z kąd przecię Posłowie uciekaiąc na kontrakty, utarli drogę wyśmienicie. Pokaliczywszy tedy konie, połamawszy powozy, odpoczywałem w Dobrach Synowca mego, niedaleko Kocka, aż do tego czasu: i dopiero przed samemi Świętami stanołem w Warszawie, którą zastawszy pełną baiek, i pełną dzikich Projektow, wyiechałem z niey, niewidząc się z nikim, tylko z Obozny[m] i Starosta Łukowskim.

Przyznam się Jw. Pani Dobrodzice wpatrzywszy się dobrze, w czynności tuteysze, lękam się bardzo, ażeby nasze gorzałe głowy w labirynt niezaprowadziły, dla czego się niechcę mieszać więcey do niczego, kto zaczął niechay kończy, lepiey iest poznawszy systema nayzażardowieysze w Polityce, usunąć się od niego wcześnie, a niżeli potym, nosić na sobie cudzą niesławę. - Przyiechałem w ten czas do Warszawy, kiedy się Sessya sekretna odprawiała, słyszałem tylko że że Generał miał przysłać do Stanow ostatnią Rezolucyą Elektora. Że Elektor rządą, aby Stany zapytały się ministeryalnie Dworu Petersburskiego, iżeli nie iest przeciwny Konstytucyi 3go Maia? inaczey wcześnie oświadcza, że byłby przymuszony podią-

kować prędzey za Koronę, a niżeli o nią prowadzić z kimkolwiek woynę.

Teraz proszę Jwmci Pani Dobrodzi a żebyś zastanowiła uwagę, nad skutkiem tego zapytania. Kto tylko zna interesa Moskiewskie, niepowinien się spodziewać inszey odpowiedzi, tylko bardzo dumney i odgrażaiącey woyną, chociaż wiem, że nieskończywszy pokoju z Turkiem, nie iest w stanie woiewać. Zawsze jednak ta pogroźka stanie się boiaźnią dla Elektora, a dla Polski perspektywą przyszłey woyny z Moskwą. Pytam się tedy, czy nasze wielkie Statysty, przewidziały ten koniec? Jeżeli widziały? za cóż wcześnie niestarały się związać rąk Moskwie na generalnym Kongresie? to iest albo zdrada — albo taiemnica — wszak że Moskwa musiałaby przyiąć Pokoy pod powagą Traktatu, a przyiąwszy, nie mogłaby pod żadnym prętextem, napastować Polski, bez obrażenia wszystkich tych Potencyi, które wspólnie z Polską wchodziły w Traktat.

Co się zaś tycze Saxonii, wiem dobrze że Elektor życzył sobie Korony, nieumiem więc inaczey sądzić o obojętney przez Xcia Jmci propozycyi Jego, tylko że albo Bracia urażeni, albo Stany Saskie zreflektowaí Go musiały, że korona spadaiąca na Corkę iest cudzym Interesem nie Saxonii, za cóż tedy Elektor ma swoy Kray przez woynę ruynować, żeby dla kogoś niewiadomego sukcesyą Tronu Polskiego otrzymał.

Prawda że Polacy życzyli sobie Panowania Domu Saskiego, takie życzenie Narodu całego, powinno było zachęcić Elektora do przyięcia Korony, ale jak prędko sukcessya niebyła deklarowana Elektoracie, tak ani Bracia niemogli mieć żadney nadziei posiadania Tronu, ani stany Saskie, niemiały już naymnieyszey perspektywy widzenia się mocnieyszemi i poważnieyszemi w Europie, nietrzeba tedy dziwować się, że po takich reflexiach wypadła zimna od Elektora propozycya.

Niechayże teraz nasi Politycy, radzą się ludzie kołataja co daley robić mają. — Ja widzę że się razem zbiegły trzy przykre okoliczności. — Pierwsza. Co robić ieżeli Moskwa odpowie na pytanie dawnym swoim tonem, patrząc na Polskę jak na dawną swoią Prowincyą. — Druga. — Ieżeli Elektor zagrożony woyną podziękuie za koronę. — Trzecia — Jak ugasić ten ogień domowy w którem dmucha Petersburg. Przyznam się Mościom Panom Obrze że te trzy okoliczności są bardzo trudne do rozplątania w moich oczach. Moskwa według mojego zdania niema racyi menażować Polski, będąc pewna, że chociażby teraźnieysze stany, nakarmiła naywiększą infamią w odpowiedzi swoiey Polacy za to woyny niewypowiedzą, a tym czasem ustraszywszy Elektora powiększy malkontentow liczby, i zatrudni kray domowym

rozrachem; — Idzie za tym naturalny wniosek, że ta część Narodu, która sobie życzyła Panowania Saskiego, złączywszy się z Malkontentami, przyczyni niezgody, osądziwszy naszych Statystow za Zdrayców, a radę ich za podstęp i chytre na kogoś innego nie na Dom Saski Tronu Polskiego uprojektowanie, toż zakże nastuchałas się Jwmci Pani Dobr jak wiele było podeyrzenia w tey okoliczności. Dla tego wziąłem rezolucyą niewdawać się. Zostawiłem tylko dla siebie ciekawość, chcąc wiedzieć jak się nasze Statysty wyplączą z tego powikłania.

Odebrałem List Jwmci Pani Dobrej gdzie mi piszesz że będziesz Sybillą. Niebyłbym kontent, gdyby się to wszystko sprawdzić miało, coś mi przepowiadała, ale tym się cieszę że mię w niczym nieznaydziesz winnego. Kłaniam

Z Warszawy d 20. Jan: 1792 do

O Czwarthowey Sessyi, nie nie dowiedz się, bo na tey wcale nie osobliwszego nie było. Ale List Kochanki wiele iest ciekawa i smaczna. — Był to termin Rapportu w Kommissyi Woyskowey

czy Officerowie za granicą będący wyko-
nali przysięgę, i doniesienia od Xięcia
Czy Minister Woyskowy za granicą
będący uczynił to także. Zaraz po
zaczęciu zdano o tym Stanowi że
uwiadomienia że ze strony była
na zlecenie exekucyi tego Prawa,
Sekretarz Straży Wołłowicz czytał
pisma w tym interessie zaszłe:
to iest zlecenia Kommissyi Woysko-
wey. Czyte ordynansze, i odpowiedzi.
Kazano miedzy pierszi Wołłowicz do
czytania tak ciekawych rzeczy,
zaczął czytać, ale kiedy z Sekretarzy
Woyskowy odpowiedz gdzie artykuł
Woyskowi i Kommissyi Woyskowey
była z przyzwoitością, ale konkludo
wał że będąc Posłem, nie może być
przymuszonym do przysięgi, i że ią
nie uczyni. Odpowiedz Xięcia
na Czerwonego Woyskowi w Straży
była artikułowa, pełna rezo
nowania, z pewnym gatunkiem
impertynencyi, i niekiedy ukrytey
groźby. Przerywano to czytanie
głośnym mruczeniem z indygnacyą

przeciwko wyrazom. Po przeczytaniu za-
częły się głosy, Łazarski, Niemcewicz
Zboiński, Brzeza, Wawrzecki mowić
i przeciw; na obronę zaś tylko mowił
duże Czetwertyński Przemyski. Odpo-
wiedział mu stryjo Kociałkowski. Po-
wiat znowu za odrzuceniem Czarow-
skiej kwestyi, Łagowski Wołczyński
znowu przeciwko Kiełczewski, Stybiński
zapiekła rozpoczął szukać drogi i słowy
W tym tylko głosowano miał Król, mar-
dziewic, iako potym zwano, Cyrowski
i Królewski: bo był silny co do
Rządu i Powagi Stanow, a zgubny
co do osob. Kto miał duchu woli
żonego, i ktoby lubił czyie prze-
kładowanie w głosach przeciwko
tym dwom, mogł się narzucić
ukontentowaniem. Tylko wszyst-
ko wygadane, co tylko w podobney
materyi bydź może, ani słowa,
ani wyrazow nie oszczędzano.
Wypominano dawne, rozdrażnia-
no teraźniejsze, owszem myślą
do przyszłej. Potoczki znowu dwad

nieiakie względy, bardziej go politycznemi, nie osobistemi przyczynami pobicano. ale Rzewuscii ocz ogrodzi bydź traktowany. Obrona tychże była bardzo słaba. Sprawa nayleższy, bo uznaiąc winnego czynić można za winnemi, i drugie tegoż rodzica lecz, ale Czetwertyńscii i Zagorscii więcey uszcze dowodu obrony zaszkodzili, ile że źle bronili, a tym samym gorzey rozsądzali. Od 12 godziny do 6. ciągnęły się te pro & contra dysputy. Był już wprzody przy głosie Kochanowski go czytany Protest Niemcewicza, żeby za niepowszechność Rzeczpospolitego, i oznaczeto-Letnie nieczynności na urzędzie urzędu Hetmańskiego Polnego był skassowany, a na miysce Gra artillerii i innych officerow za granicą nie przysięgłych żeby Kommissya Woyskowa Stałą ich z traktowała podług starszeństwa i zdatności. Sołtyk po wymierzeniu się z Izby godzinnego podał —

został Boiekt do myśli Królewskiej w
głosie oświadczony, żeby jeszcze nazna-
czywszy termin do Marca, raz do
tychże postał żądanie stanowi, iżby
pod utratą dwóch urzędów w Grodz-
cach koniu dwojo stanęli i przysię-
gę uczynili. Dnia pierwszego, dru-
dzy tego zgodzili decyzyi. Ufor mo-
wał Marszałek Prozorzyna, który
Boiekt ma być wzięty do decyzyi?
Niemcewicza? czy Zotyka? Nie
podobała się Prozorzyna, przeczy-
tana była dla Porteo, ale dla Se-
natu czytać jej nie dopuszczał Wid.
Tyńscki, Myślinski, mieniąc, że ta
Ławiera Zgromadzenie. Przecież usta-
ty pisze Nieżyńskiemu, w rzeczy
i urzędzie Prozorzyna została prze
czytana.. Biskupi porządzili
nie zostali, tylko Kijowski i Gnie-
zi, ad turnum pierwszy dał za
Zotykiem, a drugi i wotowac nie
chciał, dla tego że Prozorzyna za-
wiera Zgromadzenie, i że nie jego
drona,

Wolata Izba, prosiemy o wotum, ale
uparł Li, nie dać Zadnego: i musiał Li
do wyiscia w tym z Zawek z Gun
kow, z Izby, z Izby do Sas hu, hu
hu. de. i tak ad do Izbi by
Konwoiowany. Za nim Brat Jego
Urodu Litefski, z Postow Kosci
kowskich, Czetwertynski, Zagurski
Zabiello. de Rymsa dawniey wo
zdt zaraz po swoim gdzie.
Szedt tedy bez przeszkody tarnu
w gtowek za Letyhinu przewy
szyto wotow 22. w Sekretnych
pomieszano tyle ze Niemcewicz
Lisko Kreskami wygrad. — Po
tem iego nie bytto Zadnego na
Lepszy tey, i Zranieli usunot
sie.

Kopia Listu z Warszawy d. 11. Febr.

Donieziono Warszawie, iako w
Szydowie w Woiewodztwie Sandomir
skim przez Dni 3. Kosztem wspa
niatym P. Wielopolskiego mtodego
Margrabiego —

Margrabiego obchodzili zebrani Obywatele uroczystość zaprzysiężenia Konstytucyi nowo ogłoszonej: która odprawiała się Dnia 28. Stycznia. Sędziowie Grodzcy Sand: Kasztelanowie Wiślicki i Zawichwostki, iako też Kasztelan Sandomirski Popiel, i Kilkunastu Urzędników zgromadzało się na tym akcie. Karski jednak Podczaszy i Poseł Sand: z Familią Szczepanowskich, i Głębocki Poseł Krakowski wyjechali z tey gali bez odprawienia, bo zaprzysiągać nie chcieli. — Już iest niby powszechna wiadomość, że Elektor Saski przyimie Polską Koronę, w nadziei jednak odmiany niektórych, tak co do sposobu Sukcessyi, iako też i co do opisu Konstytucyi: a ztąd wynika, że musi bydź Konieczne zestrzelenie w przyszłym. — Z Petersburga iuż żadnie masz responsu, ale Woyska Moskiewskie kupią się nad naszą granicą;

— O sposobie bawienia się w Jassach
JP. Stanisława Potockiego nie masz
zupełnie dokładnego doniesienia: to
tylko pewna, że ten był na Konfe-
rencyi u Reczendego, który tam
był używany od Turków do ukła-
dania Pokoiu z Moskwą: co wiele
się nie podobało Ministrowi Mosk.
Hiemu Bezbereodkowi, który na za-
iutrz zaraz posłał do Potockiego
drugiego Obrzezkelytranta z rozkazem
kompletnistemo, aby we 12. godzin
wyiechał z Jass, i na tę przed-
przystał mu Paszport. Jakoż wy-
iechał wczorajszego do Kamieńca
Podolskiego. — P. Zabłocki, który
był dawniey Konsulem w Hosto-
nie, miał mieć podobnyż rozkaz,
aby we 40 godzinach wyiechał
z Jassów tego miejsca: który także
iuż mu będź w Polszcze! — W
Poniedziałek następuiący in gratiam
Imienin Xiężny Kurlandzkiey Doroty
ma być w Zamku Warszawskim
Bal —

Bol zielki. — Woyska Pruskiego
18000 ma na granice Francuzkie
i dla artellerji tyloż woyska w
Polszcze chcieniu konie. — D. 17.
Febr: nastąpiło złączenie Kommissi
ow z kurlandzkich obydwoch: Letto
wscy Kommissarze oświadczyli się bydź
tylko do Dnia 1. Marca. Mowno z
tego Litwa nie kontenta. — Poło
nie Tureckiego ratyfikacyja między
Wezyrem i Ministrem Rossyiskim
Bezborodką nastąpiła Dnia 24. Stycz
nia. A zas koło Dnia 10 Lutego
ma bydź od Samych Dworow to
Dzieło podpisane. — Dnia 12 Lutego
Minister Bezborodko ma wyjechać
z Jass do Petersburga. — W
Hollandyi Dnia 14. Januarij wypadł
w Zgromadzeniu Narodowym De-
kret mowny: Ktorego treść iest
następuiąca.

Zgromadzenie Narodowe dekla
nie

że wszyscy którzy należą do władzy ko-
nunckiey, zgoła wszyscy Francuzi
byli, i za uznani, za infamisów, za
Zdrayców Oyczyzny, i obwinionych
grzechami przeciw Narodowi, którzy
chcieli wchodzić w uczestnictwo ia-
kowe, do Kongressu iakiego proponowanego, któryby chciał przyimować
mediacyą iakową, lub modyfikacyą
Konstytucyi Francuskiey, albo Kom-
binacyą z uyaciatelmi z Krayu
Xięztami Francuskiemi. Dalie
i to Zgromadzenie Narodowe, że
oni chcą słyszeć o żadnych negocy-
acyach z Xięztami maiącemi
swoią Posesyą w Alzacyi, tylko
wedle postanowień przepisanych od
Zgromadzenia Narodowego. Dalie
nie nadto Zgromadzenie Narodo-
we, że Kroć Ojczyźnie iest wypowie-
dziana otwarcie wszystkim
Zagranicznym Państwom, oraz że
Naród Francuski, każdego Poten-
tata zna za swego Nieprzyiaciela

który wstąpiły chciwość, o niepodległości, i Konstytucyi Narodu Francuskiego.

— Dniu 28. Stycznia stanęła Limita Sejmu naszego Warszawskiego aż do 15. Marca tegoż Roku.

Kopia Responsu JW. Bołockiego Pułkownika Artyleryi Koł. do Komisyi Woyskowey

Już w pierwszym odpisie miałem honor Przeswietłej Kommisyi Woyskowey wyrazić sposob myślenia mego, jako Posłedy ten charakter, ktoren do tąd w Rzpltey Naszey był tak szacowny, że go moc wykonawcza nigdy niewolić niemogła, już po obaleniu wolności, do tego przyszedł, wzgardy krepu, że mu przysięgę nakazu i do niey przymuszać można, choćby się w brew zdaniu wolnemu Osoby Prawodawczey sprzeciwiało. Gdy obrony żadney w tey mierze mieć niemogę, winnym się wyznać muszę, że Przysięgi świętokrzyskiey wykonać niemogę, obiecuiąc Bogu to, na co by serce moie, żadną miarą nieprzestało.

Z tym się tylko protestuię, że nigdy obowiązkow moich nieuchybiłem, lecz Ustawa 3go Maia, nigdy między nie mi się niemieściła, Bog widzi, ktorego lekce używać nieumiem, że z ochotą dnia każdego, za rozkazem Przeswietłey Kommisyi

latbym krew moią do ostatniey kropli,
za całość i samowładność Rzpltey, za wol-
ność Szlachetnego Narodu, za dawne Przod-
kow naszych Przywileye, ale teraz nieod le-
go się chronić, niedotego muszony iestem,
lecz przeciwnie abym się tych Swobod
Narodowych odprzysiągł, w Ktorych się
urodziłem, a zaprzysiągł krwią i życiem
bronić i utrzymywać te ustawy, ktore
Oyczyźnie moiey wolność wydzierają, pod
imieniem władzy wykonawczey samowła-
dność stanowią i wolny Narod w Dziedzi-
ctwo niewiadomey jeszcze, bo przez zamę-
scie przyszłe, dopiero odkryć się maiącego
oddaią Familii.

Może kto mi powie przysięga wol-
na obowiązuie tylko, do czegoby ra mu-
szona niewolić mogła. Czuię iak wszyscy
ale gdy ieszcze i przyrzeczenie słownemu
uczynić nieumiałem, tym bardziey przysię-
gi, choćby me życie bronić mogła, lekce
nie wykonam. Jeżeli to moy występek, wy-
znam że występnym być nieprzestanę,
bo pierwiastkowa wierność moia dla Rzpltey
rozkazami żadnemi, gwałtem żadnym
zniszczona być niemoże, Urząd maiątek
i życie poniesę Jey z ochotą. — Jeżeli ta-
kiego Wspol-Ziomka Przeswietb Kommissia
sądzić wewnętrzne serca, uczucie wam
dopuści, sądzić, karzcie, niech będę z Ran-
gi Woyskowey odarty, stratę wszystkiego
i obelgę nawet osobistą dla Oyczyzny, co
dawniey Rzpltą była, i Nią szczęśliwa trwać
mogła chętnie znieszę.

d. 10 Stycznia 92. Stanisław Szczęsny Potocki
z Jass.

Bosel Woiewoda Bracł. Gen. Kor.

Excerpt Listu z Warszawy d. 11. Febr.

Listy od Krakowa donoszą, że tam do dnia przysięgano na utrzymanie Konstytucyi. Tu w Warszawie zmieszczały umysły, nawet u tych, którzy mieli wielkie nadzieie — Przybiegły wczoray raz sztafety z Lotwy od JP. Sudyckiego Grka Komendeyącego w Lotwie, że tam od Połocka inną stroną obawiaią się wejścia woyska Rossyiskiego w nasze Granice, a drugie Korpus, od Pskowa idzie czyli maszerował. Jenze Generał Zaczet gromadzi swoie woysko porozkwaterowane, którego woyska tam zachodzi do 40000. oprócz tego które stoi koło Grodna i Brześcia — JP. Gr. Kostiuszko także wysłał Rapport de d. 2. Febr. od siebie nowa nowinie tworzliwe daie Rapportu. — a JP. Poret Ruski tu będący Lucheżyni, towarzyszący gada, i oświadcza, że Król Jego nie myśli wiązać, tylko to trzymać, co zrobiono było przed Sejmem i 3. Maia.

przed zaszłym aliansem. a zas Konstytucya 3. Maja, dzieło to iest poźniejsze, a uczynione bez jego wiedzy i rady. — Xiąże Jabłonowski Kasztelan Pol. ski dziś wyjeżdża do Berlina, wystany spiesznie na doniesienie bliżey co za myśli Dworu tego, czyli tam aprobowań będą Posła Pruskiego te będącego Dyskursa. — Doniesienie czytane, o zaszłym wyżey się formowaniu Magnatów tak w Xięstwie Pruskim iako i Galicyi — Kopia Kancl: Listu Minister Zagranicznych Interessów mieno zachowywać, gdyż się ich, bo on nie wiecey od dziś gieł. — Listy z Wrocławia donoszą, że spodziewaią się potrzeba ad finis Februarii Sessyi Dworu elekcyi. — Stanisław Potocki iest w Warszawie onegday przybył od Jass, jutro ma iechać do Lublina na Sessyi. — Juz teraz pisze, aby nie przysięgali na Konstytucyą, ale dla Domu Saskiego Xiąże Polscie upewniali w ogólnych terminach

widać oczywiście, że całe te zabie-
ta, zobiona iest na ludzie

Excerpt z Listu z Warszawy z 19: Febr

Co Warszawa ma pewnieyszego,
otym donosza. Przysięgi na
konstytucyą są dopełnione, w
Krakowie, Lomży, Wilnie
Nowogrodku, w Brzesciu Litew-
skim, w Grodnie, Chełmie, a
w Sochaczewie uchwalono Der
legacyą do Króla z chwałą.
Temże dołożono posłom do
Instrukcyi punkta dwa.
Aby nie pozwalali na zniesienie
Cassenowe, z pomiędzy Druków
y Xięzkom gorszącym tłodz.
W Piotrkowie Sejmik spo-
Koyny z nic nienaymiano, po-
dobnież y w Warszawie, E-
lekcya się Konstytucyi spo-
Kojnie, przysięgi nie mają

w Czerskim, Rozanie, Ciechanowie ciche, y nic nie napisano.
w Berlinie zaczynaią się rozkazy wsie całe pruciwne Konstytucyi Polski: JP. Generał Goltz Wender z Berlina do Wiednia iest posłany na Dresno. Woyna ma bydź zapewne między Niemcami z Francuzami. w Lublinie, Grokach, w Wilnie, Winnicy spodziewaią się Seymikow zwyczayney: Moskwa do martium Dwor zamyka zachowanie.

Excerpt Listu z Warszawy d 22 Febr.

O Seymikach po Woiewodztwach odprawionych dochodzą Warszawy wiadomości rozstrzygaiące. — W całym obszarze Mazowieckiem, przysięgi na konstytucyą nigdzie nie było — Delegacye w pięciu ziemiach. — w dwóch Landach
Dant —

Landach iest a w trzech ziemiach ani wzmianki. To iest w Rożanie. Wyszogrodzie. i Ciechanowie. — W Ziemi Mielnickiey dołożono w Instrukcyi JPP. Posłowie na następnych Sejmikach Relacyonych dadzą sprawę, za dozwolenie Praw z tymy Szlacheckiego wolnego Stanu Rzeczypospolitey. — W Brzeskiey, ani słowa o Konstytucyi. — W Poznaniu i Kaliszu dano X. Marszałkowi Sejmikowemu napisać List do JW. Grzymułtowskiego Podkom: Poznańskiego będącego przy boku Króla Jmci. ze Województwo Poznańskie czułości swoiey oświadcza P. Panu, za wszystkie prace i trudy dla dobra publicznego. — W Włodzimierzu ani słowa o Konstytucyi. — W Brzeżańskim w Winnicy Przyiaciele JW Potockiego Exdynasty Smiali się, i mówili, że JP. Generał spokoyny na to oświadczenie. — W Kaliskim dla JP. Felix. pompaterowi było przy

życzeniu z armat zamianą ratyfikacyi Traktatu Moskwy z Turkami. — Xiąże Gł. Zakrzewski pisał wczora, że już się nie spodziewa Rozporządzenia dobrego, i że nie chce być pytanym w Warszawie. Ma jednak na Widoń. — Zadziwiła tu wiadomość, że Xiąże Lisow w Januarii pod Częstochową mieszkający, miał u siebie Generała Ludwig Moskiewskiego, który od Widnia idąc wedle umowy nastąpionej z ojcem starszego syna jego w zakład do Petersburga, tam będzie miał Edukowany kosztem Imperatorowey, a ten był Xięciem Kurlandzkim — Moskwa zapłaciła 100 tysięcy ℔ Xięciu Karolowi w Saksonii, i on już się zrzekł wszelkiey pretensyi do Kurlandyi. Powiadają że także Xiąże Lisow młody zaraz się będzie z Wnuczką Imperatorowey. — W tych dniach będą posłowie od Portugalskiego i Pruskiego, gdzie się obrocą z Pasz.

Kopia Responsu JW. z Miniszchów Kotocki Posłowy Pracławski do JW. Benedykta Hulewicza Posła Wołh: z Widnia 8 Febr.

List WP. doszedł mię z wiadomością o odzyskaniu męża mego. Od dawna do tego przygotowany byłem: cieszy mię to przekonanie, że żadnej klęsce memu nikt nie może odmówić niepoczytalności: jeżeli dobrze widzi, wart uszanowania; gdyby się i mylił, wart szacunku, bo serce jego zawsze poczciwe. Rodzi się, i umiera człowiek bez użytku, a jego ubóstwo, iest ozdoby. Umysł zaś serce, charakter, cnota, to są prawdziwe we własności: tę władza żadna nawałność nie zabiera, ani też odbierać nie może: więc spokojny iestem, i mimo niechętnych sądzenia. Bogu dla Dzieci moich, miłości dla Oyczyzny, poczciwości i cnoty Oyca. Śmiem mieć pewność że WP. mowić będzie o mym mężu, iako z Przyiacielem. Nikt nie może lepszym odemnie być świadkiem poczciwości, i szlachetności jego duszy,

bo już Rok ośmnasty iak z sobą żyjemy. W tym przeciągu lat znalazłam Go zawsze Obywatelem poczciwym, Obywatelem Kochaiącym Oyczyznę, Jey wolność, i niezależaiącego nie od nikogo, iak tylko Jey chwały, i Jey trwałości. Ambicya Jego w tym się gruntuie, aby nastadować cnoty przodków swoich, chronić się złych rad; żyiąc cnotliwie bez skazy, widzieć Dzieci swoie wstępuiące w Jego ślady, i w nich Oycu swoich ale i Obywatelow cnotliwych kochać. Taki to iest mey Kawaler, ten Przyiaciel WP. odzdrowny, ale mimo tego stale godny szacunku i poważenia. Jako Żona Kochaiąca męża mego, iestem zgrozoyna, iako Polka kochaiąca Oyczyznę zmartwioną iestem. &c.

Excerpt Listu z Warszawy d 25. Febr.

Bardzo wyraźnie słyszemy, że Elektor Saski ani chce tondz przyiąć elekcyi uroczystey Korony Polskiey. Dziś bowiem od tych stron Odprowadzaią Dworzanie Berlińskiego Mocarza pierwszy. Twierdzą Elektor, że dopiero nie
dziś —

Rezolucyi od Dworu Petersburskiego, on
dzy nie pospieszy z dwoiemi szczęściami.— Xiąże Zartoryski podobno do
Martij do pisze z Drezna na Widzenie
iachać. Niechce bydź w Warszawie za
pytywanym, o pomyślności swoiey Dele
gacyi.— W Wielunskim, w Rozalnie, w
Wieluniu, w Czmiowskim, w Cichanow
cie, ani wspomniano o Konstytucyi.
a zaś w Ziemi Zakroczymskiey bardzo
dbaczono pochwały Posłow, ktorzy o-
stawali przy wolnościach i swobo
dach Stanu Szlacheckiego. aby Sejm
nie zabierał na się postaci Xięstwa
cii.— Na dzisiejszym ze Potocki
Jenerał z Jass powinien do Petro
burga, a Rzewuski Hetman do Wid
nia.— Dzień decydujący Interregnu
Francuskie, bydź ma 26. Marca: a
przeto wszyscy w wielkiey ciekawości
zostaią.— Przed kilka dniami zewny
Kalwinianin z gorliwości dla Kościoła
podał memoryał do Kommissyi Po
licyi, donosząc, że iest pewna sum
ma XII Poll: 100. Tysięcy przez Za
torskiego Biskupa Kalwowskiego

Zapisana dwom Szpitalom, wyraził Jm.
że, że Summa ta była przeszła przez
r. p. Sołtyka Bisk. Krak. który nawet
w swoim Testamencie tey nie zapomniał,
owszem oddał ią prothkyi Kapitule
Krakowskiey. Pozostaie zas w Dziale
z Braci JJ. Sołtyk Exc. Podstoli prze-
iest tę Summę. Nemoniast ton dla
lepszego zapewnienia się Policyi, od
dyta do Kapituły Krakowskiey, szcze
gulnie do JJ. Xięcia Bymsza, Olechow
skiego i Pieńkowskiego. Kommissya
Policyi, juz się odezwała do wszystkich
i Summę tę z Brzezynami chce we-
windykować, ale Sołtyk Exc. Podsto
mocno tym zmartwiony. Ciekawy ka
w całe będzie odpis na to Kapituły Kra
kowskiey do Kommissyi. —

Excerpt Listu z Opoczna d. 25. Febr.

Sąmikii w Opocznie były maią 3.
Marca na wybranie Sędziow Ziemian
skich. Powiat Opoczyński odrzielił się zu-
pełnie osobnym sądem od Powiatu Rze-
ińskiego, iednakże teraz razem w O
poczynie Sąmikowáć będą. Woiewodzie

dziedzki Stanisław Matuchowski, jest kandydatem na Sędziego Ziemi. Obiecuje nawet na Sejmiki do Opoczna Marszałkowi Sejmowego. — W Opatowie w środę Sejmikowi między wybraniem Kommissarzy Skarbowych i Audytorow: JP. Wrbna Sandomirski przerwał Sejmikowania porządek; nie przez Marszałka Sejmikowego — ale Brzuchaze, ale sam wniesł przysięgę na Konstytucyą i nie czekaiąc głosow, pozwalaiących, albo niepozwalaiących tylko wstał głosno, przysięgaiąc. Zeszło zaraz Kasztelan Pozieł Rotę na niezmiennego życzenie i tumultu przeciwiaiących się, to uczyniwszy Senex Wrbna powiedział, iżbyśmy przysięgli. Dołączyli potym z Sędziego do Wrbna JPP. Dobieckiego Podkom: Sandzieckiego Chorąż: Pilzneńs. Pozieła Roth: Cyrus Kasztelana, Dyszkiewiczowskiego Cumbela i prosili, aby JP. Marszałek napisał to w Laudum; na to odezwał się JP. Marszałek, że przysięgi wcale nie ma szkod, na to JP. Wrbna nie odpowiedział nic tylko wszedł z Kościoła i nie powrocił. Potym mowili za przysięgą Dyszkiewiczowski Delegat i Sędzic Kasztelański

lanie Wiadomości z Gabinetu Królewskiego
Konkludując, że proszony o przysięgę
Przeszywał Jm Kasztelan i Podkomorzy
Sandomirscy, mówiąc: jeżeliśmy przysię-
gli, gdy zdrowi przeciwny wszystkich
kultus, a Marszałek znowu powtornie
mówił, że nie słyszał przysięgi; tedy
JP. Kasztelan Sand: zwrócił się do Ko-
stot, i znowu czytał Rotę, wołając
przysięgający, dla przeciwne głosy nie
dadzą bronić słuszności Roty. W tej sprzecz
ce słyszenia i nie słyszenia przysię-
gi, wynyślił Senat Propozycyą, czy
czy ma być umieszczona przysięga
i delegacya w Laudum? czy nie?
Oddzieliła się partya jedna ku W: Ko-
larzowi, druga w Miejsce swoie
Została Jest część oświadczywszy się
że na takie Propozycyą wotować nie
mogą, i weszli z Izby. Przemo
rutacha wotu Przyjaciół swoich 100
a przeciw Regentów zostało tylko 18.
i przysięga tego Województwa choć do
tąd nie słyszana za legalne została po
tym Laudum z Delegacyą. Za
pewne że gdyby nie odeszli Posło
wie byłoby w Kasztelu zostało kilka
Posłów. ———

Excerpt Listu z Warszawy d. 29. Febr

Z Drezna nie mamy iszcze nic coby nas zapewniało mogło o sukcessie, widocznie się tylko przemawiamy, że Dwor Berlińskie nam mocniey inspinuie, aby Elektorowie nie spieszyli się z akceptacyą naszey Korony. — Interregnum Stanowi obiato do 20. Marca maią mieć swoie decyzye. Obrot tych interessów da miarę innym okoliczności. — Na tym zatrzymaią się pomału ziazdy. — w Lublinie mimo donieszeń fałszywych, napisano tylko, aby PP. Posłowie podziękowali Królowi Jmci, za złożenie się, że Polska wyszła z pod przemocy. — PPP. Potockie Podst. Arcikolski Hetman. Suchorzewski Cześ Kal: złotnicki Podst: Swiętokrzyskie Brzostow: wyjechali do Petersburga z Jasa d. 18. Febr. na Dzien 5. Marca bydź maią w Petersburgu

Ani można wątpić: że na Sessyi pierwszey Sejmu, lub drugiey, to znaczy Sejmu generalnego przyszłego — Pro ielect Zaprzysiężenia Elektorowi Królewskiemu będzie także decydowany.

Excerpt Listu z Warszawy d. 7. Mar:

Jest rzecz nayprawdziwsza, że Cesarz Leopold umarł w Wiedniu d. 29. Febr: który dni tylko dwa chorował. Doktorowie nie rozpoznali choroby, trzy razy mu krew puszczali, i tym go do śmierci przyprawili. W godzin kilkunaście po Jego śmierci, nadszedł do Wiednia Jenerał Pułki Bezzeffsworder z Instrukcyą Ratyfikowaniem przez Króla Pruskiego. — Następca Korony Czeskiey i Węgierskiey Franciszek, będzie menażował dla czasu Króla Pruskiego, ale tey dziatwie z tym mieć nie będzie, iako miał Leopold. — Konstytucya Polska zbuiła Przyiaciela. — Elektor Saski jest bez

zastrzeżony Kogoś nominować do Polski w zamiarze zwrócił uwagę na przed Sejmem objawienia: może się to zaraz przewlecze. — Xięże Adam Czartoryski z Drezna obiecuje się do Warszawy na dzień 13. Marca. — PP. Potocki. Rzewuski, i H. Potocka spodziewani są do Petersburga na dzień 10. Marca. —

Excerpt Listu z Warszawy d. 14. Mart.

Już tedy Nasza w niejakiey została satysfakcyi, kiedy d. 11 Goz w sobotę przeszłą przybiegł Kurier z Drezna, z długo do ich mości Ludana nowiny, nawet i od Europejskich Dworów, że Elektor Saski będzie akceptował nasze Konstytucyą. Oświadcza Tonze przez Notą ministerialną, że wysłał Kommissarza do traktowania z Stanami, w punktach, do których konkludowania Minister Polski, i Xięże Czartoryski, nie mieli mowy: a to

in ordine Pastorum Conventorum?
Nota ta podpisana i oddana była, na
5. godzin przed wiadomością w Dreźnie
o śmierci Leopolda Cesarza: gdy ta do
stka, alizże Nam, bacznym na okoli-
ności, podał nowe pytanie, czyli o-
koliczność nie spodziewanej śmierci
Leopolda, nie zmieni, albo też nie
przedłuży Rezolucyi Elektorskiey c
do naszego interesu? odpowiedzie
no że nie. — Punkta o które
mu tarzować Elektor przez swoich
delegowanych do naszych Stanow
Kommissarzy, ile się spodziewa było
dowiedzieć się tego. — Własnie za
bezpieczenie, podobno, i powrocenie
Biskupstwa Krakowskiego. Edu-
kacyą Dzieci, żeby Królowi należała.
Sukcessya, żeby na linią męską na-
ród Collateralny spadała. W ustę-
pieniach Stanow, względem uro-
ny zaczepney, żeby Król miał Vefo.
co więcey, cieszeć nie iest wiadomo.
Na Wegrzech jeszcze się zjeżdzaią, ale
Litwini, nie zaraz będą, bo własnie
teraz mieli swoie Kontrakty. —
Z Archymandrytą do tych czas w
szczegule będącym, znowu się rozpo-
częte —

Pułkownik w Regimencie Krakowskiem Hoppen razem z Cichockim fortunę uwany na Szefa Regimentu Fizi liersko, ale go zapewne wezmie Cichocki — P. Stanisław Potocki for sztelowany na Generała artylerji. Zajączek także wezmie Regiment drugi. Generał Kościuszko, i Cichocki już idą Generałami po Ostrzyszkiem. — Sejm do Poniedziałku poprawnie się Rzeczypna się tu Kwestya, czyli obrać Kommissyą skarbową i wojskową? ponieważ nie byliby tylko do przyszłego Roku; bo przyszłemu Sejmowi nie można dać obiecania być Pawa. — Czytają tu już po Warszawie Kopie listu dziesiejszego Franciszka Czarta do Elektora Saskiego pisanego, w którym go upewnia, iż iest dla niego w niezmiennych sentymentach z takiemi był czuie dzy dla Elektora. —

Excerp listu z Warszawy d. 18. Mar.

Xięże Adam Czartoryski z Drezna, dopiero ma do Warszawy

przyiechać Dnia 23. Maia. — Kopia
Koty finalney iakby dano pod Dzień
B. Maia Kommissarzom naszym Pol.
skim w Dzrznie, juz tu dowarzy
ny iest nadostatek. z ktorey wyda
ie się, że nie tak prędko spodzie
wać się mozna Kommissarzow rze
iemnych od Elektorow do naszych
Stanow: a dopiero potym po uro
zieniu wygliwości, będzie mowić
o Pakttach Konwentach. — Sejm
się już zaczoł od kompletowania mie
sc, z mocy Instrukcyi danych
— Potym wolność Boże dał Pol.
stan Potocki Pozet Lubel: pod dzio
gt Artellj; aby Festyn był publicz
ny koszton w dzień wczorayszy
B. Maja, gdzie z kazdey Prowincyi
iedon z Delegatow mogł miec mie
Tamże mu był zakładany Kamień
wegielny do mayszego kosciota O.
pabrzeżnej. Na ktory Festyn podo
bno z Krakowia sprowadzą, ktora
kowane. Miejsce tego Festynu był
mu ku ukazowaniu. Amfiteatr
ton —

ma kosztować do 15. Tysięcy R. — Po
śmierci Augusta, iedzie Kurzery nie
obeszły wszystkie Gabinety, Wiedno tu
medlis agitis rzeczy te wyiaśnią.
— Brunicki Hofman W.K. odebrał
od Króla pozwolenie wyiechania do
Petersburga na Miesiąc 3. do Żony.
Towarz. d'Autki i Regimenta wraca
ią z Dutaw Pułnych zniesionych
między Konkurentami sukta. —

Komunikowanie Noty ostatecznej
daney od Ministrow Nayiaś: Elek-
tora Saskiego, Ministrom Pol-
skim w Drezmie dz. 3. Marca
1792.

Po odebraney Nocie de data 26.
Februarij którą Jch Mc. P. P. Kom-
missarze Nay: Króla Jmci i Rze-
czy pltey Polskiey oddali na Kon-
ferencyi dnia 27 Febr. Nirey pod-
pisany Ministrowie, nie omieszkali
one oddać do wiadomości Nayiaśn:
Elektora

Donieśli oraz Nayiaś: Elektorowi
ze JchMć P. Kommissarze Polscy
oświadczyli iż gdy dawniey na Kon-
ferencyach dawali na powdawane wąt-
pliwości Punktow niektorych Kon-
stytucyi Polskiey swoie oświadcze-
ile Jm wdzięczna dorwalata Moc, te-
raz każdą każdą rzecz te tu [illegible]
towane ułomnione względem Mo-
cy od Zwierzchnikow swoich Jm da-
wało-nay.

Nayiaśnieyszy Elektor życzym
przeciw ieśt czynić nad teroliem
razowym, wedle którego Nayiaś:
Król JMć i Rzplta Polska Sey-
muiąca, zaczęli się z tąd do Zgodzie
Elektorá, wnidą naypryod do rzeczy,
znaią przez Osoby wspolnie miano-
wane trudności, które wstrzymią
Jego determinacyą. Nie mniey o-
nez z prawdziwym ułomentowaniem

przyią dowody powtarzane Sentymentow szanownych i Zaufania Woyewodą Jmć i Rzpltey Polskiey w Osobie Jego w wyrazach dawnych oświadczeń na wystawiane wątpliwości. Takowe Sentymenta oświadczone w całym Deliberacyi przeciągu przez Jmć Panow Kommissarzy Polskich, które teraz załączone, przełożywszy Woyewodzie Elektora, że iż wystawili już i wystawią w iasnym świetle Racyom Rymującym powody, które były przyczyną Elektorowi formować wątpliwości. Delikatność Jego nie pozwala mieć one za rozumienie przed Narodem Polskim, którego zaufanie chciało Mu destynowane Sukcessyą Tronu Polskiego Nayiaśnieyszy Elektor iest tego zdania że J. K. M. Kommissarze Polscy w chodzące istotnie w wagę Obserwacyi

kommendowanych, tak co do Relacyi Politycznych z Dworami Sąsiedzkiemi, iako i do Konstytucyi Polskiey wewnętrzney; rzecha zaswiadczyć, iż naywięcey z uśiłowaniem watpliwych nie z innego względu rządzą, tylko z troskliwości szczerey o szczęśliwość stałeczną i spokoyność Rzpltey, i z skrupulatności w nie determinowaniu się prędkim, do zabieczenia na siebie obowiązkiem, latwych nieprzeszkodzonych wykonania, ani się zgadza z delikatnością Jego Sumnienia.

Elektor rownie przeciwny dowodami temi, iako i względami nie odrzucaiąc przywiązania stałeczney ku zaszczytnemu Narodowi Polskiemu; żąda aby Jch Mć P. P. Kommissarze Polscy chcieli o tym wszystkim godnie Relacyą donieść, wprzod niżeli Nayiaśnieyszy Elektor czyniący swoy wybor Osoby

na Kommissarza Extraordynaryinego
z swey wrażiemnie Strony, którego
na wrażiem wyprawnie iest intendyo
wany, na porownienie Scrutynium
tow tak zwyczaynych, iako i nie odmien
nych dla Narodu Polskiego. Ten
zaraz Kommissarz będzie tamże w
stanie porwnać mysli Nayiaśn. Króla
Jmci i Rzpltey Polskiey a toto
Punktow, ktorych wstrzymnie nie
zdało się JW. Kommissarzom Pol
skim tu będącym, przechodzie gwa
łcąc nadzieloney Im od Zwierzchnic
twa swego władzy.
W tych iednak Punktach, będzie
musiała wątpliwość bydź wprzod
uprzątniona; nimeli Nayiaśn. Elektor
przydzie do Determinacyi wnijścia
w Negocyacyą a toto Punktow Kon
wentow.
w Dreznie d. 3. Marca 1792. Rku

Gadpiszy) Hrabia Lasow.
Baron de Gutschmid

Excerpt z Listu z Warszawy de 30. Martij

Podług Generała Król wraz Stanami
chce wystawić Kosciół Opatrznosci na
Gorze nad samem Łazienkami, na dru-
giey stronie drogi obok Ogrodowa.
Wielu za przeciwne temu, iż to w tym
miejscu, na co napisano dwa wiersze
Długo myśląc co będzie z Majowego woza lub
Wola Rząd stanął na Jodle, a Kosciół
na piasku

Odpowiedź.

Złoż co widzę z będzie z Majowego wozu
Rząd stały, Kościół Chwały, lecz gdzie
do piasku

Excerpt z Listu de 11. Aprilis.

Sejm do 10. Świętnia limitowany,
Ale Generał Czartoryski onegday tu z
Orzechowa przyjechał. Kuryer od samey Im-
peratorowey do Naszego Króla z Listami 30.
Martij przybiegł, lecz ieszcze nic transpi-
ruie co w nim iest, ieżeli co przeciwnego,
zapewne będzie schowetam

Excerpt Listu z Warszawy d. 14. Aprilis.

Sessye Seymowe w opaczonym dziwnie rozpoczynaią się, bo aż d. 16 post. — W obiecowanej nie omylnie abdicacyi przez Elektora Saskiego Xcia Polskiego, widzą teraz wszyscy że omylni, osobliwie że fundamentalne Ustawy rządowey iest nauwiency. Ci sami z wyrzutem z tey racyi maią preferencyą na niedobrym nie Egota dyspozycyą tego ciekawa. Do tego przydaia się i to, że Dwory Wiedeński, i Petersburski chcą swe niekontentowanie z dalszego naszego Seymowania. — Król Szwedzki d. 29. Martij umarł z zranionej gangreny zaiątey. — Stychnie w Warszawie, iakoby w Galicyi nadal zaraz iest zekretowanie ludzi do 10 Tysięcy. — Z Francyi wojna bydź Niemcy, powszechnie mnie maią i mowią. — Rzeczy te w Komissyi, i nowe się systemata dzień układaią.

Excerpt Listu z Warszawy d. 18. Aprilis.

Dnia 16. przez pod tytułem Gotowość do obrony. uchwalone iest Prawo

Które wszyscy przenikające wyraźnie przeczuwają, że coś wisi nad Polską. Niepewność, że w raz niczy zbliżamy się ad ciśnim. — Pośl Pruski tu będący widzący pochwala Pakta nowego ustawy, a z drugiemi gadając mówi nad tym Paktem zadziwia się. — W przypadku takowy zaczepki Pośl Pruski oświadcza będzie Mediatorem przez które mediacyi chce pozostanie Zabraniem Gdańska, lub części takowy Wielkop. Polski. — Ktoś do Pakta Francuz mieszkający z Petersburga przez Warszawę d. 6. Aprilis powiadał: że Polacy Suchorzewski, Zagorski, Złotnicki, Szczuchowski, Ktoś Czetwertyński byli na obiedzie w Petersburgu Cesarskim Cesarzowa Imperatorowa d. 5. Aprilis, sam był przytomny. — Mówią tu że Pakta to nowe Polskiej obrony, pobudki Moskwe do środków przyspieszenia takie ma w myśli do Polski. — Ma zamiar Warszawa zaciągnąć z Zagranicy Generałów do Polskiej Milicyi. — Zaciągnienie długu na Rzecz Rzpltej nasze nie zbyt się, zaspokoito, 16 Millionów, ale znowu chcą zaciągnąć długu

30. millionow, które zapewne inaczej zmazane bydź niemogą, tylko natoż nieme nabycia Podatkow. Trzech Pos set Wołyńskich, Litwickich Wołkich, Podlaskich Sendz: prosili o deliberacyą nad tym pozyczeniu pieniędzy Pruskiemu, ale nie dozwolono deliberacyi. co wie te obruszyło. — Circa D. Maij pewnie odkryie się w kraju naszym Polskim lub wojna. — W Wiedniu teraz głuszno mowie zaczynaią przeciw ustawie Rządu Polskiego. a w Berlinie figlują. — Przy dzisiejszem Mieście Warszawy zostaie teraz Jw Zakrzewski Poseł Poznański. — Stykaią się ze z Polakow wielu w Galicyi w przypadku wzruchow mieszkaią nastąpie bitwa Wioski w ogle prosto nieprzyiacielowie in tali casu.

Excerpt Listu z Warszawy d. 21. Aprilis

Dziś iest Sobota Swiąteczna nadzwyczayna z przybyłey nadeszłey nowiny przez Estafetę do Krola od P. Dobrolego z Petersburga de d. 9. Aprilis. Gdzie tam powiadaią Generałowie Moskiewscy wyznaczeni na Kommendowanie

Korpusami na wniosie do Polski
nawet iest supozycya ze przed Majem
wnidą te woyska Cesarza Ko-
lumnami. Do Lotwy 3. Korpusy idą
maią; iedno od Rygi, drugie od
Połocka, a trzecie od Zrzeczkowa
ma bydź w drucku w Petersburgu De-
klaracya, ktora wydana będzie i
tam do kraju, i u nas w Polszcze.
Z tego doniesienia umysły się potwo-
rzyły, myślą iednak o obronie, lecz
może nie wszyscy. — Xięże Wittem
berski ma bydź zdrayca wyprawiony
do Lotwy, na miysce Jenerała Ja-
dzkiego. — Regiment z Krakowa
do Xiazego Roku ma wyruszyć.
Od Poznania również woysko do Podla-
dia i Kraynego stanowi ma wyruszyć.
Ruskie Pozt zaczyna przebąkiwać, że
trzeba pamiętać, iż o negocyacyey po-
kiu potrzeba, upieraią się, przy zbroney po-
wadze ani mowa. Rozażli wiele u
mysłow ogarneta. Są niektorzy co
mowią, że i Berlińskie Dwor szczery
do nas przemowi z Moskwy: radzą,
aby,

aby wnieść w układy. Że chcą koniecznie, aby inny Sejmik z tąd nie zaczął bo wzdy. Nie tamo wiecą bzdzie, iustis mi blisko końca, ale widzieć nie możemy iakiego. Już tu tompicia umysły, które były zaprzątnione układaniem ceremoniału Fortynu na Dzień 3. Maja. — We Lwowie też na sessyi Sejmowey Seweryn Potocki Woiew. Bracł. miał mowę ciekawą; między innemi punktami było i to . . . Sejmowe czynności odmienione że nadto, oswobodzić od Kroke. Narobiliśmy męczenników a może i niewinnych, którzy bydź może za leczye Rzeczitbo wiele, Liczą Nas Woyskothi Fortynow, którzy Nat ki dym sam uważę. Myślmy o obronie. Rzdat Woiski do formowania Sejmu. Deputacya do tego Woiska Naznaczona. — JW. Stanisław Potocki Cześnik Lwowski podał Projekt aby Woyt Smeli mogł wszcze dać Jednego Starostwo dające Intraty Sto Tysięcy, ale to znaczy za drogo zapłacić. Jerzy Potocki Konkowski

Tyszkiewicz i Kublicki Poseł Inflanckie
dostrzymuią to wszystko. Król prosił o
dwa b. gotowe Woysko, ale bez skutku.
Gwo żgoła, rzeczy są in crisi, czas nie
nayd[illegible]szy ostrzeżi wszystko. — Nuncyo
Rzymsko zaczyna bydź uczynionym do
dw i Konferencyi Królewskich. —
O Starostwach Poiecie iest w sobo
ie na Sejmie, przypominaią się
stowa Jakuba sapienti pauca dum Roma
Nuncyo Josef Poniatowski iszcze nie
wyiechał do dwego Krayszu, ale kor
dnesko do czasu mu Kommendo-
wać. Zerpsty lekkie tylko zostaią
przy Granicy, a Dywizyaa się Prusta
skie rozciągaią mu aż do Cimie
nika.

L. 25 April. Jestesmy tu w oczekiwaniu
Decydowanych Momentow. Wszakże de-
klynowany Festyn na 3. Maja swoim obrzę-
kiem się odprawi. Armowanie w Saxonow
Naszych Kontynuie się. Pruskie Woysko
się także w ruszaniu ponad Wisłą, y na Granicy
Litewskiey, spodziewaią się Korpusu Woyska
Pruskiego Dwunastu Tysięcy. Cene Zboża
tak w Gdańsku jako y w Elblągu, cale iest
małe. Austryacy fortyfikuią robią na
Krzemienkach tudzież Stanisławowo w Galicyi

Fortyfikowaniu zaczynaią — My czyniemy znaczne przygotowania do obrony, ale to są początki. Xż Wirtemberski będzie kommenderował w Litwie. Tam poydą Regimenta od Krakowa Poznania, Lutau byle na czas tam zaszły. Na List oddany przez Xcia Gabtenowskiego Posła Polsk. a pisany przez Krola Naszego, Responsu do tąd niedał Król Pruski, ale Ministrowie się explikowali, nieobiecuiąc aby Król Pruski, miał się posuwać do bronienia nas od Moskwy, jeżeliby ta miała zaczepić Polskę — Wielki iest tego mniemania że te trzy Dwory razem Pisane dadzą w oświadczeniu porady, aby Polska, insze wzięła Systema, któreby niebyło przeciwne Traktatom dotąd tuszącym. Czas to ukaże. Seym swoie Kontynuie czynności — Nie dawno Xiu Grzegorz Poniatowskiemu Synowcowi Krolewu, naznaczono Pensyą roczną złotych 12 M. Polsk. dożywocierno. Starostwa puszczane, ale dość nieprzystępnie — Stat Woyskowy będzie decydowany. — Wiadomości od Moskwy burzy. Straż wszystko robi ku obronie. Porozumienie się z Królem Pruskim iest, gotowość jaka być może, poszł

morze wstrzymao.

D. 28. Aprilis. z Warszawy. Moskwa iuż by była może nieprzyiacielskie kroki zaczęła, ale znaiąc charakter Ca-Seneata Potockiego sądzić trzeba że Patriotyzm jego rzetelny wstrzymuie y chcia przerwać dy ratować Rzecz. Posp. na co iednak każdy Polak drży boiaźnią. Butakow onegday na iednym obiedzie powiedział Grabowskiemu Jenerał. która wszystkie zabrała z paragi nikomu nie udzielaiąc. „Vous êtes devenus Despote aussi depuis Lundi„ ktorego to Poniedziałku 30. Millionow dano. Potym Sapieha mowił wyraźnie że Sejm będzie ta-kowat zuchwałych swoich robot. Są pewne ieśli się zdaie wiadomości że iuż nadesłana Deklaracya od Moskwy, nie przeciw Mar-szałowi y Seymowi, lecz przeciw tym którzy buntuią się przeciw niey. Butakow któremu nie gadał teraz głosno straszy; Sukiennicy przebąkuią, qu'il ne faut beaucoup avancer, To także iest pewne że Kommissoriat nasz obstalował kilkanaście Tysięcy Broni w Berlinie, ta iuż gotowa, lecz dano znać że Consilium Belicum Pruskie nie karało tey Broni do Polski wydawać. Postano Sztafetę do Ces. do Polski wydawać. Posłano Sztafetę do Ces. Jabłonowskiego w tey mierze. Od Kościuszki był rapport o zbliżaiących się Moskalach ku

granicy naszey. Z Warszawy wiele osobowiezdza. Król odbiera Bilety audiencyi aby się na 3ci Maja nie pokazywał. Trwoga wszyscy, ale się iednak kleycą, y opis tego Dnia obchodu iest dowodem. Nieufności, Diffidencyi, milczenia ieden przed drugiemi dosyć panuie. Prawdziwi Pisarze z Stanisławem Potockim parolowali się, król ich pogodzić, mowią iednak że tylko na pozor.

Excerpt Listu z Warszawy d. 2. Maij

Dnia wczorayszego unanimitate napisali Prawo, z przyczyny niektorych Postow waznych reprezentacyi, że w Kościele tylko będzie ceremonia obrządkowa, a nie żadne Prawodawstwo. — Król Pruski ma zaiąć w swoiey osobie iachać na Woyne przeciwko Turcom 50 Tysięcy. — Francuzek Król Węgierski daie woyska 20 Tysięcy — Xiąże Brunszwickiey Familiey ma tym Kommendorować woyskiem. — Del Ganie naszych dotąd spokoyne, iednak z czego. Koniecznie obawiaią się potrzeba chwe nieco poznicy: nasze

iednak woyska z miysc swoich Kuyawianom zdrzáć się będą. — Krakowski Regiment powyde do Włodawy, inne powyda do Lublina, Brzesia Lit: &c. — Woń dla naszego Krolu Zamoyskiego na w Berlinie, jżo nayk wydana nie będzie, ta niegrzecznośći Berlina przy nie coś znaczyć może. — Oczekiwany JP. Lubon z Drezna iuszcze nie wyiechał do Polski. — Maią tu dla wiadomośći z Berlina, że Król Pruski wcale się do naszey nowey ustawy nadawáć nie chce: ani pro ani Rez contra. Z Widnia tylko sobie, sobie nadzieje, iż Francia zdek miał uczynić Moskwie zapytanie: w iakim punkcie przychylna iest sukcessyi Tronu Polskiego? — O Węgrzech wcale ciche i nigdy do niey nie było podobieństwa. — Skym maią prolongowáć, o czym otwarcie mowią. — Elektor Saski ma przyiąć Koronę, lecz potrzeba cierpliwości, bo sądzić się

Potencyę, a nayprzod Moskwa nie
bardzo się kontentuie z naszego dzisieyszego Rządu. Mowią te, że Francuz
krol miał pisać do Moskwy z zachęcaniem, aby Polska zostawała
w spokoyności; gdy z nią Austryą i
Prusak zawarli Alians — Moskwa
w zamiarze ku Francyi ciągnąca
słychać że ma iść częścią Wołoszczyzny, częścią morzem; a nasi za ta
pilnym baczeniu będą, aby przeciwne
aby niechciała iść blizey przez Polskę
całą armią. — Cała nasza ieat uzbroiona, do 40. Tysięcy koniecznie dobrego Kontyngensu wyiska. Milicyi wojewodzkich ma bydz 30. Tysięcy. a z
Miast 20. Tysięcy. Ztąd dla tych
wypadnie albo z Kontrybucyi, albo
pewnemu z dymow opłatki będą po
dukat, iak gadaią: złota ma bydz
szczna z Dymu iednego po XII. Gr. po
20. i po 24. zas z Regestrowey,
ciągłkie intrat wcale maią zarzucić
iako też i z ziarna obruchunki. —
Spokoyność od Moskwy iest rozumiana

Ze nas ostrożnych nie zaczepi. — Dywan powiadał mu zowsze Bantke z Moskwą, Która się ma mocno armować przeciwko Porcie: Kordon swoy wyciągneła Moskwa Ku granicy Polskiey, i już się z ciężkiemi Armatami obłożowatu, ieżeliby to było zysadzie prawdą, dla nas wypadałoby pomyślnie. — JJ. Ruscki Krak i Sombek Wielgoński Rotmistrze wzięli odprawę Oda Biskupa

Kopia Listu z Warszawy d. 5. Maij

Festyn 3. maja w porządku i obu zaszedł odbył się nayuroczyściey podług przepisu i dawney dobrey. Przed tym dniem szczęśliwości, i obdarzeniu się, aby w Kościele Missionarskim ialkie nie stanęło Prawo przykre dla Kraju, ale to wszystko było na próżno, bo tam tylko odbyty był obrzędek Duchowny z dobroczynności dnia tego, i założenia Fundamentow na nowy Kościół Opatrzności. Były słowa mianuiące piękne i wszelakie życzenia. — Orderow Białych rozdano kilka, a zas czerwonych rozdano do 40. Po tey uroczystości przeciąż mowią

ze appropinquant dicto Bielki. Sąsiednie
pewnione wiadomości, że Woyska Mos-
kiewskie zbliżają się ku naszym Grani-
com. Z Berlina pewney nam informacyi
nie można się spodziewać. ani o Woynie
można supponować. — Buthkow
Pos: Ross: wyjechał był do Lidzbarc, ale
wrocił na zajutrz zaraz do Warszawy
— Mowią tu, że dnia 20. Maja mają
Woyska Moskiewskie w Kurlandyi w
nasz Kray. Regimenta nasze nasze
idą do Łotwy. Dziesięćiu Regimen
od Warszawy idzie do Brzesia Litt.
Król nawet sam in casu Woyny, ma
iechać do Pińczu. Alarmy wielkie
a to dopiero początek. — Seymowe
Sessye będą się zakończać opisaniem
woyskowey, i Etatu. — JP.
Lubomirski Poseł, czyli Kommissarz od Saxonii
spodziewany do Warszawy na koniec
nastawiony, Ten mi[ę]dzy innemi Kompli
mentami dla nas wiele, iednak nas
od Woyny nie uwolni, do ktorey się
zbliżamy. Wiecey ieszcze gadaią tu,
że i Prussacy od Szląska Kroto Polestu
wią

wnidą do Polski, niby na bicie Kurdów a ludzi zabierać mają do Kraju swego. — Dziś odebrała Kommissya woyskowa Kurgera od Pruskiego Kommendanta ciężką Dywizyą w Lotwie bardzo ciężkiego, lecz jeszcze nie wiemy co? — Między głosami Delegowanych, nayprzykrzejszy był głos Stadnickiego Starodubia Ostrzeszowskiego.

Excerpt d. 8. Maji 1792.

Na Wczorayszey Sessyi uchwalono: 1mo Zaciąg nowey Milicyi to iest Tatarow dwa Pułki każdy po 500. koni. 2do Kozakow Pułkow 2. każdy po 1000. koni. 3io Frey Kurow pozwolono zwerbować tyle ile potrzeba wymagać będzie i Skarb wystarczy, zaś osobnym Prawem pozwolono Królowi dawać dla Kommendantow Cuług czyli Stołowe Pieniądze i Racye dla Woyska.

D. 12. Maja. Sobem którego tu miamy Kommissarzem Saskim 10ty miesiąc u Króla Audyencyą z samym Królem gadał nic transpirnie o tym. Dyspuba iest iedni mowią że umyślnie przystały drudzy utrzymuią że tylko wybiorczy radzący sami voto do Frankfortu na Elekcyą Cesarza a Woyska Króla Pruskiego pewna że wygrania mowią że przez swoią Sytuacyą Polityczną rad-

nay pomocy dać nam nie może, że Allian
su[illegible]ami potym zawierać nie chciał
pokoiby forma Rządu decydowana nie była
Jakoż zasady Rządu przestały w Jego Sey=
mowy y nazwiska Allians z nim stanąć
daie tedy do zrozumienia że tym Alliansom
do owych tylko zasad należeć winien. Od
Moskwy nie nie ma, ustawiczne tylko wia=
domości że się ich Woyska gromadzą w oko=
wiący nad granice, do Woyny straszne gotowa=
nie, trzecia wojny twierdzą że ią nie będzie.
Słychać znowu ale to nie pewne że Moskwa
przez Gallicyą przechodzić ma pozwolenie.
Francuzy inf. są wiadomości że wpadli do
Brabancyi y Regiment X. Hohenloha zniósł
Jeym ma bydź przedstawiony nie zawodnie
ale pod tytułem gotowego. Wreszcie stanął
projekt Prawem aby ktokolwiek się bydź
targał z Woyskiem dziennym był poczytany
za Nieprzyiaciela Oyczyzny, maiąc tak Jego
w Sekwestr iż powinien bez Dziecion po=
wrocony zostania, co motifikuie dawne Prawa
które takiego Obywatela przekarzywały na
stratę życia, honoru, maiątku y z całym do=
kolenium. Drugie Prawo stanęło, iż gdyby
komu obce Woyska spaliły winę lub poddanych
rozgrabiły na takiego Obywatela cały Naród
składki robić będzie aby mu krzywdy jego u=

domnirować. Podany znowu iest Projekt
w Deliberacyi aroby wszystkie nadwornie
Militye zabrane były do Woyska Arcpki y
kto by chciał Militya swoią o własnym ko
dzie utrzymywać przyięty będzie, kto by zaś
chciał swey Militycyi oddać, winien ią voipa
ciż daiąc na piśmie zaręczenie za tych ludzi
ii z nich żaden przeciwko Oyczyźnie służyć
będzie, daley w tym projekcie są myśli zacho
caiące na ochotnika Q. K. Ten projekt po
wziął na deliberacyą ale utrzymał się nie zawodzi

Excerpt Listu Q. 12. Wiadomości są te
iż Turek powziąwszy wiadomość o intencyi
Moskwy względem deklarowania Woyny nam
determinował się na to hasło po mimo kon
wencyą niedawno robioną przeciwko Moskwie
znowu a to dla uczynienia diwersyi nam acz
potrzebney, w tym razie Moskal stoi nad gran
cą, dokąd tiż z Woyskiem Xcia Zoret, y Wirtemb
wyprawieni dla zachowania obserwowaney
ostrożności. Król iako y Publiczność tutey
rownie Kontentowana data się widzieć z tak
sukcesowego Woyska y tym końcem odgłos dai
się słyszeć Woiewodztwo y Miast iż kilkadziesiąt
tysięcy w iak nayprędszym czasie gdy tego po
trzeba będzie dostawią Woyska. JPan Luckiey
niemu będącemu u JW. Marszałka Koronnego
wydawaiącemu stabe siły Narodu Polskiego
iezdzie dotąd y zachowania się pomiśliwe przeciw

Ninniejszym postrachom Woyska Moskiew
odpowiedź miał na to stosowną do zawar
tego Alliansu z tym śmiałem dodatkiem
iż do m gotowego Woyska sukkursować
będzie podobną liczbą Nobilitas y municyą
roźć. Determinacya wiec w przypadku
nayścia Kraiu na odpor bardzo mocna. Ty=
chać tutay że z Prus nie dozwalaią nam wy=
wozu broni ktora kontraktami obstalowana
była. Moskwa chce Alliansu w tym składzie
począthkowych tresty y nie tylko dawniey za=
brane woiewodztwa ale y przy tey wymuszoney
rewindykacyi zaięty Kray offiarnie się powroci
W Dzień 3ci Maja był Litwin iedeu determi=
nowany na zabicie Krola naszego gdy złapany
został, examinowany wydał, iż za 3000 x
od Majora Moskiewskiego miał bydź ugo=
dzony na dopełnienie tego sikaradnego wy=
stępku, iednak Policya wynalazła to iż ten
człowiek zmyślił sam sobie ten Proiekt
dla własnego zysku, ktory z fatszywey rzeczy
rozii ku Monarsu chciał mieć za wydaniu
sekretu wyiągniony. Wystany iest zatym
z konwoiem w niewiadome dotąd miayce
O Kasztelanią Potawicką starał się Zboiński
Stn Mszański, ale tę wziął P. Kicinski
Szeff Gabinetu JKMci.

D. 16. Maja w Warszawy Seymowe
czynności Militarnościami w Ży-
niu obrony naywięcey się zatrudniaią
Dwiędzy stanęło Prawo zabrania na
Potrzeby Obrony Kwoty które leżą w Kom-
misyi Cywil-Woysk. z Dymow woyny
to Million dwa kroć. Berliński Dwor
co tak nię lepsze daie odpowiedzi w za-
pytaniu się od Polski, nię chce zażegnać
za naygorszy skutek iżeliby nam
przyszło miało do Woyny. Zblizamy się
do Kresu, nię wiemy determinate czasu
iednak nię naydaley do niego. Zawsze d
piszą o Woyskach dosyć zblizaiących się
ku naszey Granicy. X.e Wirtemberski
dziś do Puław rusza na dni kilka
y daley ku Litwie ma manewrować.
Dziś iest Sessya extraordynarya dla Ju-
teressu dyrunitow przepisania Hiztarii
aby mieli w Polszcza świeżonych Biskupow
Jl. Leben tu przybyły ma bawić do
29. Maja w Warszawie. Francuzi z
Austriakami trzy Akcye mieli nie-
szczęśliwe.

en aucune maniere être entrainé ni même par negotiation, et dès que le Roi s'en mêloit si peu qu'il n'en vouloit plus entendre parler.

Dia 19. Maij z Warszawy. Wszyscy tu nagłe zaszli jesteśmy wiadomością o deklarowaney Woy od Moskwy, Cała Warszawa zatrudniona y w poruszeniu — Rozgłasza się po Stolicy, że Mo: skwa deklaruie Woyną, nie Narodowi, lecz przy Narodzie Seymowi dzisieyszemu, który ona nazywa Seymem usurpatorskim, depcącym Prawa y Ustawy Narodu. Oso: bliwie zaś y oswoiwszy przy kroscuach doznanych przez Seym, nie wcale niewypomina. Bo je: my się bardzo Konfederacyi w Narodzie. Wczoray Sessya Seymowa, trwała do Go: dziny 11. w Nocy, szło o utrzymanie Opisu nowych Kommissyi Woyskowey, gdzie na każdą Kommissyą Woyskową, ażeby bezpieczeń: stwa y Granice Państwa pełnowała, tandem Rezolucyą Straży chociaż by były przeciwne Prawu, prawie że powszechnie postanowiono dla nich Kommissyi nakazano — W tym momencie dnia zeszłe, że Bielaka Moskwa pobiła y już iest w naszym kraiu — Deklaracyą o jakiey wyżey pisze, podał dziś Buthekow który wyiechał z Warszawy, Wrzutnęło się w Warszawie całey poruszenie —

kopia Listu JW: Czachiego Sekr. Nowogrodzkiego do JW. Wdy. Kiiskiey. de Es 21. May. ze Szreckowa

Kto do Krui związkow dodaie taska swoią no-
wą moc, ten ma Swiąte Prawo, do wdzięczno-
ści y zaufania — Zbliżony pokrewieństwem do
Jaśnie Wielmożnego Pana Dobrodzieja, czcitem
w nim Oyca
mego, obronę, a dla mnie taskawego Wuia.
Taska Jmć Pani Starościny Wolbromskiey, y
Jaśnie Wielmożney Jey Corki, zbliżam się do tego Woiewo-
dztwa, Szczęśliwa Jaśnie Wielmożna Pana Doby, y chluby
zostawania pod Jego z Wypadłe Oyca wątelami
Prawodnictwem — Szczęście moie będzie zupeł-
ne kiedy Jaśnie Wielmożna Doby Epoki pomyślności moiey
wraz z Kochaną Wujenką, będziesz świadkiem.
Ukontentowaniem będzie wonnym, przyszłey
Matki moiey, widzieć Jego w Domu swoim,
Którego umiałeś zawsze szanować, teraz Jego
zawarzenie przyjaźni swoiey, jako krewnego
Życia bardziey pomnażać, miłym postanowie-
niem — Nieważ Kochany Wuiaszku
tey tasce odmowić, iakoteniu Który ma honor
Jaśnie się znay z tym z większym u szanowaniem —

Przywiozłem tu z sobą Deklaracyą
Woyny Moskwy przeciw nam Polakom. Pismo to
iest pełna nieprzyzwoitości y Dumy. Wymawia
Gwarancyą, Wyrzuca Seymowi trwaiącemu
nieprawość, iż zamienił Seym ordynaryiny
w Konfederacki, o uchybieniu celow umieszczo-
nych w Akcie Konfederacyi, dalej wyrzuca nie
przyzwoite kroki względem Moskwy. Wysłano
Poselstwo do Stambułu nie stanęło, odbieranie

Cła

Cla ed Prodenhtow przez Moskwę w Polszcze uięte: rancych kupowanych, a za Dniestr przewożonych, Więzionych Jey Kupcow obwinionych o Bunty y Harance ich, Wzięcie Siedlowskiego Ataymandrytą w niewolą do Warszawy — Przedstawie że Sanctia przemawiaiąca w Seymie, prawowałeo nad zatrzymaniem Wolności w dniu 3. Maja. Ob: balone zostały fundamenta Rządu. Elektyą Dzieło Miedrobei Przodkow Polskich zniszczone. Monarchia ustanowiona, Prerogatywy y powagi Woiewodow utłumione — Wyraża że Dnia Rewolucyi gwałt oznaczaiący. Sukcessowie ich czołgaią się bezskutecznie do Tronu, przypomnienie znieważone Pacta Conventa — Porównywa osobiste urazy Imperatorowa, nadziei powrotu odstąpionych Polakow — Woyskom winność rozsiewuie, aby rospoczne Dzieło odrodzenia Rzpltey uczynity zastanowieniem viewo ważnosci Władzy Woyska Polskiego dla czynienia dla kraiu obrony przeciw niesprawiedliwey Konfederacyi — Pomoc obiecuie mnogiey liczbie Polakow którzy ią o wsparcie prosili, y Konfederacyą zrobili; tę udziela chętnie darnie obstającym urazy, względy y ustawności; przeciwnie myślącym straszy spustoszeniem — 18. przes: o 2. Wiecz: oddana ta Deklaracya została. Jedna iey strona iest po Polsku, druga po Moskiewsku —

Dn. 23. Maij z Lebenem traktuią, lecz tylko podobno na pozor, bo niemaią z nami żadney przyiaźni, iak z tym, co Ich Generał przywiózł — Wczoray o Sessya odbyta zupełne kommendy nad Woyskiem Kro:

Kur

Krolowi, y nad Kommissyą Woyskową, z mocą zrobienia
Armistycyum, wspuszczenia Woysk Austryackich, przypisa-
nia pomocy przyiacielskiey. Z mocą Nobilitacyi, Nad-
grodzenia tak Pieniężnych iako y w Rangach Woyskowych. Same tylko Traktaty, per Approbacyą Seymu zostawiono — Krol co-
wiedzący się iść na Woyny, y zadnego niebronić się
niebespieczeństwa — Stat Woyskowy wczorayszy
bez Deliberacyi, nowo podany przeszedł w Prawo,
bo czas nagły obrony — Debolęgi Seym mu odpra-
wuie, bo Gulhakow wyiechać będzie musiał — na
Reber będzie pewno naznaczony po 200. Z. z Seymu,
Wojna — Seym przerzucany bez Termenu, bo
Moskwa w swey Deklaracyi, obiecuie na nowym
Seymie, wszystkie te ustawy nadzwyczaynie zniesione. Tym
końcem wyidą Uniwersały do Narodu, donoszące o
Seymikach nieboszczyk — Podany iest Projekt przez
Xcia Generała Czarteryiskiego, powrocenia Biskup-
stwa Krakowa. ad pristinum statum — Xiąz Generał
ce dzień wyiechał do Wiednia lecz jeszcze niewy-
iechał — Od Xcia Gorzeta Poniatowskiego był
wczoray Rapport z Moskwa jeszcze niewyszedł,
znacie tylko Centony, ale je potym zebrali y
cofnęli się — Co moment ustawicznie nadaie go-
towość do Wayny. Do Krola Pruskiego posłano
o pomoc, podobnież przełożenie do Francyiskiego
Węgierskiego — Co godzina wyglądamy nadeymo-
wania z Granicy, czy się Woyska nasze niespotkały.
Mimo jednak to wszystko, są niektórzy utrzymu-
iący iż Wayny niebędzie —

Die 26. Maij Otey Porze, niemamy nie szczegulnego, nie tego tylko, że znaczna Dywizya Moskiewska, iuż zbliżyła była ku Granicy Polskiey, lecz gdy dozorcy y wielkie roteyze Dywizyi nastąpiła do Prayu naszego, cofnęli się 3 mil B. od Granic na przeciw — Nasze Wojsko całe się nielzka Moskwy — O Bielaku co rozgłoszono, nieprawdę, Jest wiadomość od Xcia Józefa Poniatowskiego, że 300 Kozaków wpadło, lecz zostało zasiekane się musiało: Kontenty zaś nieprzyiacielskie rozbite, przez Batalion Regimentu Gurczyńskiego, na Dniestrze w połowie spalone zostały — Xżę Wittemberskie z Litwy napisał prozbę o Dymissyą, dla chorey nogi. Hetman Oginski, na Jego miejsce Kommenda obeymie Król nasz W przyszłego Miesiąca ma wyiechać z Warszawy — Z Berlyna już iest rezolucyia, ale ieszcze nie wiadoma — List do Xnej Kurlandzkiey od Jey Brata Jmci Pana Moeden pisany donosi. Że Król Pruski mocno Indygnacyą przeciw Kommunikowaniu Deklaracyi Moskiewskiey, y że miał zaraz Ordynanse wydać, Woyska swoie na Polskie Granice — Mowią że Wayna ta nasza, na lekkiey spotkaniach ieszcze, reszta Ziorem, broni y Ogniem zastąpiona zostanie — Bog opieka prawdziwsza —

Die 30 Maij Na Sessyi wczorayszey, która zaczęła się o godzinie 10. rano, a trwała aż do dziewiątey Wtey rannej, ustanowiono dwa Miliony 200 Tys. Złl. Królowi na dwory do Obozu, A Bieżąca jedynie dla Króla formowany będzie. Kassa idzie z Królem y Straż Pałacowey y Gl. Kanclerz Koron. Marszałek Potocki dziś wyiechał do Berlyna jednak z prędkim powrotem — Sejm Gabarowy na ryny Seymowey, stanął na Wczorayszey Sessyi z 5. Circ złożony, a komplet z 3 — Szczegulne wybrani

zostali przez sekretne Kroyki, nieciekawi się nikt pra:
wie nato pod dawaci ich Kandydaczy, którzy się za:
odważyli podać, Ci stanęli z Senatu, Daszkiewicz
Kton: Wojciechowski, y Rybiński Kton: Chorąży
Pozerstwa: Straż Sandomirz. Lubiński Siegad:
ki: Jelski Starodubowski Kostowiec. Ci z Królem będą
w Obozie. Pomiędzy innemi pomnieyszemi Pra:
jektami przesłał y ten: Ofiara 10go grosza z kła:
dzey Censyi Cyrkulney, jakieykolwiek Listy Urzęd:
nik lub Officyalista bierze, wyiąwszy Woyskie:
wych y Ministrow Zagranicznych — General:
stwa Pytrancstwa rozdane są Gubrynskiemu
Zabiellu y Lubowieckiemu — Rapport ostatni
od Xcia Josefa donosi, iż Kozaków 8.000, wpadło
przeciwko nam, przeciwko nam 180. Narodowych
wiykom enderowano, Cztak tego na Kozaków ude:
rzyli, że w wielkim nieporządku uciekać musieli,
gonieli ich nasi pułtory mili, Tabor już byli za:
brali, lecz trafiwszy na Moskiewską Piechotę, ustą:
pować musieli y Tabor porzucić dla Pyterady — Egi:
nął z naszey strony, jeden Towarzysz y pięciu Ran:
kow rannych. Seym rzucił składkę natych
Narodowców 400 przeszło — Indagacya Archy:
mandryty skończona Semolin Arbitres — Archy:
mandryta w 24 Osob dowodny Winowayca, w
Więzieniu do dalszey Kary zatrzymany — Inni za:
wolno puszczeni, jako przekonani o niewinności —
Król 8. Junii ma wyiechać z Warszawy — Xżna
Waldemberska, reyterowała się do Sabi:
mentek, intencyą Rozwodu Małżeńskiego
swego —

2.r Junii z Warszawy Potocki Marsz. wy-
iechał onegday do Berlina na wyiazd
się czyli czego się ma Polska spodziewać
Sukkursu Publicznosci tu mowi że tenże ma
Krolowi Pruskiemu ofiarować część Woj. Podl.
aby się bić chciał z Moskwą. Listy z Berlina
ani tamtą czynią apparencyi, a Poseł Pruski
głosi że Prussacy k. 8. Junii wracają do Polski
że Krol Pruski nie może dozwolić Sukkur-
syi ani Municypalności. Jenże Poseł
ma tu podać Noty, a obiecuie listy bez
pieczeństwa mieszkać chcącym w Warszawie.
Jw. Kollontay wyiechał za dni cztery
powiada że do Matki a z tamtąd do Wiednia
Publicum mowi że do Włoch ma ie-
chać y Potocki Marsz. Litt. Seymowy za
po iutrze idzie w Sandomirskie do Dobro-
wicia. Krol do 14.r Junii tu bawić bę-
dzie, gdzie y czyli potrzebuie czas nauczy
listy z Ukrainy donoszą że mate z Koza-
kami bywaią potyczki, wielkich nieka-
będzie, x.r Poniatowski ktory się inicia-
ia do Potockiego, Moskwa raz trzema
Kolumnami w kray się porusza, przez
Kiiowskie y Bractawskie zagarnione iuż
Woyskiem obcym. Jedna Kolumna Moskiey
była w Tomaszowie druga szła od Muracha

W Litwie Moskwa od Kurlandyi iestiu
w Koronie druga do Krastawia y Potorka
trecia od Soterina bysta o trzy mile od
Wilna, z lad o mil osm wrzsta Moskwa
60. Ludi z Putku Kirkora. Woyska
Pruskie trzema kolumnami do Renu z.
Jmnii russac maia przez Saxonia y Slachy
Za dni osm mamy widzieć rzeczy ni
o iasniey. Z Drezdna odpisano ze Elekta
bolewaiąc nad stanem rzeczy, widzi z
talem że miał przyczyny się wahać z ak-
ceptacyą korony ofiarowaney bez poprze
niczego z nim zaciesienia z Elektorem, tera
widzi że Dwor Berliński temu iest
przeciwny y z Moskwa, a Wiedeń ma
swoie zatrudzenia z Francuzami
Austryacy oddali Chocim Turkom nara
X^te Wirtemberski na Wozie poiechał
daley bo dla bolu nogi na konia wsia
nąć może. Raporta ostatnie od 2^ch
Joiela donosza iż Golowowski w 300.
kawaleryi spotkał się z 2^m kozaków
zrkodowali nasi, bez znaczney Moskale
od Litwy. Raport donosi że 100 Tata
row z Putku Kirkora odstrzyto na
kilka set Moskwy, wypędzono za granicę
bez 100. naszych z Rotmistrzem tego na Plon

D. 2 Junii z Warszawy Mowią że Woy. Kij. na Kijakach idąc prozit Matki aby data Pokoy Polakom.

D. 6 Junii Pani Branicka Krakowska uprzedza się na mieszkanie do Krakowa — Moskwa coraz w większej liczbie przybywa ku Polsce. Rachują całey sily obrocony ku naszey stronie do 130m Nasi się usuwaią aż z Tulczyna — Wielkoruski wyszedł, Polskiey Kombinacyi że się bić nie będziemy, z Moskwą ale oraz złączeni, na Alianta uderzym, który nam Aliansu niedotrzymuie. O Golejowskim mowią, że został pobity. a Pułkownik Kwasniewski w Niewolę zabrany. Że to tylko ułarzenie Perspektiwy, mowią, że do Bataliy niaprzydzie — Mowią że Branicki powraca już z Ukrainy z ugody z Petersburga — O Woyciechu Drezdenskim wszędzie po Ogrodzie gadano, Jakoby Elektor już exiliowany przez nasze Konsens y zezwolenie Aliantami interessować się do sporkow nowe Polskie, Ale to Ogrodowa pogłoska. X. Wirtemberg zasuspendowany, Kommenda oddana Jedyeckiemu — W Lipsku w Brandenburskim, Moskale niechcącemu przyjąć do Akt Manifestacyi Regencyi, dali 20. Batalionow —

D. 16. Junii Dziś w nowey przybiegły Kurjer jeden z pod Lubaru od Xcia Józefa, drugi z Litwy, iż się tych obydwoch Obozow rozpoczęły Bataliie. piarwszy z mętna przytłacza Mowiąc, że Oberlyńskiego y Derfeldowskiego Nasi Officyerowie tam stawni, zawar na pozegthu tey Bataliy zginęli.

dziś Gorzej tyle tylko ma powiedz / Gestem w Czasie
z Litwy pisze że nasza Kawalerya, Skarnie
się popisuie, iuż sama z harmaty zabrawszy
szy ciągnęła, lecz spodziewany Sukkurs Cesarski
Judyckiego nie przybywał, tak ten kurier z Lit:
mi powiada, za 4. mile jeszcze stoiąc Cesarz
Wawrzeńki Chorąży Litew: jakoś ochotnik na
się znaydował wiey Batalyi, stawiaiąc się
z odwagą, mało co ieden z naszych nie
zabity, z tym dodatkiem że nas zdradzaią.
Po Warszawie biegaią, rożne wiadomości, że
Węgierska Krayina już się w naszym kraiu, że Can
de Carlos podał Note, radząca, ażebyśmy Węgry
pomiechali, bo z nimi bez mogą szkodliwe dla
całego Kraiu konsekwencye, Innych wieści
pełno ale za żadnemi nieręczam rzeczy.

Marszałkowie konfederacyi Targo:
wickiey

w Wracławiu August Potocki
w Potockim Kossak Podolski
w Witebskim Kossak Komuzinski
w Orszy Grzymski Podkomorz Orszań:
w Rzeczycy Chlewiński
w Mińskim Paweł Snarski

w Koronie

w Chełmskim Trzpolski Poseł Kijowski
w Podolu Złotnicki Poseł Podolski
w Wracławiu Adam Mieszczyński Poseł.

Exсert Listu z Warszawy

Nadeszła w tym momencie kurierem od JW Stanisława Potockiego wiadomość, że 12 Juny o mil 12. za Grodnem pod Świerznem była akcya między Moskalami komendy Generała Mellin a Litewskim Woyskiem pod komendą JW Judyckiego Generała - Szeregowi z początku walecznie dawali dowody - Armatki dwie kurier prowadzili odebrane Moskalom ale piechota Moskiewska odbita ie i kawaleryą odpędzita - JW Stanisław Potocki dostał febry y z tey przyczyny niemiał odakcyi Polskie Woysko musiało odstąpić placu - w Raporcie iest że piechota nie sekurowała kawaleryą. Oczekuiemy dalszego doniesienia opisuiącego tę narzyd kieczkę = Pod Grodnem iest ieszcze osiem Tysięcy Polskiego Woyska które niebyło w tey Akcyi pod Świerznem pewnie Moskwa tamtych pobiwszy zbliży się do Grodna

Na Ukrainie podobnież 2 D. 11. Juin
już forporty się spotykały Polskie
z Kozyńskiemi niedaleko Pawołoczy
Król rusza niezwłocznie we Wtorek
wieczorem do Obozu, nayprzod
do Dęmblina y Kozienic. Bog
wie iak daleko poiedzie. To nie
iest na tajemnicę ze Ob. Cache
w Wtorek zeszły Jw Chreptowi-
czowi. Podkanclerzemu pokazał
list Depesche ostensible Xięcia kaun-
nitz do tegoż adresowaną tę De-
peszę w ten sens. Nizali na
podany Notte przez Jw Ds[illegible]
Urzędowna odpowiedzia oddana
będzie Notta, masz W Pan oświad-
czyć Ministerium Polskiemu
że Król Jmć Węgierski chce iak
nayrychley desabuser le Public
: de la fausseté des bruits repan-
: dus a Varsovie comme si la
: Cour de Vienne pensoit a vou-
: loir soutenir la Pologne contre
: le projets de la Russie. Les
: Traités Subsistans et la jonction
: des interets des Cours de Vienne
: et Petersbourg depuis 40 ans

: ne leurs permettra jamais de
: Contrarier aux vues de l'Empire
: de Rußie - le Meilleur Conseil
: que reste a donner a la Pologne
: est celuy, pour qu'elle cherche
: a negocier evitant les flaux de
: la guerre declarée, dont les Suit-
: tes sont souvent inattendues
: et menent a des cas imprevus
: Personne ne Sauroit prevoir
: les Suites de la guerre allumée
Lautentr a la fin les Deux Cours
voisines de la Pologne pourroient
etre forcez a y prendre part.

yX Potocki Marszałek pisał
z Berlina ze miał audy-
encyę u Króla Pruskiego -
ktory pełen grzecznych oświad-
czeń wyraził że te propozycye
wymagaią na radzenia się
z Ministrami - Nazaiutrz
miał konferencyę z Mini-
strem Finlemberg. ten oświad-
czył Neutralność Prus - in re
legue na Propozycyę za dni -

dwa finalny obiecat Rezolucie
spodziwany Jw Potocki na utro
rek rano - Rayias: Pax takze w
Worek wieczorem ma iz ma-
szac do Obozu, pierwsza Noc w
Piaseczny daley ku Demblinowi
z kozienicom

2 Warszawy D 20 Junij 1792
kiedy ieszcze my znayduiemy nadgta-
szam sie - Nadiechat rano w Ponie
dziatek od Obozu Wolynski Przemys
ki Pisarz P.K. raport przyniosł, ze
pod Lubarem Obos Polski w 18000
opasany woyskiem Moskiewskim,
ktorych iest 36000 ze Obos ten Rossy
ski Hanot o pat mile od Polskiego
ze za dni kilka, dla braku drew
Stomy, przyidzie albo sie gme-
biac uszystkim, albo kapitulo-
wac Po radzie ktora była u
Krola, Conclusum, posłac kurie
row, aby sie Generałowie starali
o Armistycium Posłani ad-
jutanci krolewscy Gotkoski
y Pszezwicki na Wołyn, Rze
wuski pomyenaił ze w Matyl

Bohyczow

Polakow kawaleria narodowa
z Bialu Xcia Jozefa Lubomirskiego
go ubrania 1200 Golejowski
z ran Umarł. Perekładoski Major
wzięty. Oberlyński zabity, Kawa
leriey wzięty. Kozicki Labo
rzynski Porucznikowie zabici
od Piechoty Podczaski y Kierski
Officerowie zabici, z Litwy ie
pewnosc co Stanislaw Potocki
Sam nadiechał y iest nie w
Warszawie że woysko Litew
skie utracilowy 9 10 i 9 11 puy
koło 250 ludzi reperowało
się do Konisina od Mira Se
tu wiadomości ze Jw Sot ty
kowa posłana krakos: postała
do Mira kuriera. Czyli Sekre
ty obligując Go, aby w Wiel
w Krakowie było śpiewany Te
Deum Laudamus za Wiktoryą
otrzymaną pod Mirem Bendy
się Cudzoziemcy z tego śmiać
iesli to było – J.K. Jmość Pan

Komendant Woyo Litt ostawiony
JP Hanis: Potockiego, iest wokowa-
ny tu do Warszawy, i idzie tu
na Justyfikacią - a tym czasem tam
cana Komyda Michalowi Zabiello
Genr: Leyd Nowemu a Pod: Iphan
Tymczasem za tu doniesiona po-
wrot ze Moskwa w Kolumnie
iednej 6000 od Nowogrodka
idącą między Brześciem Bugiem
niby tu Warszawie - Zostawiła
Moskwa korpus pod komenda
Xcia Dothorukiego 4000 naymie-
cin Woyska Litewskiego, Zdaią
mycrzyny Krol rusza jutra
wtorek lub w Piątek do Oboru
pod Korienice po mil Dwie
lub trzy mamy iechać, Zostaie
w Warszawie JP Brzostowicz
Minister Spraw Zagrani:
Twarze zasmucone mocno, Piana
na warsze iedni, a wszyscy go
musza pić, Wszakze mowia
ze niedługo Negocyacie się za
czną - JX Kolontay Podkan:
w Sobotę rusza do Wod za

za Granice już na pis mie Kro
la w Straży prosił - Marszałek
Seymowy do Dóbr swoich
Białoczewa pod opieczne odie
chał iedzie, Potocki Marsza-
tek Wz: wrocił we Wtorek
w Wieczorem z Berlina
przyznaie się że nie w skutku
nie mogł, Król Pruski y Jego
Ministrowie wyraźnie powia
dali - że niemogą i niemogą
utrzymywać roboty Dzieła Kon-
stytucyi 3 Maia, która była
zrobiona bez porady - JP
Poseł Pruski ta będący po-
kazał Depesche ostensible JP
Podkanclerzemu Litt w Które
Król Pruski oświadcza, że Dzie
ło to było zrobione potaiem
nie dla Cudzyet Dworow, gdy
może w Polszcze przeważa
Systema Polityczne Europy
On go chwalić niemoże, radzi
Negocjować z Moskwą —

Jakoż wielce iest tey Supposycyi
zeby się musiał zaczęć
osobliwie gdy Król wyiedzie, Bę
dzie do tego Zakrzewski Buttlakow
Poset iest w Warszawie, ale nigdzie
się nie pokazuie - Xiąz Wittemberg
wyiechał do Berlina Maiąc Ukaz
do Xokow, gdy się dowiedział o
Złym Sukcesie pod Mirem
woyska Lit wyruszył bendę
zieszcze w Woli pod Warszawą
woysko te poki w tym bendzie
Porządku, nic dobrego zrobić
niemoże. Cieniżdze z nadeszłych
nadzieie, to wiele rzeczy ustrzymu
ie - Posłano niedawno do Kro
zu Xcia Poniatowskiego 400000
fl. do Litwy 1000000 fl. z Hol
landyi niemasz pieniędzy
Staba nadzieia Jak mnieia
od Kinsonydł Skarb powyczer
ale to mało iest i będzie
Potocki Stanisł. pobrał dostał
codzienney płacy ustyszał kuk
Armat y Kozakow się śmiegydł
z Dzidami na ludzkim koniu pad
mile uciekł do do Mira

Z. 23. Junii z Warszawy X. Eustachy Sanguszko nadjechał Kurierem z Obozu z pod Zastawia do Gwarstek wiecz= orem. Ten nadwiózł Rapport Operacyi Woiennych na Wołyniu do Z. 19. Junii Napprzod 14te Junii X. Poniatowski który był poprzedł od Lubarta z Gr. Koscinszkim do Połonnego w zamiarze bronienia Magazynow y ammonicyi niechcąc swe siły rozrzywać rozkazał wziąć zpalić magazyny te, a sam po szedł na złączenie się z Korpusiem które stało pod Dubnem pod Komen. X. Michała Lubomir. W Magazynie było 14000 korcy Owsa y Zyta. W Sepetowie złączenie Komend Polk. było, bo y Jen. Wielkorski tam Z. 15 ta nadszedł ale 14te był attakowany od Moskwy pod Komendą Jen. Iswandoff w tey akcyi musiał zostawić Armat siedm, bagazy polowe y Kassy dwoch Pułkow, z Piechoty Polk. zginęło 500. y kawal. 300. Po złączeniu się Korpusow Polk. po szło do Dubna Kolumna Moskiewska pod Jener. Kotusrow iest na przodku, rzeka

na stanowisku się z drugą. wigta rerolucya
attakowania go pod wsią Zielnicami
od dziewiątej z rana do 4ej po południu
bitwa trwała. Dwa razy Polakow
zepchnęli, ale oni się utrzymali przy placu
Moskalom wzięto sztandar jedney
Dywizyi w Niewolą. Zabitych Moskwy ma
być przeszło 3000 Polakow zginęło
Officerow 14. Piechoty 850. Kawal. 400.
Gdy trzecia kolumna Mosk. nadcho-
dziła pod Dzier. Dorfeldem Polacy posta-
pili z Zastaw na Trakt Ostroga obo-
wem stanęli przy wsi Luberka Polska
Woysko ma wciągnąć ai pod Dubro
bo spaliwszy Magaryny nie ma czem
żyć. X. Poniatowski pisze te słowa
Encore une Victoire et nôtre Armée
n'existera plus Jest nadzieia układu
Armistycii z czym poiechali adjutanci
Gotkowski y Byszewski. Obóz Kro-
lewski od Korienic przenosi się na
Trakt od Brześcia Lit. między Ptagą
z Okoniow y Stanisławow wszystkim
wygodniey. nie należy tracić nadziei
pogodzenia.

W akcyi 14ᵉ Junii najwięcey stracił ludzi Regiment Jmienia Potockich najwaleczniey popisywać się miał Major Krasicki. W akcyi 18ᵉ Junii nie wielkiego sukcesu walaią na Gart. Szapskiego iż się sukcesowat Regimentu Dubienskiego który najwięcey stracił ludzi. Nowem waleczniysi giną. Między Jeneratami Ktory byli w akcyi w Litwie pod Mirem 12ᵉ Junii iest sprawa teraz w Komisy- Woysk. Jeny. Judycki stanął tu na explikacyą na zarzuty Stan. Potockiego y Wawrzeckiego. Tym czasem Michał Rabiello ma tam Komendę w Litt. Jur tedy tu w Warszawie wojować będziemy y okolicy. Mowią że od Pińska Moskwa tu ku Warszawie maszeruie pod komendą Jmex. Fersena Grodno zostawuią na boku

z Warszawy 20 Junij 1792.

Oczekiwamy codziennie Wiadomości o Zawartym Armistycium z Woyskami Moskiewskiemi na Wołyniu a Generał Kochowskim Już tedy przestanq bydź te bitwy i krwi rozlania, obszerniejsze nadchodzą co raz wiadomości o zwycięstwie Woysk Polskich z 18 Junij niedaleko Zastawia nad Korpusem Moskiewskim Komendy Generała Kuthuzoff w Niewodzie wzięty Maior Moskiewski i 19 Niewolników Żołnierzy i Sztandar jeden — Woysko iednak Polskie po tym zwycięstwie poszło o mil 5 od Zastawia do Ostroga z 20 Junij Moskwa pod Generał Knobryng opanowała w Litwie Forteca Nieświcz a w niey Armat 28 i Amunicyi wiele oraz Żołnierzy 1100 dezarmowała, Teraz Woysko Litewskie Gromadzi się pod Grodnem &c. z kilku Regimentami Koronnemi uczyni Wyrwo Komendantem

Woyska tego iest Michał Zabiełło Generał-Lieut. Porut Inflant. z Grodna pisze, iż tenże Komendant rusnął z Woyskiem w 12 Żyrjiż Trakcie Moskwy posredt Traktem ku Nowogrodkowi był iuż o pięć Mil od Grodna w Miasteczku Skidel.

D. 27 Junii kurier dziś z Obozu K. Jmci przybyły nic nowego nie przyniosł cofnął się K.mć Jmć w Zasławie do Ostroga 4 Mile od Rasbliżey, lecz dotąd nieattakowany, z Litwy niemasz nic nowego, będą tam w Krakowie iak tu się w Warszawie wieści od jednych że Hetman Branicki przepiwszy się nagle umarł od drugich że przez Towarzysza iednego z Skrzypany i do Obozu przyprowadzony, ale to się wieści, Dla kroia Nowy Obóz pod Wygrowem o 12 mil od Warszawy za Pragą maią

formować; więc z nowe mowy
i przygotowania czynio ze Król
wyiedzie przeto z woia nie
Seymu odwlecze się na Czas-
CC
Z 30 Junij z Warszawy

Król Jegomość list pisał do Petersburga, Respons na ten ledwie za dni kilka to iest pięć lub sześć spodziewany tu być może. Pisza nadeszło ze Generał Moskiewski do Chowski odpisał X^mu Gene: Poniatowskiemu na proponowane Armistycium, iż niema mocy układać żadnych czynić, tylko wspolnie z Konfederacyą ustanowiona w Targowicy Z 14 May, która ma uznana od Imperatorowey za Przyiaciołkę y alliantkę, i że iezli do Poniatowski do niey nieuda się, to on za dni kilka będzie przymuszony attakować go - Woysko Polskie Hatty pod Ostrogiem Stanie Z 23 Junij ale miało miiać Dubno i iść na Klewan koło Łucka Polskiem Jest Projekt aby y woyska Litewskie się z tą czyło koło do

Bugay z Woyskiem X^cia Poniatowskiego Jmć Generał Zabiello z Woyskiem Litew. ruszył do Grodna ku Kiiskowi ku Bugowi pomału żołnierzać będzie do tego złączenia a zaś Obóz Królewski zacznie się formować za Warszawą y Pragą z Woyska które stało pod Korcienicami Brygada Niemcewicza 800 ludzi maiąca, Pułki dwa Tatarow czyniące 1200 ludzi Gwardia koronna y Litewskie uczynią 2500 Jm Sam maiorowie 5000 Pieniędzy brakuie w Skarbach, z Hollandyi nam ani obiecuią. To będzie rzecz nay-twardsza. Ta iuż zapały powstawaty i Jw Sołtyk który iuż radzi obrat odmiane znaydzie w Woyskach, Jesteśmy w błocie ale nie wiemy iak z niego wyidziemy Woysko nasze promenadę robi Konie i Siebie muzy, Kray ogładza, w tych Dniach Lukiszyni Poseł Pruski był a Króla i mowił mu miał radzyć aby zaniechał Stuchać

rad dawanych Ku przeciwnych Dobrotliwy Krola prowadzą radami co raz w Przepaść większą, Wymuniła że Potockiego Marsz: K Podkanclerzego i Marszał: Seymu ostrego ał na koniec że może tak daleko wprowadzą że następnie Zagubą kraiu, Krol ma to tym zmyślony będzie miał jednak Familiją swoiey to komunikowaną, która Zamierzą oblata — Mowią tu że za dni 24 to się wszystko zakończy. Elektor Saski oświadczył że broni Polskie przedawać nie może, niedrogo się Somsiad Dom naraziej akt konfederacyi nowey iuż tu iest nadesłany, Drukowane pismo to iest dosyć długie Datta Jego w Targowicy 14 Maja Nayświętszey konfederacyi się przeciw Sukcesyi Dnia 3go Maja 1791 którego Dnia opisuie skołtuszności rozystkie, Konfederacyi Polskiey odebrała go z Wiednia wraz z Uniwersałem od Szeres Potockiego Nowego konfe: Marszał w Zastawie w Latau Xcia Sanguszka

Jeszcze Bal dawał 21 Jany Bra
ticki Hetman na którym tańcowali
nietylko Gene: Kochowski i Inni
Moskiewscy Officerowie ale y Potoc
ki Ge Generał y Rzewuski Hetman
Polny Dederle Komendant Niemiec
za który się 19 Jany poddał Mos
kalom pmyiechał tu do Warsza
wy na Card wypuszczony od
Moskalow, wytrzymaliśmy tylo
wytrzymamy i ten czas nasz resty
aby tylko był koniec.

Excerpt d 4. Julii 1792 A:

Wiadomości takie są że nasi znayda
ią się pod Włodzimierzem, w Litwie
pod Kommendą Kosakowskiego Moskwa
wielkie exorbitancye czym, jednak Litwa
stale persewerunie przy Konstitucyi.
Warszawa zmieszana a Publicum znu
dzone.

Casta Susanna placet Lucretia sede Susanna
Tu post, illa meri maluit, ante scelus

In Palat Elen Bud:

Czysta Zuzanna prym ma, Lukrecy ustąp pany
Ty po, ona przed zbrodnią chciała zaledz mary.

Excerpt z Listu d. 7. Julii = 92. z Warszawy.

Cym nowy niezawodnie być ma, a więc aby Ludzi poczciwych wysadzać na Posłow bo ieszcze można wiele dobrego dla Oyczyzny uczynić, ile Król dobry i Cnotliwy przewodnictwem swym pomagać bardzo będzie.

Woyska nasze cofaią się Xże Józef już iest dobrze z tey strony od nas Dubna, wystawia to nadzieie iż zbliżaią się negocyacye, podobno złączemy się na kogoś. W Pondziałek Xże Sapieha M.W.L. ruszą do Obozu pod Grochow. Są tu Rady ażeby Król pod Grochow Woyska zgromadziwszy sam na ich czele w Krakowie negocyacye czynił. JJwwPP. Lottykowie nieukontentowani wyiechali z Warszawy, Dom swoy na 3. Lata Posłowi Francuzkiemu puścili. Na końcu tego Miesiąca obiecuią zupełną zmianę okoliczności.

Z Protokołu Ekonomicznego Kommissyi Policyi Obuyga Narodow wypisano i wydano Dnia 21. Czerwca 1792. R.P. Rezolucyą ogolną na Memoryał Plenipotentow Ludu Żydowskiego.

Rezolwuiąc Memoryał Plenipotentow Ludu Żydowskiego w Liczbie 20. u tegoż Memoryału podpisanych, na rozmaite od Magistratow Miast Wolnych Rzpltey załączych się uciążliwosci, za iednomyślną zgodą, z porządku nagłych Interessow do Decyzyi wzięty pod Numerem 2535. Sądawczym znayduiący się, takową załatwia Rezolucyą:

Co się tycze Punktu pierwszego, aby Żydzi w Miastach Rzpltey wolnych zamieszkali, w sporach swych, w Kommissyach Cywilno-Woyskowych, lub też w Sądach Ziemiańskich ostateczne znaydowali rozsądzenie; Kommissia Policyi, z mocy Praw Miastom Wolnym służących, które bez wyszczegulnienia żadney Religii, lub Kondycyi Obywatelow, wszystkich ogolnie, pod Jurysdykcyą i Zwierzchność Magistratow mieyscowych poddaie. Żądaniu Płnptow Ludu Żydowskiego, zadosć uczynić niemoże, owszem ażeby Żydzi w Miastach Wolnych Osiedli; rozrządzeniom Policyinym i Sądom mieyscowym podlegali; dopoki Władza Prawo-dawcza osobnych względem Ludu Żydowskiego, nieogłosi Prawideł, mieć chce i przykazuie &c: &c: &c. —

Attestatum.

Do Przeswiętey Kommissyi Cywilno-Woyskowey

Nadesłana pod dniem dzisieyszym od Przeswiętey Kommissyi Cywilno-Woyskowey Woiewodztwa Krakow. Okolnika Odezwa od Nayiasnieyszego Pana, do Senatorow i Urzędnikow tegoż Woiewodztwa, a w szczegulności do mnie przyłączona, jako mi iest natychmiast odesłana i oddana, niniejszym rewersem zaswiadczam. Dan w Krakowie d. 10. Miesiąca Lipca 1792. R. P. M.

Excerpt z Listu d. 10. Julii 1792. z Warsz.

Kuryer ieszcze z Peterburga nieprzyiechał, dopiero spodziewany d. 14. Gsen.

Król w Piątek ma ruszyć do Obozu, który iest wytknięty za Pragą. Już Gwardyę dziś wychodzą, a Municypalność od Dnia wczorayszego warty trzyma i Rondem chodzi. Iżk który ubrany, tak się z flintą ewiia.

Nasze Woyska z pod Kommendy Xcia Józefa zbliżaią się ku Lublinowi, przebywaiąc Woyewodztwo Bełzkie dosyć nieszczęśliwie dla naszych. Dziś w nocy z Dubianki przybył Kuryer, całą stratę Kassy i Bagażów przypisuią Xciu Michałowi Lubomirskiemu, że późno sukkursował, czyli sukkursować całego nie chciał Kościuszkę. Moskale od Litwy już są w Białym Stoku 20. mil od Warszawy pod Kommendą Dołchoruki Gmła. Co się z naszym Zabiellem w 10m Ludzi w poszrod Moskiewskich Woysk będącym dzieie nic niewiemy. W Litwie Rekonfederacya Sapiechę Kanclerza Lit. Naczelnikiem swoim obrała przystępuiąc do Konfederacyi Marszałka Koron. Połockiego. Szymon Kossakowski przez Litwę Konfederowaną ma być okrzykniony Hetmanem Polnym Litewskim na wakans po Tyszkiewiczu.

Die 9. Julii z Warszawy.

Xże Jozef trzy nocy nocował z Armią swoią w Krasnostawie 6. mil od Lublina. Dziś nocować będzie w Piaskach, na Piątek w Puławach.

Żadney okkazyi Xże Józef niemiał, ani się zdawie że się reytenuie, jak tylko prosto do Warszawy maszenuie. a Moskwa tuż za nim. Za 8. Dni pewnie tu Moskali obiecuią. Na proponowane Armistitium iest odpowiedź z Peterburga, iż wszystko Rzpltą otrzymać może i otrzyma, niewprzod jednak aż pokąd Moskwa w Warszawie niestanie, gdzie o wszystkim razem traktować będzie te są słowa Butchatkowa.

Xże Józef cafa się, bo Woysku jego na wszystkim zbywa. Z zagranicy to iest z Lwowa piszą, że przy owey Potyczce i sławney wiktoryi pod Połonnym, Xże Józef 49. Armat i całą Ammunicyą stracił, o czym my tu słyszeli; ale nam prawdy niepowiadali. — Xże Sapiecha pewnie iest Marszałkiem Konfederacyi Liteu^{a}. Na te Uniwersały szrodkuiące do Pospolitego ruszenia głosno tu mowią że Król Pruski 30,000. Woyska do Polski posyła. Proszę się domyślić po co!

Z Drezna mam doniesienie sub 4. Julii w tych słowach: Xże Gmał w Wiedniu tyle wskurał, ile tutay, i tak wiele jak Marszałek w Berlinie. — Przecież Król zupełnie wesół i żadney odmiany nieokazuie. Butchatkow na 60. Osob swoich Dworskich kazał paradną Liberyą robić. A to po co? Mowią tu za naydowodnieyszą prawdę że zaczym Oboz i ten Zjazd Szlachty nastąpi,

tym

tym czasem Moskale tu będą. W krodce za tym wszystko widzieć będziemy.

Die 11. Julii 1792. z Warszawy.

Dziś tu wieść się rozchodzi że Deboli z tym przysłał Kuryera, że Imperatorowa Propozycye oddania Tronu dla Xcia Konstantego chętnie przyimuie. Konstytucyą nieco tkiem już uchyla, ale tylko poprawić chce i że z tym od Samey Imperatorowy za Dni kilku spodziewany Kuryer i to Króla konsens tym czyni. — Od innych słyszemy, iż Butchakow oświadcza prędki koniec i pomyślny, ale nie będzie w żadne negocyacye wchodzić pokąd Moskale w Warszawie nie stana —. Z Litwy wiadomość iż Zabiello zasłyszawszy o Stabey Kommendzie Moskiewskiey, kilkanaście mil za Grodno poszedł chcąc ich attakować, lecz deszcze kilkodniowe tak go zmurzyły, że daley postąpić niemogł. Moskwa też dowiedziawszy się o tym nadeyściu sukkursu wzmocniła się tak, że On do Brześcia się reyterował i na Radzie spodziewać się go w krotce można. Generalność Sulczyńska ustanowiła 4. Brygady Hussarow na miyscie Kawaleryi Narodowey, każda Brygada z Chorągwi N2. A Chorągiew z Ludzi 150. składać się będzie. Spodziewaią się tu z Petersburga Rezolucyey w tych

o tych Dniach, i do tey wielu wyiazd swoy z tąd odkłada. Krol na Pradze Obozować będzie, tam już 12. Pryk wozow z Namiotami kuchnią i Piwnicą postali: — z Hollandyi przecież przystano 7. Millionow, ale i te nas nieobronią, Stracą a potym nowy Pobor ułożą na umorzenie Długow.

Extract 14. julii 1792. z Warszawy.

Tu zapały są całe zmnieyszone Xżna Czartoryiska Xżtwa z całym Dworem do Pulaw wyiechała a z tamtąd ma do Jakostawic Oleszyc iechać w kordon. JW. Sołtyk od tygodnia już wyiechał pod Częstochowę z Żoną. Pałacyk swoy czyli Dom naiął posłowi Francuskiemu na Rokcały za 320. Nieobiecuie się tu tak prędko. Obóz Krolewski iest za Wrage w Klonym Żołnierza liczą do 5000. Krol tam jadł wczoray Obiad z Officyerami na noc wrocił i tak daley bywać ma. O Reparacyi czyli fortyfikacyi Zamku Krakow ani ustaiącey czyli obeyscie tey fortyfikacyiney Expensy Ludzie rozmaicie mowią, Woyska Polskie Cofaiąc się swoim zwyczaiem, konic padaią na te vpadłże Jozef Poniatowski już stanął Obozem między Dubienką i Opalinem. Moskwa w 3ch Dywizyach bokami mu opystuie Kozaki gdzie niegdzie dognawszy rzywaią

Brygad. niedawno zarwali Kasę Dywizyi
X. Michała Lubomirskiego 4 6000. i Wozów
Bagazowych 14. Pułkownik Pakosz Regimen
W. Bulawy Kol. zabity, i 52. Dragonii. Bik-
nacki Kapitan Sierpski, który tam iest ja-
ko Brygadyer stracił Woz i konie zgoła
wszystko co miał. X. Lubomirskiemu Mi-
chałowi za niedozor odebrano Kommendę,
dana JMci Zaiączkowskiemu. Woysko Polskie
uchodząc zrzeka mosty groble, i to wstrzymu-
ie marsz Moskwie nieco, ale Żołnierzom się
to przykrzy. W Dubnie Moskwa zastała
Prowiant i nieco Ammunicyi. Polacy poza
daley a Moskwa podobno swoich do Lublina
poszle. aby Trybunał ustał. Nowey Konfe-
deracyi Gubrnia teraz była w Zastawiu
a ma się przenieść do Dubna. Rezydent
Moskiewski Baun Bühler. iest przy nim
i ten przez podane drukowane uwiadomie-
nia Gubrnii że Armały zdobyte na Polakach
niezgodnych bo taki tytuł daie Imperatorowa, oddaie do dyspozycyi Gubrnieyi Kto-
re są in No 68. W Polonnym zostawili Pola-
cy 45. oraz broni rozmaite. Taż Gubrnia
informowała Woyska Zaiącz. to iest Bry-
gady 4. Brygady 2. Hussarskie starym try-
bem 12. Chorągwi po 150. Ludzi. Pancerne
Brygady 2. podobnie ma mieć każda 12
Chorągwi. Suchorzewski Brygadyerem.

iedney Brygady Husarskiey. Imperatorowa
darowała 14. Tysięcy Sztuk Karabinow, kto-
re są w Tulczynie, ten Zaciąg idzie spie-
szno dosyć. Ppr: Jałowski Rewizor Gnrlny przy-
siągł na Superintendencyą Gnrlności. Poda-
tki te tylko wydawać kazano, które były
aż do 3. Maja 1791. R: bo to iest Dzień
normalny od którego co się stało nazy-
wają bezprawnym. W Bracławskim Kijow-
skim Sądy Sądzą Ziemskie dawną formą
Sprawy uczynkowe. Spokoyność teraz ta-
wielka Kozakow 2000. Gnrlności zrekruto-
wała na postugę lekszą. Tam zostało tylko
1200. Moskwy aresztu inne Woysko iest do
rozkazu Gnrlności. Z Litwy Woysko już
Polskie Litey zupełnie wyszło iest teraz
na Podlasiu. Gnrl Zabiełło był Dni temu
4. w Woyskach szedł do Bielska co iest
mil 26. od Warszawy. Moskwa była w
Białym Stoku Gnrl Dołoruki Kuczeletnik
był w Grodnie. a Kolumna Gnrla Fersona
i Molina szła od Słonima. na Kleszczele
do Siemiatycz. W Litwie Gnrl Xżi Sapiecha
Kanclerz Konfederacyi Gnrlney Marszałkiem
nominowany, choć nieprzytomny jego Za-
stępca Zabiłło Low. Litt. a on wyjedzie do
Prus, niechciał do Warszawy jechać, cha-

ciaż proszony Listem Krolewy. Z Litwy wielek
do Warszawy przyiechało, ale wraca pomału
do Domu, bo ktorzy w Domu siedzą to są me-
nakowani. Oczekuiemy na Rezolucyą z Peter-
burga w tych Dniach oczekiwanych naktonie-
ni są nasi do negocyacyi. Już tu nikt
niemowi aby Konstytucya 3. Maja mia-
ła się utrzymać; bo wyperswadowani są
inaczey. ale chcą tylko być w robocie i to te-
raz targuią. Xże Prymas zaczyna mieć wagę
Potocki Marszałek; drugi na to się zli. O
Wdzie Sanuszę słychać że nogę mu będą
rznąć w Krakowie czyli niedaleko Krakowa.
JP. Scio Wolbor już podobno się ożenił. Cze-
ki Stą Dobra kupuie, a drugie chce przeda-
wać myśli iego być maią szczegolnie o Eko-
nomice.

Przewodnik do Redaktora Gazety Narod.

Że ostrość pióra niedodaie kontrybucyi,
wie to każdy, czuiąc sam Redaktor Ga-
zety Narodowey, chcący komu dawać plamy
sam pierwsze sobie rysuie. Przewiduiąc
blisko koniec pismu swemu periodyczne-
mu, cholerą z tąd uwiedzione swe kienie

pierwsi ani się należy dziwować — Był to Fundusz 70. Tysięcy złPol. które gdyby przyszłe ułacnić, to umysł rewolucyi do cholery pobudza. Intraty tey niedotkną Calamitates Dobrom praktykowane Gradobicia, Ognie, Powodzie i Pioruny, oraz fale. Można się śmiało dzielić między kilka Osob, ale to na lodzie fundowane zrwać długo niemoże. Odwołaią się dawny maiący Przywiley i zniszczy tę odealną, czasową Intratę. Szczyci się jednak Redaktor teyże Gazety pod Nrē 55. na Karcie 327. że wszyscy Posłowie się zrzekli wszystkich osobistych korzyści Niechsam Zimna krwią zważy, czyli ten Zaiuneк Intraty iest lub nie osobistą korzyścią. Jest się czym i dzielić. Ta prawda będzie nazwana Kalumnią, niedarmo Ewangelia wspomina o Ludziach, ktorzy w Cudzym oku dozierаią zdzieбła, a wswoim ani widzą ogromney Belki. Veritas odium parit Ludzono mędko wiernych, rozsiewano bayeczne wieści, na nich kolossowe budowano struktury, a tym prostotchnące dusze mamiono. Wprowadzono Narod nad przepaść, Maiątki prywatne ktorych ogrom składa Massę publicznego bogactwa zniszczono do niepoznania się podniesienia. Ważono się i ieżdzić do cudzych Bogow z Carami nickadziei, to bywało zwane przystugą Krayowi Domine dirceme Causam hanc —

z Warszawy d. 25 julii 1792 Rzeczy
ą w traktowaniu, są naktonmiast
o rekonsyliacyi. Woyska koło Bugu
ię bawią, koło Włodawy, Brześcia Litt.
Króla tam była w tych Dniach,
choć y z awantażem dla Woysk Pol.
to iednak nie odmieni iuż układow
o ugody. Byłe się tu zblizyły Woyska
ne, Warszawa do przykład odstąpienia
do Konstytucyi d. d. 3. Nadiechał
ż też z Podlasia Kanc. Woyniecki
Siedlec dni dwa bawić ma, iedzie
o Krzesowic, żona przy P. Ogińskiej
Hetmanowey w Siedlcach bawić ma
Wyiezdzaią za granice, Ktorzy byli
dowodcami dawniey, Kiciński Szef
Gabinetu wyiechał do Aldwasser.
Wawrzecki z Radzyniem Marcinem
wyiechali do Krzesowic. Bark. Mier=
dzecki, Lech z Municypalności
wyiechali do Krzesowic, bo iuż tu
to poradzono, gdyż osobliwie pier=
wszy chciał gadać iezorek. Mutata
rerum facies Upały wielkie zapasy
ą przysmażone. Krol iuż tu będzie

losu oczekiwać, ani gdzie wyiedzie
X. Prymas tu z Jabłonny przyiechać
zupełnie dobrze z Królem. Te Woiewodst
które teraz nie maią ciężaru Woysk
dobrzeby zrobiły, aby się w nich umysły
pomału gotowały nie do zupełnego
Akcesu do konfederacyi, ale do oświad=
czenia, że przeciwić się obrotowi rzeczy
nie są w myśli, że do naradzenia się
dokładniey byłe zawołani Królewskim
Uniwersałem na Seymikowe Obrady
ziechać są gotowi. Takowe oświadczenie
mogłoby utrzymać wniyście obcego
Woyska. Do Kasztelana Kamieńca
pisanie idzie dzisieyszą Pocztą w do
Kamieńca. Ostrowski Pod=
skarbi pozwca Dworzko Polewk
wychodzi z Kamery, wiecznie życie
prowadzić się oświadcza. Nie chce
bydź pod dyrekcyą X. Prymasa
kurier nadbiegł z obozu X. Ponia=
towskiego nie między Chełmem a
Krasnostawem. Donosi że 16. Julii
Woysko Moskiewskie przez Rzekę Bug
się przeprawiło, temu odpor dawać

Kościuszko który miał 10m ludzi
Korpus drugie Moskiew. przeszedł
Galliciya, w bok uderzyło na Polaków
Moskwy przeszło 1200. Polaków
oprow rannych, ale Moskwa
przeprawiła przez Bug Polacy utracili
Humana Pułkownika Regi. Malczewskiego
Tepfera Majora drugi. 17. Officerow
Moskwa była iuż w Chełmie a Xz
ma powrocił ku Kaimierzowi, bo
druga Moskwa od Brześcia szła.
Dziś nadeszły Listy z Ukrainy w do=
niesieniu że inne Woyska 18000 pod
Komendą Suwarow idzie na Wołyń
od Kiiowa y na Podole. Jenez. Krecet=
nikoff był w Grannym nad Bugiem
w Podlasiu, a Jenez. Zabiello na
przeciw niego był w Krzemieniu
na drugiey stronie Bugu. Za dni
dziesięć możemy tu iuż mieć gości
obcych.
D. 21 Julii. Wszystkie gotowy cyrk=
niysza potrucają Warszawę, a razem
z nią ratunek dyscypliny kiedy go nay=
więcey potrzeba; Jest tu wiele co z
Boru Mosz. przybyło chwalą grunasów Mosz.

Moskale są tylko mil 14. od Warszawy, ale ani oraz dawny iak się daley nie posuwaią, co krol negocyuią nikt nie wie, Ministrowie y Marszałkowie Sejm. bardzo naruszaią na ten sekret bo nie są przypuszczani Marszałka Sejm. tylko ciągle rozstaią. Cała tylko teraz trwogi na Króla ale tyż y cała w Krolu nadzieia. Woyska nasze Polskie z Litwy, z Rusi y z pod Warszawy wszystkie się łączą po nad Bugiem. Spodziewaią się że przecie Sejm zwołaią chcąc na to żeby go skończyć. Mowią że krol do konfederacyi przystąpi Targowicki. Przed kilku dniami Litwa ktorey tu iest dosyć zgromadziła się w Dom Marszałka Sejm. wradzili wysłać Delegacyą do krola z zapytaniem czy ich Osoby w Warszawie są bezpieczne kiedy się tak Moskwa zbliża, krol przez 3. dni na to wstrzymał resolucyą wczoray to tylko odpowiedział, mam od Buthakowa uspokoienie iż będą miały Rassons z Petersburga, na ten czas.

Buthakow miał mieć audyencią proponował Traktowanie Interesu z Konfederacią Targowicką, miano mu odpowiedzieć że z Konfederacyą Targowicką nic czynić niechcą, tylko z Jmperatorowę, lecz iż teraz nieiakie Ambassady — Jozybuad Lubelski iuż pewnie zalimitowany z Biskupi Krakowsk: iest w Krakowie ten czynił relacyą że ma wiadomość, że Jmć P. do Casse Król Jmć rozkazał dać Notę Ministeryalną z jakowych przyczyn Moskwa w krocyła swe Gallicyą w Nasze kray, nato iesze nicod powiedział nic —

25 Julii 1792 z Warszawy

Poodebranym liście w Niedzielę z Petersburga, Król ani Obiadu iadł, a w Poniedziałek konwokował na konferencią. Ministrow którzy są przytomni w Warszawie Jmć. Prymas y Jmć Ex Podkanclerzy byli także a z Ministrow Mniszech Marszałek Potocki Marszałek X Podkanclerzy koron: Kanclerzek Podkanclerzy Litt: Zyzkiewicz Podkanc: W.L: Dzieduszki X Ostrowski y Soltan Marsz: W.L:

Byli oraz Marszałek Seymowy y Xżą Sapiecha Generał Litewski: Król czytał list od Imperatorowey, w którym nalega nayprzod aby Król nie zwłoczył akcesu zrobił do konfederacyi, qui s'est formée sous mes auspices et qui reclame les loix et Gouvernement que la Constitution du 3 May leur vouloit ravir et qui s'attache aux Pacta Conventa &c. &c. — Król oświadczył zdanie ze widzi się przynaglonym do Akcesu jednak chce wiedzieć zdanie. Marszałek Seymow mieniąc tych Konfederatow Rebellizentami nie radził. Potocki Marsz. podobnie, ostrzegł sobie nieschciało do Akcesu mieć przynaglonym, ale Koblewi radził. Sapiecha siebie odzywał inni woiscy Ministrowie y Senatorowie radzili przystąpować, Salwując Ojczyznę. Król zatym akcesu zrobił, odesłał go na ręce Posła Moskiego. Posłane są ordynanse do Kommendanta Cytadel Woyskami Polskiemi aby

się nie bili, nie bronili przeprawy, a że
Koniatowski Jozef y Michał Zabie-
tu za dni kry spodziwanie. Poseł
Kozyorski pisał listy podobne do Gene
rałow Moskiewskich Litby nie attakowali
Doniosł o akcesie [illegible] do Konfe
deracyi. Nadiechał [illegible] tu Czarnoski Kan
Woyznic od dni trzech z Podlasia gdzie
Xżę Zostawił w Siedlcach on wysła
ny iest od Krola do P. Szczesnego Lo-
chockiego z Listami na Kanrowanie
rzeczy, Mutata rerum facies Lotocki
Marszał W.L. złożył Laskę W.Litt w
Xżę Krolowi Marszałek Seymu Rek
endarzy złożył i wyiechał Lotocki do
do Lipska iedzie. Seym Marszałk. do
Obr swoich. X Podkanell Kraw. pożegnał
Krola wyiechał, ale nie złożył Pieczęci
tylko akces zrobił do konfed którey
akces iest w ręku Jmc Chreptowicza
Podkanel. Stani Lotocki wyiedza
z Xżę do Parzyza i z Linowskim Podkanl
Jan Lotocki Brygadier wiosł abszyt
Kan. Kamieńca [illegible] dnia rusza do
Krystynopola w kordon. Kijowski Szeft
od tygodnia wyiechał. Ostrowski Pod
sędek wyiedza do Dobr oświadczył

Czynic akess lecz poznicy. Jmć
Jener. Altyler i Konfeder: Mazur: po
dziewany tu w Warsza: na d 10
Augu. dopiero do prywiazdu Jego
rzeczy bendo in Suspenso
Podobno Czarodzi Kasz Woynie Ale
albo Sam Ztrzymuiey Kasztel: bydz
Marsz. Konfed. Koniewsk Krakow: lub
Tyna zrobic otym tylko nadmieniam
Sotdan Marsz: wyiezdza do Wod
Slotkich w tych Dniach na Krola
stalac tu bywa z wielkich Zelantow
o sobliwie z strony Litewskiey w Nowy
z wtorku na Srode Rospolitstwa Gmin
Ng. naymod: nagromadzil do ogrodu
Saskiego tam nosili Sapieke na
rencu Sapieha byd nietrzezwy a
Rospospolstwo pijanego do domu
Krzyczyli Viwat Konstytucia Viwat
Wolnosc w Dwoch Domach Okna
niektore Wybili, Konty nadeszly
i to sie spokojnie, z Dwoch zta
panych rozumiem zebydzie In
formacia o Autorach, d 18
Julii pod Dubienka Generad

Kościuszko bronił mężno przechod
wojska Moskiew. ale gdy ieden
Korpus przez Galicią przepuszczono
w tył zaszło musiał się reterować
stracił 4 armaty i ludzi 200 ale Mos
kali zginęło nie mało a między za
cnemi liczą Palenbach Lubowicka
z 21 Julii pod Brześ-Litt Seymon
Zabiello y Bielak Gener: niemogli
oy trzymać mocy Moskiew: 5 armat
im wzięto i 920 Ludzi w niewol
Marszałek Seymowy gdy zto
zyst Referendarię zamowił ią
dla Stanisława Stawosky Opoczyńskiego
Marszałek Seymowy pracuie te-
raz nad Manifestem potym War
szawę porzuci

Manifest JW Matachowskiego Marszałka Seymowego

Działo się w Warszawie d. 25 Lipca R. 1792.

Przed Urzędem y Aktami Ziemiańs=
kiemi Warszawskiemi osobiście sta=
wszy JW. Stanisław Matachowski

Marszałek Sejmowy X. następuiące
podał Oświadczenie. to momencie tak
okropnym, a w momencie dla Serca
Obywatelskiego naypryzykowszym, w
którym Dzieło wolne Rzeczy-Pos.
od całego Narodu poprzysiężone upada
gdy Jego Krolewska MSc. do związku
Targowickiego przystępuie, rządze bydź
obowiązkiem Sumienia mego oświad-
czyć przed Bogiem y całym Swiatem
y Potomnością, iż Akt Targowicki
za gwałtowne Przemocą, Woysk obcych
utrzymanie y popieranie, przeciwne
wyraźny woli Rzeczy-Pos. całemu
Narodowi szkodliwe, niesie on przed
sobą Ogień y Miecz obcy, a za sobą
Anarchią, dependencyą y zgubę
Ojczyzny, to zaś oświadczenie iest
moie w zamiarze niektórym, Komu
kolwiek wytrucenia iego postępku
bo sumienie wolne maią od wszelkiey
srobiony winy, niedy mi nie da innego
swiadectwa tylko ceiu szukać zawsze
Dobra Ojczyzny, zem nikomu szkodzić

nie pragnął, żeby dla żadnych Sąsiedzkich Potencyi podłą podległością unosił się, ani żadney z nich nie obraził, ale z obowiązku urzędu całe= mieu oddaią Bogu y prawdziwemu Jego sprawiedliwości losy dysponowaney y kroki tych wszystkich którym się podoba to teraźnieysze niszczyć zbliżyć y uskutecznić. Protestuią się oraz iż Sejm teraźnieyszy y Konfederacya nie ustaie, że Akt Unitty oddanie Jego Krolewskiey Mci. zupełnie Prawo zwołania Sejmu w razie tego potrzeby Rzeczy-Pospl. wymagaiącey, że ten zwołanym nie zostaiący bez ukończenia onego, owszem przeciwnemu Sejmowi widząc się zaraz na Akcesya do Związku Targowickiego, a za tym znak będą powinnością moią uwiadomić o tym cały Narod ninieyszym oświadczeniem, abym nie miał wytrutu sumienia, które mnie upomina że się niesprzecie Rzeczy-Pospl. zdrada. Narodzie! oto iuż nie zostaie tylko trzy y wiernosć dla ciebie ze czcią poświęcam gdy inni wszelkie inne osoby z Rąk moich wyparte zostaią

28 Julii 1792

Już po przystąpieniu Królewskiego do konfederacyi Targowickiey do której teraz za przykładem wszystkie Woiewodztwa przystępować będą. Postanowienie obozow Armistytium niem zostało ogłoszone Woysku ochotnicy z obydwoch stron pod Kurowem wypadli na siebie między zginionemi naszemi którzy kilkunastu ruchnięci strzelili my na odzalowanego Generała Inspektora Kłąskiego który iak ochotnik odważnie i mężnie zginął, pod tym względem była utarczka ale nie wielka. Różne bayki po Krakowie rozgłaszają będą o Królu Pruskim, ato tym końcu aby Partyzanckie duchy ieszcze zwodzić - Marszałek Seymowy wyiechał do Białoczewa. Sapieha do Dziś do wsi odiazdu zrobił, tak że Obrany Manifestuie, Sapieha kanclerzuie na Marszałkostwo Konfederacyi przysłał, a w Wilnie pokoi Pobo umyślnie z Wysokiego

Jak się Konfederacyja Litewska z Koro-
ną złączy zrobio Sanktym za którym
Król wyda Uniwersały na Seymiki
do obrania nowego Seymu
L. 28 Julii Komisarze z Warszawy Chotlitay,
Marszałek Seymowy Xże Radziwiłł Chorąży Litew-
Mostowscy Ignacy y Wawrzyniec, iedni do Lęczica,
drudzy za Wisłoki, Xże Sapieha dziś mianuie
do Altwaser - JW. Brzezany Potocki Marszał-
Tak nowey Konfederacyey S. Augusta spodziewaney
Po Województwach będą xże vobiit Konfederacye
w Sandomierskim w Radomiu Potockiego Woie-
Radomskie Marszałkiem Woiewodztwa Sandomir-
będzima, w Lubelskim onegdaiey obrany Sta-
stki Podkomorzy. Xże Józef Pomiatowski z Opo-
dzieste Officyerame chce wychodzić z służby Kro-
la tey Seymasa bardzo dezolue y mnie
spokoynosc przyrzeczona, po wyiechaniu bun-
tow
L. 4. Augusti Officyerowie Moskiewskich dosyć
znacznie pokaznie się w Saskim Ogrodzie
ktorzy bardzo spokoynie siedzą, piuky w bra-
graią z Polakami Gwardyerowie powrocili z Mos-
kwy Kilku dziesiąt mil, przez Kalegi niedoszli
innej straty. Woyska ma bydź pozwolone do by-
sięcy Polskich, y wszystkie wewnętrzne porzą-
kowania Polskie zachowane. Marszałek Sejmowy ma
być chory. Tatarowie bardzo nie kontenci
z Akcesu Króla Jmci. Regiment Wodzickie-
go Hetm. powrocili z Prochow y innych Am-
municyi

ma Krakow dostawionych znaczne, nawet Kawa-
nowo maie, jutro z Kordonu przystawi 6000. P. Gene-
ral był w Warszawie, dziękował Królowi, który mu
odpowiedział, kontent iestem z Regimentu, ale mi
serce vanisz — Mieli się zabrać Officerowie za stu-
po Regimentach niebędą — W Sandomierskim Se-
milki były. Radzanski Marszałkiem, Warski
Skarbowski Konsyliarzami — Kommissya
Woysky. także tu proponowane chciała, ale nie
dzieła nato dzisiay plenum. Woiewoda Sando-
mierski stawy z Domu się nie ruszy Stanie
Króla postał czy w Domu bezpieczny będzie może
Król mu natenczas pisać, że Konfederacya, pod-
że zyczy aby ten Akces y Woiewodztwa zrobiły

Kopia Listu Jmc. Mci. do Woiewody Sando-
mierskiego D. 27. Julii, pisany

Mci Panie Woiewodo Sandomierskie.

Lubo wpowszechnym smutku nad ogo-
nym stanem Oyczyzny, jednak dotychczas mnie
bardzo czułe, y osobista dotkliwość każdego
Obywatela, atym bardziey tak dystyngwowanego
Senatora jak iest W Pan. Jako zaś W Pan w Li-
sie swym do mnie z 22. Czerwca, referuiesz się
do Listu który pisałes do Jmci Pana Ostrowskiego
Podskarbiego. Nadwornego, także y za podobnie re-
ferują się do Responsu, który Jmci P. Podskarbi dał

Kopia Listu Podskarbiego Nadwornego do Jmci Woiewody Sandomier-

Podobało się Opatrzności, aby przy nay-
lepszych chęciach Króla y Narodu, przy nayiawszej
Waleczności Woyska, pokonany został

Stało się tak y nie mogło inaczey bydź, dla oteyrza-
iących nas pogrozek od Sąsiadow, jakoiez dla
wewnętrznego niedostatku, ktory przed czasem prze-
widziany być niemogł. Nie nagłosc oboiźnieu
y Respons Imperatorowy kuryerem nadesłany, nie
odwłoczney uymuią ad resolucyi: Krol Jmć. wiąt
Ją y Akcess do Konfederacyi Targowickiey podpi-
sał. Już prawie dwie części Narodu Woyskiem Ko-
ronnym zaięte Skonfederowały się, pozostaie trze-
cia, ktora gdy przymuszeniu, przeciwko będzie do przy-
ięcia Konfederacyi Targowickiey bydź lepiey iest
przeto, aby nieczekaiąc przymusu od Woyska Zagra-
nicznego, y ostatecznie ie mocnosci Punktek y wy-
razy w Akcie Targowickim umieszczone, aby Woie-
wodztwa Akt swoy osobny czyniły, Akcess z po-
wyżemi warunkami jak nayprędzey poczyniły
y o tym edla mam zlecenie od W. Pana ieprze-
szłe Glo. W. Pana, abym się starał przenieść z Glo. Han-
dlerem W. Kor. y zawspolnym z Nim porozumie-
niem, azeby Woiewodztwa Sandomierskie do
Konfederacyi Generalney przystąpiło, takowa
czynność z strony Glo. W. Pana stanie się, naymilsza
dla Jego Kr. Mci.

Darzy mi Glo. W. P. Dobr. że więcey tłomaczyć się
nie mogę, ale zyczy sobie Glo. W. P. Dobr. dla Dobra
Woiewodztwa y dla Dobra Krola, przychylić
się radzy. Za Granicą urzędowac nie zyczy
Dobra w odpowiedzi zostanie.

Zachwiemy z Peterzburga kurjera, który po-
wiozł wiadomość o Akcesie królewskim do Wa
Federacyi, ten ledwo w Warszawie spodziewa-
ny przez J. K. M. Augus. — J. B. Prezesy Potocki
którego tu mierzyli, zdrowa, została świeże w
tymskim Województwa tego Warszawskiem Con
Federacyi — Branicki i Arciuszki Hetmani
z Lublina poiechali do Dubna na przeciw Jmci
Potockiemu. Podobno konfederacya koronna
z Litt. będzie się tegoroczna pod Brześciem Litt
lub w Lublinie... Moskiewskie Woyska po-
mału się zbliżają ku Warszawie. Obozy dwa
będą jeden w Brześciu za Pragą, drugi pod Ja
czynem Moskiewskiem — Generał Lubawiedzki
Kommenderowany na Korpusami w Krakowskiem
y Sandomirskim, kwatera Jego w Sandomi
rzu być ma — Jmć Poniatowski do Poznania
odprowadzić ma swoią Dywizyą, y tam poże-
gnawszy się z nią ujedzie za Granicę. Offi-
cyerowie którzy się prosili o Dymissyą, już się
do swoich zapału moderuią — Dzierzbicki
Kstn. od Dubna prosto do Krakowa pojedzie
bliżnowa kamieńskie na Krakow do Galicyi
jedzie. Król spokojniejszy iest, bo zapały ty
grys — Marszałkiem konfederacyi Ziemi War
skiej koronnej hon. w Mielnika Szydłowski
Starz. Mielnicki w Drohiczyna Dominik
Rucyński, w Lublinie Mokrzyński Generał w
rze Jabłonowski Podstoli Mielski

Do Dnia 20. Sierpnia nie jeszcze ułożonego niebyłkie, ani nawet o Elanicie —

Projekt

My Dygnitarze, Urzędnicy y Obywatele Województwa Ziem y Powiatow W.W. zgromadzeni, porozumiawszy do kłudne wiadomość ze J. K. M. P. N. mil: z nieustanney swoiey o uszczęśliwienie y spokoyność Narodu troskliwości, Wnieśli swoim do konfederacyi nowo ułożonej przestępuiemy — Pragnąc aby myśli nasze były jak nayrychley owocnemi, przy Dostoiestwie tego Towarzystwa nam Panuiącego, przy Wierze S. Katolickiey Panuiącey, przy Prawach Swobodach y Zaszczytach Nam od Przodkow Naszych Ustanowionych, przy całości Granic y Własności Rzpltey, sposobem prakt: tykowanym y przytłaczaiącym nam od niektorych Województwo już podanemi, do wzmiankowanej Konfederacyi się wcielaiąc, JW. Stanisława Szczesnego Potockiego Gr. Kor. Wielkiego Generalnego Prowincyi Koronnych Marszałka, vznaiemy y konfederuiemy się, powołuiąc do Laski Konfederacyi Województwa Naszego JP. M. Temuż grat do pracy dzielnego Konsyliarzow dedaiemy JPP. M.M.

Kopia Listu N. P. do JW. X. Pierzchowskiego Prezesa Komp. Cyrk. Woyskowey Brzeskiey. D. 29. Julii 92. Ex Warszawy.

Na List W. wspolnie z drugiemi C. W. Kommy
sarzami Krakowy. z 15 Julii do mnie pisany daie
Respons, powinienem Im daé wiedzieć, iż z bu
mierzchowych obowiązków przynagla Nas już za
niechać, wszelkich zamarzeń Wojennych, ponie
waż chybiona zupełnie powiększa Rollenderskie
zostawuie Skarb bez Pieniędzy, a zatym bez spo
sobu utrzymania Walecznego y Cnotliwego Żo
nierza Naszego, tudzież że od Dworu Berlin
skiego y Wiedeńskiego, nietylko pomocy żadney
spodziewać się nie możemy, ale owszem iż spolna
przeciwnosci z Rossyą obawiać się nam należy
po czym tedy to dozna iesmy insuper y to jasno
pokazuie. że cała się Granie Rzpltey przedsię
bezdzie niebezpieczeństwu powtornego Rozdzia
rzenia, przed tem, zastanowienia Woyny z Moskwą
nie maymy; Gdy tedy sposobności Wojowania
nie pozostało, a nayważnieysze szkodliwości dla Kra
iu z Osoby mojey w przedłużeniu Woyny urodziłyby
musiałem to obrać, co przynaymniey mniey
złym dla Ojczyzny, y ochrony wylewu krwi
niewinney stać się — W uwolnieniu nayistot
szym Zalem serca mego, to jedynie zachowuie
się ostrożenie, iż mi pozostaie nadzieia, że przez
ten sam Krok, który uczyniłem, czyli prze
cięcia niektóre, kiedy nie wszystko dobrego
Dzieła naszego będą mogły być uratowane
Czuiąc wszelkich z serca W^ci życzę po
myślności od Boga. Stanisław Aleksy

Oświadczenie

w Zamku Król. Mci. d. 21. Lipca 1792. w Warszawie

Przed Urzędem y Aktami Ziemiańskiemi Warszawskiemi osobiście stanąwszy J. O. Xż. Kazimierz Sapieha Gen. Art. Lit. Marszałek W. X. L. Orderów Polskich Kawaler, następuiące podał oświadczenie.

Tam gdzie gasnie nadzieia, gdzie cztyroletnich prac Seymowych Owoc, bliski wywrotu, gdzie kilkoletnich pomyślanych skutkow, a smutek zrządzi mey: sce zabrały, gdy bronie Oyczyzny, zbiegi przemoc: nych choćiaż nie odwracała. Niech mi się godzi przynaymniey obronić własną sławę tym Publicznym oświadczeniem, które do Akt niesąc pod Sąd nayprawiedliwszego Sędziego, bo Potomnoś: ci oddaię. Losem jak mniemałem pod ow czas szczęśliwym obrany Marszałkiem konfederacyi Lit: związaney na Seymie Walnym w R: 1788. miałem ten zaszczyt, że mię wtym Urzędzie, wszystkie Sta: ny Wojewodztw Ziem y Powiatow Oboyga Narodow. dwukrotnie wraz z całym Aktem Seymu na Sey: mikach potwierdziły. Wypełniaiąc się z powinnych Obowiązkow y winney wdzięczności, starałem się do pełnia Cnotliwie moiey powinności, Miałem Maiątek y zdrowie na Ofiarę, y śmiało wyznać mogę, że nigdy niemiałem w celu y za Prawidło krokow moich, tylko Dobro ukochaney Oyczyzny. Jakie moy był sposob myślenia, jakie były moie po: stępowania w Dniu 3. Maja, świadczy Dyaryusz. świadczy głos moy, przed Bostkim Oltarzem miany—

a, poznieyszy w Aktach Publicznych umieszczony, dowo-
się z niego każdy, że niedopiero patrzy na odwiecznego
Narodu, jak na Onego nayuwższe nieszczęście.
Starałem się iednoczesnie zawsze umysły, zukoia-
czyczym spokoyności, ieżeli te podobało się Nay-
wyższym Wyrokom uczynić krotko trwałą.
Skąpiem dał się słyszeć wszelkiemi Cudzoziem-
skiey, wraz z ogłoszeniem nowego Zwierzchnictwa
Wkrotce potym Ziemia nieszczęśliwa Polski, krwią
uprawiona y trupami okryta została. Przy-
szła na koniec ta chwila, która tylko tey gorącej
Czułości Polaków nie zostawiła w wątpliwości.
Niechcąc y w tym okropnym razie okazać się
nieczułym, y odstępującym moich obowiąz-
ków, oświadczam się przed Bogiem Narodem
y całą Publicznością że Seym w R: 1788. zawią-
pod Zwierzchnictwem Konfederacyi Kwintyliowey,
ny, mam tylko za Limitowany, nieraz za ukro-
czony, równie takoż y Urzędowanie moje,
z powodu którego, te Duchem Obywatelskim
chnące, oświadczenie, czystym postępowaniem
Sumnieniem rzetelne, potwierdzam.

Ks. A. Sapieha Geny. Ar. Litt. Mar:
pater. honfaves. W. X. Litt.

Z II. Augusty z Krakowa. Niemasz rodzaju
upokorzenia, przez który by nie przeszedł Naród
nasz — Iszlan Woyniu dwie Wiedzieli jak po-
iechać ale Generalności — Generalność ociąga
się z przybyciem do Warszawy, y chce aby Seym

gdzie oneżey był nie w Warszawie. Azeby król
z tey strony hommendy Woyska Zubow nay-
więtsze ma influencyą Interessow Polskich
w Moskwie. Debole Deset Polski iest nie-
nawidzony, chcą postać albo Xcia Stanisława
albo Platera, albo Mniecha Marszałka
Dzis oddaie król hommendę hommissyi Woyska
Hetmani niechcą nato pozwolić — Jest List Mar-
szałka Generalnego czyli respons w zwanych
bardzo terminach. Po odebraniu tegoż Listu
król dał dymissyą 200 Officyerom. Przy-
szła rezolucya od Generalności, aby nie przy-
mowac Akcessu do konfederacyi, odtąd co
Mieysce przyszły y Xcia Kociała Akcessu nie przy-
ięte. Dzis wyszedł Ordynans aby Officyero-
wie we 24 godzinach wyiechali z Warszawy
na swoie chorągtewcye. Pod Willanowem
stoi Kommenda Kochowskiego, ale bardzo mała
wolna. Dla tego iest Potemkinowska zaprawna
na rozpustę w Turcyi. Gesture tu mamy nadzie-
ię w Responsie Carowey na List Krolewskie uwia-
domiaiący o Akcessie. Kichi explikował się
Buthakowowi z Akcessu do konfederacyi, że
niedobrowolny. Buthakow odpowiedział, że gdy
Generalność niebędzie go approbowała, można dru-
gi zrobić. Kichi wybiera na Konsyliarzow

Sędziow Ziemianskich, pod protestem Sędzow
Konfederacyjnych — Buthakow był wczora
o godzinie 6. wieczor na Konferencyi u Króla
Jegomości — Dokazuie się kopie Marszałkom
Sejmowym, y innym, partykularnie Mo-
skwie Kasztelc: który z kilkaset swoiemi
y ochotnikami smiał uderzyć na Wo-
sko Konfederacyine — Konfederacya niekontent
z Ulkersu Krolewskiego, y z Buthakowo
czeli w Moskwie niebędzie miał więcey
kredytu jak unas P. Potocki, o którym
powiadaią, że się mocno rozpił — Jenkie Car
Szczesny, wrocił się z Dubna do Zytomierza
gędzie obrany ma być Marszałkiem Kijowskim
Moskwa tu u nas iest na ochotę, lecz w Warsa
wie samey teraz iey niemasz, bywaią tylko
Officerowie — Kościuszko nasz Generał one-
gdaey tu przybył na Dni kilka, z służby nie
wychodzi, Orderu żadnego nienosi. Wczoray w
Ogrodzie Publicznym cała mu a pysłowała z
dwiebienem. Umie On nadto cenić Wolność za
którą się bił w Ameryce, broni prawdą u Nas
Monarchii, lecz z powinności a nie z serca. Ge-
ni Woyskowi także z służby niewychodzą a ta-
ko się Urlopuią — W Konfederacyi Ziemi Wa-
szawskiey, Olkiecki Chorąży Warszc: miał mowę
Mowę, wywodzącą postępki gwałtowne Sejmu
nieskończonego — W Sieradzkim dwuch Marsza-
łek

Suchecki y Siemiński Chorążowie Mowią za
Marszałkowicz Seymowi, dwoch Potockich y
X: Kotlettay, pozwani są przed Sądy konfederacyi
Targowickiey o Malwersacyą na Wolności Polską,
Chodorowskich z Domu Morskich Rozwodkas
Ofiarowała tu oraz swoią, dosć bogatą Generato:
dla Kościoła Pana, w nadgrodę tego z reszty, Cur się skro:
mnie wymowiła! Weshała w Putawach stoią
bywała w Xięzny. Uprosiła sobie przez zostawio:
nych Jey 30 Kawalerów Piechoty, 12. Kozaków
do Kochowskiego, dziwnie z nich kontentes.
na Dziedzińcu Jey, po całym Dniu grała
tańcuią, ona na to patrzy. Prawda że Jey Au:
sterya spalili; Ogrod zdewastowali, do Pani:
cey winny dobywali się. Ludziom szkody
robią, ale to wszystko Xiena z ukontentowa:
niem przyimuie y woli to niżeli Branieckie:
go y Rzewuskiego, iako: ma mieć za pew:
nienie od Kochowskiego, że tylko na Wsi w
Putawach będą, a w Pałacu się nie pokażą.
Kopia Listu JW: Walewskiego Woiewody Sieradz:
do JW. Woiewody Krakow: de 17. Maiey, pisanego

Niettomarzy się szeregiem, z powodow które mnie zostaią
minowały, podnieść konfederacyą w Woiewodztwie Krakow:
y przyiąć z Woli Obywatelskiey, Urzęd Marszałkowski kon:
federacyi, z którym wrzec Maiey. Ex. krzesło Woiewodz:
Sieradzkiego, bo dosyć iest głowy Panu Dobremu, położyć
za cel tey determinacyi, Konstytucyą Trzeciego Maia

Zatuś bardzo, że pod Sterem y Prewodnictwem
Jego to się miestato, jako pierwszey Stolicy Woje
wództwa Krakowskiego: Zaszczyt zdaw się Glorio
Dobry. Ale znaiąc cnotę doskonałe Sentymenta
moje, iż poświęciwszy się Oyczyźnie dla Kraiu, y dla
Woiewództwa Krakowskiego: będę się starał w Obowią
zkach włożonych na mnie tak uprzeimie, iżby y
Kray cały y Woiewództwo Krakowskie nie do uprzy
krzenia nierniało. Przeciąż Głowę Dobrze przed
taskiem, konserwowaną mnie woswoiey naszey sa
tysfakcyi y Przyiaźni jako pierwszego się z powinnym
uszanowaniem —

My Urzędnicy Obywatele y Szlachta Woiewo
dztwa Krakowskiego, niżey podpisani, zachcąiąc Dnia
dziesiątego trzeciego Miesiąca Sierpnia R. 1792
do Prostowania, jako na miejsce dawnemi Prawa
mi Obradom Woiewództwa Krakowskiego
wyznaczone, do Kościoła Farnego zgromadzeni
dwanaście nayprzed Drugiemi nieśc Nayuroczy
ście Rzeczy, za zdarzoną Porą wypletania Obrad
do Kayduk Kiewolnierzy przygotowanego, jako Wo
iennemi Polakami wodzeni, nigdy od Przodków Na
szych w obronie Religii Katolickiey Rzymskiey
Prerogatyw Stanu Szlacheckiego, istotney onego
Wolności y Praw dawnych Kray nasz, kwitnący
rozwinął, a cenić to nasze tylko nad życie umieiąc
cy, niesposobnego momentów, ku myślom Cnot
nym dosyć, do działania takowego, przystąpi
liśmy — Ponieważ Dzieło Boga Maja w Roku
1792 w Warszawie na Sessyi nasz Seymowey ukoń
czone

Konstytucyą zwane, jako Despotyzm za sobą
niosące, gwałtem na karki nasze haniebne, gro-
bem Wolności Republikanskiey uznajemy, przeto
aby milczenie jakowego zezwolenia w Naszym
Województwie niezniacyły, takowym edem tu
dziś Wzięty szczerego Patryotyzmu spojeni, przy-
kładem gorliwych o Dobro powszechne Obywateli
przeciwko tejże Konstytucyi w Targowicy Mon-
derowanych zagrzani, postępuią, z Niemi się łączy-
my, a onym wdzięku Jw. Szczesnego Potockiego
Jenr. Artylleryi, za Marszałka Generalnego Konfe-
deracyi Generalney Wolney Koronney uznajemy.
To wszystko co Katholicką Religią Rzymską Katolicką
Wolności gotową, nieprzełęstość Prawdu Republikan
Przeciwciągnąć zadawnione Stanu Szlacheckiego,
Cyałość Siłobody, całość Granic Rzpltey Naszey
Cołego Narodowey y Postępowanie Tronu Polskie-
go dawnemi Prawami warowane, gruntowa-
powinna, czyli raczey, co tylko Konfederacya
Wolna Koronna w Targowicy Dnia 14. Maja
Roku bieżącego 1792. wswoiey zamyśle Jestocie
całą siłą utrzymywać przyrzekamy. Tak więc
Konfederacya Województwa Naszego, do szczerey
Konfederacyi Targowickiey uciekaiący, Jw. Michała
Kossowskiego Walewskiego Wojewodę Sieradzkiego Or-
derow Polskich Kawalera jako Męża z Cnoty y gor-
liwości Patryotycznej dowiedzionego, za Marszałka
dzisieyszey Naszey Wojewodztwa Rakowa Konfederacyi
jednomyślnemi głosami y sercami uprosiliśmy.
Który niemylko takowe Punkta, przez danemi dotego

Woiewodztwa chętnie przyięli, y wszelkie p
y tendy czynić obowiązuie się, ale nadto, Dos
ienstwo Brzesta Woiewodztwa Sieradzs: gdy nie iest
zgodne z Obowiązkami Urzędu Marszałkow
Federackiego, iako z szafunku Mayt. Stanisła
Augusta Króla y R. P. M. ma sobie Konferow
tak w rzeczy Jego Oney Listem rezygnuiącym s
dla. Obowiązkiem zaś Funkcyi Marszałkow
skiey Konfederacyi Woiewodztwa Krakow, tak pre
teraźnieysze Dyrekto na siebie włożonych, iako
y z przypadku nieprzewidzianego wynikaiąc
ącym, wyrzeka się, oświadcza, y na ten Koncer
przysięgę Roty od Generalney Konfederacyi
gowiczki przepisane wykonać. Do uproszo
zatym do rzeczoney Funkcyi Marszałkowskiey
Gl. Koluminy Walewskiego Ex Woiewody Sieradz
przydaiemy mu do wspolney pracy, wszystkim
Konfederacyi sposobem za Konsyliarzo Gl.
Józefa Walewskiego Podczaszego Krakow. Brzes
Stanisława Kawalera, Stanisława Wielogłowskie
Mieczn. Krak. Augusta Ostrowskiego, Brzes. S.
nisława Kawalera, Karola Gtębockiego, Tomasza
Gorayskiego, Andrzeja Sikorskiego, Franciszka
Bielkowskiego, Stefana Bromera, Klony Konsyli
arze. Roty podobnie też same od Konf. Gener.
Wolney Targow. przepisane. Obowiązki swoie za
przysięgli. Do takowych już Osob na Marszałkow
y Konsyliarzow wyborze, zlecamy tak Gl. Walew
Marsz. iako y wszystkie mianowanym Konsyliarz
aby Obowiązkom Konf. Gener. Woln. Konf. Targow
Uniwersałami Gl. Szrzesnego Potockiego Gener.

tego Konf. Marszałka złożonych, y wychodzące miano-
wych, jak nayściśleyszé exekwować zalecaiąc,
Jemego pilnowali. Rady oraz JW. Walewski May.
o dzisiayszym Naszym Aktu Konfederackim, stoso-
wnie do Konfederatów uczynionym, tu Konf. Targowic-
kie uwiadomić jaknayspiesznéy, a uszczególnieni
JW. Bereznemu Podolskiemu Marsz. Jenen Konf.
Naszey Konfederacyi jako y całego Woiewodztwa Gnie-
znieńskiego, za kroki Jego przewodnie, Koniecznie uprzy-
gotowanie Narodu z podległości Konstytucyi Bo-
Maiey rzeczy, uznawaney, jaknayuroczyściey po-
dziękowali. Dan w Prozorowicach Dnia 13. Mca
Sierpnia Roku 1792.

D. 15. Augusti z Warszawy. Rzeczy się za-
stanowiły na oczekiwaniu powrotu tu-
tyeyszego z Petersburga który może iesnze dzi-
ney będzie oczekiwanym. Generalność kante-
racyi z Dubna się przenosi do Lublina,
Jam na Dawie Niedziel kilka y tam się
gotuie będzie z Konfederacyą Lit. Xcia Sapiech
Kanclerz W. Lit. który się w Kalat przyiąć
wać Laski Konfed. a tandem za przyiąć
y przysięgł w Brzesciu Lit. na urząd Jenera
Marszałka przed P. Zaleskim Woyskim
Lit. a Konfederacyi Wdztw Brzesc. Lit.
ellerszatkiem. Konfederacya Lit. z Wil-
na przenosi się do Grodna a z tamtąd będzie
się znosić z Koronną. Generalność z Dubna
przysłała Prośbę Królowi, wedle którego

by chciała mieć zrobiony Akces Król
nad tym się rzecz zastanowiły. Po Ziemi
Xięstwa Mazowieckie robią się Konfede
a że to się mają zapewnie dodatkow
Generalności mieć chciała zarym tę albo
się mieć dodawanie kawałki, albo inne
bić karą Konfederacye, są drugie które
pełnie są według formularza Wołtyńskiego
Chełmskiey iako to Płocka y Dobrzańska
gdzie są Marszałkami Lokietnicy Bra
Małachowski Ex-Marszałek iest w Kro
kowie ma iechać do Dobrey a potym do
Wiednia. JP. Lucherini Poseł Pruski któ
na początku Seymu dodawał zapałow
iest rewokowany powrócił Król,
decram tu zostaie JP. Sartrach a in
ma tu przyiechać JP. Goltz iako Poseł.
Generał Korkowski który ma Gene
mendę dziś ma stanąć w Willanowie
tam mieć będzie kwaterę a z tamtąd
będzie przyprowadzał Gościem do Warszawy
fignacie tu Xiążka Francuzka z Krolu
nadesłana pod tytułem Memoires sur
Revolution de Pologne iest ciekawa obszer
opisuiąca nawet drobne okoliczności
tuyi d. 3. Maja. Uniwersał d. 6. Augusta

od Jeneralności oddala od przyimowania
do Konfederacyi Xięztwa Osoby które były
Delegatami dziękującemi za Konstytucyą. Do=
brecki Podkomorzy Sandz. tak to żywo wziął
że aż zachorował. Woiska Moskiey 24.m
ma pomału wychodzić z Kraiu Polskiego
do swego Krecretnikoff Jeneral, Denisoff y
Lewandoff z tym Korpusem idą, ale ros=
kazanie gdy iuż na Xięstwo dosyć Intersa
Francuzkie na Konwu tego miesiąca
mają. Konnie wzięte. W Kurlandyi Szlachta
Kurlandz. podała Memoryał X.ci Kurlandzkiemu
o oświadczeniu że cierpieć nie mogą P.e Ba=
worskiego, będącego tamże w Randzie Komisar=
Polskiego. X.ci Kurlandzki na pierwsze
Not nie dał rezolucyi, podała Szlachta dru=
gą, gdzie Ministrowie Pruski y Ros=
kiewski tamże będący dali radę P.e Batows=
niemu aby wyiechał y tak zrobił z Kro=
wca doniosł Królowi o swoim wyiechaniu
Król mu karał wracać do Warszawy, do=
wiedli że ta Osoba durna była y nie
miała zadnego Szlachcic P.ka Secretnych
wyiechał z Stambułu do Włoch, bo mu to
Ver.e insynuował że iuż honorowy Warty
nie będzie.
P.ka Opozycyiskie nie przysięgał za Referen=
darzyą. Delegowani tu są do odebrania Przy=

sięgi do Magistratur Kasztelan Wojnic
ktory przysięgł w Generalności da Konsy
larstwo, Świętosławski Konsyliarz Wołyń
kamieniecki y Chołoniewski.

Z Krzikowa d. 17 Augusti W Prozwar
zrobiona Konfederacya pod Marszałkost
Walewskiego ex W. Sieradzkiego. Bisk
Krakowski wydał Proces, stosowny do
Aktesu konfederacyi Targowickiej.

Kopia Listu Krolewskiego do JW. Marszałka Konfederacyi Kor z Wrzosawy d. 24. Julii 1792 R.

Mosci Panie Marszałku Konfederacyi Gen

Jak byłem zawsze, tak iestem sprzyiaiąc
Wmci Pu z przekonaniem że Wmci Pan szczerze
czyznę zawsze kochałeś rownie że mną, lubo sm
się różnili w upatrywaniu sposobow uszczęśli
wienia Jey, a że byłem jednostaynie Wmci Pu sprzy
iaiącym głośnie i zapewne Wmci Pu wiadome w
każdey okkazyi dawałem dowody. Mniemam w
mieć prawo do osobistey Wmci Pu ku mnie powza
ści, tey żądam dla prędkiego jak nayłatwieyszeg
uspokoienia wspolney Oyczyzny naszey. A gdy t
mnie okazać zechcesz, upewniam że we mnie, n
znaydziesz żadney zawziętości, nieprzebycie prze
ciwney powszechnemu uspokoieniu i stateczne
uszczęśliwieniu Narodu. Że zaś resentyment Pers
nalny przeciwko nikomu nigdy mną nie władał,
zumiem

zumiem być niezaprzeczono od nikogo prawdę,
w tey otwartości wynurzaiąc Wmość moy umysł,
podchlebiam sobie że pozyskam te dobrodzieystwo Wmość
że mną porozumienie, którego gorąco pragnę, bo bez
niego dla Kraju pomyślney nieobiecuię sobie pracy.
Jp Ozarowski Kasz: Woynicki, gdy mi oswiad-
cza że dąży do Wmość osądziłem że milego w nim
Wmość wyżrzysz oddawcę listu mego, godnego wzaie-
mney naszey poufałości. Co wyraziwszy wszelkich
z serca życzę Wmość od Boga pomyślności.

Stanisław August Król.

Respons na List Krolewski od Jw: Marszałka Konfed:

Miałem honor odebrać List W Kr Mci 24. Julii
pisany, gdy wart byłem dawniey łaski i ufności W Kr M
tey wart iestem i teraz, bo nigdy tą walną Rzpltą nie
zdradziłem, która W Kr Mć Koroną ozdobiła — a Zaw
że mowiłem W Kr Mci, że winienes dotrzymać Naro-
dowi Paktow, które były iedynym Prawem W Kr Mci
do Tronu i Prawa odwieczne. A gdy te Spiskiem 3.
Maja złamane zostały, błagałem W Kr Mć. abyś i Prawa
swoie do Tronu i Prawa odwieczne Rzpltey występnie
wydarte przywrocił —. Głos moy był głos wołaiącego
na Puszczy Skutecznym niebył, bo niedogadzał ambi-
cyi niczyiey, bo przypominał powinności Krola, przez
Rzpltą obranego, to iest: tylko Jey naczelnikiem, gdy
o podłość Panem nazywała, mowiłem w ten czas, że
niegodzi się rwać przysięgi Narodowi przysiężoną, dla
pozyskow dogodnieyszych, i że iest nierostropnie, czy-
ścić rzeczy, które się utrzymać niedadzą. Odwrociłeś
W Kr Mć swoie ucho od Rad zdrowych, co mało Rzpltą
nieprzyprowadziło o zgubę, podawszy się teraz Mości
Krolu, trzeba to nadgrodzić Narodowi Republikanckiemu,

ieżeli niechcesz wyść za Wiarołomcę, to zamiast wdzię-
ści Narodowi że Cię na naypierwszym oźadził mieysu
chciał go podbić, własnością swoią uczynić, ponieważ
bronić i utrzymać te czyny, ale raczey wyrzec się ie na
Ale W.K.Mć na List Koron rospisuiesz do Obywatelow,
lewasz nad utratą Konstytucyi, co nam więce wkłada, m
że dla tego już Jey bronić przestaiesz, że już niestaie utr
mywania Woyska, to gdyby ieszcze pieniądze były, niep
stałbyś lać krew Republikantow zwiedzionych, abyś swo
nową moc Monarszą utrzymał, to wspol Braci krew nie
ta w Twym sercu, abyś dla prożney ambicyi iey lać prze
tylko Skarb, tylko Skarb wyniszczony wstrzymuie Cię
tego, i że szukaney dla swey ambicyi pomocy, u Obcych
leśi niemożesz. Krolu Nayiasnieyszy wybacz, że nad to mo
czułe mowię za wspolną Oyczyzną Rzplitą, Korey W.K.Mć
winieneś swoią Koronę, a ja wolność co kocham nad żyw
Mowisz W.K.Mć w tych Listach że gdy Polak z Polakiem
się przestaie, utrzymasz ieżeli nie całą to część Konstyt
cyi. Krolu Nayiasnieyszy — Wszak do tego czasu, kiedy
ułani W.K.Mći Konfederatow ścigali, lub kiedy Gwardy
Posłow Prawnie obranych na Seymie 1776. przez kolby prze
puszczali — Polak z Polakiem niewojował, a więzy, które
występni Polacy na nas włożyli; Wielka Katarzyna skruszy
raczyła. Że teraz sami o sobie radzić możemy, nieszpecąc
krwią Braci, bo ta która się teraz niewinnie wylewa, kalaf
winna tych, którzy ią marnie szafowali — Nadopiecie daw
nych zamysłow absolutnego i Dziedzicznego Panowania ta
Konstytucya srodze niewolnicza tak mocno W.K.Mć uprzedzi
ta: nie całą to przynaymniey w części ią utrzymać pragniesz
Ja zaś mowię szczerze W.K.Mći. Zapomnij wcale o stanowi
nie Praw nowych. Prezydy Narodowi wolnemu i dopuść
aby nam dla Siebie ie zostawił. W.K.Mć spokoynieyszym bę
dziesz a my wolnieyszi — Daley mowisz, że Nieprzyiacielowi
opierać się niemożesz, Któż to iest ten Nieprzyiaciel, czy to ten
który Cię do Korony promowował, co Cię utrzymał na Tronie,

czy to

czy to ten ktorego W Kr Mć tyle razy o posiłki prosił,
czy ten, ktorego Woyskiem uprzątnołeś sobie zawady,
do tego los rewolucyą 3 Maja dopiął, czyto ten, co po-
strzegłszy się być zwiedzionym, a żądaiąc zawsze u-
trzymania RzPltey poważney rządney i spokoyney
z Monarchią ją przeistaczać niepozwala, i w ten czas
to ta wielka Monarchini została Nieprzyiaciołką Pol-
ski, kiedy zwodzić się niedaie zrucu kaydany z Na-
rodu co mu zdrada narzuciła, Bądź Krolu wdzię-
czny - wdzięczny z Korony tey Monarchini i Naro-
wi, ale bądź wdzięczniejszy ieszcze, ieżeli masz krew
Polską w sobie zakto, co teraz czynić raczy, może te-
raz wolny Naród i niepodległy wybaczy W Kr Mći
iako zwiedzonemu. Żeby się rzeczy tak zostały,
przeklinałbym Cię jako Uzurpatora i sprawcę nie-
szczęść, ktoreby o zgubę Imienia Polskiego nas przy-
prowadziły. Szczerze Krolu bądź z RzPltą zaprzysięgay
nam Pakta bo te stargane zostały. Naród nasz Szla-
chetny iest Dobry, złączy się szczerze z W Kr Mćią
gdy uyrzy szczerość Jego dla siebie, i gdy chęci Pano-
wania Absolutnego wyrzekniesz się — Gdy moc Woy-
ska i Skarb RzPltey powrocisz. Słyszę to w akces
że W Kr Mći do tey Konfederacyi co Monarchią zni-
szczyć RzPltą przywrocić i uczynić poprzysięgła.
Niewiedziałem go, lecz jeżeli tak iest, jak go w kra-
ie pokazuią — Cóż się znaczy że W Kr Mć z Woy-
skiem do nas przystąpić chcesz do Konfederacyi gdzie
tak W Kr Mć przystępuiącego jakim Krol Polski być
powinien, to iest: jak Głowę Stanow RzPltey, a nie jak
Hetman Woysko powinno przynieść wiernosć i spo-
leczeństwo RzPltey, bo pod Jey władzą być powinno.
Będzie Jey własnością, tak ią W Kr Mći jestem pierw-
szym i Naymiższym RzPltey Naczelnikiem. Szczęśliwy

we wszystkim do karbow prawdziwych, gdy i Wo[illegible]
i my pamietać zawsze będziemy, że Polska iest Rz[illegible]
ukoronowana, nie Monarchią, nie Krolewstwem Dzie[illegible]
dzicznym. Je tedy szczere wyrazy przyimiy[illegible]
taskawie. Mam honor będź &c:

Akces. Krola Jmci do Konfederacyi Gmlney Koron[illegible]

Stanislaw August z Bozey Laski Krol Pol. W.X.L[illegible]

Upatrując srzodek nayskuteczniey[illegible] do Z[illegible]
bezpieczenia całosci Kraiu i Losu Rzeczyliter w tym
azebyśmy do Aktu Konfederacyi Gmlney w Targow[illegible]
cy uczynionego Uwagę i Interessowaniem się Nayia[illegible]
śniey[illegible] Imperatorowey Jmci Całey Rossyi zaszczy[illegible]
ronego taczyli; powolni radom i życzeniom tey[illegible]
Monarchini, tudzież Oycowską troskliwością w
kierowaniu we wszelkich okolicznosciach Stara
naszych do nayleps[illegible]zemu Dobru Krajowi powo[illegible]
dowali się niniey[illegible]szym oświadczeniem do Dziela
zwyż wspomnioney Konfederacyi z Woyskiem
Rzpltey przystępuiemy. Dziate się w Warsz[illegible]
wie Dnia 24. Lipca 1792. R.P. Stanislaw August Kro

Excerpt z Listu z Krakowa d. 21. Aug.
1792. Anno

P. Marszałek Sejmowy i P. Bachi wczoray
byli w Prokocimie przeiezdzaiąc do Wieliczki,
gdzie się zlączyć z swoią Pupilką Xiężniczką Radz[illegible]
wiłowną, a st[illegible]d tamtąd ma iechać do Dobrey, a na

rzimę do Włoch. P. Trembecki powracaiąc od Xcia Stanisława Poniatowskiego, powiada, iż Xc Stanisław wybrał się do Afryki, iż nie chce więcey powrocić do kraiu. P. Marszałek wspomina, iak mu to było przykro, iż maiąc zawsze wolne Entre do króla, gdy się dopominał aby Sym był wołany, nie chciał Go puścić Chamberlan Koźmiński, i gdy koniecznie chciał wnijść, wziął za klamkę Chamberlan mowiąc: nie puszczę, bo idzie o moie życie, wsrzał tylko w same drzwi sam Chamberlan, powiadaiąc, iż P. Marszałek chce wnijść. Xiąże Ex Podkomorzy odezwał się o dwonastey godzinie, Żimno się potym z królem regnali, Wac Pan idąc drieszy rzeczywista droga.

Z Warszawy te Wiadomości mamy: iż konsyliarze worzysy, stoią w Hetmana Branickiego Pałacu, osobno nie mogą iedzie, tylko razem maią na swoie rzeczy postanowienia od Generalności Pana, na które król do innego Aktu[s]u podpisywać się każe, takie Warszawska Konfederacya inszy Akces urzędnicy miasta. Generał Kochowski urzędnik wiard do Warszawy nayparadniey szy, iak gdyby do zdobytego Miasta, bedzie stad iednak w Brewiarzu wsie. Generał Kosakowski ma rusyć z pod Pragi do Litwy. Już drugie dziesiąt Osob iest w Generalności

i Xża Kollątaia Generalnosć nominuie Kanonikiem Krakowskim, a Biskupa Krakowskiego, Biskupem Lubline.

Kopia Responsu JWo Woiewody Krakowskiego do JWo Marszałka konfederacyi Woiewodztwa Krakowsk. d. 21 Augt 1792.

Oddalony i pogrążony z mieszkaniem moim nie porzywam iednak tey cnoty z uwiadomienia które odbieram z Listu JWo WGo ześ rozkaz od Woiewodztwa powołanym do Laski Marszałka konfederackiego. Uczuwa to Miłość która powszechnie do Oyca Oyczyzny w tym Woiewodztwie, i zaufanie, ile Losy złożone są w Osobie Jego, nayprzywiązaniey do Oyczyzny, i nayskuteczniey mogący odwrocić Woiewodztwo od nieszczęść i przykrości, które by ponieść mogło. Niech mi się tu godzi wspomnić stałe serce i Łaskę JWo WGo Dobry które tym zawsze doznawał, ufam nie przestanie, ile mi go nigdy nie odmowisz. Zostaiam etc.

D. 22. Augusta. Tu w Warszawie o niczym więcey nie gadaią, jak o tworzeniu się do Targowickiey konfederacyi, partykularnych po Woiewodztwach.

W Warszawie dawniey zrobiona, zostata poprawiona aby byta iedna forma wszystkich — Nadiechali tu Gło: Delegowani do Generalnosci, do odbierania przysięgi od Woyska y Magistratur — Woysko tu bez dzwo iuz przysięgę wykonato — Oprocz tych ktorzy dawniey wzięli Lymissyą, to iest Osob sześnascie, z tych dwoch nawet wraca się do służby, to iest Kosciuszko Generał y Bronikowski — Gubr. Magistratury przysięgę wykonywać maią — Generalnosc z Dubna nazwała się do Brzescia Litt. gdzie 2 D. Xbris będzie złożenie się dwoch Konfederacyi, to iest koronney z Litewską — Król Francuski chciał 2 D. 6 Awgu. wiechem za Granicę, ale na mieyscu Gwardya Go nie puscita —

Generał Kochowski miał Audyencyą u Króla na wielkich pokoiach, ktory ze wszystkiemi swoiemi Generałami y z starszemi Officyerami prezentował się blisko stu Osob zebranemi. Lecz przytym konney Asystencyi, przed karetą y za karetą swoią miał przeszło dwieście, złożonych z Kozakow Husarow y Karabinierow — Zastanawiało tu niektorych, że tak wielka asystencya konna przyiechał do Króla, a osobliwie ze samych Kozakow konnych z Pikami 60. weszło na Dziedziniec Zamkowy. Lecz inni wnoszą przyczynę, że chciał być ostrożnym, pokąd się nie pozna z Warszawą z okazyi niechętnych, y chętni ktora się tu przed tygodniem zrobiła, między Officyerem Polskim a Moskiewskim, Ci wyzwali się na Pojedynki. Lecz wyiechawszy pogodzili się y nie przyszło do Pojedynku. Ten P. Generał Kochowski, iest ułożenia

bardzo grzecznego. Podobny do nieboszczyka
Biskupa Kujawskiego Dębowskiego, tylko troch
wyższy od tamtego. Po Polsku mowi dobrze y
pisze, y Krol z nim po Polsku rozmawiał, jako y do
Cryminis, do ktorego prosto od krola poszedł a za
stworzeniem assystencyą. Delegowani od Generali
nosci P. Kasztelan Woyniecki P. Swiętosławski
P. Poseł. P. Chotomiewski Stol. Dubieniecki
y P. Kamieniecki Kommissarz Skarbowy. W
Niedzielę przybyli tu y stanęli razem w Pałacu
Hetmana Branickiego. W Poniedziałek o
Gtey z Rana byli u krola. Lecz oswiedczyli się
że niemaią zadnego zlecenia do krola, tylko chcą
się prezentowaĉ. Tegoż Dnia Delegowani
odebrali Władzę Kommissyi Woyskowey, na
fundamencie przywiezionego Rydwanszu od
Hetmanow koronnych, ktorych Kommissye Woy
skowa słuchać powinna, a Hetmani Generali
nosci. Delegowani nakazali zaraz, do swo
iego Domu znieść gnoy Warcie z Chorągwi
tak jak do krola, tylko że bez kapeli. Kasztelan
Woyniecki został Kommendantem Warszawskim.
Kommissya Policyi znosi, a Jurysdykcyą odda
ie Marszałkowi Wielkiemu Koronnemu.
Kommissya Skarbowa Litewska, wraca się do
Grodna, a koronna zostaie w Warszawie, lecz
wszystkie czynności wstrzymane są do dalszego
rozporządzenia. Po zniesieniu Generalności
wyjechał po mimo krola Uniwersały nasze mil

podobno chcą aby Król aż do Seymu został bezczynny, a dopiero podczas Seymu, gdy Król na nowo zaprzysiąże Pacta Conventa, natenczas dopiero będzie czynny — Generalność koronna już nam przysłała kilkoro kandydatów na 12 Senatorów — Że Delegowani od Generalności tydzień w Brześciu siedzieli, wiadomo rzeczą jest. Którzy, iż może czekali na powtórny Akces Królewski, który przywieźli z sobą y odesłali Panu Hetmanowi Koronnemu do odebrania Królowi Jeźmości. Król jeszcze ociąga się z podpisem, czekając na powrót kuryera z Petersburga, którego posłał z doniesieniem o swoim pierwszym Akcesie — Tak konfederacyja ziemi Warszawskiej, jako y inne które nieprzerobiły Akcesów stosownych, do konfederacyi Targowickiej, muszą teraz inne robić Akcesje — Kommendant Kossakowskiego, Obozem pod Pragą stojący wychodzi do Grodna czyli do Brześcia Litew: mówią, że odebrał kossakowski rozkaz z Petersburga, aby tam z Kommendą swoią znajdował się gdzie Generalność Litew: y gdzie Seym będzie — Delegowani nakazali Kommissarzom Skarb: Litew: aby się już na dzisieyszey Sessyi Skarb: Litew: nieznaczyli. Lecz Kommissarze Litew: mieli odpowiedzieć, że będziemy. Niechcą nas uznać. Wszak nas Seym złączył. Ale im mieli powiedzieć z boku, y cudzoziemcom, oto was skasuje a innych uznacza. — Wojsko Litewskie za ordynansem P. Hetmana

hoffskowskiego pojedzie do Litwy, a wtę mię
dzi, gdzie miały to hanyż Woyskie Litewskie
pojdzie z Moskwą.

Kopia Listu JO: Xcia Jmci Józefa Ponia-
towskiego Grtā Lautnanta, pisanego do Woy
ska położyłey swoiey Dymissyi.

Zdawało by mi się uchybić w dzięczno-
ści y zacności, które Wam uczyniłem szacowni y
odważni Kōlledzy moi, gdybym Wam nieodanio
wy nieodał sprawy, z postępku mojego = Otrzyma
łem naystaskawszą od Naiw. Pana Dymissyą
moią. Służyć przestałem. Lecz kochać Was
y Wasze, chlubić się przyiaźnią nigdy nieprzesta
ię. Walczyliśmy za rzadną Wolność, za szczęście
wszystkich Obywatelow — Była to Wojna Sa
ta, bo żołnierz nie walczył za dum swiego Króle
lecz za Swobody Oyców swoich y za całość Zie
mi, w którey się urodził — Okoliczności obcy
nadzieje nasze, Obca przemoc, duma kilku
Obywatelow, którzy w osobach swoich przywyk
nawzaiem szczęście lub nieszczęście kraju, przyprow
wadzili rzeczy do dawney postawy. Żalym lubo nie
pobiciu, lubo niezwyciężeni, błąkać się musieliśmy
y szukać obcey Ziemi. Mundur nasz, stanie się
od tąd smutnym odzieniem, bo nie iest więcey zna
mieniem prawdziwego powołania, sławy y obro
ny Oyczyzny — Trudno żyć w Społeczeństwie Lu
dzi, z których iedni znayduią słodycz, czyniąc Oso
pyszę y Ambicyą swoiey z krwi Rodaków
Dnudzy wieczney niestawy, okryci zostali, cecha

za przewinienie, których czystość powołania
Zbierskiego znosić niemoże — Te czuię moie
śmiało y głośno zaręczam. Prześladowania bo-
iem, wzgardy tylko na siebie ściągaią.
Tey zaś zemsty, która na szlachetnym y uczciwym
gruncie się przekonania, niezmrużonym okiem
Przykład który nieprzyiacielskie y
nieposzanowania, który nam zostawili, nie skazi
bynaymniey Duszy naszych. Jest to trucizna w
powołaniu naszym. Gdzieśmy Sumnieniem
naszym Oyczyzny Zbawić niemogli, przynay-
mniey tey Zbrodni Oyczyzna Nam nie zarzuci.
Ostatni raz Wam tę Cnotę zalecam — Przeklę-
tego mi przeklinacie, przypomnienia rozbrat
niemi, a nieśmiertelny ella Was szczęściem
przywiązanie zaręczam. Dz. w Warsz: d. 10. Lutego

Krakow do Stanisława Matachowskiego
chę

Jak kiedy groźnych wichrow ogarnione dmu
Naydoskonalsze dzieła, natury gruchoce,
Albo podziemnych lochow pożerne rozruchy.
Zrozwaliny Ziemi brudną Swiat zaćmienie, noc
Tak Polska, Polska nieszczęśliwie przezna-
Stawszy się clumnych zbrodniow, pastwą y igrzyskiem
Drużyny cnotliwsze Syny, zrucaią swego łona
By ich Dusze probowaią śmiercią y uciskiem.

Cnotliwy Malachowski, już się obie krapie
Nadzieia, Cię widzenie, y dziwie, y cieszę
Odjedź, niżli Cyzerzyny zbóycow podle zgrabi
Niegodnie w Twoiey trapy, wte mury przyspieszy
Gdzie Cię tylko poniesie Twoie przeznaczy
Łzy Ci Cnotliwych będą towarzyszyć
Gaszere iest wrzhu Stworcy Cnot ludzkich nasz
Przemoc na Tronie Siedzi dłużey nieoszczędzi
Gdzie moc natrzona, wezmą Swiętość Bra
Aten co krocie Ludzi zbawił, zedrał niemi
Choć na chwilę, mucą cey kolei doznawa.
Mieć będzie Niebo swoim y Stawę na Ziemi.

Warszawa do Krola

Krol przysięgi dotrzymał Mężtwem Polskę
Spoyrzał z Okna na Obóz i Szmula się stawił
Uprosił, cały Naród wraz w prawo Bodzi
Wszystkich Mędrych zasmucił, a głupich zadzi
Jedno hasło u Niego iest Opatrzność Boska
Tayna Rada Krepstowiu y Pani Grabowska

2.

Dwiem przysięgi wykonał obydwiem przeciw
Na trzecią się gotuię y otey będę klamał.
Nie niszcie przyrzeczenia, zawiodę nadzieję
Zdradzę Naród, lecz bytu, mego niezachowię

kto mi szczerze zaufał, biedna iego dola
Ludzie zdradzeni, omamiać to iest moia rola.

2:25 Augusty. Krol ofmy już podpisał y powtorny Akces przystąpy do Generalności — Magistratury y Woysko, już uchwalono przysięgę — Szczęsny Potocki ma ustąpić Generalstwa Artylleryi Generałowi Moscinskiemu — Na czele konfederacyi maiących się tegoż w Bresciu Litt. będzie Kanclerz Sapieha, ale zawsze pierwszeństwo dla Potockiego, tam wszystkim Konsyliarzom stawać każe pod utratą Activitatis — Ministrowie także z tąd tam spieszyć będą — Seym ieszcze niepewno gdzie będzie — Dwor sobie podchlebia że w Warszawie ale to niepewno — hetmanow Generał Moskiewski idzie ku Krakowu z 20 tysięcy, nayważnieyszy ma Kozakow. — Od przysięgi przed Generalnością nawet Duchowieństwo Miasta y Szlachty niebędzie wolne — Opinia iest o Krolu że zdiamat Baila Conventu 3. Maja y odpadł bydź do rozdawnictwa — Animozya wielka przeciwko Konstytucionistom — Generalność takich mieć będzie Rostow jakich zechce. Figurują teraz dwoch Duchowni ś. Przedwarczyński y ś. Biskup Berakowski Pleban Humański — Ceremonialny kurycr z Petersburga powrocił z rezolucyą do Imperatorowa Ktorey treść iest ta że Imperatorowa chwali powolność Krolewską, za przystąpienie do konfederacyi Targowickiey, zaleca zupełne zdanie się na tam zainformowanym zostanie o chęciach Jey y zamysłach względem Polski —

Przyrzeka swoie Interessowanie się, do Konfederacyi, aby Król osobiście potrzebnym nie był — Przy toczeniu się Konfederacyi koronney z Litt. maią być spory, bo Litwa chce wszystkim Akcie się klaść oddzielnie warunki, y ze wszystkim nie przystanie na Akt koronny, jak wtey mierze oświadczył Sapieha kanclerz y Marszałek koron. Litt. — Spodziewać się należy że Warunki Konfederacyi będą rozsądne y bezpieczeństwo Obywatelskie bardziey zapewniaiące niż w Koronie — Przy odbieraniu przysięgi od Marszałków koronnych przez Delegacyą, Kasztelan Wojnicki miał wybornie Mowę o Despotyzmie przez Sejm zrobionym. że ten Despotyzm iest teraz szczęśliwie zniesionym a Obywatel do dawney Swietności y Wolności swey powraca, za pomocą wspaniałey Monarchini Jeneralissimus. jakie Kommendant Małopolski z wielką paradą iezdzi po Warszawie. przy którym iest codzień 7 Officyerow na Ordynansie — Delegacya wszystkim Autorom Gazet, nakazała, aby nie o Polskich nieruchomościach bez approbaty Delegacyi Sądy Konfederacyine Ziemi Warszawskiey, jako y innych Województw, mieć się rozpoczęć Anno 1792 W Warszawie takie z Obywatelow zrobiły się postępki, że prócz wielkiey liczby Officyerow, nikogo więcey iezdzącego nie widać.

Regestr konsyliarzy Konfederacyi Wolney koronney Targowickiey.

Stanisław Potocki Grand Artyllz Kor: Konfz: Warszaz:
Xawery Branicki Hetman W.K:
Seweryn Rzewuski Hetz Pol. Kor:
Stz Antoni Czartoryiski Kasztz. Przemyz:
Jerzy Mielhorski Orderow Polz. Kawaz:
Antoni Złotnicki Chorz Czerniz:
Adam Moszczyński Chorąży Brandz:
Jan Zagerski Podczaszy Włodzimiz:
Franciszek Hulewicz Łowczy Czerski
Jan Suchorzewski Woyski Wschowz:
Michał Kobylecki Cathenowsk:
Jan Swięchowski Woiewodzic Podolz:

Domieszczeni poźniey

Antoni Okęcki Biskup Poznanz:
Krzysztof Szembek Biskup Płocki
Roman Sierakowski Suffz: Przemyski
Piotr Matachowski Woiewoda Krakowz:
Jacek Matachowski Kanclerz W: Kraz:
Roch Kossowski Podskarbi W: K:
Kazimierz Raczyński Marszałek Nadw: Kor:
Ozarowski Kasztelan Woyniccki
Michał Granowski Sekretarz W: K:
Fryderyk Moszczeński Sekrz: W. A. Litz
Franciszek Grochalski Miecznik Kor:
Xawery Chotomowski Łowczy W: K:
Janusz stz Sanguszko Strażnik Pol: Kor:
Jan Ortowski Łowczy W: K:
Joachim Wilga Marszałek Konfed: Chełmz:

Antoni Puław[illegible] Warsz: Woiew: Wołyń:
Józef Zagorski Podkomorzy Lucki
Dłuski Podkomorzy Lubelz
Elias Wodzicki Starosta krakow:
Stanisław Kossowski Starosta Sierczki
Stanisław Hulewicz Chorąży
Woyciech Swiętosławski Chor: krzemi:
Rupert Dunin Chorąży Łęczycki
Stefan Zalewski Chorąży Czerni:
Łukasz Biński, Sędzia Poznań:
Andrzey Ostowski Sędzia Kamieniec:
Ignacy Wybranowski Stolz Lubelz
Albin Skurkowski Podczaszy Opoczyn:
Dominik Kamieniecki Podczaszy Łaty:
Ignacy Moszeński Podczaszy Wiel:
Stefan Walewski Podstoli Sieradzki
Stanisław Zagorski Cześnik
Michał Lubański Cześnik
Seweryn Kaszkowski Ces: Łęczyc:
Beniamin Hulewicz Cześn: Ziem: Włodzim:
Józef Buchała Pisar Bracławski
Zaleski Starosta Chełm:
Józef Kopiel kaw: Ord: Pol:
Adam Ryszkowski kaw. Ord. P.
Michał Piaskowski kaw: Ord: P.
Rafał Hołoniecki Starosta Dubien:
Józef Stecki kaw. Ord: Sc Stanis:
Michał Szweykowski Generał Major
Stanisław Dunin Rotmistrz kaw: Ruś:

Piotr Bozecki Szeff Pułku Lekkiey
Ignacy Leclachowski Wice Brygadyer
Franciszek Dwarski
Alexander Moszczynski
Michał Swieykowski Woźny Podol
Antoni Raczynski Podstoli Zytomir
Karol Głębocki Kaszt Krakow
Woyciech Mir Kasztelanic Inflanc
Jan Jordan Kapost Krakow
Piotr Sokolnicki Kapost Kalisk
Andrzey Cielecki Chorąży Sandom
Stanisław Dąbski Woźny Bracław
Ludwik Medalinski Kapost
Józef Sufczynski Kapost
Stanisław Gabłonowski Kapost Ziemi Mazo
JWo Xiąż Michał Czartoryskie
Xawery Grochalski Podst. Kiiow Mazo
Nepomucyn Sokolnicki
Ludwik Starzynski
Marcin Darowski Łowczy Podol
Konstanty Moszczenski
Piotr Krzyżanowski

Działo się w Warszawie w Zamku Krol Mci Dnia
XX Miesiąca Sierpnia Roku 1792.

Konfederacyi Ziemi Warszawskiey — Uniwersał Generalney Konfederacyi koronney, Ręką JWo Stanisława Szczęsnego Potockiego Generała Artyllyi Kor Generalney Konfederacyi Koronney Marszałka y JWo

Tomaszewskiego teyże konfederacyi Sekretarzem pisany, Pieczęcią stwierdzony, do Aktt swoich przyw
w osnowie takiey — Sta: Szcz: Potocki G: C: K
Dywizyami, Ukraińską y Podolską, Kommen
rującey, Woiewodztwa Generału Ziem Kijowskich
y Generalney Konfed: Kor: Marszałek Woisz
wobec y każdemu z osobna komu o tym wiedzieć
należy do wiadomości podaię — Ta iest prawd
wtesności, że fałszu zasłoną ukryte, ze zdrady
staraniem przyćmiona y utłumiona być może
Czas tylko zdziera tę zasłonę, okazuie sposób zdrad
a światło prawdy, chociaż czasem późno, na publi
ny widok, zawsze wychodzi — Zbiegiem okoliczno
ści y Kassyi połączonych, uthana była ta zasłona,
która rzeczy Publicznych prawdziwą potrzebę y
dozwolenia do nich prawdziwą drogę skryła wtenczas
Narodowi otwarte, stała: ukryła przed Narodem
przedsięwzięte; zwodzeniem tylko miotano Naród,
wystawiano Polityki fałszywey bez fundamen
gmachy, Prawa mnóstwo, do zrozumienia waż
miarach niepodobne, prawdziwie w Wieży Babe
wciskaiące, wielkiemi Wolności y powagi słowa
mi zdobiono, tak: że gmach tey budowy zwodni
czy, zdawał się oczom niezgłębiaiącym rzeczy, nie
zmierny y wspaniały, lecz prawdziwie podobny by
do tych rzadkich ruchomych teatru, co ani fundamen
tu, ani ciała żadnego niemaią, a czcze zwiedzione
go Narodu, zabespieczać się takowym rozumieniem
dziecinnem — Tak lekkie y nietrwałe stawianie

Narodowi twierdze, wywrocono Gmach Rzeczy
pospolitey odwieczny, a Projektami niezmiernie:
mi a nieprzyjacielskiemi, mnożąc nasienia klotni, y
niepokoiu, konice Gmienia Polskiego gotowali
zdawali się — Wtym vrzędy były stanęła, gdy
konfederacya Nasza, czysta Intencia Oyczyzny
stanęła, vstrzymnęsła prowadzona, wspaniałym
dla Rzpltey wspaniałym y nieinteressowanym,
Wielkiey Monarchini zabespieczono czynności
swoie rozpoczęła; Cel nasz wyiaśnili Narodowi,
Pisma ktoreśmy wiadomości publiczney podali —
Akt konfederacyi Targowickiey Cel nasz wyiaśnia.
Przysięga wkłada Swięty obowiązek, na prawych
Rzpltey Synow, ieżeby skutecznie Oyczyznie
służyć można, żeby trafić do celu zabespieczenia
Wolności y całości Rzpltey: Jeden Duch Nas
zagrzewa, vowne usiłowanie Nas prowadzi, w
tych zamiarach pracować powinniśmy, inaczey:
zamiast Zbawienia Rzpltey, zgubę przypieczemy.
Zapał prawdziwie Patryotyczny y Szlachetny
teszy już w dobrą publiczną cel, wielką liczbę
Woiewodztw Ziem y Powiatow, rośnie w ser:
cach Prawych Republikantow nadzieja, że
Monarchiom nowo nastanowiony, że te miodne afat:
rzyste Rządu zasady, tłum niezgod krajowa
Gasnącą zniszczone będą — Że Rzplta niedepen
dująca, powazna Rządna y trwała, zabespie:
czona zostanie, Jednym słowem abyśmy sami
chcieli, rzecz publiczną, do szczęśliwego doprowadzo:
na będzie celu ——

Lecz abyśmy się nie bledzili iszcze zwiedzeniem,
y aby Fałszywe Patrioci, celem dwojenia umy-
słow, a przez to gubienia Polski, do szlachetne-
go pracowników Dobra Publicznego nie-
nawiśli Gwoli. Was przezacni Bracia Wspol-
bracia, co Wam całość Polski, Wolność Rzpltey
jest miłe, ostrzegamy, abyście kochani Wspol-
bracia, gdy celem Dobra Oyczystey Naszey
Rzpltey do Nas przystąpowić będziecie, w Akt
który się z nami teraz ye razycie, całkiem Akt no
pierwiastkowy, czternastego Maja 1792. Roku
przez Targowicę utworzony, y tegoż Aktu cel y
zamiary, za swoy przyznawszy, y do niego się
w całości nie przepomnieli — Ten iest sposob Bez-
pieczeństwa Oyczyzny, aby Naród zgodny, do Jedne-
go podźwignienia Rzpltey dążył celu — Rozdwo-
jenia zgubie Nas mogą a dwoistwey Wrogu,
Narodowi Republikanckiemu y Potomności
odpowiedz — „Wiele nam zależy Wolny y Re-
„publikanckiey Narodzie, aby Osoby do Urzędo-
„wania, w Konfederacyi nadszey obierane były
„prawdziwie do Rządu Republikanckiego: Któ-
„rym tylko Polska stać może przywiązane —
„Aby ci co w niewolę y nieszczęście Naród tłoczyli
„śmieli, do czynow co do wolności y szczęścia
„społeczności Rzpltey prowadzą, dostępu nie mieli
„— Wtedy poznaią y ci w czasie, że My y dla nich
„dobrze robimy, chociaż Oni nam niewolę y ucisk
„nieszczęść gotowali, — y dla tego Konfederacyi
Generalna hor. dla Dobra Publicznego, za-
kłina y obowiązuie prezacnych Wojewodztw

ziem y Powiatow Obywateli, aby tych w przed
Dniem 3. Maja, na Spisek przeciwko Wolnosci
Rzpltey celem przymuszenia Stanow S: jak się potym
Dnia 3. Maja stało: do przyięcia wtorzonego Praw
niewoli pisali się. Tych co od zawiedzionych
lub strachem przymuszonych Obywateli. Jako
Delegowali za Niewolę dziecinną, ten niezgo-
dny Wolnego Człowieka Urzęd sprawiali, jako
też y Ci, ktorych Konfederacya koronna, za
machinacye, przeciwko Rzpltey przypozwac
do Sądow swoich zalecała, do Urzędowania
w Konfederacyi naszey, wybierani niebyli—
Zleby bowiem Ci o przywrocenie Rzpltey czynili,
ktorzy na wywrocenie oney, występnie targnęli się
Lub Ci, co się nieznając Wolnemi, za więzy wtoro-
ne z upodleniem Narodu y swoim dzieckowaci
przedsięwzięli— Konfederacya Generalna Koro
niechcąc na los niepewny podawać Rzplte-
ą oświadcza: że Konfederacye ktoreby niby te-
czość się do tey ktora Dnia 14. Maja, pod Tar-
gowicą utworzona była, inne y aboczne wcale
w Akcie swoim zawiera, y w ktorych przysięgę
co w Akcie Naszym zawarta, odmieniona lub opu-
szczona była, za czyn Ciało Konfederowaney
Rzpltey składa, nieuzna, y do składu swe-
go nieprzyimie— Niemniey y tych: ktorzy iako
winny ab Exigibilitate, wytęczeni byli dla Dobra
Publicznego powinnisą, Urzędowac w skład
Konfederacyi, lub w Stanach Rzpltey, dopuscic
niemoże—

Uwiadomia przytym Brzeiwistne Wojewodz-
tzie y Powiat: że w jakimkolwiek przedtym czasie, po-
tzcieniu się konfederacyi Obcego Mar-
dow, ujrzą Uniwersały na Seymiki przed
Seymowe, y dla tego, czas Prawami dawone
mi, Seymikom przeznaczony, natenczas za-
wieszą.

Reponse du Prince Joseph Poniatowski au Roi de Pologne.

Sire, J'ai reçut l'expedition, l'ordre et la Lettre de V. M. par le Colonel Kitlo j'ai envoyé sur le champ l'expedition au Jeneral Kochowski; Sire, s'il y avoit des termes aser forts pour vous marquer le desespoir dont mon âme a été remplie, je les choisirez tous, lorsque j'ai été convenu par vôtre propre lettre que vous vous joignez aux Traitres, aux Jens couverts d'opprobres et d'infamie et qui avoient vendu le sang de leur Concitoyens, et que ce pouvoit devenir eux conjointement avec Vous qui donneroient la Loi à ceux qui heureux de sacrifier mille fois leur Vie ne respiroient que la gloire de la Nation. Je me suis dis, Grand Dieu! que ne suis-je mort avant

jour malheureux! Avez-vous pû balancer
ire, de choisir une fin glorieuse, une fin di-
gne de Vous, une destruction totale, mais
honorable? à un reste de régne, à un reste
e Nation avilie par la Cabale, la trahison
e désordre et la faiblesse? Fuir! Sire, il
alloit vous sacrifier, nous sacrifier tous,
Quelle Pitié cruelle! puisque c'est elle qui
nous accable d'opprobre et d'ignominie.
Wielhorski et Mokranowski vous annon-
ceront nos sentiments a tous, ils sont in-
violables, nous respectons la Loi, le Roi, et
nous jouïssons en secret de ne plus nous
compter au milieu de ses défenseurs, on
sera du moins de nous, ils ont combattu
avec honneur, ils le sont dispous sous le
mêmes.

Dacierpt LE. DG. Augus. z Warszawy.
Ostatnie Poczta podałem Regestr Konsyliarzy Gene-
ralnych Konfederacyi Sokalskiey, między temi y Głosy Panów ich
Woiewodzi Mazowieckiego, Biskupa Kyiowskiego y Płockiego. Te
Listy zaprzysiężone Konsyliarzy wszystkich Expedio-
wane od Ich. Pctochodzego z Marszałka, Odprawiamy
Gabey były w Brzesciu Litt: na Ł. D. Ubra. gdzie były
mianowicie dwoch Konfederacyi Koronney y Litt:
ja tamże tam jadąca Dnia cztery. Wczatem tam nastą-
piła Cel u Bernardynow Lubu Dominikanow. Gdzie
Ichmy Głos: Woiewoda chciał jechać, ofiarnie umieszczenie

Jezeli zas Gl: Woiewoda odebrał List, a będ: niem
trzeba Taktuze List odesłał. Ja sądzę że tam niedług
będzie Prezydencyey. Król Jmć: przytomnym tu Kon
sylliarzom poleca, aby tam jechali. Woiewoda M
Łowicki wątpi, aby tam z Wielki Polski zieehali
— Na mieyscu Pana Lucheryniego Nowy Poseł Pr
Jmć Pan Bucholtz: który tu już był kilka lat Poste
za dni pięć tu spodziewany, a Jmć Pan Lucheryni de
stynowany do Paryża, jak się tam uspokoi, bo Ł. II.
długo była tam dwa bitwa, po którey Narodowe Zgr
napisało Dekret Królowi, naznaczaiący Datę imey
tę dla bezpieczeństwa y chwały na sustentacyę. Woie wy
Konawcza iest Królowi oddzieła a oddana Osobom wy
branym. Woyska Prussie, y Austryackie dwie
tecie Francuskie już opanowały. Na Ł. 10. Xbra
obiciał się do Paryża Xżę Brunświckie — Delega
cyey, po odebranej przysiędze posłuszeństwa od Woy
ska Komisyonow, Kanclerzow, którym oddane ieś
wspólne sprawowanie Interessow Zagranicznych
teraz zabiedmia się przeciwianiem Punktow Kom:
misyi Kollucyi y Wayskowey. Ale Gl. Delegowa
wpadną także do Brześcia Litt:

Kopia Listu Gl: Mirskiego Kasztelana Kra
mienieckiego, do Gl: Potockiego Marszałka
Konf: Gen: z Kamieńca Podolz: do Dubna Ł. 6 Aug:
1792 Roku pisany —

Gl: Mci Dobrodzieiu

W przedzinowszem Patryotycznym, zieehawszy się do mie
iakiego czasu do Kamieńca, mieysca, w którym według
Prawa y zkpedycyey, Uniwersałem ogulnym, y iawną
Woią J: Kr: Mci do mnie Listownie, w naymocnieyszych
wyrazach ogłoszonego, wyprawa Naszego Woiewodztwa
Podolskiego utworzyć się miała. Gdy wczasie taliowey na ob

Krajowa, zaszłey Wdztwa Naszego, dosć licznie zgromadzonego Urzędników y Obywatelow, dobrowolnie uchwalono, dochodzę Nas wiadomości, że Władza Wyżey nazwana, wszystkim Ghmu od Seymu złożona, przestała bydź iosworn: im Urzędowaniu czynną; przeto y zamysły Wasze Obywatelskie, w zamierze swoim dopełnione bydź niemogą, y Woyska Rossyiskie w Naszym Wdztwie krążące, Obywatelom, trudny y niespokoyny przejazd czynić, tudzież w Dobrach przemieszkiwanie. Przeto wtak przeciwnym niespodziewanej odemnie odmiany razie, niezostawiam, jak tylko dopraszać się JW: W Pana, abyś dla bezpieczeństwa Osoby mojey, Paszporta Wolnego przejazdu, y przemieszkiwania w Domu moim bespieczney dla mnie do Rayskowa, azaś dla W: Stadnickiego Stolnika Podolskiego Rothmistrza Kawaleryi Narodowey, rownie ze Woią Obywatelskie prawa, y koszbu zelącego, osobny do Dobr, Jego Mowor, przez Sztaffetę odemnie umyślnie tym końcem wysłana, przesłać raczył. Jestem z nayuprzeyszym uszanowaniem JW W Pana nayniższym sługą &c. Morstin.

P.S. Wczora doszła mu przez umyślnego z Donayowic expedycya z Warszawy od Brata mego młodszego, zapieczętowana, z którey List Krolewski do mnie pisany wyięty y zabrany, a pieczęć JW: Pana położona, y ta odarta niewiedzieć przez y czyiego rozkazu to się stało, tylko mi Pewnie powiedziano, że wszędzie po drodze, nawet Dunay po Cłach, te Listy czytali.

Adres: JW: Potockiemu Kawalerowi Orderu Polskiego

Respons JW: Potockiego Gen: Marszałk: Wielk: koronn: z Dubna 4 Aug: 1792.

Wiedziałem dawniey że Krol Jmć konferował JW: Pana Kasztelanię Kamieniecką. Z Prawności przez krolew:

rożdawanych mieysc w Senacie y w Ministerium
Seymu. Bog następuiący dowodzi będzie.
Konfed: Gen: Ktory przez obydwa Narody ustanowiony
y przyznana niemniey przez Krola, za prawdziwego
reprezentuiący, nieuznaie innej Mocy wyższey
tylko w Celu Rzpltey, a nie w Krolu. Bo spisek
Maia, imponowaiąc odwiecznie Rzpltey niemoże
Taż Rzplta Skonfederowana, nakazała tym,
do Rewolucyinego, Rzpltę gubiącego, a Monar
stanowiącego, nieprawnego Seymu należeli, aby
pod utratą Urzędow, recessa poczynili. Tego W
nieuczynili, a przeto wyboru, że potym nazwan
mogą, czym się podpisać chcialeś. Czas wzgląd
Jego Obywatelskich, gdy odbiorą relacyą, ja
do Ktr Marszałka Konfed: Ktory Szlachetnego W
Kolo: do petnie z uchwaleniem nieuniechc
Ojca dawny Jego Przyiaciel, ostrzegam, że iestes
rowany o zbieranie kup przeciwko Skonfed: Rzplt
Ja iako do wszystkich rygorow dalekie, kochaiąc
Pracy moiey, y tych co się zwiesć dali Spiskowi
szaw: niemc, radzę abym mogąc Polski y trwałe
Rzpltey przenosząc, nikt w Publiczney rzeczy,
gorszey, do ktorey nieprzystępowanie, czy
szey niż chęć występna przeciwko teyże Rzpltey
prowadzić ma. Z tych tedy zarzutow, oczyść
W Pan starey, uznaiąc prawdę, ktorym
prawdzi Jego Maia spisek, umysł Jego ubol
dal od siebie, a prawdziwie dawnie Ma
ochotę, do wolności rzeczy pozwola, y mozno
moia, dowodzy tey Przyiaźni, ktora dawniey
bytem, stwierdzony. Jestem przytym W Pana nayniż
sługa Stan: Szcz: Lotocki. G: Ay: ki: Marsz: Ktr: K
Adres W: Morshiemu Kasztelaniowi Lwowskiemu

Respons na Respons z Kamieńca do Dubna 13. Augu.

Wyczytuiąc z Listu gł: W. Pana z Dubna do mnie pisanego, że o prawności rozdanych od Króla mcści w Senacie y Ministerium Seym następuiącey dzieydzowac będzie, czekać będę tey decyzyi, abym wiedział, czyli iestem Senatorem y Kasztelanem Kamienieckim Podolskim albo nie iestem, y czyli mi wolno będzie daley, moie w Senacie zasiedać mieysce, albo też złożyć ten Vrząd, jakoż iuż uczynić zamyślałem nimbym mi przez dzisieyszy Seymu zaprzeczonym został.

Tymczasem upewniam gł: W. Pana iż zostanie na tym Vrzędzie, lub postrzedanie Onego, iest dla mnie wcale obojętne. Bo wiem iż zawsze nieszczęśliwy Polak iest zawsze bydź Obywatelem Wolnego kraiu. Gdy tym bydź niechcą, pod przemocą Obcego Mocarstwa, wcale nie będę o Vrzędy y Szczęście, ani o mieszkanie w kraiu, postronnemu Bertu podległym.

Raz sobie gł: W. Pan przypomnieć, iako dobre kraiowi ich Dzieiow wiadomy, że przez wszystki Wieki to Mocarstwo Putnowe było [illegible] nieprzyiazne y nieżyczliwe. Że się Nam obyczaiowem nieraz dało we znaki, że się nieraz przedemną na to żalili, że Krew Naszych Rodaków upuszczało y zawsze chce nad nami panować.

Przez sobie gł: W. przypomnieć, że Tarnowski, Zamoyski, Chodkiewicz, Czarnecki y nieboszczyk Potocki, y ieszcze y Maiętek z tyle innemi Polskiemi Rycerzami, niosły na Ofiarę, aby temu Mocarstwu dać odpor y oney pohamować. A iako tych Bohaterow chciałeś zawsze naśladować y onym stawiać Posągi, tak niewątpię, że mię w odmianę względów Polityczneych, tego Sąsiedzkiego Mocarstwa ku nam przychylnie nie potra-

fisz.

A zaiste mnie z gruntu, wiesz zapewne, iż żadna
wdzięczność, żadna przemoc, przekonaniu memu, woli
mojej niewydoła — Wracam się do Listu Wielmo
y nie poymuię, jak bym pozwany. Jako Senator?
ieżeli nim nie iestem, y iak mogę odpowiedać za
nieodstąpienie Seymu, jako tego ciała? ieżeli
od pozwanych mnie, za takiego nie iestem uzna
Gest zatym Pozew mi dany, albo List do mnie
sany, bez prawnym albo oboie. Lecz mnie szcz
ota, bo iezdze pozostarzam, że gdybym tych Urzęd
mógł w Stanach dzierżowac, tego w Senacie był
zdania, y pisałbym się zawsze na to, aby krzesła
stnie nie były: Salvis modernis Constitutio
były z obranych przez Woiewodztwa y Powiaty Oseb, Nom
nowanemi przez Krola napełnione. Lepsza by by
Rada Krajowa y Krolewska, y wtedy wiadłsze, zaiste
przywieźlibym do mego Urzędu chlubę niż dzisiey
gdyby mnie Woiewodztwo Podolskie przez swoy uznało
wybor. — Za ten wyraz Listu Wielmo Pana, iż
zadanie moie Obywatelskie, z kontentowaniem
dopełnić nie mieszkasz, iezeli relikwizuie, w tychże
za niwo, iako do Marszałka Konfederacyi Swoim
dziękuię, odzięczności. Ale mam honor szczerze
oświadczyć, iż gdyby nawet Prawo ostatnie,
niezabraniało Edyct wszelkich Konfederacyi z
zkow, gdyby nawet Naród cały, który to Prawo
o dobrowolnie nayuroczyściey przyiął na Seymikach
Dnia 14 Lutego, chciał się dobrowolnie bez obo
Broni, wrocić do dawnych Praw Konfederowa
nia się, w nie z tychże dawnych Praw y Przywi
Krajowe

krajowych, iż Związki dobrowolne Woiewodztw
Ziem, y Powiatow poprzedzać powinny y zwykły być
Związek Generalny — Wtem y że dopiero z Wyboru
dobrowolnego Marszałkow Związkowych stawać
zwykł y powinien Marszałek Generalny, acz y
tych dawnych Praw Naszych niewidzę dopełnionych,
ani w Naszym Woiewodztwie Podolz: ani wzadnym
innym, jakie mam uznać JKW Pana za Marszałka
konfederacyi bez niewidzenia o Jego Legalney Electyi,
choć aż zapewne za zdalnego do tego Urzędu y każdego
zawsze ieh miał miło mię zawsze uznawać go było
tak w prywatnym y poufałym obcowaniu, którego mi
z sobą pozwalać raczyłeś, jako y w głosach moich na
Seymie w których Stawy JKW Pana, do jedno dziś
z nim trzymaiących erekcyonej broniłem, nigdy oto nie
proszony ani dziękowany, miałem sobie za stodki
dla mnie obowiązek Obywatelski y Przyiacielski.
Nieuważaiąc więc bynaymniey wartości y Osoby
JKW Pana poki Jey Marszałkiem zwać niemogę,
z obowiązku przysięgi mieyscy Senatorskiey, poki za ta-
kiego legalnie Naród, a potym na Seym w Postach
swoich, w Prawodawczym Gronie, wraz z Senatem
zebrany, uznany JKW Pan niebędzie. Wtedy dopiero
czyli zostanę nel Urzędzie moim lub nie: co mi iest wca-
le obojętna: postąpnym bez żadney, w takowey w
jakiey będzie postaci. Polskiey Ziemi będę miłośnikiem
bo znam to być moią powinnością, własne nawet przeko-
nania w milczeniu y pokorze poddawać Woli Rzpltey,
y Prawom Jey. Albo liter wynieść się Ziemi Oyczystey
y z kraiu wyiść osobiście. Ten iest moy sposob
myślenia, który śmiało y otwarcie głowę odkrywa
bo znaiąc Duszę Jego z gruntu, wiem że gardzi bo-
jaźni

y podłoscie, a szczeroſć y otwartoſć, ani śmiałoſć
nie zawsze, y sądzę, że teraz we mnie, ſędzie
będzieſz należyć, ani niczego żeniąc ſię z moim
niem zgadnie.

Lecz gdy Wolności chcesz bronić, jako mowiſz
piſzeſz, ztąd wnoszę, że mnie Jey wydrzeć niemoże,
bo bym ſię z kraju oddalił, dla ocalenia oney maſ
zoſtawuiąc moy Maiątek na łup tym co go brać lub pu
szyć kazaliby, czego ſię niespodziewam, bo wiem, że kr
zastanowić ſię muſi, nad tym: że co dziś komu z prze
ca wyrzedza, poźniey Jemu ſamemu lub Jego Potom
może być obelżywie oddane. Karzemu więc niech
no będzie, myślę co ſię podoba, a czynię co ſię godzi
inaczey źle będzie na Świecie. Nieprzyiaciela b
kładaiąc iego przyiąć y przytulić do ſiebie należy,
Karać nie ſądzę, ani przymuszać, aby tak myſ
jak mu kto każe. Że prawdy, wiem że ſą dobrze
domc, JWPanu, bo wiem że niemało poſiadaſz
ſwiatła z Nauk Apoſtolſkich. Wiarę rozſzerzyła
ſtkiem przekonaniem, Machomet mieczem y Ogn
kogoż naśladować należy? Tatwo rozeznać kto tak my
jak my obydwa, kto inaczey, przedzey lub poźniey
żałować muſi.

Przyimuię wiec z czułoſcią nieczmyſlona y wdzięc
nością Przyiacielſką JWPa w Liście Jego prze
gę, że powzwany, iestem o zbieranie Ludzi y uzbrajan
onych, doniosę że nim mnie ta doszła przeſtroga, z
własney a nie cudzey woli, rozpuściłem z werbowa
nych ochotników, których własnym zbierałem koſz
tem, na mocy Prawa y wezwania Krolewſkiego. M
oddanie onych pod Rząd Waſzka Przeyſtey wraz
zemną samym y dzisiejszemi Żołnierzami, Obywatelami,
jedno zemną myślącemi. Widząc daremność tego kto
ed Krola niepokonanego, który nas odsłonił, niewiem

z jakich powodow. Bresitem Gł: Pana y ieszcze powtarzam prozby moie o takowy Pasport, ktoryby moią zabespieczył spokoyność y bezbronne mieszkanie w Domu, ktory nietylko mey iest jako y Dobrze y Żony moiey, czesc posagu swego ztąd maiący, adzis z Dziećmi w Galicyi bawiącey y wspolne nasze y kraiu nieszczescie opłakuiącey codziennie — Niech mi wolno będzie przemieszkać z Żoną y Dziećmi memi w Domu, ktori poki zgromadzone Stany Rzpltey, na przyszłym Seymie odalszym losie nieszczęśliwych Oyczyzny nieuderzydzą. Bo będzie prawdziem dalszego poszkodowania mego w przyięciu nowych Praw, lub wroddalenia się z kraiu Polskiego nieznaszsze, tam gdzie Wolność y spokoyność znaleść potrafię. Czekam skutku prozby moiey w zaufaniu że mi odmownym nie będzie. Jestem z winnym uszanowaniem. Gł: W: Dobr: nayniższym Sługą. . . O. Morski, kasztelan kamieniec Podolski

P. S. Powtarzam ieszcze prozby o Pasport dla W. Stadnickiego Stolnika Podolskiego Rotmistrza kawalr: Narodowy, ktory przezemnie przy złożeniu winney Submissyi Gł: W: W: oświadczo, że jako Rotmistrz z Woyskiem przysiągły Rzpltey, y teraz wraz z Garnizonem tuteyszym, gdy zayde do tego ordynans, nayuprzeymszey Kommendy Woyskowey, przysiędz iest gotowy, adzis bezbronnie y spokoynie w Domu swoim w Hrowcach, mieszkanie zayąć pozwoli, ieżeli prozby swoiey, otrzyma skutek. Tym przykładem, y inni tu bawiący Obywatele paydą y prosić będą o Pasporta, jeżeli my takowe otrzymamy.

Kopia Listu Gł: Podolskiego Marszałka konfederacyi Koronney Z dnia 21. Augusta 1792 do Gł: Starosty Krakowskiego

JW: Mci Panie Starosto krakowski.

Gdy Najiaśniejsza Konfederacya koronna, nosząca w znanym Patryotyzmie y do Rzeczypospolitey przywiązaniu JWMPana pokładaiąc, ad Konsylia Ustawa Konfederacyi Generalney koronney Go wybrała, maiąc honor o tym Go uwiadomić, praszam abyś raczył nie dzień 8. Września do Brzescia Litewskiego zjechać, gdzie obydwa Narody zebrać się będą. — W tym złączeniu Narodowym Rzeczy wkładaiących, nayważniejsze jak teraźniejszy stan okoliczności wymaga, się przedsięwzięte kroki, tych, rady Cnotliwych Mężow, z przywiązania do Rzpltey, z doświadczenia y wiadomości Spraw Publicznych znanych za pewne potrzeba — Raz tedy JWPan Dobrodziey na tenczas zjechać do mieysca Dobro Oyczyzny wymaga po Nim tey Usługi, zas stałeczne rękę zawsze całe Przyiaźnią, którey maiąc honor mnie polecić, zostaię z wyszłym poważaniem. —

Kopia Listu JW: Zalewskiego Posła Trockiego do JO: Xcia Imci Czartoryskiego Generała Ziem Podolskich 1792. z Brzescia Litewskiego —

Dano Prawa, lecz niedano Ludziom przestawać na Prawach, jako to bydź miało wyrażono do JO: M. X: Dobru. y wynikło to ze niemożemy już mowić, iż Rzeczpospolita wolnością. 3. Maja niebyła kosztowna y niebezpieczna, wiele straszno, dobrby Boy, zeby straty już przyszły do końca, nieszczęścia dla wzgardzenia — kiedy mnie ubóstwo moie, w ostatnią zagnało miednosć, kiedy zgryzota y smutek, który strzeżywanie wzbudzało, bynaymniey zdrowie, kiedy niespokoyne powszechna, krzyże się to siebie samego znaydzie, kiedy życie do Smierci przedzielaią bida jedna, którey pozbyć się chciałem, kiedy się odwrocili do mnie, przyja-

co mię całym życiem zarabiał, przestałem już być
myśleć o Oyczyźnie, o Ludziach y samym sobie,
Bóg iedzie chciał mię skazać na przerażenie, w
którym konca niewidzę, y byłem znagłonym znaleść
się w Brześciu, gdzie mnie Obywatele przez Łzy
które wyciskała litość nad sobą samym, zniewo:
lili, żebym się nielitował nademną. Ogłoszono
mnie konfederacye Marszałkiem, czym iestem?
y prawo się przyczam? niewiedzę, pokí niewyrzę, że
się Ludzie z Ludźmi, Obywatele z Obywatelami
pobratać zaczną.
Mu Xiąże Dobrodzieiu, niestrofuie mnie skumnienie
ani o przyiaźń obłudną, ani o Rady podstępne
a szczerze powiedzieć że nieczułem Mu nigdy, zawo:
dnych lub nienamyślonych; tak czynię teraz. Prze:
stańmy kochać czego niemożemy otrzymać, iestli:
śmy niebyli zwiedzeni? to prawda przyznaymniey że
zawstydzeni iestesmy. Z porozniem dignitatu y do
porużnień dążyło, to co było czynione szczodliwym,
y zbyt kosztownym dla Kraiu stało się, trzeba ie:
szcze w porożnieniach trwać y rostawiać? żeby straty
pomnażać. Że stawszy się zbyt niemi, nieco Latawa:
niemi stanę się. Jeżeli nieprzeciwszczmieię W. X. M.
rad takich, które Ge czynię otwartym, uczynię nie
podeyzranym y u Wspet Obywatelow Jego, ktory
pomoc sięgnęli, y u Kolegi która wspomaga.
Raz spoyrzyć woły perspektywę, która Mu konse:
kwencye, jakie z tego wynikną ukaże — Z iedney
strony zamierzone były, przeciwko iednym, z drugiey
strony przeciw drugim zamierzone być może —
Ale chcący JO: W. X. Mć. uyrzeć, co z Nim, co z sma:
tnym Domem Jego, co z Jego Wieńcem stanie się

Rozniecona w Polakiu przeciw Polakiu zawziętość
niedrzy Polakow y Polski, długoż to ma bydź, ani
wet czy wystarczemy na długo?
Gubity Nas rozdwojenia, Nie ony Nam przydat
niebyty, łączmy się y drogi do tego szukaymy,
wzlć się niedotarcie upewni Dobro, złe przynay
mniey zmnieyszy — Znam Duszę JO: W.M. Pa
dochodzę czego'chciał y czego szukałes, uznaię a
ii potrzebo, że bez wszystkich, wszystkich zbawie
niemożno, y niepewne też drogi do Zbawienia
obrano — Wiem JO: W.M. Dobry, że się nieroz
cram ze smutkiem, trapiły mnie przeczuwanie o
trapią doświadczenia y oczekiwanie —

Respons Jna Vdama Zaleskiemu

List JO: W. Pana do rąk moich, odbiera
ego jako dowod Przyiaźni, ktorey związki y trwa
łość w sercu y w pamięci, stodyczę dochowuię.
Otym co się działo, otym co się dzieie, w chodzi
w ostrzeżenie mam za rzecz: Ale w oddaleniu
y przez Listy: mało mogącą przynosić pożytku
tego tylko pewien iestem, że nie niepotrafi nadaw
rzyć affektu y szczerego zamiaru, ktory
wziętem mocnym spaczeń przyiaźni naszey, ponie
wcz szczerość intencyi, widoma nasze kroki, zawsze
y kierowanie niemi nieprzestanie — Usiłuiąc od
wszystkiego, determinowany siebie samego obdarzyć
spokoynością, y oskołatanym myśli zdrowie, siedzę
tutay, tak łaskawie przyięty od Cesarza Jmci. Na Miedzy
kiełku wybiegnę może do Dobr moich do Galicyi y
z siostrą moią widzieć się pragnę, powracaiąc tutay po
Nieprzemieszkam żeby Obywatel, niechcący bydź czynny
ani Funkcyi jakiey, ani na Urzędzie mieć bydź
przymuszonym, do uczestnictwa w jakim kolwiek

Rzeczy, bytoby to z nazym niezgodnym, z ostawianem Wolności, tudzież jey przyrzeczeniami. Bytes przyiście nie czynnym sam, podobać Ci się te czynności zawieszu, y w zaciśnieniu spocząć, nikt Ci do tego nie był przeszkodzi, znayduiąc się nawet w powszechnej rzeczy: ieśli w tym opinionem na ten czas przeystym oświadczali się z zdaniem swoim, bez żadney, czemuż teraz gęsiencem musu iść mamy do Swiątyni Wolności — Masz Duszę co o mocy swoiey może y co rownie y siebie y mnie, poty tylko w istocie Wolnym dzieie, poki nieb zdecydować mogli przynagleniem. Powtarzam to com mowił wyżey, nic nieche czynić, krom bez sprzeczności, a Obywatelowi tego tylko chcę, żeby na Wtedzie wszędzie w Kraiu Wolnym, nie Prawnie nakazywać niemoże, albo już kray przestał być Wolnym. Jeżeliby zaś mimo wszelkie spodziewanie, niesprawiedliwość y sprzeczność, Istoty, z poziomu gore biorąc, do tchnęły Obywatelow w maiątkach y fortunie, powiem wtedy o fortunie z Horacyuszem. Laudo manentem celeris si quatit. Alas resigne que dedit.

Znasz mnie mey Wayski kochany y mey charakter, znasz, żem ani zgrzebnym, ani osobistym, ani lubiącym sobą świat zatrudniać. Przyiacielowi którego Affekt z cała przyimuię, w dzięczności, stoiąc tam myśle moie, żeś pozwalasz się do którey z tobą o tak dawnego czasu przyiaźnią, umieiąc mnie rozumieć, będziemy sobie vo mnie znanemi. Z nieodmiennym Affektem y przyiaźnią pisze się ——

Do Jmc Pana Kosciuszki Generała Lejtnanta Woysk Koronnych —

Kosciuszko! Twoja skromność zgrzeszyła
Rozumie jak mężne serce, mąż umysł wspaniały,
Wielkie przez Rozum Cnoty, y Waleczne sprawy
Nikt więcey niemiał Prawa nad Ciebie do Sławy
Niech tu jednak Jey można nadzieja nietłudzi
Nieumiał Gmin szanować nigdy Wielkich ludzi,
Osobistość Nim rządzi, albo zdanie cudze
Ustawa poczciwości Mężowe y zasługe
A temu Bohatyra urząda nałożyło
Który Swiat oszukuje, albo go mylyło
A których lekkomyślna lub smutnaś potrzeba
Przymusiła do służby pod zaciągiem Febea
Drożno nayczęściey Mędrcowie szarzeć się nazwisko
Ludu który chce wiecznie, stoią się rządzyskiem
A jeśli między biednych Wierszopisow zgrają
Przedsię wtym Geniuszu, skąd wiadrem się daią
Ten zawsze prawie podłym zysku Kierowany
Za Bogow Ludziom każe cześć swoje batwany.
Na gruzach Despotyzmu, bez tego y bez prawa
Wolności Europa dziś Ołtarze stawia
Lecz jak rzadko prawdziwych sług ma ta Bogini!
Nayczęściey ten nim nieist, który nim się czyni,
Kromwel, co Zbawcą Ludu, chciał być nazywany
Anglią krwią zbroczoney, narzucił kaydany
Wolter! ow sławny Wolter, ow dowcip jedyny
Kochał Ludzi, lecz więcey dary Katarzyny
Na pochwały Wolności cały Rozum ~~zy~~ Siły
A pod chlebia Tyranom, którzy ią zgrzebili.

Nie, nie, ustugi ona wetel nieyszey wrzywa
Oraza te Boginie, gorliwosci Zatrzymywa
Nie proznych ieey hudrie tach, niegdy nierbe gwato
Wiele miata acinilow, lecz obronicow mato
Prowodawca Bohatyr y Duch Indyanow
Wybawca uciśnionych, Pogromca tyranow.
Wasinghton ten prawdziwym byt wolnosci sługa
Bisiat Prace iedney rzeszy, a bronit go druga
Stary Swiat, w ktorym wielki, ten Człowiek sie zwrodził
Wszystkie w nim nowe błyski, nowemu nadgrodził.
Kosciuszku! Bog ktory sie nad Polska zlitował.
Chciał zeby ten Maz tuwie, mtodosci, kierował
Przeciw Ludowi ktory Wolnosć uiemionych
Bod jego Chorągwiami walczył y zwyciężał.
Teraz gdy On pod Wieku, szczęścia, Stawy zyty
Bronią nabyte piorem, pomnaża zaszczyty.
Kiedy Jego opieka Indyia szczęśliwa
Na łonie go swym piesci y Oycem nazywa.
Tobie Wolność u obcych, niemogła być mita
Przyszedłeś bronić Ziemi ktora Cie zrodziła
Chociaż oddalony od niego Osoba
Piękne jego przykłady, masz zawsze przed sobą.
Nieraz może po pracach y przykrościach Wojny
Kiedy Sen przyjąć niemogł, umysł niespokojny.
Ta Cie myśl pokrzepiła y troski odjęła
Że kiedy Twoy Wódz dalszy postępuje Twe dzieła
I ufarzone w Tobie, uzyty swe nadzieje
Od tuiemi się starańcow, tarcmi twoim obleje

Kościuszku! źle Sąsiady Nasze rozumiały
Że Waleznym byś przestał Polak zniewieściały
Roskosza Cn oślendzać musiał swoie pęta
Gdy mocnosć ich starganie była mu odiętą
Lecz wśród pokoju nawet, pałał Wayny żądzą
Gnuśność niechambi Woyska, leiż tych co Nim rządzą
Nawzaiem wiele sobie pozytkuie chwały
Z odwagi swych Żołnierzy Hetman doskonały
Twoiey winni Kościuszku, zdatności y pracy
Swoią Sławę y swoie zwycięztwa Polacy
Ty dałeś Wzor Żołnierzom, jak Oyczyznę służyć
Tys ożywił w Nich Męztwo y umiał go użyć.
Ty wrownym z niemi trudy przyimuiąc podziały
Tymeś się rozniół tylko zes szedł nagle czele
Wiecznie pamiętać będą, dumni Rossyanie
Sławne pod Zielencami z Polakiem spotkanie
Niebyła Broń Despotow, niegdy tak zruchawa
Niegdy Wolność Obrońcow ogarniowych niemiała
I niegdy niemogł wiecey, przynieść ten boy krwawy
Klęski dla zwycięzonych, dla zwycięzcow sławy
Widziano tam co może dzielność Polskiey Młodzi
Gdy Jey Cnota, Odwaga y Rozum przewodzi:
Kościuszku! oby tylko smutne tam Mogiły
Twoie Męztwo y Dzieła Polakow zachowały świadczyły
A niechay ieśli mozna Jey ślady zaginą
Kto swoiey Ziemi nieszczęść y klęsk był przyczyną
Nie wart umnie Imienia Wielkiego człowieka
Wedz którey do ślepego szczęścia, sławy ciekawa.

Na mieszk tylko swoiego używa Oręża
I garstkę Wolnych Ludzi Żołdatow zwycięża
Sługa Tyrana zniewieściały Ludzi się nauczywszy
Z Bronią w ręku Wolnym, chce narzucać Prawa
Kogoż z Cnotliwych dzieci Wielkość Potemkina
Zdrzi? On prawda Moskwę, lecz Nim Katarzyna
Tryumfy swoie Mieniem w Liczbie swych Żołdaków
Straci? potowy Woyska nizli wzięty Oczaków.
Okazawszy godne swoiey Duszy Męstwo
Obrzuconym dokoła Nieyt, tak Piękne zwycięstwo
Ten iest Bycem prawdziwy, którego odwaga
Z wrastaiącym nieszczęściem, krzepi się y wzmaga
Który umie utrzymać umysł równie w Słabości
Jak na tonie Zwycięstwa jak y w poprzek Klęski
Którego rozum skutek, y potęgę stanowi
Wszystko samemu sobie winien nie losowi
Który Tryumfem nawet, nieiest uniesiony
Kiedy dla sprawiedliwey wiary nieprzyiaciel strony
Który wszystkich zniewala tagodnością swoią
Nieprzyiaciele sami, tylko się Go boią
Zwycięzco! ty to wszystko, połączyłeś razem
Iakiego Bycerza, ty iesteś Obrazem
Kochaiąc się jeden ojczyny Bywał twoy Wielkości
Który Cię wielbi głośno a w Duchu zazdrości
Daremnie chcesz się okryć zdarta z Ciebie Chwała
Nad Burkiem przewaga Tobie, wywarł Siły cała.
Poznał On przez twoię dzielność, przez twoy odpor zwany
Iuż chcąc sam do Twoiey przytoczyć się Chwały
Mimo mnostwo zawiłość y podstęp Moskali
Bez Wodza Twoiey Nasi Tryumf otrzymali

Potym od Nieprzyiaciół zewsząd otoczony
Gdy naystraszniejsze klęski byłeś zagrożony
Jednym spoyrzeniem Woyska uśmierzyłeś trwogę
A zdałem zrobiwszy Wolną sobie drogę
Wszczęły wtedy dokazać odwagi i sztuki
Antioli Łamoyski gdy wziął Wielkieługi
Ku Sieniżku, ieszcze dalej pisać byłem gotów
Jeszcze Twoich nayważnieyszych nie wspomniał mi pro
Chciałem Kończyć bo słodkim wiązy zapałem
Na słabość moich talentów, uwagi niemiałem
Sądząc, że dla oddania Twoim Cnotom zalety
Tęcha czułego dosyć trzeba nie Poety
Lecz gdy przerwawszy myśli moje ten głęboki
Zachwyt umysł mój studnie nowemi widoki
Zdałomi się: Kosiuszku, że ta praca mała
Co mętnym dla mnie trafem Tobie się dostała
Czytałeś Jam się w Ciebie wpatrywał z rozkos
W tym się rzewnemi Łzami Lice twoje rosły
Ja z ust słychać słowa — nawoz mi się zdały
Te poświęcone Mężowi moiemu pochwały
Za czcza Waleczność jakąż nadgrodę zyskuie
Kiedy moia Oyczyzna będzie nieszczęśliwa,
Nieszczęśliwa! Obcych przemoc y Rodaków zdrada
Nie zgojone podobno już Rany im zada
Jeden Dzień, iden moment, to wszystko obali
Co kilka lat Oyczyzny Oyce budowali.
Ubezwłasnowolniony nasza podłością Buthakow
Zostanie Królem Króla Despota Polaków.
Jeszcze ten głos okropny, niebyło dokończony
Gdy im cały Rim przeszły, zostat przebudzony.

Twoja y przyiścia tęchnosć Serce nie osiadła
Batem się potym Snie znalesć przyszłosć Dziecia do
Kościeszku! Jakikolwiek los Bog Nam przeznaczy
Niechcieymy się niczemnej poddawać rozpaczy
Jeszcze w cnotych Polakach, chęć Wolności pała
Nad sercami niebędzie Moskwa panowała
Można ufsze mieć ufność w rosnącey Młodzieży
Szczęście Kraju od Cnoty Mieszkańców zależy.
Ty życie ufsze słodkie, ufszemy się nadzieią
Że perfidniejsze dla Nas Chwile zajaśnieią,
Wtenczas Moskwa Polakow w Niewoli zagrzebie
Gdy w ich Duszach utłumi Płomienek dla Ciebie
Ktoś wie, się między Nami, czuły pocznie
Polak czci ufsze Cnotę y Tobie się dziwi
Nie straci Bohatyrstwo w Niego zalety
Na Laury dla Kościuszków, dla zdrayców sztyletty
Kościuszku! te Ci od Nas przyznane pochwały
Najodleglejsze Kraje będą powtarzały
Polki Miłość Wolności w Sercach pałać będzie
W naypierwszym Jey Obowiązku Ty zostaniesz rzeczy
Sam Peterzburg Posągi Twoiey poświęci Chwale
Jeżeli kiedy Ludźmi zostaną Moskale —

Kopia Responsu JW^o Starosty Krakowskiego do JW^o Potockiego Marszałka koron^o Generalg. L. 6. Ebris A^o 1792. z Zatora pisanego

---

Listem JWWMci P. D. de 21 Augusz z Dubna Datowanym, a na Dniu wczorayszym z Pesztu doszłym zostawszy obwieszczonym, o powołaniu mnie do

Skladu Nayjasnieyszey Konfederacyi Generalney Koronney. To zpoznienie pomimo znanie tak pod chlebnego dla mnie zaszczytu, tudzież istotney chęci służenia Oyczyznie, stawiła mi w niemożności dopełnienia tego zlecenia, wyznaczony Termin do Brzescia Litewskiego, ile y głębiey, bo w nadgranicznu u Dobrotwo Gy vego z moią Corką Woiewodzina Krakowska bliższey Kurlandyi, mieszkaiącym na czas jakiś zostaię. A niemaiąc zaraz, że mi bey sce tamtędy bezpiecznie, a długim JMM Panow zostawcu będzie siedlisko sądzę zdaley uslebie będę gotowym na nasze pro zwolenie JMM P. P. gdzie y kiedy, o sadzisz potrzebę nabożenia mi się stawić, w oczekiwaniu dalszych rozkazow za powinność mieć będę, ile z pozwolenia y z życie tylko pozwoli do nich się stosowanie. Jak z dziecinney uległości ku niego przyiaźni nie, a dziś nierzbyte przekonanie, że pod Stanie jego, musi być dobrze Oyczyznie. Łączę się mnie z Nim zawsze będzie, znanie nayd awnieyszey Cnot y Charakteru Jego, z czcią y z uszanowaniem y Respektem.

Kopia Responsu, JW. Woiewody Krakowsk. do JW. Kanclerza Koronn. L. S. Ybris z Zatora.

Odbieram List JMM P. P. pełen dobroci, że jadąc do Generalności, chcesz mnie mieć z sobą. Moje cała sytuacya, niedozwala mi profitować, z tak łaskawey Jego Ofiary. Dozwalaią na sobie że zmar twienie niedy pojedynczo niechodzi. Moja Żona z zmartwieniem słaba mi iest, tak że kuracyą odbyć musi. Leczemy się tu w Domu Starostwa Zatorskim, pod Pieczą Jmć Pana Gierego, do stąpiwszy mocy Żony niemogę, y sam w niedosłonatym

zdrowiu zostaią. Od Generalności zadnego Listu
nie odebrałem ieszcze, skoro zaś odbiorę ponowię
też samę Gallurę którą tu miałem honor uczynić
Gł:W:P: Donoszą mi że niektórzy Obywatele
Athezia poczynili, wielu do tego by się nakłonić
ale przysięgą niezwyczayney, do którey powiadaią
się gnąć mają, wstrzymuie ich. Przysłą mi Ci
tylko nietrwoży sobą, którzy y starzy przysięgali
by gotowi. Dostałem tą wiadomość że Woiewo:
Stróże do Generalności jadą: radosno mi uszu
y słyszeć zdrowie powszechne w Osobie Gł:W:
Pana, że będzie wszystko dobrze, gdy tam znaydą:
wcu się będzieszp. Znaiome Gł:W: Pana, za zdaw:
na Sentymenta moie, zgłosze do zdania Jego
przychylaiąc. Zatrzymuie tylko, że choroba, Ubiór
y słabe siły, nie dozwalaią mi w tych momentach
Osobiście tam być się y jednoczyć Bracie pożądać
do Gł:W:P: gdy mi wyrazem swoim umiałeś
dodaieszp, a wzdychaią Ubiór aby Pan Bóg ile Darów
Mu użyczył, dodawał tyle czerstwości zdrowia
do Rady, do ostrożenia przykrości, do wybawie:
nia Nas od niszczęść, do przezrzenia swoiego ochro:
niania nas. Oczekuię wiadomości, poleca:
Nas na zawsze Łasce Jego
Ł.S. 8. 7bris Już się rozsyła Delegacya z Warsza:
wy do pewnych Obywatelów swoich, do Brześcia
Litt: Moskwa chce czyli tylko P. Büller, żeby
tylko jeden Marszałek był Szczery Potocki
kanclerz W:Lit: powinien do Brześcia Chorowski, Pod:
kanclerzy Raczyński y wielu innych— Jg. Sapieha
iest Reprezentantem Narodu Litt: a Zabiełło Towarz

Marszałkiem do Interessow wewnętrznych Lit.
lwaz dany Debolemu, ma bydź wtych stowarz.
ma ustąpić z Moskwy, aby dalszey niezwodzić Pol.
ziemi doniesieniami — Gutawski postany do Be
terzburga z Prekoyniye od Hetmanow, ma wr
cić Hetmanem Pol. Lit. bo Kosakowski n
postąpić na Wielkie, a Oginskiemu odbierają
Rzewuski Hetman Podkanclerzym po kollataji
a Walewski Wda Sieradzki Hetmanem Pol.
Krolowi Generalność, ma wyznaczyć dwa Mil
dochodu, a respekt na spłacenie długow obwocu, y
to ma bydź Kommissya oddzielna — Mersky Wstr
kamieniu, wyjedzie Rozwy na wzajem Szczęs
Potockiemu, do Sądow Seymowych, o bunt
przeciwko Rzpltey, o wprowadzenie Waysk obcy
do kraju, lecz kto będzie attento wat tey sprawy
Buchholtz postał Kredenciales do Ministrow, Ex
kazowali się ze Generalność wszystkim zawiadam
konsyliarze Woiewodzey, maią Gunzydykcyą ostat
rzyć w Poniedziałek, zeznac do Municypalnos
Ks Generał bawi w Miednem, czekaiąc Respons
na List Cesarza do Imperatorowey za Niem pi
sanego, tez y P. Potocey w Lipsku zamiat
maią przez Elektorco przebłaganie sobie uzyć
dnem — Marszałek Seymowy, miał pisac do
Rzesnego Potockiego, ze Rozwy odebrał, stawić się
y Wyrok Sądu, jakii wypadnie przyiąć, ze gotow
zupełnie jako Obywatel, tłomaczyć jako czynił
to, co nay pożyteczniey szego dla Oyczyzny będź
mniemał, y że nad Niego nikt więcey Oyczyzny ma

kochać. Szczesny Potocki miał pisać do Króla List
Ponieważ W.K.M: coraz więcey przekonywaią kon:
federacyą, że się z nią szczerze łączy, y zrzecha się
Monarchizmu, przeto udzielamy częstkę Samowład:
twa Xiąstwy, dozwalaiąc Mu, Nominowania kon:
syliarzy Skarbowych, byle tylko te Osoby, od Niego
wybrane, dogodne były Narodowi, y niepodpadały
objektom Uniwersałami obiętym, ewypuszczym
ich od Urzędu ——

Recess G.W.W: Xięstw Krakow: finit Die Ibris.
1792. Curyerowy.

Pragnąc być posłusznemi y podległemi we
wszystkim Konfederacyi Generalney koronney
przez Targowicę Dnia 14. Maiey Roku bieżącego
zdziałaney, w Naradzie powszechney, do ktorey
Nayciąsnie: Pan przystąpić raczył, My niżey pod:
pisani z Woiewodztwa Krakowskiego na Seym
w Roku 1788. w Warszawie rozpoczęty, wybrani
Posłowie, od Funkcyi Naszych, od Szlachty,
jak nayuroczyściey przyrzekaiąc, do żadnych, czy:
nien y działania tego, nie powracać, we wszystkim
stosuiąc się do rozrządzenia rozwagi, wzmiankowa:
nej Konfederacyi, co podpisuiemy ——

z Warszawy d. 10. Maia. W Brzesciu w Generalney
Woyznaczona wielka Delegacyia, do Imperatorowey
z podziękowaniem za dowod łaski. Skłądaią ta Dele:
gacyą, Branicki, Rzewuski, Kozakowski, Hetmani
Potocki Woiewoda Kiiowski, Pleter kasztelan Trocki,
Franowski Sekretarz W.K: Papieska Kanclerzyc,
Kozakowski Woiewodzic y Radziwiłł ——

Druga Deputacya z czterech Osob do Krola z dom
ganiem się ponowienia przysięgi na Pacta, 10
czonetabie Delegacyi, do examinowania Dyka
rzow, Miano się już Krzyżowcu w Generalnos
czyli szyrzu nazelnikow przestego Seymu, ale w
krzesi zdan, obawata się za Amnestią Generalney
Generalnose niechc dotąd Seymu w Warszawie
ko w Lublinie lub w Grodnie — Przed Marszałka
konfederacyi tak nasze Laski jak przed Krolem
Ma w Koronie Rycerstwo, podczas Ewangelii do
wać Pataszow — Marszałek daie codzien Obiad
na 300 Osob a Bramchi na 100. Kielichy ob
chodzą, pod hasłem, ut sit bene Patrie. Hasła
Wąmchi gdy nadczas przysięgę Prezydens: Mia
Warszawy Pan Zakrzewskiemu, ktem niechciał
miał mu grozić, że Dobra będą sekwestrowane
co powiedział: frasha o moie kiedy cała Rzpta
zasekwestrowana.

Z Brzescia Lit. 10. 7bris Jutro zwiątku uroczysto
będzie tu złożenie konfederacyi koronney z Litew
po Wotywie y Orayach wzaiemnie odbytych
biiu z Armat. Frekwencya tu iest wielka. Wo
wodow 10. Kasztelanow 17. Ministrow z linii
oprocz Dygnitarzow Obcych ge Narodow — Ge
Michał Walewski ex Wice Szerandzki, naznaczon
Kaymentarzem Dywizyi Wielkopolskiey, czyiezd
odebierania przysięgi y od Woyska y Kosacyi ore
Delegacya będzie do Krola z oswiadczeniem Drzko
za przystąpienie do konfederacyi, Maią bydź Sena
torowie, z Korony ieden z Litwy ieden y z Stan
Rycerskiego ieden. Dla przyspieszenia robot
maią bydź wyznaczeni Komissarze do rachunkow

expedjowanie Kommissyow Skarbowych, Kommissyi Woyskowey, Kommissyi Granicznej, Kommissyi Edukacyjney — Jednosć ta panuie, emulacyi do tąd nieznana —

Kochaiąca Laska Wo kosciuszki do Gwo Chorążego Koronnego.

Odebrawszy wiadomość o Wyborze Jeneralnosc, ze wszelki Officerowie Jeneralnym przez Jeneralnosc, ze wszelki Officerowie Jeneralnym przez Jeneralnosc, ze wszelki Officerowie Jeneralnym przez

Wypis z Akt Generr: Konfederac. Koronr: Z. II. Wrze
względem Akcessu do Mayr: Pane, do Konfederacy
Targowickiey wczasie tegoż zawiązania się Konfederacyi w Pols

Łącząc się z Narodem Wolnym y Republi
kiem, co Nas z równości na swoy Tron wyniosł, b
rząc się z Nim z serca do Dzieła, co Wolność Przedm
co całość, niepodległość y Rządność Rzpltey ma za
cel, prawdziwie poznaney Dobra Publicznego pod
bo, które nad wszystko przekładać winniśmy, to W
Narodzie Republikanskim, Cywilnym nieś zachęca oso
rzenie — Zawsze Oyczyźnie moiey dobrze życzyć, a
towaniem moim będzie, aby ta szczęśliwa, swobo
y bespieczna urzymać. Do tych zamiarow cel, prz
wowników chcę odmiany y nowości, dopiś niezawo
pozwalaty, tak y w ostatnich czasach się działo — Ch
nowości, a nowe y niebespieczne dla społeczności
Narodow Mądrzy, odwieczne Rzpltey Prawo
skruszyć cathowicie ważąc się, w Rządzie Monar
rzenie — Arystokratyczny przeistoczeniu, przedsięwzięta
Polskę. Ciąg czasu, tyle rozlicznych Praw w jedny
Seymie napisał, że na koniec trudnieysze nad wszy
stko, vel dlatego y stosunki onych przedsięwzięte, m
bawne zostały, gdy zasady, Rządowe, prawdziwem
nie odpowiedziały Systematowi, którym jedynie Pol
ska stać może. Lecz teraz gdy Polak oświe y pozn
ie, błędy tych co się w swoich uwięzli robotach, jak
krol, co być powinien Głową tey Szlachetney Rzpl
jako Polak uznaie, że trwałość Polski na Rządzie
Republikanskim, do dawnego stosownym pol
bo ile razy Naród, który odwieczny Rząd, niepo
prawiał, ale wywracał y nowy stanowił przedsięwzię
mnie, tyle razy wstrząśnienie Ciała Politycznego, z
nieszczęść Narodowi przynieść musi. Że prawdę
przed Narodem Republikanskim wyznaiąc szczer

od Konfederacyi y Seymu Rewolucyinego Warszawskiego pod Laski Stani: Matachowskiego Sekretarza lat blisko 4. nad zwyczay y Prawa ciągnącego się, y od Ustaw wszystkich tejże Konfederacyi y Seymu odstępuiąc, z serca się tacze y wcielam do Konfederacyi Wolnych Dnia 11. Maja R: 1792. pod Targowicą, pod Laski Stani: Szczęsny Potockiego Gens: Art. Kor: rozpoczęty y dokończony już Narod W.X. L. Aktem swoim przystępuię, y Akt tejże Konfederacyi, całkowicie przyznaię, y przyimuię, ad celu onego, wraz z Narodem Rzeczpospolitą Kiiowem Wolnym, dzieię do Dobra Rzpltey przyrzekam, atym chętniey to czynię, że y zamiar Dzieła uznaię za dobry, y że wspaniałe a nieinteressowane Najiaśni: Imperatorowey Jmć całey Prospexy wsparcie, szczęśliwy skutek y trwałe bezpieczeństwo Rzpltey zapewniaią. Ten tedy Akces, mam w Aktach Konfederackich Kazięcia Narodowych y Metryce, jakoteż w Aktach Ziemskich y Grodzkich Państwa Rzpltey oblatowanym mieć chcę.

Stanisław Augustus

L. 19. 7bris z Brzescia Litt:

JW. Kanclerz y Woiewoda Mazowiecki już z Brzescia wyiechali, lecz pewno beie w Grodnie przyrzekli, gdzie wkrotce Generalnosć się przeniesie. Seym y Seymiki kiedy będą jeszcze niewiadomo — Dyspozycya względem kolacyi Woyska naszego już ludź ogłoszona. Regimenta JMci Wodzickiego do Lublina, a JMci Czapskiego do Krakowa są przeznaczone. Leżachi na Seymie exagerowane, przeniesione w Litt: nowey Rzeczkiego

Treyhury z Batalion Cichowskiego zniesio
Na Gł. Generała Wedruchiego były tu rozmo
nia, że ten Regiment sprzyja Konstytucyi, ale
Gł. Potocki umiał pilnie zastonić.
Grocholski Mieczenik koronę umarł.

Extrakt z Listu de 28 P. Obris.

Mowią że Branicki, składa Buławę Wielką, a że
Rzewuski ma być Hetmanem W. K. Walewski Ca
Wda Sieradzki Pols. Litt. Pan Szczesny miał
odebrać List Anonimowy, ostrzegający, aby od si
pił układow swoich, gdyż Ich iest czterech, którz
zaprzysięgli się zabić go. Miał czytać publicznie
ten List, y powiedzieć: Być może że mnie zabiją
y życie niebędzie. Ale to co zrobię, nazawsze zostać
musi. Generalność z Brześcia do Grodna na co
zimę ma się przenieść. Powietrzeyszy być zaczy
nają, ani konfiskować ani Sekwestrować. Do
tym którzy Konstytucyę robili; niebędą. Od
Moskwy mowią to zalecenie przyszło. Koper.
szteyki w Warszawie są, ale tajemnie. Hozak
z Grodna, trzyma Polaka, wtym rzecz przyiemnie
go a ten Polak woła, z ust mu te słowa wy
chodzą, Wiwat Wolność y niepodległość.

Extrakt z listu de 1 Xbris z Warszawy

Przybywszy tu nie omieszkałem nadal to-
się się do Pensyi moiey. Wyciągnąć
doniesienie o Podagrze Ichci Panien
martwi z przyczyny że Koffeluey do-
lega, jednak że to zwykły długi zdro-
wie winszuiąc Wszystkie
Tu w Warszawie cicho spokoy-
nie. Marszałek Konfederacyi

był w Sielcach przez dni cztery, y tam do Niego Jeździł Dr. Frymark y inni pozostali w Zamku wielu teraz tego potrzebo Żniewa na Niego nie nie Spraweia. Pojechał teraz Oberszteleutek z Brześcia do Grodna gdzie na 220 Ochotników Zaciąg się ma Generalnego Moskiskiego Woyska idą w Litwie się Kwatery na Zimę prosto do Czech y do Ley. Sejm Hetmański Zakończo się ma Martio dopiero.

Kopia

Działo się w Warszawie na Sessyi Ekonomicznej Kommissyi Edukacyi Narodowey Dnia 6. Miesiąca Lipca Roku 1792.

Kommissya Edukacyi Narodowey maiąc przed oczyma sobie przez JWo Jmć Xiędza Kiewlowskiego Kustosza Koronnego, że Summa Akademii Krakowskiey Złotych Polskich 60000 z Szacunku Dobr Tęczyńskich wynikaiąca za odmianiem tychże Dobr na rzecz JWo Mateuchowskiego Woiewody Kiewlowskiego przy tychże Dobrach

porostała. Dla ofiarowaney przez tegoż JWo
Woiewodę Kiralowskiego i zaprzestawaney o
wypłatności, bez wzyciu tenar zostać, też Summ
do podniesienia z tychże Dobr Tęgoborza, a na Do
bra WW. Załuskich Starostw Grodzkich pr
lokowania przeznacza, z obowiązkiem płacenia n
rzez Akademii Cracowskiey po Ciż od Sta do Swi
Śo Jana Roku teraźniejszego, daiąc moc zu
pełną do odebrania tegoż Summy, i z niey zakwi
towania JWm Kiralowskiemu Kustoszowi Koro
nemu. Stoi zatym iż WPni Załuscy Staro
stowie Grodzcy Zapis tey Summy według form
ły z Kancellaryi Kommissyi wydać mianey na rz
Akademii Kiralowskiey, w sposobie Wyderkaffu li
dowanie reznany, oraz Zaświadczenie od Sądu Ziemi
skiego własnego Powiatu w którym Dobra Ewikt
tey Summy podległe maiące leżą, względem wy
dem bezpieczeństwa Kohacyi wyżdrane, i w Ksią
gach Ziemiańskich zaokulatować miane, w Oryginał
nale i Extrakcie swoim w Kommissyi złoży, na
ten czas temu JW Xiędzu Kiralowskiemu za odebra
niem od Kommissyi o złożenie takowych Dokumen
tow doniesienia też Summę złotych polskich 600
z Dobr Tęgoborza podniesioną WW. Załuskim Staro
stom Grodzkim zapłacić mocen będzie.

Z Protokułu Ekonomicznego Kommissyi Edukacyi Narodowey wypisano i wydano.

Franciszek Corner
Komes Dukli Marodt
Protokolista

Miejsce Pieczęci

Procietb Plenipotencyi na Arkusz Cesarskim

Coram infra subsignatis Amicis ac Testibus Tabularibus personaliter constitutus praesentibus re, cognovo. Quia Ego Quam^ll. in meum verum Specialemque Plenipotentem et Mandatarium eligo constituo et inscribo per praesentes. Dans et concedens eidem Speciali Plenipotenti meo praesentibus constituto plenariam facultatem omnimodam^q potestatem, Bonum Camerale Praecisum cum Podolsze in triennalem Arendam ad licitandum dispositum in vem eb. Cervonam mai licitandi, Contractum arendatorium ineundi et subscribendi, licitaturq Dominium Praecisum cum Podolsze in Possessionem apprehendi et porrigendi, ac ea omnia quae Necessitas Notas subscribendi. exigerit Nomine meo pertractandi, ita quidem ut quid quid per eundem Plenipotentem meum actum gestumve fuerit, id omne proferimo rato et valido una cum Successoribus meis me Suos, futurum spondeo, praesensque Speciali Plenipotentiae

Instrumentum manu mea et Tabulavium Jo
rum : quorum Subscriptiones Ipsis ac eorum
Posteris nulli detrimento esse poterunt : pos
Sigilli Gentilitii appressionem subscriptum
si opus fuerit inlabulari permitto. Dat

Excerpt z Listu de d. 17. 8bris. 92 z Warsz

Nie mam nic pewnego, tylko rozne wnoszenia, z
nie tylko w Generalnowi, ale i w Peterbargu
iestem nie wiadomo, kiedy u nas do Rymu przy
bo to dependuie od Rewolucyi Francuskiey.
Że lubo przykro się zdaie Polakom utrzymywa
nie Woyska Moskiewskiego w kraiu, lecz wzgl
dem Rewolucyi Francuskiey bespieczniey wypa
dla Polakow. — Mowią że Imperatorowa
dnego z Ministrow swoich czyli Faworytow o
dalila, że przeymował Listy Krola Waszego
dawniey do Imperatorowey pisane. Że Impera
torowa nie przyimie Delegowanych od Genera
nowei z przyczyny że bez wiedzy Krola są wysłan
Że P. Kulhakow nie iest dobre z Generalnowi
ponieważ bardziey sprzyia Warszawie iak w
Grodnie. Krol w poniedziałek maiąc u siebie
Delegowanych od Generalnowii na Obiedzie

być w dobrym humorze, więc gdyby takie przyiechał X. Malachowski. X. Ignacy Potocki X. Kollątay, rownie w dobrym humorze znaydowawszy się. — Lubo mowiono że Moskale zawsze pilnuią Krewnego Potockiego, iednak w Kielcach gdzie kilka dni bawił zad nego Moskala nie było z X. Marszałkiem Potockim, tylko sami Officyerowie Polscy znaydowali się z Nim.

Ma tu być List od kogos do Xcia Biskupa Krak. pisany, zapytuiąc się Go, iak mogł teraz wykonać Przysięgę, kiedy na Konstytucyą 3ię Maja. nie tylko uroczyście przysięgał, ale i Te Deum Laudamus śpiewał. Ma to ma być kilkowy Respons dany od Xcia Biskupa Krakowey, że w Interessach politycznych ta iest Przysięga ważna która iest Przemocą wsparta.

Mowią że X. Kreseny Potocki odrzucenie prawie odbiera wiele Listow do siebie Anonimowe pisanych z veflexyami. — Xiąże Biskup Krak. nie mogąc się dowiedzieć o się będzie działo, wyiechał ztąd w Niedzielę na dworzy cras.

Przyiechał tu X. Suchorewski, który zapewnia że X. Potocki Marszałek wczoray wyiechać miał z Brescia Litewskiego, chcąc zaiechać przez 20 Mili. Delegowani do Examinu Kommissyi Edukacyiney, do pomnienią się podług przepisow Generalności wykonania przysięgi przez Kmiecia

Duchowieństwa. Soli Podobno Xżę Prymas się zjazdu sobie wytrwać tak wiele przyjaciół, soli Rzeczypospolitej. Korzystrowo tu się bawi Prasli powraca do Berlina ale P. Bachollz bardzo się temu sprzeciwia, i zapewnia że to nie może.

Kopia Listu [illegible]

Mam [illegible] wiadomie się w Sumbii mniey, [illegible] i Rzeczypospolitej [illegible] Dobrej [illegible] Xżę Prymas [illegible] przyjaciół [illegible] Dobrej, [illegible] Xżęcia [illegible] Dobrej, tak powoli [illegible] Dobrej, [illegible] Dobrej [illegible]

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

~~[illegible]~~

maią przychodzić zlecenia, aby z Obywatelami, jak naydystretniey obchodzić się y wszystkich prowadzić do zgody y jednostaiąc Lubomirskiego Kasztelana Kijowskiego Dnia 6 Marca wyiechał do Wiednia na Zimowe Rezydencyą — J.X. Kossakowski Biskup Inflantski, jeszcze do tego czasu w Warszawie znayduie się. Ustawicznie z Królem konferuie.

Z W. z Warszawy.

Warszawa, nie wiele Obywatelami iest napełniona, tylko Moskwą, która tamże rozkwaterowała się po Domach Pałacach y rożnych Kątach. Gdzie kolwiek tylko Partyi Kozaczych po Dworkach przed Wiosną zostawiono te obalają, a na ich miejsce harmaty swoie układaią, kwaterunek wielki, bo w każdym partykularnym Domu po 12. maią dawać na Miesiąc po 27 Tł. Gdy Subordynacya w Mieście Warszawie, iako y w Krakowie iest wielka, kiedykolwiek zaniesie się a sprawiedliwość iest urzędowana. Bo Wiadomo, wszędzie wielkie exorbitancye czynią, ludzie muszą dawać ieść y ieszcze ich biią — W Poznaniu wznieciła się iakaś konfederacya, która Król Pruski ma popierać — Polacy w Turcyi znayduią się, którzy inspirują Turkom, przeciw Moskwie.

Nota.

Do JW^go Kochowskiego Jenerała en Chefft Woysk Rossyiskich Dnia 2. Miesiąca Października —

Konfederacya Ziemi Warszawskiey — Nieżeli podana wielość uchwał obywatelom Ziemi Warszawskiey przez Woysko Rossyiskie zrządzonych będzie miała honor przestać JW^mu Jenerałowi en Chefft donosi o tym o czym od Obywatelow teraz iest uwiadomiona, i o czym ustnie JW^mu Jenerałowi Kommissarz opowieć; iż Woysko Rossyiskie lokuią się u Obywatelow, znayważszą uciążliwością wymagaią od tychże Obywatelow, z naywiększą uciążliwością wymagaią od tychże obywatelow żywności, przez co wydaią Palety na Furaż biorą gwałtownie pod wody rugują z chałup ludzi grantowych z żonami i dziećmi, ucisk ten nietylko zniszczy do reszty Obywatelskie Wioski, ale może zrządzi iakiś w Stachcie i poddaństwie z samey desperacyi wzruszenie —

Racz JW. Jenerał weyrzeć wspaniałomyślnie na to Woyskowych ludzi postępowania, a przez ostrym swoim rozrządzeniem, Podtenmendnym zalecenia, aby Kwaterunek, rowny każdego Obywatel i Jego poddany niebyt nagłony do żywienia Żołnierza, Palety nie od Officyerow, ale od Kommissarzow Ziemi były wydawane, a Furaż nie gdzie indziey iak tylko albo Konsystuiącego z Ziemi Warszawskiey Woyska był przysławiony i podług zapewnienia Nayiaśniyszey

Imperatorowey całey Rossyi cenę w to
gach, Monetą reduktowaną, płacony w
dem zaś rozpoznania szkod, obywatelo
i Ich Poddaństwu uczynionych, upra
Konfederacya o nominowanie osoby
na by przyrzeczoną nam względem ro
znania szkod obywatelom i ich pod
stwu uczynionych wspolnie z Komm
sarzami Ziemi naszey uskutecznił a
missyą takowe JW. Generale rozrządu
iąc iest naypilniey potrzebne, tak ow
Konfederacyia niniejsza uprasza, i aby
onez mogła mieć sobie, dla uspokoien
trwałości Obywatelskiey, nadesłane
zypiszą powtarza prożbę; Jako zas Konfe
racyia niniejsza iest w obowiązku Kom
municowania wszystkich swoich re
lacyi Ekspiacyiney Konfederacyi Gen
ralney, tak i teraźniejszą prośbę JW. G
neralowi podaną i na nią nastąpioną
na odpowiedź przesłać będzie obowiązan
Notta Konfederacyi Ziemi Warszawsk
Do JWgo Kochowskiego Dnia 23. Paździer
Konfederacya Ziemi Warszawskiey Jdy
na Notę swoią do JW. Pana Dobr. w dniu
onegdaiszym podaną nie odbiera zezolu
cyi w tym razie dysspartymentu Furazowy
dla Woyska Rossyiskiego na całe Xięstwo
Mazowieckie, na Miesiąc 7. ułożony, z

przytaczoną Notą sobie przystanę, ma chonor
odpowiadaiąc na Notę JW W Pana Deputowanego
przetoczyć uwagę to iest: Ponieważ wszystkie
Ziemie Xięstwa Mazowieckiego, podług Dyspo-
sitymentu nadesłanego, znosić maią Prowian
ta i Furaże z Konieczkiego załym wypada po-
rządku, aby ieden Liwerand. przywodzą za
sobą kaucyą maiący, był ustanowiony od
JW W Pana Dobr. który by miał pewny
Magazyn czyli skład dogodny i wiadomy,
do którego by obywatele sobie nadawane
Produkta Zważili, gdy bez tego byłby nieporą-
dek, który sprawiałby uciążk Obywatelom odwo
dzaiąc las się, do podobnej przez swą konfederacyą
Notę ma chonor dodać iż odbiera codzienne
skargi Obywatelskie, iż ci mimo nad wydanego
proviantu, żywić muszą po kwaterach Żołnier
ży mięsem po trzy razy na dzień nadto każą
sobie dawać odzin chłopow z Chałup z dzie-
ćmi i Żonami wyganiaią ito pod tak ciężką
porą pod płotami siedzieć muszą co wszy
stko gdy podług żądania pierwszą Notę swey
Konfederacyi, wyznaczony od JW W Pana Dob
Sztab Officyer zostanie i z Kommissarzami do
Weryfikacyi zsiedzie naydowodniey się oka
że, a podług uniwersału Nayiaśnieyszey Je
neralności, słuszku odprawiedliwey Dycce
yi JW. Jener. Konfederacyia Ziemi Warszaw
skiey spodziewać się będzie —

Odpowiedź Jego Kochowskiego na tabowe-
ty J. W. Rickiego Marszałka Dnia 23 Października

Jasnie Wielmożny Mości Dobrodzieju

Do otrzymanem od W. Wpana Dobr. liście dla
wyraża się Obywatele Ziemi Warszawskiey, a
kuiącego się Woyska bez wyszczególnienia
Jednak którego Batalionu, Pułku lub Kom-
mendy, doznaią uciążliwości zchęcia uwiad-
czeniem żądanie J. W. Wpana Dobrodzieja
przez wydanego powtornie do wszystkich
Kommend potwierdzenie nayszerszych
o karnosc Żołnierskiey Zalecenia aby Obywa-
tel Polak i iego Poddaństwo żadney niedo-
nawali uciążliwosci. Lecz wprzod żądaią na
odbitą potrzebę moią przełożyć prośbę ob
J. W. Wpan Dobr obywatelstwie Ziemi Warsza
skiey zalecił aby z pomiędzy siebie, wiar
nayprędszym czasie wybrali Kommissarzow
z których by iden przy każdym Pułku, Ba
lionie i Artyleryiney Kommendzie dla utrzy
mania dobrego porządku od rozprowadze
nia Kwater wydawania w czasie Pale
tow dla zagotowania Prowiantu i Furazu
szystu Obywateli i poddaństwa dla nada-
ść się mogących takowych przykrosci, nie
odstępuie znaidować się raczył, a zatym nie
wątpię że przez pilny dozor każdego Kommi
sarza obywatelstwo naymniey szego nie
doznia uciążmienia. Środek takowy-

wsprawiedliwym Zamierzie odemnie podany
rozumiem ze JW W Pana Dobrodzieja Znaio-
dzie Konsyderacyą —

Jenerał en Chef Woysk Roseyskich

Mochowski mpp

Extrap Listu z Warszawy d. 7mo 7bra

Za łaskawiem ukontentowaniem odbieram list Waszmości
z Zatora, i wnim doniesienie o ustanach bolow pedagry-
cznych — luboli te wszytky długie dni dawał. JW: Potocka Mar
szałkowa ktora odprowadzała dni kilka Jolo Sieniawską w cze
sie Kadencie JP. Wielowiejskiego nadiechała do Warszawy
wczoray dni 4. ma bawic u siebie do Grodna gdzie Jenerał
rość widzi i nie podobno hurne Sessyie ai do Seymu tam miec
dzie podobno Sejm ultimo aprilis bedzie tamże. Day Boże
by nie to się skończyło. Woyska Moskiewskie niesły-
chane wielkie wybierają Furaże moc ich ogrom
ich z sobą zabrać bo na Wiosnę 40000. powinne Mos
kwy do Niemiec. Lubo była niezgoda między Jenerała
mi Kondecaya Francuzkiemi iednak mozno zapewnic że
zadna między Dworami Berlinskiemi a nacyą Francu
wa nieustąpiła ugoda lub Rekognicya za Aptłą. Wojna
dzie kontynuowana na Wiosnę wielkiemi siłami. lubo
nglia ma nadzieię swoią Mediacya to zaspokoic. to
as sam Vaney Słownie niektore zapalone Dyskursa tupo
atrach wielka grosba na J.W. Potockiego Mar. y drugich
ako te Imć P. Lenovski Młodszy ktory był w Jenerale
Kraiowi Instygatorowicz Xięcia Sanguszki
Wilku młodzikami zrozpisł się na wyprawie Wołoskiey
sprawiała się tu Moskwy piechoty nowey trzy tysiące pie
ko i podprzedmieściach się lokuią, Gwardya Xięstwa Litew
a wyszła do Litwy a Moskwa do Kozaków pod ciężkow ma
chodzic. nie niemaiący prozno gadaią u rumsta pada na
nych ale maiętnieyszych słychać u wyndzie pozniey
ów Uniwersał przepisuiący termin normalny aby Polacy
dacy za Granicą stawali w Polszcze pod Kara Konfiskaty
dobr. Zalecono Mnistrowi Warszawskiemu wtarnej
woyskowa władza mieć Dzielnieyszą baczność na bant

Tabelle.

Wyznaczonych Prowiantow z Woiewodz &c.

Woiewodztwo Krakowskie	Mąki			Krup			Owsa			Siana.	
	Czetwert.	Czetwi	Garc	Czetwer	Czetwer	Garc	Czetwer	Czetwer	Garc	Pudy	Fury.
w Krakowie	3566	.	.	337	1.	.	9303	.	.	14395.	.
w Lelowie	2000	.	.	187	4.	.	1529	4	.	22912	.
w Siewierzu	1950	.	.	182	3.	.	1393	.	.	20895	.
w Chrzanowie	1950	.	.	182	3.	.	1393	.	.	20895	.
w Zanowiecach	1950	.	.	182	3.	.	1393	.	.	20805	
Facit	11416	.	.	1068	4.	.	15101	4.	.	226512	.

w Woiewodztwie Krakowskim Znaiduie sie Dymow 53407. ktorych na ilden dym przypada Mąki l. Czetwenjk Jat. 5 21/30 Krup Jat. 1. 7/30 1/2 Owsa 2 Czetwerki Garcy 3 Siana Pudow 4. Funtt. 10.

Dello

Województwo Sandomierskie	Kasti Cetwi	Cetwo	Garce	Krup. Cetw.	Cetwo	Garce	Owsa Cetwo	Cetwo	Garce	Siana Pudy	Funt
w W: Konskim	2000	.	.	187	4	.	1750	.	.	26250	.
w „ Radoszycach	2000	.	.	187	4	.	1750	.	.	26250	20
w „ Opatowie „	2373	.	.	222	3	5	1529	4	.	22942	20
w „ Chęcinach „	2373	.	.	222	3	5	1529	4	.	22942	20
w „ Łoszczowie „	2373	.	.	222	3	5	1529	4	.	7500	.
w „ Opocznie „	1800	.	.	140	5	5	800	4	.	12640	.
w Miasteczkach y Wsiach po nad Rzeką Nitą leżących	2000	.	.	187	4	„	9416	.	.	106240	.
w Połancu y Wsiach po nad Wisłą y Iłżanką Rzeką.											
Widy „ — „ —	1995	.	.	187	7	4	10092	.	.	155880	.
w Sandomierzu y W.	2373	.	.	222	3	5	1529	4		22942	20
Ficett.	18986	.	.	1779	7	4	28929	.	.	433890	.

Województwo Sandomier. znaiduie się Dymow 74837. wyda na dy mow iden Wąz 2 Czetwerykí (1) Jar. 4 3/30 Krup Jar. 1 27/30 Siana Pudow 5 i

Fonti. 39

252

Woiewoctwo Sieradzkie	Maski		Krup			Owsa		Siana	
	Cetnar	Garn.	Cetw.	Cetn.	Gar.	Cetw.	Garn.	Rudy	Funt
w Makowiu	1923.	. .	185.	7	2	1510	. .	22650	.
w Piotrkowie	1923.	. .	189.	7	2	1510	. .	22650	.
w Radomiu	2776.	. .	257.	3.	4.	2000.	. .	30000.	.
w Mię: Sieradzu	nad Rzeką Wartą do granica Pruskiey								
do M. Skrzeszowa	3716.	. .	339.	„	„	16116.	. .	241740.	.
w Wieluniu	1000.	. .	93.	6.	.	7000.	. .	105000.	.
w Ostrzeszowie	1000.	. .	93.	6.	.	7000.	. .	105000.	.
w Ztobucku	1000.	. .	93.	6.	.	7000.	. .	105000.	.
Liczb.	13308.	. .	1608.	.	.	112436.	. .	636240.	.

w Woiewoctwo Sieradzkie Znayduie się Dymow 41015 na ktoz by przypada Mąki 2 Cetnerykki y garcy 4 6/30 Krup gat. 24/30 1/2 Owsa 1 Cetwerykk y garcy 24/30 Siana Rudow 15 y Funtow 3.

Stomaczenie Miar i Wagi Kancelaryi Xiemi
Warszawskiey Dane—

Czetwerton Małki waży ma z Worzkiem Funtow 300. bez Worka Funtow 290. na miarę
zas nasz wynosi Małki Korzeł na Czetwerc
wynosi miary naszey Zas Owsa y Krup na
Czetwerc wynosi Cwier. 7. w Czetwertni ra
chuie się Czetwerykow 8. Czetwerykow zas rawne
ra w sobie garcy naszych 7. Pułfontow
ma w sobie 40——

§ ściąga

Vinicy Bey rozmowy tayne y do Sądu po-
dlegaiące Dzieło
wszystkie przewinniaiące Francuzkie Woy
ska Francuzowi Zabrali Pomiędzy stam
tąd ili Ku Fulda w Seligenstatt pod Hanau
chcieli Attakować Hessenkasselczykow
lecz zbili Francuzkie Woyska ok. 25 tys
Armaty Dwie Francuzom wzięli niewol
nika 300 y Kassę Saxonia Armine się prze
cia Francuzom, y Holandya Plan nowey
tomy Rządu układać zaczyna Generał
noś Republikuma i tu zechce mieć wy
korygowany przed Zaczęciem Sejmu dla
tego list wydany Uniwersał do Mare
du zachęcaiący aby każdy coś myśli
przesyłał pod Adresem do Marszał-
kow,

Memoryał. Jenerała Dumouryes
z Obozu do Króla Pruskiego do Obozu
Pisany dnia 8br 1792 R=

Trzeba więc koniecznie poglądać na Francyą
iako na Rzpos: ponieważ Naród sam
cały zniszczenia u siebie Monarchiy zgu
bił. Ta iest Rzpospol. która albo ustać
albo się z nią bić trzeba—
Mocarstwa przeciwko Francyi uzbro
ione niemiały żadnego prawa mięsz
ząc się do sporów zgromadzenia Naro
dowego Albo do rządowey formy tego Kra
stwa. Żadna władza tak wielkiemu Na
rodowi wkładać żadnych praw nie
ma, przeto też mocarstwa chwycony się
tylko środków które się Zdwią prawem
mocniyszego ale coż stąd wynidzie
ato bardziey tym samym Naród roz
drażniony Zostaie. Stawi przeciw mo
cy moc swoią I pewnie od licznych
Króla Pruskiego woysk, oraz zpry
marzonych ułyskanie Korzysta się cał
ną wałeczną konsekwencyą. Opor któ
ry Woyska znaydują wszędy, i który
się tym bardziey powiększa, im daley

czynności pomyślaią dostatecznie mocne zdanie na przekonanie ze podbicie Francyi które za Mayestatowską rzecz udawano dowiedzieniu iest całe niepodobne. Jakaż iednomyślność iest rozumieć zdaie między godnym Szacunku Monarchą, którego opinią zwiedzionow i między ludem Francuzkim, to pewna ze Sam Król i Flegy Generałowie niemogą ten lud pocżytać, ani woyska które się Im potężnie opieraią za Buntownikow zgrai bałamutnikami za raczey owi Nacyia nieroziumnie Ktory grzebiwszy przez tak długie czasy podźmie ruiny swoich Monarchow, nachylaiąc sami Swoi ich do upadku spełnili nie wzięcia Ludwika XVI. wziąwszy się do Oręża przeciwko własney Oyczyznie a napełniaiąc Europę swemi Manifestami i zbiorem piotwarzy. Mali się przez niesłuszne postępowanie swoie i zbrodnicze na bespieczeństwie Ludwika XVI y Domu swego nieprzyiaciołmi. Sam prawiła wroc razy Wyrazem Ludwika, Starzącego się na ich postępki i chimeryczne zamiary Prosze aby Król Jmć Pruski i całego Flegy Wojska Ederami było iakie to są dzieła tych niebespiecznych Buntownikow nazwi zdrowemi czy wzgardzimi. na pytanie odpowiedzi nierządam Wiemo

A jednak tych to ludzi cierpią w Wyższ... Króla Pruskiego, które ich stawiło na pierwszey Arazy połączonych mieta liczbą rownie Barbazyniow Austryackow iadnemi są Emigranc

Wspomnmy mieo tych Austryackow o fatalnego traktatu R. 1756 Francyja gdy swoich Naturalnych odstąpiła Allian tow lupem zostawała chciwości Dwo ru Widenskiego wszelkie nasze Kar by nato Akty aby tadom stwo tego Dworu nawyczały. Atak od samego początku naszey rewolucyi od otworzenia z gromadzenia Narodo wego pod. Imieniem Stanow Generał nych intrygi Austryjackie pomno zyły się i obtaczały Naród wzgląd prawdziwey tego korzyści, dla uszczęśliwienia Króla nieszczęśliwego, zła usługa otoczonego, a nawanie aby go uczynić przemocą przysięgą Dworowi to Widenskiemu Ludwikiem XVI. winien nie odpuszczenie od Prawa. Coż uczynił ten Dwór który polityka i dość wyjurzona i nato iest zuptelna, zeby miała okazać postępowanie szczere i odważne. Pysko wał ten dwor przed światem. Francuski Naród iako Arazyciel w tamtych

właśnie pod ów czas gdy wspólnie z Emigrantami pimądrzy sypał na niegodziwych przyklętnuo i spiskowych zdrajców gdy nadwszelkimi pozorami utrzymać starał się nayskrupulatniey że niezgodny. Co mocarstwo Austryackie – straszniysze dla swoich przymierzonych niż dla swoich Najprzyiaciół wciągnęło nas do wielkiey Wojny przeciw Krolowi, dworego szanujemy, przeciw Narodowi który kochamy i od którego wiedzemy kochani Wywrocenie takowe wszelkich prawideł polityki i moralności nie może trwać długo. –

Król Pruski pozna w swoym czasie winę Austryaków zbrodnie których ma my dowody, i odda nam zmazę Jeh nasze mogę to przed całym światem Jestem że wszystko złączone przeciwko sile, która nas naszeda niemogę się na to odważyć aby Prusaków za swoich nayprzyiaciół niemiały ani mogę piszczyć Krola Pruskiego za narzędzie zdrady y Zemsty tak Austryaków iako też y Emigrantów. Lepiey trzyma Naród nasz otym wspaniałym Prusaków Narodzie y otym Krolu o którym upodobanie ma tak rozumie co iest sprawiedliwy

i Zacny Człowiek. Król powiadaią nie
rozpocząć w spot przymierzonych Ag
Odni oni są tego Króla! Człowiek niby
by się łączył z Latrami, czy mogł by
twierdzić, że nimoże tego rozumieć to
warzystwa. Nimoże mówią albanse
ostąpić. Nieżyjmże tu Zawiści! Oto na
zdradach y proiektach aby na Obce Ko
rody napadał. Lecz to są początkowe
prawidła dokładnych stosowania powin
nieby rozrządzać rozumie Król Pruski
Naród Francuski, aby się nawzaiem
rozumieli Prusacy lubią Królewski nad
albowiem do wolnego Człowieka mili
dobrych Królow i ten co teraz nimi
rządzi, bez wątpienia godny iest miło
ści Francuzki rząd Królow znieść, bo o
nieśmiertelnego Henryka IV Zawsze ni
ważyli sobie mieli Królow słabych
albo dumnych a czasem nikczem
nych, otoczyć bez Matresy Spowiedni
ków lub Ministrow bądź zuchwa
łych bądź nieumiejętnych rządu prze
Dworzan podłych i tupieństwo tchnią
cych duchem od takich co naypier
wieysze Królestwo tysiącznemi złzy
li, zbrodniami, wtadnemi byli Król

Prussi wczystkey duszy swoiey tylema do
broci ze temi prawdami wskroś przeni
kniony być musi, Ja też zmowy Strony
oczuciem w Zamiarze ustalenia Ulgo
chwały, a nadewszystko w celu pożytku
obuch wspaniałych Narodow ktorych ten
Monarcha szczęścia lub nieszczęścia
iednym prawie skinieniem przyspieszyć
może ktorey skoro potrafiony waleczn[ym]
oprze się Woyskiem pewni iesteśmy że
potęga żadna podbić niezdoła Francyi
cały się wzdrygaią poglądaiąc na pola
nasze trupami obudwoch Narodow
nowalone a to za sam tylko Pan[st]wa
noru proznego za ktory sam Krol na-
wet wstydzić się będzie podobno miał
gdy widzy Woysko swoie zniszczone
a Skarby wyczerpane dla zaspokoenia
zgody y pychy zdrożnych do ktorych
nic z gołą nienależy a iednak od nich
iest oszukany——

Reszta IVEmoryału J. Dymonier

Francuzki Narod stawszy się Rzeczpos:
im iest zwawszy wczynnościach i na
wszystkie naytrudniejsze odważaiąc się
zapędy przeciw swoim Nieprzyiacio[łom]

tym iest bardziey swoich Przyiaciol kochaiący Mocniey przeto z niemi Kosiarzy się unie—

Ten ogromny Narod daleki odtąd aby miał zgiąć Kark przed ludźmi uzbroionemi, da wszystkie swoie posiłki, utrwią nawet własną szlachetnością wszędzi dla sprzymierzenia wspaniałego—

Ieżeliby kiedy epocha ze mozna było tego nadzieiać na przywiązaniu takiego Narodu tato sama iest gdy wdała pochmurna wszystkich twarzy prawdziwa rządu nieuwyższego ta iest szczęśliwa pora gdy traktaty nie podlegaią polityce chytrey i Ministrow i Dworzan Zdali się Krol Pruski zgodzi na ustanowienie przymierza z Narodem Francuzkim będzie miał alliancyią wspaniałą, mocną i nie odmienną. Azali z wodnica szczęścia mniemanego punktu chwały i nad Jego cnotą przewiedzie y gorę weźmie nad Jego ludzkością a oraz nad prawdziwem pożytkiem pruskiego mocarstwa—

pod ow czas znaidzie nieprzyiaciol wa-
tych Siebie, ktorzy mimo wolą swoią
znim bic się będą ale zawsze kwawcy
i ktorzy nawet polegli za dostarcza za
siebie Zastępcow mściwych tych co
dziennie się pomnaza liczba ktorych
zadna siła ludzka nieprzeszkodzi zyc
albo umierac wolnemi —

Czy to rzecz podobna! gdyby przeciwko
wszystkich prawidłow zdrowey Poli
tyki! sprawiedliwosci wiecznay ludzkosci
Krol Pruski zezwolił bydz wykonywa-
cem woli zdradliwego Dworu Widenskie-
go gdyby poswięcił swe waleczne Woy
sko i Skarby Cmbiaci tego Mocarstwa
wczasie prosto z tym Państwem toczą-
cey się woyny ktore obłudnie chce na
niebespieczeństwa narazać swych Alli
antow gdy samo niedaie tylko małą
cząstkę siły Woiennej pod owczas kie
dy sam tylko Dwor Widenski iest
iest wspaniały i waleczny powinienby
dzwigać cały orężа ciężar Krol Prus
ki wtym czasie moze grac piękną

w tym czasie rolą iakiey żaden in-
ney Monarcha niema sposobno-
ści teraz okazać on iedunstkow
orężа Swego Korzystał on zdobyć
dwà Miasta Lubo- niekomu in-
nemu winien te pomyślności ty-
ko zdradzic y podłych dusz zatru-
ceniu —

Od tego czasu korzysci znalazł woy-
dy ludzi walnych y odważnych
ktorym winnego Szacunku za-
przec się niemoze —
Sneidzie iszcze Inne więcey tym
podobnych albo wim Woysko-
wotrzymuiące iego Marsz co
dzien się powiększa czystemaim
tenycie i iednym Duchem tchnie
Jest uwolnione od Zdraicow od
podłych tchorzow ktorzy w mom
cie potrafili ze Francyi podbicie wo
takowe w krotce Rzeczp. nasza
zamiast bronienia się sama bę
dzie Atakowała iżli negocyacye
rozumna nie uczynie rozmicy
między Krolem i Jego Woyskiem

którymy powazamy oraz między Ko-
lem Austryakami i Emigrantami Kto-
rymi gardzimy.
Czas iest aby tłomaczenie się szczere
i czyste zakończyło nasze umowy i za
warowały między niemi traktaty oraz nam
dały poznać prawdziwych naszych nieprzy-
iaciół Będziemy mogli się z niemi bić od-
ważnie Jeżdżemy bowiem na Ziemi na
szey mamy przyczynę Ziemsty Zaprop
nione tupiństwa Sudliwi naszych, trze-
ba to sobie wmowić że Wayna przeciwko
Republikantom dumnym z swoiey wolności
iest to Wayna krwi niszczącza która i
naczy skończyć się niemoże chyba prze
zupełne zniszczenie albo napastników al-
bo Napastowanych —
Ta straszna uwaga powinnaby wskro-
przenikać serce Króla sprawiedliwosci
ludzkosc szanuiącego Monarcha powi-
nien by sam będąc pewny iż nie tylko
przez gwałtowne klady Oyca swego
nieszczęli losu Ludwika XVI. i Jego Familji
ale i owszem im bardziey ten Król na-

Tym nieprzyiacielem będzie tym przykrze-
dla nich przepisy nieszczęśliwości Ja z mo
iey strony spodziewam się iż Vrodzone-
go sobie cnoty, y zalotney mi dat wo
le dowodow przychylności przynoszą
cych mi chanor zechce przeczytać z
uwagą te Noty ktorami dictuie ludz-
kość i miłość Oyczyzny Przebacznie w po
pędliwym Stylu i niepoprawnych tych
praw wyobrażeniu wyrazom Żołnierza
starego ktorey bardzey zatrudniwney
czynnościami Rycerskiemi niż piso
niem nad tymi cały Zatrudnienia-
się czynnościami woiennemi-
ktore powinny los ten woyny uprzyiem
nie—

Jenę: 11 [illegible] Woyska Pulnocnego
Dumouryez

Kopia Listu J.W Potocki Jenerał Altyleryi
ney. do JW. Woiewody Krakowskiego
pisanego. Anno 1792 — Mrokowca

Jasnie Wielmozney Mości ..

Dobrodźiejo

Nieumiem wyrazic ukontentowanie moie znayduiące się w Familyi moiey y uciechaw z Dy JWJmć Panią Woiewodziną, ktorą kochamiak krewną i iak przyiaciołkę to mnie tylko martwi że niemiałam szczęścia słuzenia JWJmć Pani Dobr. y polecenia mnie dawney łasce JE.O, gdybym te dłuzey bawic mogła, to zapewniam potrzebyłabym dla siebie podwoine ukontentowanie przypominaiąc się Przyiaznicy JWJmć Pana Dobr. y JWJmć Pani Starościney Zatorskiey, ale inszą bytnością sobie tę statę nadgrodzę powinnam też przeprosic JWJmć Pana, całuiąc Rękę Wzywałam aby JWJmć Panią Woiewodziną namowic dopiero wraz z Panną Wyiechał, ale wszystkam prawda JWJmć Pana Dobr. są mocniysze iak prawa krwi, troskliwe za JE.O zdrowie, tuchnie mię dzy wami z zalem widzę że na rzuca, ale to wod sprawiedliwy iżeli Zonder Kocha prosz iowu ży że z Ney krwi czczę y szanuię i poważam JWJmć Pana Dobr. ia osobliwie z Oycem mo im te Patymatela wrodzenie, proszę ztym tak

bydź przekonywanem iako y ciym w
się bydź Łaskawiem —

~~Izmaylowska~~

Do Stanisława

O.

Głupi! kto wierzył Stanisławowi,
I Jego chytrey obłudzie,
Jak, jak ze sprzyja Polszcze, Prusowi,
Wszyscy błądzili jak ludzie

O.

Patrzcie: jak On zwał Finny Jartuie
Co przyiaznego grał rolę
Wszystkich Oszukał sam tryumfuie
My opłakuiem niedolę

O.

Ślepy Narodzie coś rad to wierzył.
Nazywaiąc go Kochany.
On cię na zgubę twoią przymierzył
Patrz jak cię odarł wkładany.

O.

Żydowskim źrodłem wyniszczył Stany
Przez wymyślane Podatki
Żydow Duchownych Szlachtę Wieszczany
Mocarzow zostawił ostatki

O.

Woysko osłabił marszem gwałtownym
Aby niemiało swey mocy
Bić Moskal smiało, bo był umownym
Niedał spoczynku wdzień w Nocy.

Zginęło —

O

Zginęło wielu! płaczą Siostry
Jęczą nayczuley Ich Żony.
Zemściey się Boże tańiey sromoty
Zdrayca niech będzie zchańbiony.

O

Ale on w krotce ieszcze raz zdradzi
Czyniąc lepszosci nadzieie
Mosciwe na Tronie naszym posadzi
I gdzies się z Kraiu podzieie

O

Brze.. Bog coz to iest! my nieszczesliwi
Wszystko wspak poszło na świecie
Gdzieś się ci teraz wiernie życzliwi!
Niemasz:..... Robicz juz co chcecie

O

Ale nie można bo Mostal z batem
Nieda przestąpić urazy
Nudno nam będzie żyć z takiem Bratem
Zem prawdę pisał niemiey urazy.

Exzerpt z Listu Ex. 17 9br: 92 Ao z Warszawy.

Przybyli z Grodna JW. Zagorski, y Zyniewicz Vicemarszałek Koronny Generałk; do którey się umocowani, do ułożenia z JW. Kochowskim sposobu przystawiania furażow dla Woyska Moskiewskiego, oraz Ceny za nie i płacy tudzież zapłacenia już przystawionych. Tudzież dla uderminowania kommissyi, nieobawnych, na weryfikowanie szkod. Koz i innych Liwerunkow, trzeba ma być cena, nayelrozsza srzednia i naytańsza, do tych cen będą applikowane Woiewodztwa Ziemie i Powiaty—

Kotupsow Genr: Lautng: Moskiew. maiący
komendę nad komendami w Krakowskim
Kandarskim i Nerodzie jedzie do Stambułu
w Charakterze Posła Wielkiego, a na Jego
mieyscu obeymie komendę Donin teraz
w Lublinie maiący kwatery. Chwała
Lublinianie tego Generała że iest Sumien-
ny, i surowo utrzymuiący swoich Podko-
mendnych. Ponieważ tu w Warszawie
niektóre Młodzikowate umysły, zaczynały
się odzywać z Dyskursami rozmaitemi,
zeszłym, Konfed: Gener: chciała Ich w
tey mierze mieć ostrzeżonemi, że daley żar-
tów nie będzie: List w tey mierze pisany
do JWo Mniszcha Marszałka W. K. poda-
ny iest do Druku — Były tu z Zagra-
nicy nadesłane od Francyi Moze modne
z Sprzączkami, kapce ni jednemu nazwi-
skiem Gastel które Damy jako pospo-
licie między lubiące, zaczęły kupować,
mianowicie Żona Jabłonowska Kasztel
krakowe. Pani Janowa Potocka, Pani
Podkomorzyna Lubomirska Wszystkie, w Separa-
cyi teraz z Mężem będącej, które swoim
Adoratorom porozdawały. Gwyzdy kuya
Polityi, kazała też nosić kapcie z zapię-
czkowcem, ale ich niezastano tylko osm.
u sześć już Damy porozsyłały. Te i tym
podobne rzeczy wstrzymuią Konfed: Ge-
neralna, że woli siedzieć w Grodnie
a do Warszawy się nie spieszy. Tymcza-
sem

rzeczy się oparniaią w skutkach. Delegowani od Generalności w Petersburgu mieli mieć audyencyą. — Francuz. 24. 9bris: gdy się dowiedzieli o Swayskich Exulach, które się zbliżały do Moguncyi z Frankwurtu nad Menem, spiesznie uciekli, Obiecali w Moguncyi się bronić. Te są naypewniejsze wiadomości. — Król Pruski Listem solennym zapewnił Cesarza, że konwencyi żadney nie zrobił z Francuzami, że na Wiosnę w nowey Kampanii, będzie popierał Woyny przeciw Francuzom, nieratuiąc ani Woyska ani Pieniędzy. — Podobno Moskwy 30m in Januario posyłać chcą.

Kopia prykazu, wydanego tymczasem Pisarzom, ułożony będzie sposób wydawania Furażów i płacenia za nie od Gmin to Ex chefy Kochowskiego.

Przykazem Dnia 15 Decbris: pod Nro 4332. datowanym, zalecono było aby Woyska stoiące, na kwaterach nieobciążali Gospodarzow, zbytniemi wymaganiami czego bądź ku pożywieniu. Gdy iterum dochodzą mnie wiadomości i skargi, że żołnierze wymuszaią od Gospodarzow, aby ich karmili mięsem, dawali im Barany i Kury, tenże tym Pismem, ieszcze nayuroczyściey przykazuię, niczyniąc podobnych wymuszeń od Gospodarzow, a będzie kontent z tego co sami

Gospodarze dla siebie używania, do jedzenia i dawania będą wskazane owane im Zboże
Zwierzęta. W takowym przypadku wszystkie, którzy ugodzeni się z Gospodarzami,
wraz z niemi iść będą, powinni oddawać
Gospodarzom swoją Mąkę i kaszę.

Na Oryginale podpis był taki

Michał Kochowski
Dyżurny Generał Major Litaszew.

Do Herszt ow Targowiczkich

Jakie! kiedy z pogardą i wstydu i Prawa
Spisek Zdrajców na własną Ojczyznę powstawa
Gdy zbyt zuchwały wsparciem, Obcego Oręża
Przelewa krew Współziomków i krwi nie mierzi
Gdy szerzy dzikią zemstę, i mordy bezkarne
Naród w milczeniu patrzy, na zbrodnie tak czarne!
A tyranni za przemoc za gwałty nieznośne
Sławni będą, za cnotę i podłe bóstwa głośne,
I nieznajdzie się rzeka, Bruta lub Scewoli,
Co by nas uwolniła z tak ciężkiej niewoli,
Więc gdy Polaki zbyt dobry, stąd tem się brzydzi
Niechay Swiatu ich głoszą, czyny ich obrzydzi
Niech powie że zgubili Ojczyznę kochaną
Gdyż uledli w przemocy i zbrodni poddaną
Jestto gdy wiecey niemieć. To co Naród cały
Tworzył, dla swego szczęścia, Wolności i Chwały.
Dzieło Cnoty i Światła Dzieło nieśmiertelne
Obcą siłą zwalyli, wyrodni bezczelne

Przeboy! niżli z Północy Jędze was zawrzyte
Pochłoną z hordą obcych nad Ziemię Swoię
Wstań ta luba Ziemia szczęśliwa, spokojna,
Ani śmiał ią nadzdrzeć, dumny Pasterz Zbroyno,
Był Polak niepodległym, znał tylko swe Prawo
Niechambita go jarzmi chciwi, podłość i niestawa
Zbawiennych ustaw wszyscy, ieżeli się zgodnie
Patrzać! wco Polskę Wasze obrocity zbrodnie
Patrzać! ieżli możecie, wstrzymać widok swogi
Patrzać! wyrzycz ślady, rozpaczy i trwogi
Wyrzycz popalonych Miast smutne ostatki
Osierocziałe Wdowy i nieszczęsne Matki
Pola Mogiłami okryte Współ Braci
W takiey to Dobroczynnej przyszłości postawi
Głosnie Wolność, równość, ja prześladowanie
Jnie wolność lecz kilku wiedz Panowanie.
Wmawiacie że źli wszyscy, albo zwiedzeni
Oświeceni, jedni Cnotliwi, jedni
Prożno w nieskazitelnych, szukać chcicie wiary
Prożno rzucacie potwarz, na Zbawienne czyny
Jui Polak, rozum umie pozor od Istoty.
Cnoty urodzaney pyszne, niedaią Imię Cnoty,
Porzuć Szczery, szyderstwo potępzeń z uniżeniem
Szczym Prawy, zbiór Cnotliwy, śmieszy nazywacie Złym.
Czy cośzgwałcenia wszystkich Praw jemnym dowo-
Samolzrzeć w Targowicy nazwał się Narodem
Czy śmieszy bunty zdradzaczu? jakie Sąd zebrany
Obaniebne nad sobą potargał kaydany,
Gdy nie zajęty Miłością Oyczyzny
Znowu błędy, wskrzesił prawdy, uleczył swe blizny

Ten Seym winny u Ciebie, ach! nietak osądzi,
Pub[illegible]ość i Potomności co nigdy niebłądzi,
Potomno[illegible] swoją Sędzią, czarnych potwarzy mściciel
I przed hańbą błędnicze tyrany i zgodzicielu.
Potomność co się pomsci naszych dziś rospaczy
Która Cnocie i Zbrodni miejsce swe oznaczy
Ta powie, kiedyś był Seym z Cnotliwych złożony
" Co przyszłości dla Swietności kray długo zhańbiony
" Cona miejsce niezgodu z Praw z sobą sprzeczanych
" Wystawił Gmach [illegible]ności na Zasadach wieczn[illegible]
" Który rozsądnej równości między Ludźmi wroiciel
" I zgrzebło nieszczęść Polski, pychy możnych okrucieł
" Lecz były zdraycy co kray zburzyli szczęśliwy
" Był Szczery był Krzewuski, Branicki zdradliwy
" Ich sąsiadowie chytrzy i zawdzięczy Plemię
" Ci zgubili na zawsze tę nieszczęsną Ziemię
" Przyszli nie z Polakami, lecz z dziećmi hordy
" Wiodąc z sobą zniszczenie Śmierć i srogie mordy.
" Próżno w skazanych sercach Głos Natury wołał
" Widok tak lubej Ziemi, zmiłować ich nie dołał
" Nie poznali na Ołtarzu Oyczystych Znaków
" To pili miecze ręce w sercach swych Rodaków
" Nabożnica krwią zbroczona, lecz zemsty niesyci
" Wśród powszechnych narzekań, przeklęctwy okrzyki
" Na gruzach Praw podnieśli chorągwie Topory
" Szerząc prześladowania, i srogie Zabory.
" Wtenczas kto był Cnotliwym, Zdrayca osądzony
" Wtenczas! Ty Matachowska Mężu nie skażony
" Wy Wielkie Dusze co się Polski Zbawić śmiele[illegible]
" Chronić się w Obcej Ziemi, przed zemstą musieli.
" Wtenczas Wy coście wrócz wszy Oyczyzny za hasło
" Dowiedli że Polako[illegible] Męstwo nie wygasło.

Wy coście pod Dubienką i pod Zielińcami
Okrywszy zyzne Kiwy Rusinow Trupami
Z nieuzytecznym Męstwem musieli uchodzić
I nucai Znaki, ktoreń Zbrodzień miał orzydzić
Wszystka zniszczone, wszystko, wchanieb[ny] zniewad[z]
Umilkły Prawa, Rządu, rozproszone Władze
Wszędzie gwałtom Wolności nadawano Imie
Taka niegdyś ujrzy dziad, Sylla wolność w Rzymie
Lecz ieżli Panuiecie i mieczem i trwogą
Wiedzcie, Tryumfy Wasze, długo trwać nie mogą
Wkrotce zapalczywosci ognieni zasłonę
Spadnie i stanie w Oczach Cyczyzna zgubioną
Ciężkie na Was klęski, wtenczas Was zasmuca
I srogie winy ktorych Wieki nieodwroca
I głuche w spustoszonej kraiu nie milczenie
Przy nieszczesnych i Ludzi pocinowych stronienie
Natenczas wlecze się będą Dni Wasze w tęschnotach
Kiernące się Smy stodkie, w okropnych ciemnotach
Poległych Ziomkow Cienie, stać będą przed Wami
I zadanemi przez Was przerażać Ranami
W posrod przelitych Bratnich Krwi do Grobu wstępie
Ten stracony Szczęścia Polskie nieodwocnie
Wyrzec co za czyn Swiety, za ciągłe staranie
Znosnie srogie potwarz i prześladowanie
Towarzysze dziś nieszczęść, w przód Cnotliwy pracy
Miedzy tyle skazonych, Wy ieszcze Polacy
Gdzie kolwiek się przed Zemstą tyranow chronicie
Wiodąc bez zazrzrost ale, pełne smutku życie
Nie słodkie pociechy i Zdrayco[m] nieznane
Serca Cnotliwe, czyste niczym nieskalane.
Pomnijcie że srogo[ś]ci [illegible] robota

Wyniosła

Wyniosła pycha, zazdrość, mściwy się nad Cnotą
Przez nią Arystyd doznał, Prawa Świętych znieważy
Od nie[ch]ciej tego stowny, pogromia Kartagi
I dla nich cnotę stydzącą potwarze bezczelne
W wrogich uszach Sokrates, pił jadu śmiertelny
Zgrzebna Cnota blasku nowego nabiera
Ten się kaźni co Zemstę nad nią rozpościera
Lecz trudno by Bóg który, radzi przeznaczeniem
Boży co Nas dźwignął swoim Potężnym Ramieniem
Miał Nas zostawić w wiecznym ucisku i wstydzie
Może Pora szczęśliwa dla Polaków przyjdzie
Trudno, by ten Dzień wielki, gdzie Świętym obchodem
Boże, Król w Tym Obłoku, łączył się z Narodem
By ten Dzień Panie, w którym Przybyłeś Twory Święty
Lud Tobą i Ojczyzna jedynie zajęty,
Napełniał, gdzie przez szczere i rzetelne Pienie
Składał Ci Boże za Twe Dary Dziękczynienie
Gdzie strzedz Wolnych swych Ustaw za przysięgą przez
Śluby
By ten Dzień stał się miedzy Dniem, krzywo przy:
sięztw zguby.
Jeśli zaś w gniewie Twym zrzekł Boże Wtedy grzmy
Że szczęście nasze przeydzie jako Sen znikomy.
Jeśli Polak ma Ojczyć, pod zdrowy cień wiśniem
Jeźli Polska ma być Moskalow Siedliskiem
Wtenczas Który znieść potrafi, tylu klęsek brzemię ..
Cnotliwy rzuci z smutkiem tę zgrzebną Ziemię
A widząc szczęścia Polski, zgubione nadzieje
Nad zhańbioną Ojczyzną, rzewne łzy wyleje:
Czy dzie gdzie niepodległym być się zaszczo godzi:
I gdzie nad Ludźmi pycha kiłku nie przewo..

Exerpt z Listu L. 28. 96r. z Warszawy

Fest Gali koronacyi wczoray odprawuie się w kościele. Te Deum Laudas przy bicin z harmat. Król jadł obiad w Łazienkach, a kolacyą ex[illegible] mile u Marszałka Mniszcha. — Francuskie Zupiestwa cyfrowym młodym otwierają dokonce: ptaw powody, a te zaiątrzaią umysły nawet az w Petersburgu — Wyszła z Druku Lipskiego Xiązeczka mała, pełna, potwarzy pocisków, i zajadłości, na Potockiego Marszałka Konfed: Tytuł iey Fragment z Biblii. drugi. Szczesne: we o Frankfurcie — Są i inne Wierszyki Które rzuzy zaciątrzaią — Wszakże kordon Woysk Pruskich 25 m składaiących będzie w Grudniu wyciągniety, który ma zastąpić Woyska tyleż ko pyiskiego isć maiącego nad Ren — Oprocz tego dwanaście tysięcy Woyska Moskiewskiego w niędzie w Galicyi a Regimenta Galicyi: skie wyrucą do Morawy i dalej. Mowią, że Woyska Pruskiego 28.000. Austryackiego 46,000. Moskiewskiego 36,000. isć ma nad Ren — Z Państw Austryackich 30,000 Rekru: tow stawić nakazano — To co gadali o ugo: dzie Króla Pruskiego z Francuzami, że było fał: szem, czas nauczył, nauczy on może i o innych rzeczach. Xięztwa Imperii składaią się na 40,000 Woyska — Rzecz jedynie ciekawa zbiegnie się wźiąć tyle Zboża i Siana dla wy: żywienia, tyleż Kwoty Woyska — Konfede: racyą Grabna z Grodna pisała do Króla List w Skliwych wyrazach. Przyczyna tych wy: razow prawdziwie niedoiścrona, chyba że Desuper od Putnery tak czyni rezdzer ——

O daley będzie Bok tylko wiec: przynaymniey upewnial chcą że z kwietniem wszystko są w Polszcze skonczy. I dla tego nowemi Uniwersałami wkładzie, aby Ci którzy choćby naymniey z sieciadali w Seymie ostatnim, Kwestyą czynili, pod utrata Urzędow — Francuzi Brabancie, opanowali prawie całą po iednej Akcyi 28 8. 96s: odprawiony pod Mons- Król Pruski będzie zimował w Niemczech, i Kongres ma odbywać w Aix la Chapelle —

Kopia Listu Nayias: Konfederacyi Obojga Narodow do JKMości Dnia 15 96s: 1792 Roku

Nayiaśniey sza Konfederacya OSS: zawsze swoim początkiem Wierni, maiąc za cel przywrocenie Rzpltey, Seymem Rewolucyinym wywroconey, i w Monarchią przeistoczoney, chcąc bronić Obywatelow i Ludu swoiey od ciężarow i Strat, które nieustępne i nieprzesadne Dzieło przyszłe na Kray konieczne ściągnąć musiały. Mamieni w trwałym zawsze zamiarze, upewnić W: K: Mość, o uszanowaniu i Wiernym przywiązaniu dla niego, jako dla Ukoronowanego Głowy Rzpltey Wolney Niezależney i Samowładney, i tym końcem złożała Sam Marszałkom O: K: donieść W: K: Mci że z Garnizonu Miasta Warszawy Jego Rezydencyonalnego, decydowała wyprowadzić Kayment Gwardyi Litewskiey i Kayment Pułku Szefostwa Dziatyńskiego — Cel tey determinacyi, zapewnienie serca W: K: Mci będzie miły, uzyskanie Miasta Warszawie rozpowszechnionego —

Żołnierze — Jest rzeczą obowiązkiem każdego
w szczególności Mieszkańca kraju wiernego powinnego
Dogodności Polityczney Rzpltey wszy-
stkim niemniey będzie miło W. K. Mci [illegible]
cheść sobie wspomnieć, że Konfede[illegible] C. Kar-
czyni wszystkie z rozległe powolności dla
zabezpieczenia tey Rzpltey, w którey się W. K. M.
urodziłeś Wolnym Obywatelem, i tey to Na-
rodowey Wolności, którey W. K. Mci winienes
hołdy — Nie wątpi nawet Konfederacya
C. K. ze W. K. Mci, uznawszy że odwaga wy-
stępna Rewolucyi Dnia 3. Maja wybuchnie-
tey złamawszy wszystkie Rzpltey i Wolności
Narodu Naszego twierdze, i pod przod Mo-
narchiczny, wkrotce z Anarchii
dążącey maiącey poddawszy Rzpltą, włożyłeś
na prawych Republikantow, tym mocniejszy
obowiązek, do stałeczney Jey zabezpiecze-
nia, i odsiecza na potym, tych wszystkich spo-
sobow, które przeciwko Rzpltey potym Dniu
wstydliwym, dla Wolnych, użyte zostało,
nietylko tym zamiarom przeciwny nie będzie
ale dla Wspolney Ojczyzny, dla wspolney
Rzpltey, Wolnym Szlachcicem urodziwszy
się, nie żałowaćby nie będzie, aby tylko
prawdziwie Wolne, Rządne, i bezpieczne
Rzpltą utworzyć. Bo ta tylko pozwolona
iest Ambicya Królowi, co nie Panem, ale
stowa Rzpltey bydź tylko powinien —
Mamy honor zostawać W. K. Mci
Wierni słudzy
[illegible] Potocki Ales: Xiąż. Sapieha
Kr: hors: Marszał[illegible] Kanclerz i Marszałek
[illegible] hos: [illegible] W. X. Lit:

W Wiedniu po wszystkich Ulicach rozrzucono te Wiersze.

François second n'est pas François premier
Mais François second est l'Empereur dernier

Kopia Listu pewnego z Majorca, z Liege 16 9br. 1792. pisanego

Smutne nowiny mam honor donieść WPu iż 6to przez przegwałtu pod Mons. Walecznie nieszczęch 20tu z 30tu Francuzow, potykali się ale tych ostatnich 24 fontowe Armaty, nasze mniejsze, z bardzo daleka wich bateryach powszkodziwszy, wygrana dla nieprzyiaciół ucieczkowaty. Z obu stron razem, na 6000 Ludzi, straty ponieśli, a z naszey strony 10 harmat. Jam wtedy pod turnay znieydował się, gdzie my w nieszczęch attakach zawsze ewantaże mieli, ale wzięcie Mons, straszne skutki pociągnęło. Turnay Flandrią, zaraz opuszczać musieliśmy. Teraz już się Francuzi w Brusselli, i podobno przez proszoną konwencyą, dobrze będzie, gdy nam dadzą w Limburgskim i Luxemburskim, i ____ Xięstwie Zimowanie. Brusczy zdradzili cały kampanią, nie niezrobiwszy, na ostatku cudzey Forsie Nieprzyiaciełskiey, tu ich pozwolenie, żeby krwy swoy odzyskali. Podobno i Xięstwo pospolita, i wszystko Dwor nasz przyznać będzie musiał. Gereli kiedy teraz, Służba przyszła się stanie, niemasz żebraka, aby tyle teraz Żołnierz

uczynić mieszkanie, Dotąd pod Twoiem
w ustawicznych Marszach bez Bagażu
iesteśmy, Deponowawszy co lepszego z Ba-
gażu moiego, wszystko Strumieniem

Extrakt z Pamietnika Hamburskiego nadesłany: Kurdzy:

Tłomaczenie o Zieździe Narodu Francuzk.

Na czele Ziazdu Narodowego dane się widzieć
Bonthion Prezydent Paryski, który tak iest znajo-
my w Europie, że o nim ma wiele mowić. Po nim
następuie Manuel sprzysiężony przyiaciel
wszystkich Krolow i Xiążąt na Świecie. Ten to
iest sam który niedawno widząc, płaczącą Krolowę
rzekł do Niej: Lud Paryski niedba nic twoie
trzy, ale pragnie twoiey. Jiego Projektu
poznał, że On będąc nieprzyiacielem Xiążąt,
xiędzy być tym wiecey nie Xięztwo. Albowiem
na pewney Sessyi wnosił, aby Xiążęcego
Prezydentem było mieszkanie w Pałacu de
Tuilliers, i aby wszyscy przed nim, dla uszano-
wania powstawali Obywatele — Daley
zasiada, Robespierre o którym cały Paryż
publicznie mowił, że on iest Autorem i sprawcą
okropnych Scen i mordow w Paryżu, że on iest
peten ambicyi Złoczyńca, i drugim Kromwelem
Angielskim bydź pragnie; a nawet mu po Xris
ocy mowiono, że chce być Dyktatorem całey
Francyi, i ma podobie Marsylczyków to trowska
Bande. Następuie Murat przyiaciel Robes-
pierre a Xsiądz Lubrtiny chciwy żartok, który
w swoim Dzienniku, od kilku już lat, przepo-
wiedział mordy i spustoszenia w Francyi, przeto
iest już do Sądu kryminalnie powołany, i areszt
towany, ale znowu wolno wypuszczony. W dzien-
niku swoim niedawno oświadczył, że wszystkie wrogy
Xsiądz Lubrtiny będzie wybany, gdy trzeba nastąpi
Rewolucya, a nawet [illegible] dokazie, że Francyia

mieć

miei będzie Dyktatorem. Pan Rownosci
czyli Egalite, niegdyś Xżę d'Orleans, o
którym dość wspomnieć, ale go wyobrazić za-
den język nie potrafi. Danton przyiaciel
Roberta pierwszy, którego pospolicie w Paryżu
zowią Le terrible czyli okrutnikiem strasznym.
Cossas ieden nayobrzydliwszy Dziennikarz
Paryzki, który do Anarchii, i do wszystkich o-
krutnych scen Paryzkich i rospusty zachęca
pospolstwo. Clots człowiek nierozsądny,
który w Zgromadzeniu Narodowym powiedział
że ma duszę bez płuder. Collot d'herbois podły
komediant z Sabaudyi, i nayniższem nieyszy ha-
tasnik, dzikim wrzaskiem na Scęsyach wiele
dokazuiący, który swoy honor, wstowach nie-
czułych i obyczaiach gminnych zakłada co.
Biedny Xiądz Konstytucyiny Bishop Fauchet
którego szalony sposob myślenia, pokazuie się
ztąd że okrutnie prześladuie niepryiaciół tych Xięży
i z Religii szydzi chaniebnie. Mondeuil który
się dystyngwuie przez zagorzałe bluźnierstwa
przeciw Cywilnej obyczaynosci, i przez niewsty-
dne paradegrefy w swoiey Kronice Paryzkiey
którą pisze. Brissot który przez swoie wście-
kłości, wrzaski i dzikie okrzyki dobrze się daie
poznać szaleńcem. Carra człowiek nayber-
wstydniejszy w mowach sprawach i Pismach
za prześłego Rządu był Spiegiem w Bollicyi.
Udał się do Brissel, na burzenie tam Krolewskich
Posegów, Architektury kosztowney, gdzie
w rozruchu wpadł w pewne podeyrzenie, że go
za aresztowano i do Paryża odesłano, ale
się uwinął. Rabaut de St. Etienne iest to
Xiądz Jezuita, który został protestantem w
Nimes. On nayperwszy okazał do konstytu-
cyi.

ey przyrzeczenie, i po zaprzestowaniu Krolew
oswiadczyl sie ze przeciw wszystkim Krolom i Xia:
zetom, za przysiegl wiecznie nienawisc. Desmo:
lins ktory razil jednego, po Stoteach i tawash
skakal, z wielka zapalczywoscia po wszystkich
ludzi do Mordowstwa przez ejorlewie a gorszego
namowy. Dannis ktory bardz Marsylejskich
Zolnierzow przybytych do Paryzea, mile przyjmo:
wal i do Robespierrea przyprawadzil, sciska
z niemi maiac konferencyja. Tamy to sa, i tym
podobni wraz z Panem Brownose, ktory
raz Deputati nowy Rzad Narodowey skladaia
albo sam zupelnie wtedaia. —
Atoli i Czlowiekuie Ludzie porozumieli sie miedzy
sobo, zlad nowe powstaly Jakuye. Jedna Par
tia chciala by miec Dyktatorea, ella caley Fran
tia chciala by miec Triumwirat, do Panowania, i juz
czyi inney Triumwirat, do Panowania, i juz
czyi inney Triumwirat, do Panowania, i juz
czyi inney

Mowa JWo Branickiego Hetmana W. K: do Cesarzowej Imperatorowey Rossyiskiey, na czele Delegacyi od Rzpltey wysłanego D. 14. 9bra. 1792. Roku w Petersburgu.

Wystani od Narodu Polskiego i Litewskiego, Wolnych dawniey Istotą Rządu, a dzisiay dzielnym wsparciem Najiasnieyszey Waszey Imperatorskiey Mości: niesiemy Imieniem Swych, przed Jey Majestat, winne wdzięczności oświadczenie: za powrot Starożytnego Rzpltey Stanu.
Czuie Polak iż winien to szczególnie wspaniałey Duszy W. W. J. Mci. że iest ieszcze Wolnym, a nawet: że iest ieszcze Polakiem. Ufny tylko Mstwu i Cnocie własney, poległby był Ofiarą Obcey, charakterowi Narodowemu Intrydze, gdyby to zdarzenie niepadło nań w Wieku, którego naychlubniey sze będzie Epoka Panowanie Wielkiey Katarzyny.
Imię to niesmiertelne u naypozniey szych Polaków będzie zawsze Wolności hasłem, tak, jak iest dziś zasadą Stawy, i szczęścia swoiego Kraiu, a nayodleglejszy Świata mieszkanie, Opowiadać Wnukom zadziwiaiące dzieła Dzieła Panowania W. W. J. Mci. dodaią zachęcenia Tey to Wielkiey Monarchini Rząd, dźwigatey Królow, a Wolność dawała Narodom.
Już był Despotyzm osiadł Tron Polski zgwałciwszy wszystkie zapory, któremi go Mądrość dawnych Polaków obwarowała. Już groźnym mieczem przyciśniony Polak, ugiął nie nawykłe kolana, przed Bożyszczem do Wieków nieznanym w Jego krainie i patrzył z rospaczą na Wielkie Kaszczany, które Prawnukom Jego krzywdą miały. Wezrzeli nań Bogi i Katarzyny upadł Batwan zwodniczy! Pierzchnęli oney czasu, Powstał Polak podobny swoim Rodzicielom, wzniosł wzrok ku Niebu, a Cny Lez, cudzoziemskie pęta, ku swoiey Wybawicielce. O! gdyby nowo odzyskana Wolność, stała się Wieczno-trwałym dla Narodu szczęściem;

przyjmę

pragnie On tego, ale go niewidzi tylko w wierzystym przymierzeniu się z Państwami, które Oppatrzność Wielkopomnemu N: W: J: Mu podała Bratu: że są Jego nayszczersze chęci, na ich skutku swoich los spo: koynosć i nayw wyższa zakłada pomyślność.

Dla nas większy nad wszystkie nayważy honor, być tłomaczami życzeń Narodu, przed tym Mauc: statem, który uwielbiaiąc Osobiście Uheronowane głowy poczytuje za zaszczyt—

Odpowiedź od Tronu N: Imperatorowey. Dele: gowanym do tego. Od N: Krpty Polskiey.

Naiaśniejsza Imperatorowa, przyimuiąc z szczególnym ukontentowaniem wyrazy szczere Sentymentów dla Niey, Narodu Wolnego Przyia: ciełskiego i Sąsiedzkiego: znayduie oraz miłą nad: zieię skutków swoich i wstawania, które czyni: gwoły, starunków swoich i wstawania, które czyni: ta, chcia obrony prawdziwych Synow N: Krpty Polsz: i dla postawienia Iey wswoiey dawney Wolnosci i niepodległości.

Przysłanie Poselstwa tak Uroczystego do Niey, zaświadcza w oblicu całego Świata: i stateczne troskliwość N: Imperatorowey, o prawdziwe Dobro Narodu Polskiego: i w dzieczność Na: rodu tego za wsparcie, które mu czynić raczy: ta, jako Monarchini Sąsiedzkiego i Przyiaciel: skiego Mocarstwa.

Imperatorowa Gmz: maiąc w uktadzie niegdy nie zmiennym, przeświadczyć nie przerwanie i w czasach następnych, Narod Polski, o tych Sentymentach dla Niego, przez dowody równie nieważtpliwe, od: bierą niezmniejszym ukontentowaniem, pragnie nie, które Iey oświadczone zostało Imieniem N: Krpty. do ustalenia przez Alians sciśty Przy: chodzie Przyiazne, i dobrych Korintellicencyi między dwoma Państwami. I przeto, rozkazuie mu,

abym

abym dał wiedzieć, Przeswietney Delegacyi
wzaymność Jey chęci, ku związkowi tak
naturalnemu, i zapewnił tak w ogulności,
jako i w szczegulności, każdego z Jey Członkow
o wysokiey uprzeymości W: Imperatorowey.

Extrakt z Listu de 12 Xbr: z Warszawy.

Francuzi pod Schnezelbach od mil 3 od
Frankfortu przez Generała Pruskiego Cou:
bieres gdy pobici zostali, 1830 głów z Fran-
kfortu cesarz pili, i Pruskie Woyska zatrzymy
tam kwatery Generalne — Od Frankfortu
Woyska Pruskie maszerować miały do
Darmstad i daley między Worms i Ma-
gunicą odcinaiąc kommunikacie Woyskom
Francuskim od Portey Landau — Król Pru-
ski Jemu ma przepuścić w Anspach, aby za-
raz w Marcu Kampanicą przeciw Fran-
zom bez mogła zaczęta — Woysko Niemie-
ckie, według Decyzyi Seymu Wszey Nie-
meckiey, ex Contingentibus do Kupy
Miast ma składać kwotę 120000. Mar-
szałek Lasey, komenderować ma
Korpus to stanie bliżey do Renu ku Granicom
Francuskim — Anglia jeszcze raz ostatni,
ma czynić Francuzom propozycie, aby
wrocili Jch Woyska do Kraiu swego, aby
przestali Apostatować, Jeżeli nieposłucha
ia Anglii, to Flotta Angielska, bydź ma na dwa
Morza wystana, aby niedozwoliła Jm dowo-
zu żywności do Francyi —
Z Grodna przyszły tu Dyspozycie wzięte
Imo Bicia Talerow które kurrencyą mieć

Lycia

będą a Sz. D. Na tych Talerach będzie Napis
Przywroconey Wolności Polskiey, która Nowo-
Ułożona 3go Maja 1791 Anni była zaprzysiężona
Dzieło konfederacyi zlecił pod ich Protekcyą do Wy-
konania, dziękuiąc Opatrzności za oświadczone
Błogosławieństwo Koronie Polskiey, oraz
prozbę Stolicy Apostolskiey, o uiszczanie
Bulli coroczney na Dz. 8 Maja Fest Św. Sta-
nisława, który Fest był zawsze na Dzień 8.
Maja Bulle w Roku przeszłym wydane,
Do jehla formuią w Gródnie które chcą mieć
ugotowane na Sejm, który będzie in April
Mostowy niezawodnie in Januario 12.000
Wiedzie do Galicyi, to iest: 4000 do Krako-
wa, a 8000 z Lublin do Zamościa, dla
którego już skupuią Magazyny w Galicyi.
Prussacy że już niewiadą do Polski tylko
w jednym miejscu trzy mile przez Polskę
maią przechodzić, iest o tym uprzedzenie.
Prus Wiezą Woysko nowego 25000 idzie
z Szlezka i od Berlina do Anspach i
Bareyt — Woysko Austryackie znacznie
pomnaża się nowemi Rekrutami, które
wybierają i w Galicyi —

Kopia Listu Nayias: Konfederacyi Generalney do
Króla Jmci Dz. 5 Dbr. 1792 Anno pisanego.

Nayiaśnieyszy Królu.

Konfederacya Gdzie złączonych O. N. przywracaiąc
Polsce wyrocznę, ma pełne baczenie, na wszystkie
Zachodzące wytrzne jako wewnętrzne okoliczności, szko-
dy lub pożytki, tyczące [illegible] Rzpltey przynosić

mogące. Dla ważnych przyczyn Ministrow
nasz Krolewych Rzpltey przy Dworach Zagranicz:
nych, bieżących odmienie i innych na zamian
wystać przedsięwzięta. Zlecila tedy nam O: M:
Marszałkom, abysmy uprzedzali W: K: Mci,
ktorego Maiący 1726 Deputowanstwo, szanowa
nigdy nie omieszkamy, abyś Listy Kredyten:
cionalne, ktore JW: Kanclerz W: K: ułoży na
zlecenie, podpisac raczył, oraz Kredencional:
ne Listy jeden dla JW: Wielkorskiego, Ca Li:
sarza Lit: Lity: drugi dla Pana Tomasze:
wskiego, Sekretarza Koron: Grlney koron: z któ:
rych jednego Ministrem Rzpltey mocnym
przy Dworze Petrzburskim, drugiego Mi:
nistrem Rezydentem przy Rzpltey Hollender:
skiey do Haki dla Sprawy Konfederowane,
wyznaczyły.
Mamy honor przytym donieść W: K: Mci o kro:
kach, ktore konfederacya O: M: przedsięwzięła z ko:
lizyami wiesci, szerzących się o wyniscie Wey:
skim Prusskiego do Wielkopolski; aczkolwiek
te wiesci płonnemi być rozumiemy, jednak nie
nieopuszczą czymby i Rzpltą zabespieczyć i
umysły zatrwożone Obywateli po Prowin:
cyach zuspokoić. Kopie, Noty i zlecenia JW:
Kanclerzowi W: K: mamy honor przytaczać,
konfederacya Grlna zyczącej trwałe zabespie:
czenie Rzpltey nierozumie być rzeczą malowa:
ną wskrzeszaiąc tego Ducha Republikantskiego,
ktoren zawsze był właściwy przodkom naszym,
aktory w Ojczyznie prowadzącym przeszłe
czasy, inspirując fałszywe dla nas Monar:
chiczne Systema, ostabili i wytrzebienie chcą.
Konfederacya nimniey za, [illegible]

wdzięczność Rebublikantskiey Gracie
Wspetrzymkow naszych, co do Spisku Bpo
Mcia bronii Rzpltey, waryti się; Medal hier:
reneia maiący w Państwach Rzpltey wybić
ustanowiles, którey Ustawy kopię W: W: eMci
tegoż eny, pewni będąc: że i Cel Rebublikantskiey
tey ustawy za dobry znaydzieie, i do pędnienie
tego Dzieła jako nay przodey Mennicy: która
W Mci Rzpltey powierzyła była zalecić raczyć.
Mamy honor przytym z powinnym zostawie
waniem. W Mcia etc: etc:

Relacia pisanego z Grodna nadesłana, o robo:
tach Exrefu: Generalnosci

Projektuia, aby w całe Seymu nie było, lecz
ta Konfederacia, aby całe Opus samey prze
siebie ustanowiła wzorem Roku 1717. do Akt.
ena podała, Seym do piero Kanfirmatywnie, na
tenże aby był złożony, ito potwierdził Dzieła.
Alla iuż były trzy całey, nie nadaiące, ale na
trzy podzielony Prowincye, to est: Polska
Ruska i Litewska.
Do Ruskiey dołączone będzie Wołyńska Ziemia
a do Polskiey, Krakowskie Sandomirskie
i Wielkopolskie
W każdey Prowincyi rozona liczba Posłow, i
Senatorow, ustanowiona.
W każdey Prowincyi osobna Assessoria, Kom:
missia Skarbowa, Trybunał i inne Sukzelsia,
Ministeria nieruszone, ale powyższone,
aby każda Prowincia, Wielkiego i Sądow
swoiey miały Ministrow, a ci aby byli pla
Wszystko zatym musi być uredukowane,

bo na

bo na opłaty Jego Podatku nieuwy. starczyły bo
Dla powszechnego Podatkowania kwestyi
Projekt dawniey ułożony, za Prawo
przyjęty być ma —
Obok Prowincionalnemi Magistraturami
będzie jedna Zwierzchność Collinier z Mar
szałkow i Assessorow złożona
Całe to Dzieło na S. Jan uchwalone obiecuie
Dawniey Uniwersałem było zalecenie
Obywatelow, aby myśli swoie do urządze
nia Prawa stosowane podawali. Przychyl
nie do tego nad ten myśl Moszyńskiego,
Selim. Litew, bardzo rozsądne impar cialne,
Ktore do Generalności przestał.
Nie approbuie On Konstytucyi bez fundamen
tu zrobioney, ale niechciałe Konfederacyi,
bo ta i przeciw Prawu, ani z Konsyliarzy od
Narodu wybranych wspojona, bez wiedzy
Narodu i Jego Reprezentantow, może podzie
ne, po Województwach, nadaniami zwy
perodciwata. Obey mość całe w swoim
nazelnictwie z rządzenia, bez wiedzy Narodu
i Jego Reprezentantow, bez dołożenia się krola
o ufność Narodu nie starania się, z samey tylko
Monarchiney Moskiewskiey rozsze się, dla
tego szczenia się na Subzelicach, pomnożenia
liczby Urzędow, i Expens pomnożenia
Natomiast rady swoiey obiecuie dalsze, gdy
wiedzieć będzie Fundament, że się to utrzyma,
że to wszystko Narod, bo z Ruthow obcy
wanych, ze wspaniałości Carowey, spodziewać
się trudno, gdy do Jey wiadomości zapewne
nie prawdziwe nasze potrzeby, ani te ich
cała niedorzeczności —

Excerpt Listu de 4g. 18. 765.

konfederacia w Grodnie spokoynym. krolewskim
w formie bzędu postąpi. Rzeczy są na fundam

mentach pewnych i stałych. Bucholtz prosi
ses bezdzie o pozwolenie p. tak jako i przed końcem
rozpoczętego Seymu / przepchodzi Hetman
tom Ruskiem, Granicami Woiewodztw Wielko
polskich, tu Woiny. Do tąd Byszewski ma
przebrać, nie puszczaiąc żadnego Żołnierza obcego
w Granice nasze, i każdy Polak, ktorym uprzed
zenie niewstydnie, spokoyny iest od bojaźni
rozbierania Prowincyi Rzpltey. Niespokoyne
ros, i zamieszania wewnętrznego chcwoi, inaczey
stoi rzecz. Marszałkowie Seymowi obydwa, Sędz:
tęgowie obaie, i Zaniechorowskie znayduią się
we Wenecyi, wzapędzie zwiedzenia dalszych
krajow Włoskich. Od Dozy pięknie bydli przy
iętemi. Dnie się tam widzieć wiele Emigrantow
Polskich, ktorzy się nawzaiem zelą ozbu
rzenie Kościoła Jerozolimskiego. Papier
rola bez pieczeństwa ma się do Wiednia prze
nieść, dokąd od Niemcow iest wabiony.

Ex 29. 16bris. Excerpt Listu z Warszawy.

Warszawa spokoyna i smutna, Obywatelow
nieviele znayduie się. Król, znać na nim
pomieszanie, bo i opadł z Ciała, przeyrzę
sobie niedał wziąść i wyiednał, że Woysko
Prawem na Assystencyą Jemu wyznaczone
utrzyma się przy Nim, i nie wymaszerowie
z Warszawy. Do czego i hasztelan Woyniecki
konthybuował, i chciał za komendę dziekowca

Modlitwa konfederacyi Targowickiey.

Oycze nasz ktoraś iest w Petersburgu, Swięć się
Imię Twoie, przyidź sto tysięcy Woyska twoie, będź
Wola twoia jak i w Moskwie tak i w Polszcze,
Asygnacyę Bubla [illegible] day nam dziś.

i pozwol nam się zbiegać i zpanoszyć, jako i my pozwalamy, i niewodź nas do Przedu regularnego, ale wybaw nas od konstytucyi Boże Mayer. i od wszelkich ustaw rozumnych Amen.

Skład konsyliarski

Wierzę w Carowa Wszechmogącego, Stworzyciela wszelkich zdrayna Intryg w Polszcze, i Jezu Chu Targowickiego Protektora. Wierzę w Szczęśnego Marszałka przez się obranego, który się począł z Ducha Moskiewskiego, Narodził się z pysznych Anniołow, złożył gwałtownie Związek, wszystko zamieszał, Kray i Obywatele wyniszczył, siebie jeszcze nieuszczęśliwił Stawę Narodu obalił, nie dobrego nie uczynił. Wierzę w przydanego Ducha, do Generalności przystanego z Peterzburga. Wileigalny, nieformalny Związek Targowicki, i z przymusu ledure nie powszechny Generalow Moskiewskich, przez gwałty, nieszt. Kraju ostabienie, Ludu uyścienienie, z Kraju wyprowadzenie, wszystkiego na zniszczenienie, a po uyściu głodu nabycia, wzięcia zatracenia w Europie Amen.

Dziesięcioro Przykazania

Jam iest Carowa, który am Was uyścia zporządku, i znaczenia.

1wsze. Niebędziesz miał cudzą Potencyą przedemną
2. Niebędziesz brał nikogo w Alians.
3 Pamiętay abyś konstytucyą 1768. i 1775 go Roku dochował.
4. Czcy Posła Moskiewskiego.
5. Niezabiiay niesądź Zdraycow i Kar[illegible]
6. Niech Moskiewscy Żołnierze zpeca [illegible]

7. Kradnij Skarb i zdradzay w Magistraturach.
8. Niemow nic przeciw Moskalom na Sejmach.
9. Pozeday wszystkie Niewiasty Obywateli.
i gminnych.
10. Ani Wołu ani konia, ani żadnego zwierzetu
nieoszczedzay, ani żadney rzeczy, ktore Bol-
shie są.

Będziesz miłował Carowę, ze wszystkiego
serca twego ze wszystkiey mysli twoiey, a
Żołnierza Moskiewskiego jako siebie same-
go.

Francuz bije
Niemiec zmyka
Turek gnije
Moskal skacze
Duńczyk Wrona
Szwed w Żatobie
Sas Głupiec
Cesarz przemysla
Wszyscy nayedą, jako tatko
Tylko Polak kładzie jako.

Anglik wyje
Prusak syka
Hiszpan kryje
Polak płacze
Kupiec kona
Litwa w Żłobie
Węgrzyn pieje
Tatar zmysla

Extrakt de 28. 30. 1655. 2.

Seym nieprawdopodobnie w Grodnie. Szeremetow
ma miejsce Buthakowa jadący, będzie nay-
przod w Generalności, potym do Warszawy,
i znowu do Grodna na Seym. Miejsce ko-
chowskiego zastępować będzie w Warszawie
i w naszych stronach Hetmestron, w Ukrainie
cała Zwierzchność, a w Litwie Munie-
ster Imperatorowa, ani Dwory inne, z niemi
traktowac niebędą tylko z Generalnością
to rzecz pewna.

Annus 1793 ties

Exerpty z Listu de 28 Januar: 1793 w Ap

Ab ogy zaczynam Obowy zdam kochanemu Państwu zapewnia Wiara, iżby Dobroc Wszechmocnego, mile Ich zdrowiem, wpozne lata konserwowała, przy Ktorzenych pomyślnościach Sukcessach. — — Nietyl ko Komendanta Woyska Rossyiskiego Gr. Kochowskii, zmieniony będzie niebawnie, a na miejscu Jego Gr. Enchen Fjellstromra, co do Ktorego bydź tak i Pan Piwers Ablbassador ours spodziewany do Warszawy na 4: 26 Januar: — Przyczyna zmiany Kommendanta bydź ma, że Generalność obwiniła Jego, o nieptawienie Zbez Zwerowanych, i uchybionej Wayskiu Karności — Interes Miasta Gdańska, zalecowanych bye może przez wniesienie Sekelowe ele Apessoryi — Francuzi z Niemiec za wypędzani do raz. Mogunczyk obsadzona na Kolo Zolnierzem Pruskim i Hassim — Za Hollandia do Pruskiey Fortecy Wesel, Francuzi upadli.

Kopia Responsu Jmo Starosty krakowskiego:

Biegy zeszłego Roku zawsze nieszczęśliwość, następny przed żadnym względem, nieobiecuje pomyślniejszey perspektywy, i szczęśliwości Publicznej, ani w prywatne każdego dobro ma, więc trudno na miłe nowości zasadzać się życzenia, na życzeniu zdrowia trwałego trzeba się ograniczać, aby przeszłe, a doczekać się raz trwałey exystencyi. Niechay te zdarzenia się przeciwnosą, niebędą przeszkodą, używania domowey słodyczy z przyjaciołmi i życzliwymi, abym na wzajem widzieć się cieszył. Z serca przyiaznego jego życzę, a drugim [illegible] zostaję [illegible]

kopia Responsu tegoż.

Nie obojętne były mogą dlen mnie życzenia
Jey mey wyrażone, bo ie przypomnienie z natu:
ry rzeczy. Moie zas nie wzdzierz z samey isto:
ty rzeczy nierozdzielne od własney szczęśliwo:
ści, bo losy dzieci, szczególnie stodzei, dole
wei, bo losy dzieci, szczególnie stodzei, dole
Rodziców mogą. Życzym niechay Bóg w
zbiorze wszystkich Jey życzeń, to wszystko
życiu, na wszystkim pobłogosławi, czego
ja z serca i duszy życzyć Jm wydoleam,
jakie bydgey sercem kochaią Jey ——

Wypis z Extraktu Gabinetu Cudzoziemskie:
go do Polski przez pewnego Exministra przy:
słany i krotkim Jemu pod kopertą zapie:
czętowany, z napisem niżey wyrażonem, kommunikowa:
ny. 25. 7bra 1792. Brzeg dn

Nie bez fundamentu wiele bieżących osób
rozmawiaią iż Traktat Rozbiatu Francyi
z Austryą zawarty iescze w Roku przeszłym
1791. między przednieyszemi Dworami Cie:
sarzem, i Królem Jmcią całemu Świa:
tu, i będzie uroczystym po wszystkie Wieki
dowodem, zachowałości Wrotow, i cierpliwo:
ści Cesarzowey, którego kommunikuie
punkta Traktatu tego zawartego i podpisa:
nego w Lipcu 1792.

Cesarz odbierze to wszystko, co tylko Ce:
sarz VI. był posiadł w Niderlandach na
Reno Austryackim, iże wraz z Niderlan:
dami teraz do Cesarza należącym, to wszy:
stko dane będzie Elektorowi Palatynatu
z zamianą, tak daleko: iż to nowe Jego

Państwo

Państwo, złączone z Palatynatem, formował będzie nowie Tytuł nowego Królestwa Austryi.

2-do. Cesarz niezawisłą otrzyma Bawaryą, która od tąd składać będzie Massę nieroz-dzielną nigdy Possessyi Domu Austryackiey.

3tio. Arcy Xiężna Maryia Krystyna, otrzyma wraz z swoim Synowcem Xięciem Kara-lem w Possessyą Dziedziczne Xięstwo Lota-ryńskie.

4to. Alzacya oddana będzie Imperyi. Bi-skup Strazburski i kapituła zachowaią swe Prawa i Przywileje, jak i Stolica-rze Duchowni i Świeccy.

5to Jeżeli Kantony Szwayccarskie, przy-stąpią do Koalicyi, Proponowane im bę-dzie przyłączenie do Ligi Szwayccarskiey, Bishopstwa Parentrea, Wawrzy Fran-che, Comte i Tyrolia z Powiatami Pogra-niznemi, jako też: Territorium Venzia, który przecinaią Alpy Vonodd.

6to Jeżeli Król Sardyński przystąpi do Koalicyi, oddane będą Sabaudya, Bressa, Bugey i Okręg Gex. Usurpowane tey Mo-narchii przez Francyą: w przypadku gdy by mogły uskutecznić znaczne Dywersye, wolno mu będzie zabrać Delfinat, który od tąd należeć będzie, jako nayblizszemu Dzie-dzicowi dawnieyszych Delfinow.

7mo Król Hiszpański będzie miał Rous-sillon, Bearn i Wyspę Korsykę, i opanuie część Francuzkiey Wyspy d. 1ste Domicyo.

9no Imperatorowa Rossyiska wzamian na
siebie wstrzymie do Polski, zato otrzyma
Kamieniec z Cześcią Podolea, którego dotychczas
Mołdawia.

9no Cesarz przymusi Porte, do ustąpienia
sobie Hocima i Tartarek w Serwii i nad
Rzeką Unna.

10mo Król Pruski za pomocą wstrzymania
Woysk Imperatorowy do Polski, porzuci
Toruń Gdańsk, tudzież Województwa
Wielkie polskie do Wschodu stykaiące się
z Szlązkiem.

11mo Król Pruski nadto otrzyma Luzacyą, a
Elektor Saski wzamian dostanie resztę
Polski, której Tron będzie Jemu Dziedziczny.

12do Teraźniejszy Król Polski złoży herby, i
natychmiast otrzyma Sensyą.

13tio Elektor Saski Zaślubi swoią Corkę z
Średnim Synem Wo Xcia Rossyiskiego a
Ci formalnie zaczną Panowanie Królów Dzie-
dzicznych, w Polszcze i Litwie.

Et ita pereunt Polonia Regna. Podpisano
Leopold Cesarz. Xiąz de Kaunitz
Florida Blanca. Bischoffswerdell.

Anglia pasiwe przystąpiła do
tego Traktatu w Marcu 1792 ku a potym
Holandia, ale pod kondycyą ułatwienia
sporow Granicznych z Cesarzem, z ktorą zgoda
niem przed podziałem. Hiszpania dostąpiła
do tego Traktatu, od momentu w ktorym
Ministerium d'Orarda, ogłosiwszy
ścisłą neutralność ze swoiey strony—

Excerpt Listu JW. Michałowskiego Konsyliarza Lwowskiego de 4. 9bris.

Przypadek słabości Konsyliarza Lwowskiego, dotąd od Niedzieli tutkwiania tu trwaiącey sprawił iż Interes JW. Woiewody Krakowskiego dotąd nieiest osądzony. Lubo JW. Woiewoda, z tey przeszkody, żadney dla siebie szkody niema się obawiać. Niedobrze się stało iż Stronnicy JW. Woiewody, będąc tu w Lwowie, nie widzieli się zemną, iak mi był obiecał, bym mu albowiem podał sposób, postarania się o advancement tego Interessu, przez zaadresowanie go do Prezydenta, czego przez siebie zrobić niemogł, unikaiąc podeźrzenia Intrigi. Gdy tu iednak kto będzie z Przyiaciół JW. Woiewody na Kontraktach, niech się zemną radzy widzieć, a ia starać się będę usłużyć.

Excerpt z Listow de 4. 9 Januar: z Warszawy

Znowu piszą z Grodna że Plan Rządu nowego, który Pan Badyni przywiózł z Grodna, nie iest prawdziwy, lecz inny przystał i ten ma być trzech Arkuszowy, który teraz układaią w Grodnie, Biskup Inflantski P. Ciechanowski i P. Suiecki. Lecz mowią czytaiący że Tryumfalniejsze punkta, zgadzaią się w obydwóch Projektach.

P. Sywers Ambasador Peterzburski przyiął 28. Januar: ma stanąć w Warszawie i tylko teraz przez Grodno przeiedzie, ponieważ ma kredencialia do Króla i do Rzeczy pospolitey więc po odprawioney audiencyi u Króla powró-

ci się nazad do Grodna, o Niektorzy mowią
że ma zaprosić Króla do Grodna —
Zapewniaią, że Generał Głogstrom, idzie na
mieysce kochowskiego, z którym takież jedzie
Gwar Bath. który ma być przeznaczony do sku-
powania furażow dla Woyska Moskiewskiego. Tuż i P: Buthakow wymawiaią się
stądd, że wyiedzie z Warszawy, a na mieysce
iego ma być P: Sywers —
Rozumieią, że nie bez przyczyny przystany
ta także iest nowy Łaser Szwedzki, który
iest Generałem Pułtnantem w Woysku
Szwedzkim —
Pisze z Grodna że P: Gr Artyllerii Kor: wy-
prowadza się z Zamku, Grodzińskiego, wyno-
sząc się nowo że dla kogo innego ten Rezyden-
cia przeznacza —
Mowią że Sydy Sząd nowy, ustanowiony, ma
być in Februario, wsi in Martio ma być zaleste
rue in Februario, oneg?, aby na Seymie przyszłym
Exekucya, oneg?, aby na Seymie przyszłym
który ma być in Junio, poprawione, co będzie
wspadło z Exekucyi niedogodnego —
Przysłała tu z Grodna Pani Jeszczyńska
Prezydentowa Pani Jen: P: Artyllii: Kor: dla
zrobienia sprawunków wyprawy, dla dwoch
Corek starszych Państwa Generalstwa Arcy: Kor:
z których starsza ma poyść za Xcia Sapiehę
kanclerzyca W: X: L: a młodsza za Hetmana
skiego Woiewodę Witebskiego —

Berlin zwodzi Marszałkow, Marszałkowa
Portow.
Petersburg zaś zwodzi Targowickich
Ostrow.

Punkta Noty Pruskiey. z 16 Januar.
JW. Kanclerzowi W. K. oddany, których treść następuiąca.

Imo Przeciwko Konstytucyi 3go Maja że ta bez wiedzy Potencyi, stworzona była.

2do Wspomina konfederacią, że ta, aktualnie, która Rzą dla naprawy pracuie.

3tio Żeby był równie z Moskwą przystoy się, dla Interessow Polskich, ież był w tenczas zatrudniony. Teraz maiąc niezawodne wiadomości, że się Kluby w Wielkiey Polszcze odbywaią, duch Francuzki rozszerza, ocym Obywatele głośno gadaią, żeby przeto od tey zarazy ościenne swoie zabespieczyć. Prowincye, Woysko pod komendą Melendorfa, w te posyłaią Woiewodztwa za zniesieniem się z Dworem Cesarzkiem.

4to Nie wyraża kiedy Woysko wciędzie i wiele, ale mowią że do 22 przeciw.

5to Wyraźnie wzmiankuie, że tym celem Woyska iego wchodzą, aby ubespieczyć siebie, czyli w tyle za sobą, aby poskromić niespokoynych i burzliwych, a Cnotliwym Obywatelom dać zaszłość.

6to Melendorf ma mieć inny przykaz.

Subordynacyi, opłacenia za wszystko.

Mimo tak wyraźne okazane, ale roztey Nocie, wszyscy pomięszani iesteśmy, nie zparzeni, na wszystko dmuchamy. Przy oddaniu Noty dodał Buchholtz, w krótce spodziewam się Dwuch Wiadomości, przez te lepiey obiaśnić. Mowiąc

Nocie Austryackiey, iż ju iest gotowe
wtey exporcie. Jeżeli Polacy myśleć będą
o Konstytucyi Jego Mcya. Jeżeli przyimą
kluby Francuskie, i porozumienia się z
Francuzami nie przestaną, przymuszony
będzie Cesarz, Wojsko do Polski posłać.
To Nota, nie iest iszcze podana. Gdyby
taka podana, z mniey szy taby niebezpieczeń-
stwo z Noty Pruskiey wystawione —
w Generalności z wielką determinacyą
przedsięwzięte gnać rewizy, nie pozdziała
do pewnie — Wszelkie tedy czynią się gro-
zici do rozpaczy. Thuyer z donosi:
że mateyi w Polakach rezolucye, wystany
na Petersburga, Elgellstrom, przybył
do Petersburga, niewidziany, ale z dru-
giego dnia, iszcze niewidziany, ale z dru-
dnien odbierania komendy, iechał na
Grodno. Kochowski z nocy z War-
szawy wyiechał. Następca iego wszy-
stkie ma ptacie Furaże. Stevens do
moment spodziewany.

Kopia Responsu Xcia Jozefa do JW.
Starowolskiego Gr. Kaduby. Kar: Mostow:

Dostałem List Jmć Pana Stiza. Pułko-
wnika Gward: Litzy Kor: który mię mocno
zadziwił. Wiadomo JW. W Panu, ze wten
czas w Polszcze służył, kiedy nie przemoc Mos-
kiewska, nie Spisek kilku Obywateli przeciw
wspierany Generałow nominował. Bronilem
Swobod moiey Oyczyzny, bronilem Praw tych
które ona sobie sama nadała, bronilem
ich wolnym przekonaniu, że czynię to: co się
pocziwemu

poczciwemu Polakowi czynić należało.
Odmiana okoliczności, przymusiła mię porzucić Ziomków moich i to Waleczne Woysko, którego z serca z pamięci, nie mogłabym nigdy wyrzucić nie potrafię — Zamiast JW: Pan musisz ze mną z Szlachetnym uczuciem patrzeć na Dzieło Narodu w Dniu 3. Maja ustanowione. Wiesz JW: Pan, że to Dzieło Orężem bronić i utrzymywać, największą dla mnie było powinnością. Gdzie teraz spodziewać się możesz, że zdołam uchronić przysięgi, zrównać się z temi Zdrajcami, którzy Swobody i uszczęśliwienie Narodu pierwsi dumnej swoy pięści poświęcili. Sposób nawet, którym mię doszła Rota do przysięgi przez X. Cuthkownika Hetia zdawała mnie niepewną za Ordynansem JW: Pana, zastanowiła mnie, nie pomału. Od Dzieciństwa mego słyszałem i nauczałem że Gwarancye jedynie do Króla należały jednego zaszkodzić odbierały, nie przeto sobie niemogą, ażeby kilkie Zdrowych Obywateli Zaciąg Conventu zrywać mogli — Prawda, że kto Oyczyznę zdradzać, tudzież i Jey Prawa zdeptać potrafi: Oświadczam: że w tym momencie, żadnego Prawa mieć niechcę do Urzędów Woyskowych w Polszcze, w tym przekonaniu, i w tym uczuciu, które w sercu każdego poczciwego Polaka robotę wznieciło powinny honor pisać się z innym zaszczytem

Excerpt z Listu 4to Januar:

O Prusakach że są w Toruniu, pewnie uiawo mość, w Poznaniu, dotąd ich nie ma. Jenerał Melendorf pisał List do Pana Ziomeckiego Obywatela Exkommissarza Pruskiego Wojskowego, donosząc mu, iż Pruska Ordynans wniść do Polski ma 28. tego. a że nie lest mu znane pozycya kraiu, ani Stan Obywatelski, Jego zdo charakter, i Patryotyzm są mu znane, zdała przeto, aby pro. 24. przyiechał do niego, dla dania mu opinii swoiey i Informacyi, względem wzięcia Hawania Wyższa i proporcionalnego nakazania furażu, aby go on nad zwyczaynie wzięte nym niebyło — Pan Ziomecki widząc, że powiat do konfederacyi Poznańskiey, ieżeli by miał dać na ten List odpowiedź, dla nieprzytomności Pana konfederacya, Pana Bnińskiego Marszałka swoiego, za tey rezolucyi Panu Ziomeckiemu dać nie mogąc, przeto ion sam nie odpisuie Jenerał Melendorfowi — Spodziewaią się ieszcze trzeba że i bez konduktora Pruskiego tu nadeydą — Pan Buchole miał wiadomość od Adiutanta Królewskiego z Berlina, że w Paryżu powstała nowa Rewolucya — Jakobinow wyrznięto, i królewicza — Jednak to potwierdzenia Prawie brakuie, ale to potwierdzenie potrzebuie — Czynią tu nadzieyi w krótce zapłacenia Furażow. Ouies po 4. ogłoszenia zapłacić mają na rzecz Kommissyi

Skarbowey, ata dopiero Ceny ma pro-
pocjonowac, podług odległości kra-
jow i Cen Zboża po 6. po 4, po 3 i ½.
Moskale tu dostali ordynans być w
gotowości do Marszu, iedni mowią
że ku Renevi, drudzy że ku Krasto-
we — we Lwowie muszą się spo-
dziewać jakiego rezgruchu, bo prze-
Warty, po wszystkich Ulicach stawia-
nych, prócz Patrolow dziennych i no-
cnych, żadnemu Cywilnemu, ani Ja-
kub Ussarowi lub Strzelcowi Szabli
Szpady, Kordelasa nosić niepozwolono
Wesele Pani Stecki z Xiem Jabło-
nowskim już się podobno rozpeło —
Generalność Ks. 19. Febr: ma się prze-
nieść do Warszawy —

Młodzież do pięknych i dobrych Polek,
Zostaie Serca strapionych Synow Ojczyzny
iedna wielka pociecha, ktoreyby nieoddała za
nayuiższą, pomyślność — Ztąd piękna,
drogsza połowa Rodzaiu Ludzkiego, nay-
przyiemnieyszy powabie Siedlisk Ojczystych
Ty w ohronnych na Narod czasach, umiesz
dochować tey godności, i tego Szlachetnego
sposobu postępowania, ktory zyskuie
zwykł cześć i uszanowanie dusz mężnych
i uczciwych —

Zwiedte ostatki, czasow upodlenia
Bliż przed obcych przemocą kolanem
Leż mlodzierz, Rod podły zdmienia
Kiedy krom Prawa, znac nikogo Panem,
Kiedy cnota i miłość Oyczyzny
Gardzi wygnaniem i smiercią i Blizny.

Niesiemy Wam ostatni hołd wdzięczności Obywatelskiey, dopoki Swoboda, lepszych czasow bliskiemi Wam bydź niepozwoli — Uprzeimi tylko wdziękow Zbiorem, znajdowaliśmy Was zawsze mitemi w pożyciu prywatnym; ale potrzeba było przy, aby was poznać Ludzmi ... Pożegnawszy się z godnemi tego zaszczytu, wyniesieniem duszy i umysłow Waszych, — Wy, Ktore wiecznie Oyczyznie, brzydząc się podłością i zbrodnią, nieucierpicie przed wzrokiem waszym, ani zdrayców, ani naszeźnikow ziemi Wolney; Panuycie wiecznie nad sercem każdego Polaka, Ktory tylko godnym bydź tego Imienia nie przestanie —

Dom ten, gdzie noga nie podły
Niech obcy Polski, naszeźnik nie powstał
Poswiecon kwiaty, kadzidłem i Modły
Swiątynią dla Serc poczciwych został.

Jedno wejrzenie Kobiety, ktora siebie szanuje umie, staie się wejrzeniem Bostwa, ktore zbrodnia maiącego wzroku —

Spojrzeń waże Waszych wszędzie
Sprawcy niewoli i zbrodni
Już pierwszey dotknąć każdy
Wy iawnie gardzicie niemi
I Polszcze wzięc będą serdcemi
I miłości i Cnoty wzięć

Ten ieszcze został sposob, poprawienia
Obłąkanych Obywatelow, mogąż bydź
nie czuli na przykład Cnoty, ozdobami
ozdobioney? mogąż się oprzeć tom Nie-
wiast, do szczęśliwości Ludzkiey potrzebny
kiedy te za Oyczyznę błagał ich bydź
dy niemi serce Herkliana, zmiękczone
było, kiedy na koniec wzorem swego Oby-
watelstwa, zawstydzi Oycow Synow, Po-
chanthow i Mężow —

Kochanthow Was niegodnych Wy mieć nie może
Choć wszystko wroga przemoc podbiła na świecie
Choć mocnieysi i dla Was, stanowili prawa
Tych Wam wybor, pomimo nich wolny zostawa

Pełne są dzieie przykładow, ile wpły-
ięły iedney kobiety, bo Narodow stanowił i
odmieniał — Za niewstrzemięźliwość Ro-
dryka, stała się tupem Maurow Hisz-
pania — Znieważenie przez Niego Ja-
rzekła do Oyca „ Pomścij się moiey hań-
by „ Zato w prowadzeni Maurowie
Tron wywrocili, wydarli życie zuchwale-
mu Królowi, i napełnili morderstwem
Oyczyznę mściwey kobiety: Już wcałey sa-
mowładnie Panowali Hiszpanii. Jeden
z ich Wodzow, popędził Rodryka zbrodnią
którey On był Ofiarą z Siostrą, uchronięcia
wzakręcie przed obcym panowaniem Pela-
giusza, i znowu, tey hańby zemsta, obudzi-
wszy dzielność Jey Narodu, była pierwszą

przyczyną

za potężne Rycerzow Ramię, uwolnito Oyczyznę od Panowania Turczynow dawnych, i przywrocito Jey Swiętną i trwałą Szczęśliwość — Niebo samo było zemstą Pelagiuszą Siostry, wśród walki Woysk Narodowych z Mauritańskiemi zatrudnione . . . Skały z Austryackich pękały i tłumy Nieprzyiaciel legły pod ciężarem ogromnych gruzow; dopełniła się zemsta wcale zhańbionej Oyczyzny —

Takto Namiętności poczęciem były cnoty i Zbrodni —

Jak Wasza, łącząc do godności swoiey godności Oyczyzny, może stanowić los Narodow, kiedy mając dar rozdzielenia, zapatrzony wszystkich, miłość własna, wyniosłość i próżność samo, umie jak Wy, obrocić ku tey Cnocie szanowney, która Oyczyznę wszyscy jak siebie czci i kocha —

Lecz ieżli Dusza Wasza, czuła i wyniosła smutnego najazdu nikczemnego, widoku nieznosi Jakiegoż wzgardy iest godzien, jakiego stronienia Szczery, sprawca klęsk naszych wstydu i cierpienia.

W zachowaniu sprawiedliwego Was uwielbienia, niewiemy czyli Cnoty, spotężne i Obywatelskie Wam dodadzą Ozdoby? czy Wy ich ozdobą iestescie? Jakkolwiek bądź, iednym iest naszym życzeniem, aby Wasz sposób myślenia, Pokoiu naszemu przychylnem został.

Szczęście się Swiatło rozpędza ciemne chmury:

Łaszyństwo

barzyństwo, a połączone z męstwem,
krusze iarzmo niewoli, którym tak dłu-
go ród Ludzki był upodlony. Oby!
wdzięki kobiet były światłem i męstwa
pomocą, wzruszenia ich dusz piękne
i chlubnych albo przyczyną albo nieszczę-
ścia Cnot Ludziom pożytecznych.

Ta sama co na Północy
Wolna od Męskiey przemocy
Niewolnikow gminem włada.
Gdyby miała jak Wy serce
Zamiast te krwawe morderce
Zamiast Krajow co posiada
Zamiast zdrady i grozby
Zamiel kochanka i prozby
Co ie pierwszy zrobił chłusza
Byłyby dla nicy powody
Szczęśliwiey dwa Narody
I byłeż ich szczęściem szczęściem.

Nie może jednak Wasz przykład Polki, do
razu pociągnąć za sobą, serc długim nało-
giem podłości zepsutych. Są na Ziemi naszey
bezcenne Niewiasty, na wstyd Płci waszey ucie-
chowane, które zapomniawszy Swietych ucia-
wości prawideł, zapomniawszy, że się urodziły
Obywatelkami Wolnemi, zdrayczom Oyczyzny
swoiey i Jey napastnikom, tanio się przystępne
— — — Niemcom się bez przeznaczone za los
tych Niewolnic, których Ludzki, nierzędnem
umysłem tyrane służe, nieodbierając
podchlebnego delikatności i uiszczonego

uczucia hetelu — Donoszę o Mich z Stolicy
z zadziwieniem i wstrętem —

Dzienska. Miar: — Jedna honory bału rabotes
u Wodza morderstw i zgiku
Drugą za zimnym trzepiotem gone
Owzględ na młodości bez godziyku
Tretia zte zrayhte Bab krupnych mi
Arystyda Gmey pleimi.
Wiże ie zyski Mzia omina.
Wziętemi pyszna chasthami
Czwarta co nuncę Moyżesza Pienia
Konsula Łoże już dzieli
A iacki bratnie jey doświadczenia
Konfidenthe ię ośmieli.
Pewna staruszka z podłości cienia
Coszta wśrod zdrayców do Grodna
Nad stawę dobre przenoszę mienia
Godney swey Mathi niegodna
Dwie tu szę iszcze ciekawsze Dambki
Z drayców stronnicki zabite
Obydwie Dworskiey chcą blishie hlambki
Lubią Rzeczy = Pospolite

Drzewiańska. Jedna z natogę pyszni się Pane
Że iey trzew g tupich rad stuche
Drugą za nudną kochanką znane
Lecz na dzwigh Rublow nie g tuche
Przedaty serce Niewieście Krola
Z pomocą Cztoski stawney
Które w Aulę nie czeka ena Mole
Zdrayców ochytrzyni zabawney.

Oddajemy ie wiecznej wzgardzie, zostawujemy ie smutnemu ich przeznaczeniu, Wam nieprzestanne hołdy i uwielbienia niosąc — Do nich już na zawsze powrócimy, a znami wszyscy poczciwi powtorzą Polacy.

Odrodne podłe Matrony.
Gdzie frymarczycie wstydem
Gdzie bez wstydu zasłony
Wzgardą odbieracie za chlubność
Ci którym same z podłości
Bierzecie stan się mścicie
Gardząc zbyt waszą tatwością
Wzdychacie za Cnotliwemi
I tak zaledwie cierpiane
Kilka Was iest w całym Mieście
Które w bezczelność przybrane
Depczecie Cnoty Niewieście
Gdzie cie patrzem wytknięte
Jak hańba Polskiey krainy
A Plemię od Was poczęte
Będzie Ikę godne Syny.

Deklaracyey Króla Jmci Pana. Bucholca Gł. Kanclerzat W: K: Lit. 16 Janu: 1792 Anno w Warszawie podana

Wiadomo iest całey Europie ze Rewolucya w Polszcze na Dniu 3 Maja R: 1791. bez wiadomości i uczestnictwa Mocarstw przyiaznych i Sąsiedzkich Rzpltey uczyniona, wzniecila natychmiast nie-

kontentowanie i oppozycya znaczney części Narodu. Obywatele do dawney Formy Rządu przywiązani, wezwali pomocy wspaniałey Monarchini Wayckich: Imper: Rossyi: iako tejże Formy Rządu Gwarantki, która chętnie przychylaiąc się do ich żądań, przedsięwzięła wprzód one, przez wysłanie do Polski, dosyć znacznego Korpusu swego Woyska, i rozlokowanie go po Prowincyach, gdzie przytomność tegoż zdawała się być istotnie potrzebną. Od protekcyi tego Woyska, znacznieyszy Stanu Rycerskiego Członki, utworzyły Konfederacyą Generalną, której praktyk: tych zamiarem iest, poprawienie zdrożnych innowacyi, i powrócenie siły zasadom Prawa Dawnych.

Te ważne przypadki, niemogły nie zaciągnąć attencyi Rządu Pruskiego, zawsze przeważnéy dla Sąsiedztwa, i Związków z Polską do iey losu interessuiącego się: Dwór Król: Pruski wnadziei że wzniecenie zamieszania w Krotce pomyślnym zakończą się skutkiem: mniemał; iż wpływ ów do tego nie iest obwarowanym, ile wczasie, kiedy inne ważne zatrudnienia, gdzie indziey troskliwość Jego zwracały.

Dostrzegł iednak niebawnie, iak daleko w rachowaniu swoim został omylonym. Mniemana Partya Patryotyczna zamiast przychylenia się do Zbawiennych Widoków Dworu Rossyiskiego, odważyła się uporczywie dawać odpor Woyskom Rossyiskim, i lubo bezsilność w krotce ieg przyiaciół do odstąpienia zamysłów Wolny otwarły, nieprzestawali iednak

iednak sekretnych machinacyi, ktore
ciągle czynią zmierzaią, do całkowitego wy-
wrocenia dobrego porządku i spokoyności
Państwa Postronnie Krola Jmci Pru-
skiego doznały już ztąd nieodbornych
skutkow, w dosyć nieodbornych wielorakich
gwałtownościach i nieodbornych terroru —
Lecz co nayważnieyszy, krola Jmci Prusskiego
i inne Mocarstwa Sąsiedzkie zastanawia,
iest to: że Duch Demokratyzmu Fran-
cuskiego i maxymy okropne tey Sekty, kto-
ra usiłuie wszędzie mnożyć swoich Pasty-
zantow, zaczyna się rozkrzewiać w kraiu
Polskim, takdalece: iż Intrygi wyżsżych
Jakobinskich, mocne w nim znayduią
poparcie, i kilkos już iest ustanowanych
klubow Rewolucyinych, ktore otwarcie
Zdania swoie ogłaszaią —
Ta nieszczęsna zaraza w Wielkopolskie
szczególniey rozszerzyła się, i tam się nayw-
cey Zelantow fałszywego Patryotyzmu
znayduie. Związki ich z klubami Fran-
cuskiemi, obudzaią słusznie troskliwość
krola Jmci Prusskiego, o bespieczeństwo
własnych Państw swoich, i wskazuią mu
konieczne potrzeby, użycia środkow przyzwo-
itych, dla zapewnienia onegoż.
Nayia: krol Jmci Prusski, obowiązany
do dalszego prowadzenia Woyny, wespoł
z Mocarstwami z Nim złączonemi, i w
drugą maiąc otworzyć Kampanią, uznał
za łatwiey poczyć potrzeby zniesienia się

przednieszego z Dworami Wiedeńskim i Peterzburgskim, którzy niemogli się uchylić od przyznania, iż Dwory Polskie nie dozwalały mu zostawiać tak wolnych intrygantom Polskim, z narażeniem się na niebezpieczeństwo, mienia w tyle nie przyjaciela, którego gwałtownie zamiary mogłyby się stać okazyą nowych zatrudnień.

Dla zapobieżenia więc temu Król Jmć przedsięwziął wystać Korpus Woysk swoich w sile przyzwoitey pod komendą Jenerała Porucznika Jenerała Infanteryi, do Kraju Ruskiego, a mianowicie do Xięstwa Wielkopolskich — Celem tego kroku ostrożności iest: zasłonić Granice Państwa Jego Królewskiey Mci, od zakusów złe intencyonowanych, którzy podniecaią zamieszki i wzburzenia, przywrocić i utrzymać porządek i spokoyność Publiczną, oraz zapewnić skuteczną Protekcyą dobrze myślącym Obywatelom.

Do nich należeć będzie zastrzedz ią sobie przez zachowanie się spokoyne, i rozsądne w przyimowaniu, i obchodzeniu się Przyiacielskim z Woyskiem Pruskim, daiąc mu wszelką pomoc, i dostarczaiąc Jego potrzebom. Jenerał Komendant niezaniedba z swoiey strony przestrzegania zachowania ścisłey harmonii, przyiacielskiego wsparcia i pomocy Wzaiemnych, ile tylko od niego zależeć może, załatwienia wszelkich

tie ich skargi, i płacić punktualnie Prowizyę, jakie na Jego rekwizycye przystanowione będą — Mito iest Krolowi Jmci Pruskiemu zostawuie w tym przekonaniu, iż przy zamiarach tak spokoynych, może polegać na dobrych chęciach Narodu, którego pomyślność nieiest mu obcą, i któremu żąda dać dowody rzeczywiste swoiey przychylności, i życzliwości.

Ja niżey podpisany Poseł nadzwyczayny i Minister Pełnomocny Króla Jmci Pruskiego, stosownie do zlecenia Dworu swego, czyniąc powyższą Deklaracyą upraszam JWo Matuchowskiego Kanclerza W. Ks: Lit: iako Ministra Spraw Zagranicznych, iżby doniosł o niey gdzie należy — Dan w Warszawie D. 16. Stycz: 1793. Roku

podpis de Buholtz.

Odpowiedź dana Ministrowi Pruskiemu przez JW: Matuchowskiego Kanclerz: W. Ks: Lit:

Ja niżey podpisany Odebrawszy Deklaracyą od Jmci Pana de Buholtz Posła nadzwyczaynego i Ministra Pełnomocnego Króla Jmci Pruskiego, na Dniu 16. Stycznia sobie podaną znaiąc obowiązkiem swoim, przestać ią, jak nayrychley Najiaśnieyszey Konfederacyi Generalney, z wynym teraz posłuchaniem, ułożone za sobą

zlecenie do pełnia w przeświadczeniu Jmci Pana Postowi co następuie.

Wczasie kiedy Nayias: Konfeder: zostawała w oczekiwaniu odpowiedzi na Notę z Jey strony Panu Postowi podaną, pod Dniem 12. Jeszcze Miesiąca, z którey rozeszłego w ow czas odgłosu, o przeznaczeniu Korpusu Woyska Pruskiego, do wniscia w Kray Rzpltey, nie bez przykrego uczucia, wyczytała w Deklaracyi wzwyż wspomnioney, iż Krol Jmć Pruski, mniemał w istocie samey, znaydować naglą przyczyny do przedsięwzięcia Kroku, ktore ze stan aktualny rzeczy w Polszcze, z żadney strony nie usprawiedliwiał potrzeby — Lecz im dawniey sie ele zrekty fikowania okoliczności, za powod tego Kroku w Deklaracyi przytoczone; tym wiecey spodziewać sie należy, iż wyiaśnienie dostatecne rzeczy, sprawi w umyśle Krola Jmci Pruskiego, wrażenia, od powiadaiące szczerości charakteru tego Monarchy, rownie jako i zaufaniu, ktore takowa Opinia o Jego sposobie myślenia w Narodzie Polskim wzbudzić nie przestaie —

Wiadomo iest iż Kray: Konfeder: po uchwaleniu Dnia 3. Maja, tworzącey Konstytucyey dogodniejszego genium swoim Narodowemu i położeniu Kraiu, miedzy naycelnieyszemi staran swoich zamiarami bydzie vtrzyma ugruntowanie zwiazku dobrey harmonii i przyiaźni trwaiącey między Rzpltą a ościednemi Państwami — Tymczasem iednak, niemoże niedostrzedz, iż prócz zachodzących, ktoreby z uregulowanych

nych maxym Demokratycznych, wcza:
sie zbawiennych Reform, wynikn̄ąć mogły,
dla kraju, rozkrzewienie takowych zdan
w Polszcze, obudziłoby pewnie słuszną
troskliwość Mocarstw Sąsiedzkich, tycz:
ących dzisiey wspolnie usiłowania, dla
położenia tamy, wynikłym już ztąd gdzie
indziey zaburzeniom —

Jakoż nie przestawałem, na samey tych
niebezpiecznych nowości naganie, pomno:
żyłem skutecznie czynne starania, dla za:
chowania Polski od zarazy, która w in:
nych krajach, dała wzrost tym wszy:
stkim zdrowszym zniesieniom Rewolucyinym
znanych pod nazwiskiem Klubów Poli:
tycznych, i te Uniwersałem swoim pod
Dniem 28 Listop: wyszłym przy wyra:
znych i surowo nawet wydanych rozka:
zach, do Komendantow Wojskowych, do
pilnowania Przebiegu onegoż, surowo
zakazałem — Jeżeli niekiedy umysły płoche
lub zgoła nowości zaiste w nieuważnym za:
pędzie, z uwielbieniem tych maxym Demo:
kratycznych łysnąć się dały, rozsądna lu:
bownosć, miejsci takowe ich poczynie
opinie, niezdolne sprawić skutku mszego
wrzenia, wrzędzie czych urzędowych a
czczych plotek myśli, których cała uwaga:
nosć, w zabawie prywatnych posiedzeń, jest
ograniczona. Lecz gdyby nawet takowe
opinie stać się mogły powodem, jakowych
związków, zagrażających wzruszeniem po:

rzędu i spokoyności Publiczney; Władza
krajowa, ziednoczeniem Stanow Konfe-
derowanych silna, byłaby dostateczna do
zniszczenia onych.
Wsparta zaufaniem Narodu, i dzielną po-
mocą wspaniałey Monarchini, ktora w oblicu
Europy, ogłosiła się protektorką Wolności, nie-
podległosci i pomyślnosci Rzpltey — Konfeder-
acyi, łatwo wszystkiego ma sposoby do zapobie-
żenia wzburzeniom wewnętrznym, ktoreby
zniszczyć spokoyność krajową, wzniecić
mogły trudność Mocarstwo Sąsiadujących.
Król Jmć Pruski, znajdując się teraz w przy-
padku przedsięwzięcia nowey kampanii, za-
miast obawy, zostawienia w tyle nieprzyjacie-
la, ktoryby go miał czynić niespokoynym;
może być pewnym, znaleść za granicą Polskiey
zupełne bezpieczeństwo: zarząd Wasc, czyste
intencyi Rządu krajowego, kochającego
spokoyność, pilnego w dochowywaniu obo-
wiązkow traktatowych, i umieiącego cenić przy-
iaźń Alienta potężnego, ktory nadto, przez
samą bliskość Sąsiedztwa, będzie mogł za-
wsze dostrzegać, skutkow tych niezmiernych
zamiarow, i przeciwdziałać się o ich dostateczne
nosci do oddalenia wszelkiey obawy zamie-
szania, zagrażającego spokoyności Sąsiedz-
kiey —
Co się tycze tych małych nayduiących na granicach
ach, ktore w doniesieniach niedokładnych,
lub opatrznych wystawione być musiały,

wzwyższo:

w zwiększoney postaci: iak brzmienie
Deklaracyi wnaczące zdanie się, takowe
przypadki lubo w małey liczbie, lubo z natu-
ry swoiey niewiele znaczące, iednak gdy za-
wsze baczność Rządu Polskiego, a niekie-
dy z przyczyny, nie dość wyszczególnio-
nych zastrzeżeń, ukaranie winnych za za-
leniem, nienastąpiło, to iedynie trudności
wyśledzenia przestępnych przypisać należy.
Lecz rozkazy wrzesnych czasach wydawa-
ne, i świeżo ieszcze ponowione do Komen-
dantow Pogranicznych, iżby dostrzegali
spokoyności na Granicach, i surowie pośli-
miali naymnieysze ich ubliżenia; zarzucą
dostatecznie baczność w tey mierze Rzą-
dowi Polskiego.

Gdy ten prawdziwy Stan rzeczy, oddala wszelkie
podobieństwo, do iakowego w Polszcze zabu-
rzenia, zdolnego naruszać spokoyność Państw
Cruskich, a trwałość o tey utrzymanie
mogła iedynie stać się powodem Krolewca
Jmci Cruskiemu, do wprowadzenia do
Polski, Korpusu Woyska swego, Nayiaśn.
Konfeder: zostanie w zupełnym przekonaniu,
że ten sprawiedliwy i wspaniały Monarcha
cofnięcie vrzędanie Rdynansze, dla przeto zacho-
wany dowod, przyiaźnych swych Rzpltey
chęci, i pomnożyć te wzaiemne zaufanie
które dwa Państwa Sąsiedzkie i Sprzymie-
rzone łączyć powinno.

Takie iest spodziewanie, i te żądanie na
powyższych przełożeniach ugruntowane
niżey podpisany obowiązuie sobie iż w krótce

gdzie miał do przestania Kayiasz: Konfe-
Gurtney, ze powiedź stosowna do Jego
kiwania — Dan w Warszawie d: 23 Jan:
podpis. Matachowski.

Kopia powtorney Noty podanej przez JW:
Kanclerza W: K: Panu de Buchholtz d: 6. Feb:

Z nadesłanych successive raportow, i Kayiasz:
Konfedek: Generalnie uwiadomiony zostałem, nie
tylko o wdarciu roznemi mieyscami Woysk Pruskich
w Kray Rzpltey, i gwałtownym przez nie opano-
waniu Miasta Torunia, lecz że też Woyska, wy-
padły z stanowisk swoich otwarta moca, rozne
Komendy Polskie w Wielkiey Polszcze, dla utrzy-
mania wewnętrzney spokoyności rozłokowane;
Garnizony Polskie mianowicie w Kargowey
i Pierakowie, lubo nie wiemy nad zaste obcowa-
niem Woyskowych do pełnienie, nieuczynity w
utrzymaniu się na mieyscu swey konsystencyi, by-
nieyszych nierownie Komend Pruskich
walecznie attakowane, tak iż w pierwszym
z nieyszych mieysc, ieden Officer i pięciu Żoł-
nierzy Polskich zostało zabitych, wielu poranio-
nych, a reszta Garnizonu w niewolą wzięta, —
w drugim zaś mieyscu wiele Żołnierzy i Unter Of-
cierow zranionych — Szwadron cały Kawaleryi
Narodowey, podobnież w niewolą wzięty, i kassa
pełna tamecznа zabrana — Gdy te wszystkie
postępki niosą wyraźne cechy hostilnego przeciw-
ko Polskich tudzież wielkiey ważney territorii Rze-
czypltey, i naruszenia iey zupełney wolności i indepe-
dencyi, Kayiasz: Konfederacya zawsze w
pokoiu z Sąsiadnich chcąca W: Krola Jmci Pruskiego,

dla

do Polski, i polegaiąc na tey wspolney Opinii, ktora powszechna o Sprawiedliwości i Wielkomyślności tego Monarchy, niemoże inaczey bydź przekonana, jak: że postępki wyżey tu wyszczególnione, mimo iawney i Woli Jego zostały dopełnione — Spodziewaiąc się zatym iż gdy same wpisanie Woysk Pruskich do Polski, poprzedzało zapewne czas, w ktorym reprezentuiąc na powodzie tego kroku, ziey rosko-szy, przez niżey podpisanego uczynione, nagły dowodu wiadomości Mci. Krola Jmci Pruskiego; że zaszczenia poźniey ztąd wynikłe, nietylko sciągną naganę tego Monarchy, ale nawet znaczną determinacyą Jego cofnienia Woysk swoich z Kraiu Ateplay

Nayiaśn. Konfederat. oczekuie z uprzeymością tey-że determinacyi, od Sąsiada i Alianta, ktoregoby nietylko żadnym postępkiem swoim nieuraził, ale owszem woney celniey-szym miedzy i mi uważaniu i staraniu, Jego dla siebie utrzymywać sprzyiania.

Niżey podpisany, powtarzaiąc zlożenia sobie danego nayuroczyscie zapewnienia, iż po Wyiściu Woysk Pruskich, przedsięwzięte będą wszelkie srzodki zdolne, nietylko do zabezpieczenia zupełney spokoyności na granicach, ale nawet do oddalenia, wszelkiego podobieństwa, jakichkolwiek Projektow Rewolucyinych, mogących ściągnąć attencyą Rządu Pruskiego — Ma honor reku-rować y Pana de Buxholtz Posła nadzwyczaynego i Ministra Pełnomocnego hon. Jmci Pruskiego, iżby tym co tu iest wyrażone.

doniosł Monarsze swemu z tym posłańcem jakiego nagłości choliczności wymagał. Dan w Warszawie d. 3. Lutego 1793 Roku.

Malachowski

Le pape bête
Voila a qui nous Domine
Un Arbre sans racine
Et un bonnet sans tête.

Extrakt z listu z 29 Febr. 1793. z Warszawy.

W Egzekucyi publikowanej w Kaliszu d. 21. Januar. 1793. Dyrektorowie Króla Jmci Pruskiego, jak wszystkie gdzie indziej, tak i tu w Polszcze uradowano — Armowanie się Cesarskie, nie same tylko ma w obiekcie Francyi, ale wszystkie rewery, to się ma wyświecić przeciw Francuzkiej Marce — W Krymie Agenta Francuzkiego P. Bapeuille Rospolstwo szyderstwem mianowało, z czego i zmarł — Prusacy Opanowali Województwa Poznańskie Kaliskie i Gnieznieńskie, Polskie Wojska cofnęły się między Kaliszem i Kowalem — Dziś tu do Warszawy ma nadjechać P. Ambasador Rossyjski Sievers który w Grodnie prosił o cierpliwość na powrót Kurjera wysłanego z Grodna w Interesie Pruskiego Wojska — Oczekują tu za Prusakiego Wojska ostatniey Rezolucyi, czyli Armaty które miały wyjechać do Kalisza —

mają ruszać, czego nie radzi Poseł Ros: sy[illegible] Gyll Ingellstromm, który u: pawnia, że daley nie pozwoli Prussacy –

Excerpt z Gazety Hamburgskiey o Exe: kucyi Ludwika Xtrdo Francuskiego:

L. 21. Febr: z Paryża. Już po nieszczęśliwym Ludwiku. Dziś rano o Godzinie 11. publi: nie stracony. Dnia 19. w Izerdzie Narodo: wym, większością 350. głosow, przeciwko 310. uchwalono nieodkładanie śmierci Ludwika i aby uskutecznioną Rada do 20. do Zgro: madzenia przybyła, ażeby o tym Dekrecie nieszczęśli: mu Ludwikowi doniosła – Pozwolono mu aż do ostatniego momentu z Familią się ba: wić, i żeby sobie Duchownego swey Wiary, obrał do Exspozycyi – Także dozwolono aby tracenie na Placu Ludwi Woli odbyło na koniu nie siedział, odprawiło się, aby o utrzymanie spokoyności starano się, żeby nade trupem nie pastwiono się – Dziś o go: dzinie 10. Ludwik na Teatr Smierci z Tem: ple sprowadzony. Plac był pełny zbroy: nych, Gillotyna stała za Piedestałem na którym szczątka jego Poprzednika daroney stały – Ludwik przybył w zamkniętey Karecie, i wstąpił nieustraszenie na Theatr. chciał mowić do Ludu, dokończyć że wszystkim swoim nieprzyiaciołom darowie; ale przez Mi: strza przerywaiącego mu Mowę do Gillotyny porwany, przywiązany i we dwoch sekundach ścięty. Jak tylko głowę [illegible]

dał się słyszeć powszechny wrzask: Żyje Król! Król pospolita: co dotychczas [illegible], i po wszystkich ulicach rozlega się — kilka po kilkakroć razy pokazywał głowę sułtan Dawud, rzucono trupa na kark i powieziono do kościoła S: Magdaleny, gdzie głęboki Wapnem był mocno napełniony Grób był gotowy. Ale schowania go — wszystko się spotkwyniedziało — Ludwik urodził się Dnia 23 Aug. 1754. Ożeniony Dnia 16 Maja 1770. z Marya Antonella Arcy Xiężniczką Austryi: Cesarza Franciszka I. Córką, nastąpił na Tron po Ojcu swoim Ludwiku XV. 25. 10. Maij — Śmierć Jego nieszczęśliwa nastąpiła 25. 21 Januar: 1793. Dzień ten który Nacya Francuzka na potym z Chronologie, krwią swoią uymazać będzie zyczyła — Los był tego nieszczęśliwego Króla, żego w życiu ani czasu nie poznano. Ulubione przymioty Ludzkości były mu własne, i w ostatnich chwilach życia Jego, we wszystkich mowach i czynnościach Jego, nayuiększa moc przemiłości; i moc Duszy, osobliwsza, która maiący serce oprzeć się temu? aby nad tak smutnym Losem Monarchy nie zapłakał.

Z drugiego Listu 25. 21. Januar: z Paryża

Przewłoka śmierci Ludwika była niemogła. Z N: nie uznało autentyczności Testamentu Hiszpańskiego w ofiarach do Jego Dworu czynionych: te zaś były miały że Król Hiszpański [illegible] na swoiego bez Dziedzica, na zakładzie życia Ludwika do Paryża

powtore ze Admin. Apelacyi Lwowskiej
oswiadczyła się przed Ż. M. iż nie rzecz za-
nie Dziurlika, wzeli Dekret Smierci Jego
do piątku do Poniedziałku nie przyjdzie do
skutku — Wczora o Godzinie 2. po Połu-
dniu, Rada Wykonawcza przybyła do
Niego, a Minister Sprawiedliwości jako
Jey Prezydent mowił: Dziurlika Rada
Wykonawcza ma rozkaz przetrzenia we Pu
Extrakta Sessyi Ż. M. z. 15. 16. 17. 18. i 19.
Sekretarz Ż. M. przeczytał Mu go — Ma co
kret: czas jest aby to już kanie miało, i
przydał co w naszą pracy — własną Jego
rzeh Pismo zamyka się, które z Pugila
resu swego wydobył. Pismo Dziu

Żądam trzech Dni dla przygotowania się
i pokazania się przed Bogiem — Żądam
widzenia się bez świadków z Osobą, która
Rospulstwie oznaczy — Żądam od niewstań
nego Dozoru być uwolnionym, któ
Comunotę mi nadesłaną od kilku Dni
Żądam rozmowy wolney bez świadka
z Familią moją — Żądam aby Ż. M. tak
był łaskaw, żeby o losie mey Familij miał
staranie — Żądam aby miała Wolność uda-
nia się tam, dokąd zechce — Polecam Nasy
Osoby do mnie przynależące, z których wiele
do wyżywienia się nie wiecey niemaią, oprócz
szupłey Pensyi rocznej Odemnie wyznaczo
ney, jakoli też i te osoby, które całe
szczęście na mnie zasłaniały — Osobę Któ
żądam u siebie mieć się: Mr. Djevos.

albo Mr. Fermont na Liebarshey Ulicy
e 8a 283. ale za Mizą nie przysięgła, odpowia
jak niżey wyrażaią. Panze i Ministr Spra:
wiedliwości otrzymał od 2. N: z lecznie za:
do spełnienia zadaniom Duchowa, i za:
pewnienia że, iż Kacya będzie miel staranie
o Familii Jego, ale przewłoka na trzy Dni
jednomyślnie odrzucona = Czecha nas, jak
się zdaje straszna Kryzys.

Z innego Listu z Paryża. Od trzech Dni
wolno przywiązać do Więzienia, którzy śmieią
Królom się oglądać. Wszędy pełno Szpie:
gów, którzy za naymnieyszym słowiem
bez nawet podeźrzeniem, wrzą Obywateli w
katurze. Oto przestrzeń Wolności!
Trzeba się ze wszystkich okoliczności cie:
szyć z nowu kruszcy kapieli, i to nie ze:
wnątrz, którey tłomaczy niewyraża, tak jak i
Sen[illegible] śmierć poprzedzaiących, bo te są arcy
długie, niemiło nawet do czytania, nad
którem trzeba płakać każdemu thliwemu
a cokolwiek Sprawiedliwości lubiącemu,
ale widzieć dorzyć kary Boskiey nad żaboy:
cami te: — Wczoray z nayprzenikliwszym
płaczem, żalem i szlochaniem, przyiąta cała
więzienna, niewinnie przez swych poddanych
Familia do Króla i przy nim zostawiona —
On zawsze tka przyiemnością cieszył się,
uważano nawet iż w wszelkim uspokoje:
nie objawował. Dnia 10. zrzkł mały Syn
Jego, pilnuiący Urzędnika do Munery:
Ubi nie: O Panie jestes silny, wesprzi mnie

bachy na Ulicy do Sekretyi do Z: W: adau
się prosić o taski dla mego Cyca, wierzay
że mu to brzeto; a przeciw mi tego nieodmo-
wią. Juz godzina 9. po mieście panu-
ie smiertelney ciszość, zaraz maią krola
wyprowadzić, bicie wiele smutnych tonow
na nieszczęśliwego tego Monarchę — Widział
swą 12. letnią Corkę w Konwulsyach umie-
rającą —
Z P. Juz ofiarowana miał zaraz po go-
dzinie 11. czarną Suknią. Na Theatrze ro-
zebrany, dano mu biała koszulę, swiadczy
się swą niewinnością, potrzy głowę! —
już po Nim — Wszystkie Sekcye, Klubi-
ste: etoient permanentes z rana
o Z. 150000. było pod Bronią, dla ochro-
ny Paryża podczas Exekucyi, był nayscrupu-
szy zakaz, żeby się żaden do Theatru zmiera
nie zbliżył —
Z Londynu 22. Januar: Chancelier
Lord Thurlow, zadnych dalszych Kroli
nie przyjęto, ten się z tamtąd do swego kro-
bez wszelkiey nadziei Exekucyi wybiera,
a Wojna nieubyta —
Z Hagi 26. Jan: Miedzy innemi z Pa-
ryża donieśnieme, iest: że 19 letnia
Corka swietey Ludwika za straszna
umarła, że Krolowa i Mdm: Elisabeth
niedługo przeżyią Krola, że maty Dolfin
we krwi rozpływa —
Z Amsterdamu donoszą, że z Pary-
nadzwyczayny tam Courier przybył,

gdesi straszne nowiny czekaią trzeba pra:
wdy —

Excerpt z Listu de 25. 9. Febr: z Warszawy.

P: Sywers przyiechawszy do Grodna rekt:
iż nowine o czynnosciach Krola Pruskiego w
Polszcze, dopiero na samym wyiezdnym z Pe:
terzburga dowiedział się o Deklaracyi Kro:
la Pruskiego, i dla dowiedzenia się co się to
znaczy, zostawił Sekretarza swego w Peter:
zburgu, ktory za nim przyiechał maz Relacyą
Mniemaią zdaie się że Pan Sywers o niczym
nie wie, i gdy zasięgano Pana Jego wzgle:
dem czynow Woyska Pruskiego w Polszcze,
mial odpowiedzieć: że do niego Woyskowe
Interesa nienależą, tylko do Pana Gnrła
Glgenstroma, a P: Glgenstrom odwołuie się do
Peterzburga, atym czasem Woyska Pruskie
pomykaią się coraz głębiey i komendy Polskie
zabiiaią — Mowią że podług pierwszego
Projektu Krola Pruskiego ma bydź podzial
Polski w wiekszych częściach, a podług po:
wtornego Projektu Krola Pruskiego, kto:
remu się iesztze Imperatorowa opiera
ma bydź podział całey Polski —
Generalność na Sessyi swoiey, iuż podczas
bytnosci Pana Sywers, mianey, ad exydo:
bala pospolite ruszenie, i nakazała ułożyć
Universał, do ogłoszenia — Ma bydź wy:
znaczony jeden Człowiek z Saiu Dymow,
ale nie wiadomo, gdzie bydą ci Ludzie zgro:
madzeni bydą — Generalność oddała
władzy nad Woyskiem tymczasową Hetma=
nom

Prawu wiecznu i Kospodarowskiemu, bo
P: Francuskie, jeszcze w Peterzburgu znay-
duie się — a Nowina że skutek nastepuie
cofnienia się Króla Pruskiego z Fran:
cyi, obawaiąc się na podziale Polski.
Armaty z Regimentem Dziatyńskiego
ieszcze nowo gotty z Warszawy. A gdy
rozgłoszono w Warszawie że Armaty
Moskiale zabrali maią, wsze Haszteran
Waynicki dla ostrożności, powieszkiey
Komendy Polskie, do pilnowania Ar-
mat. stoiących, w Cekauzie i w Sro-
dzie pod Rogatkami — Lecz Szwedzi
zapewne przyiechali ma do Warszawy
już wczoray. Warta Moskiewska z
rozgłosu zaiągnęła do Pałacu P: Ka-
tuszkowa, gdzie P: Szwedzi stać będzie,
tylko 8. lub 12. Dni ma zabawić w War-
szawie i powrocić do Grodna. Gdy
rozumieią że zaprosi Króla do Grodna
Inni że Generalności sprowadzi do War-
szawy — Jeszcze niemożna wiedzieć w
jakiey części Polski nastąpi i
wiele która Potencya zabrać ma —
Po nadeszłey wiadomości do Warszawy
o ściągu Króla Francuskiego, gdy Ro-
dzina Francuz Kupiec Warszawski przy-
iechał z Towarami do Starosciny Mato-
wskiey, ta kazała go wypchnąć z Domu
swego i mowiła że wkrótce Damom
perswadowana będą, aby Towarów od
Francuzów nie kupowały.
W Grodnie dwa Wojska razem [illegible]

sy w Ostatki maią Xcia Sapiechy i
Woiewodztwa.

Hetman Potocki pisał List do P: Müllera Ministra Prospysiego przy Generalności zostaiącego, aby doniosł Generalności, azeby Generalność nakazała po Woiewodztwach wydawanie Furazow dla Woyska Prospysiego na 3. Miesiące od Maiu. Wydrził także P: Potocki Hetman w liście do P: Müllera, azeby także Generalność wcześnie ostrzegła Obywatelow, aby mieli przygotowany Furaż i podług ariestacyi Hetma, on wyznaczonej na drugie 3. miesiące od Augustu, który Furaż zapłacony będzie podług Ceny od niego pisanej.

Hetman Potocki nie iest wszystkiego Woyska Polskiego w Polszcze i Litwie, komendantem Generalnym, jak był P: Lipowski Kochowski, ale tylko nad połową Litwy w środkowej części, a nad drugą połową Litwy w Litwie i w Koronie do Granic Moskiewskich, Generał Krzeczmikow ma nad temi komendę.

Protestacyey

Rozmaite, ale nader ważne wydarzenia, czyniły Polskę, naprzemian potężną i słabą: ale w każdym rzeczy krajowych Stanie, uniał Polak zawsze stałość, oznaczaiącą wielkość charakteru jego. — Od czterech lat odmieniła się zupełnie postać Narodu, — Seym 88. Roku zaszły, w czasie, w którym zbieg wszystkich okoliczności, czynił Narodowi nadzieię, ugruntowania Rządu Wolney Rzpltey. zimienił się dotąd nieznaney Krajowych Spraw. Cnotliwy Seym mianowany, a nayczystsze Rządu onego zostały — Ustawa Rządu Rewolucyey Dnia 3o Maia 1791. utworzona, przeciw

Woli

Narodu, bez porozumienia się z postronnemi, zmie-
nienie Rzpltą w Monarchią, Despotyzm we-
wnętrz, i chęci zewnętrz sprowadziło — Wi szacu-
ca Swobody odwieczne Polakom krwią Przod-
kow nabyte, niedoczesna Interessom otaczaią-
cych nas Mocarstw, Konstytucyą tym samym
utrzymać się niemogło — Nadzieią niewyszła
Imperatorowa Rossyiska Alliantka Rzpltey
osmieszyła Jey pomoc, odzyskania Rządu
Republikanskiego; Wierności, niepodle-
głości i całości Narodowey — Cnotliwi Oby-
watele, co Wolności cenili nad zycie, nie
wachali się tęczyć z zbawiennemi dla Oy-
czyzny swoiey zamiarami; inni wsrod kraią
ulegaiące chciwościom, czekali tylko
słuszney która z bliżey się miała pory —
Deklaracya Dworu Rossyiskiego
zapewniła Polakow Rzpltą, Rząd Wolny,
niepodległość Narodowa, i całość krajow —
Woyska Rossyiskie weszły, niosąc pokoy
i Wolność — Złe użyta siła zbroyna Rzpltey
opieraiąc się mocą, sięgnęła tę strate-
nierza, którą każdy Cnotliwy opłakiwał
Polak; Nareszcie czas zaburzenia i ob-
kania minął, Duch Jedności złączył
wszystkich do Związku Konfederacyi w
Targowicy na Dniu 14 Maja 91. Wszy-
bicney cały Naród przystąpił, Woysko i Król
wtenczas Twogi i nieszczęście mieysce, zawiązała
Przyiaźń z Sąsiadami, i sprawy popieranej
słuszności, zadną bojaźnią nieprzerażały umy-
słow. Charakter Polaka, niedopuścił
przestępowania, na przeciwnych ich sy-
nom Zbawiennym Konfederacyi, ani Oy-
czyzny, ani Maiętności nayminieyszego nie pomo-
gły.

stey uszczerbku, — Woyska Rossyiskie iskra:
ią rozłożone, zachowuiąc ustały karność Woy:
skowe, a uciążliwości osobiste Obywatelom, nie
z rozkazu Władzy Naywyższey, i do własnego
częstokroć Żołnierza, w wrzodach tułaczego pokoiu, do:
świadczane były, tylko winę szczególnych ho:
nienia, i nyehle im przyniosło się zaradzenie —
Już Konfederacyą Generalne, zmierzaią do
celu swego, prawiąc koło dźwignienia Budowy
Rządu, Republikanckiego, coby i Narodowi
Wolność, i Sąsiadom spokoyność z przyiaźnią
zapewnił. — Już Rzpltа miała kosztować na
to nic Dobrego, słodkich Owoców starań Oby:
watelі, znayduiących się u Steru Rządowego,
z nakłonnie Narod przekonany, o czy:
stey chęci naszych, ochotnie w spokoyność
pomyślnego czynności naszych skutku —
Wtym były stanie rzeczy Polskie — kiedy Dekla:
racya Króla Jmci Pruskiego, przeraziła two:
rzące Umysły Polaków — Powody wkroczenia
Woysk Pruskich w kraie Rzpltey Dekla:
racyą wyiaśnione, niemogły nayokropniey:
szych niewzbudzić podeyrzeń, wprost zaw:
sze myślących i czyniących Polakom —
Król Jmć Pruski przestrzegaiąc niby rozterze:
wienia co się w Polszcze, Demokratow
Polskich, i wspieraiących ie klubami, niechcey
w tyle siebie zostawione nieprzyiaciele, ro:
zdmiać bye potrzebę, kazał wnieść czesi Woy:
ska swoiego — Nie przerwana, tak Woysko:
wych Raportow jakoteż Konfederacyi mey:
scowych, i Administracyi Rządowey, z Kon:
federacyą Generalną Kommunikacyia, zape:
wniaią ie o naywiększey w kraiu spokoyności
czyniąc niepotrzebnemi, wszelkiey nadzwyczay:
nej ostrożności środki. Po odebranej Deklа:

racyi

racyi Krola Jmci Pruskiego, zadziwiona,
niepowstrzymana, postąpiła jak tylko nay-
więtsze, dla Sąsiada, Przyiaciela, i Alian-
ta względność wymagaią zdawała się —
Oświadczyła na tych miastach Rota odpowie-
dnie, że żadney w kraiu niespokoyności
niema, że klęski wszędzie są zabezpieczone, że
nakoniec siła krajowa, i pomoc będąca
w kraiu Woysk Rossyiskich, iest aż nadto
dostateczna, do zapobieżenia rozruchom,
ze zatym żądaniem iest Rzeczy aby Krol
Jmć Pruski, Woyskom swoim w Rzeczy kraiu
wchodzić nie nakazywał — Po takiey Rossyi
konfederacyi Gruzińskiey, nie potrzebie ale
kóynosci Krola Jmci dogadzaiąc, zlecił
wydać rozkazy, aby korpusy Woyska Rossyi-
cyi w gotowości do wyiścia ich, ieżeliby ta-
kie wymagały tego zamierzki — Po uzy-
nionych tych aż nadto dostatecznych kro-
kach spodziewała się Konfederacya, spo-
dziewał się Marszałek cały, że zaspokoiony
troskliwości Krol Jmć Pruski, wstrzyma
Marsz Woyska swoiego, tak po Przyiaciel-
Sąsiedzku, godności Monarszego a Bratersku, za-
dać należało — Mimo tak uroczyste oświad-
czenia nasze, mimo oczywistość rzeczy, Woy-
ska Pruskie pod stąpiło pod Toruń, a gdy
Mieszczanie, jak na Cnotliwych przystało,
w puszcie Żołnierza obcego wzbraniali się,
zastraszone Miasto, wymierzone Działa,
nakoniec wytłamane gwałtownie Bramy
spędzony Żołnierz Miejski, i jakby szturmem
wzięte bezbronne Miasto — Wkroczyła
ta Pruskie, z obrzydłymi radości oznakami —

weszły — z Niebyłe tam Woyska Rzpltey, Wiara Publiczna strzegła go, i ta zachowaną została — W tymże czasie Garnizony nasze nad Granicą w Wielkiey Polszcze rozstawione, Orężem w ręku po nieprzyiacielsku napadnione, a siłą z Stanowisk ich wyparte — W mocy przyrzeczeń, w surowości Traktatow zastani, aniśmy się mogli spodziewać, podczas wydania lub gwałtow zdamtąd z kąd Przyiaźni i pomocy zgodnie mamy Prawo, te Korpusy nad Granicą Przyiacielską zostawione, nie: spełby nasze tylko wewnętrzne, skuteczne powściągnienie do boju nieco patrzone, har: dziey nadwet niemające, ani na obronę prze: ciwnemi niebyły — Trzymamy po Spra: wiedliwości po wielkomyślności Króla Jmci Pruskiego, że odebrawszy Notę naszą od poselstwa, kroki uczyniony, ostrożne zachce, że Przyiaźni swoiey nie tylko dawne dowody, niebędzie popierać zgwałcenia Przyiacielskiego territorium, i Woyskom swoim wyraźne rozkaże — Za pewnieni o słuszności Sprawy naszey, nieobawiamy się żadnych pretensyi, od kogoż kolwiek do Krajow Rzpltey, tyle Traktatami, i poźniey szymi nawet, iż Pr. od Sąsiadow naszych, i od samego Króla Jmci Pruskiego Gwarantowanych, Wierni przysiędze naszey, Wierni Cyrkułom Państwa, Wierni dawnym wolnościom Rzpltey, i własnemu powołaniu protestujemy się, jako nayuroczyściey do Oblicza Świata, przeciwko wszelkiey Krajow

jow Rzpltey Polskiey uzurpacyi, oświad-
czamy że do żadnych umiero, o oderwanie
jakiéjkolwiek Jey części, przez żaden
nienależny sposób, że bronić Wolności
naszey, niepodległości i całości, ostatnim
krwi wylaniem gotowi iesmy — Spodzie-
wamy się że Dwory Cesarskie na mowy
Gwarancyi swoiey, że Narody wszystkie
za Wspólnictwo Interessow tak swych,
niebędą obojętnym okiem patrzyć na
złamanie Prawa Narodow, na zbu-
rzenie społeczności Sąsiedzkiey i gwał-
towne Krajow Przyiacielskich zagarnie-
nie. Szczególniey ta Wspaniała Mo-
narchini, w ktorey całą położyliśmy ufność,
zapewnionéy nas przed Europą nieda
zachwiać się Chwale swoiey, odwodząc
schylony do upadku Swiatły od Wie-
kow i Wolny Naród, wielkie to zawsze
miał Dzieło, do tylu innych uwie-
telniaiących się dodać czynow — Nako-
niec czystość chęci i zamiarow naszych
Swiatu całemu odkrywaiąc, oświadcza-
my że nie inszy cel, prowadzi nas, tylko
Polakom oddać Rzpltą Przodkow Wolną
niepodległą i całą: albo ią utrzymamy
albo żaden z nas, po mysłowości Jey
nieprzeżyie —

Z. 13. Febr. z Warszawy.

Przybył tu Pan Sywers, ktory jutro [illegible]
ną u Krola ma mieć audyencyą [illegible]

iest nieco ze kilka Dni zabawi w tey, iuxta: dzie napowrot do Grodna, i krola z sobą do Brzeskiego Stołu zaprosi. Gdzieli nastąpi upatruią tu w tym bliskie tych Sąsiedow uspokoienie, na ustronnie z Polakami robot zakończenie, a może i prędzey nagle krola aby abdykował koronę. Głoszą że P. Lituan: Jli, tak jak P. Zabiello się Litwie będzie wybrany za Zastępca Marszałka Konfeder: Kor: aby wszystko to dopełnił, coby Polacki robić mieli. Powszechnie mowią że Parlament Angielski chce tu mowę że Parlament Angielski rozkazał podać Nocie tym Dworem, które nas rozbierać zamysłem, że jeżeliby tego zamysłu nieodstąpili, tedy Anglia do aliancji wnijdzie się, a inne kroki przedsięwezmie. Czekamy potwierdzenia tey tak ważney wiadomości, atym czasem słychać się daie, że Moskwa chce nas do swoiey się dania, że Moskwa chce nas do swoiey pociągnąć konfederacyi, to iest: nakazuie Petrikowu poiednym z P. Dymowo, co ma: Kruten i zeyście z opłacać będziemy. a Skarb Kor: i tak będzie miał dochod na Rat Marcowy.

P. Sapieha insynuował Generalności, żeby Uniwersałow na Rzpolite ruszenie nieuskawata, przekładaiąc z tąd złe skutki, dla tego że nawet konfederacyi Generał Jegerstrom pisał do Rzewuskiego Hetmana, zalecaiąc, aby bez zniesienia się z nim nich Krzywan sew nieuskawał, gdyż nie chce na przykre oko bez nosu narazić się.

Celina permowenerya dla tego ktory
[illegible] dziedzat katuey. Tenże Gagelstrom
uczynił umowę z P: Czarowskim ko-
mendantem Warszawy, aby wieczy po
nocach Garnizony Moskiewskie i Pol-
skie nie stały; dali sobie słowo: ieden że
podług rozkazu Gwarsti Armat nieuy-
ieżdżą, drugi, że ich zabierać niebędzie, a
Brzysta tu druga do króla z Paryża o
krzpna uiadomości lubo tu wielu oy
ieszcze wierzyć niechcą: że królowa w
Wiedniu zabita, a reszta Familyi
uytruta, została.
Jutro tuteysi Moskale wyjechadzą do
Zdun i na Podlasie, zimni z końskimi
i Lublinem przychodzą — Austryackie
Woyska do kraju naszego wchodzić ma
ią od Zamościa — Prusacy w Wiel-
kiey Polszcze bardzo grzecznie obchodzą
się, osobliwie P: Milendorf, Cii nasza
wiadą Szlachtę aby sami poddali się
Królowi Pruskiemu, lecz wtym rozdwo-
jenie umysły, iedni chcą drudzy niechcą
Zobaczy czyniony postrzeżek od Gagelstro-
mia do wzięcia Armat z Arsenału,
Warszawa przez 3 nocy w wielkiey Alar-
mie zostawała, Gospolstwo Zbroyne
po całych nocach pilnowało, a uprzypad-
ku, gdyby tu jakiego Zamachu było, wszyst-
kę uderzyć, i rzez rozpocząć mia-
nowicie na Smerci Żołnierzy
Moskiewskich których Gospodarze
zabito zakonczyło się

Pregment Przedwszystkiego Edebrod
do Generalności rozkaz [illegible] się
do Kourcza Prus[illegible]

L. 16. Febr: Moskali małe garstka ma zostać w Krakowie w koszarach i około Radomia, a to oczekuiąc dalszych rozkazow. Woysko Polskie pod komendą Jw: Generała Byszewskiego które z Kalisskiego i Poznańskiego wyszło i z Siedleckiego ma pisać w Sandomirskie i Krakowskie. Woysko Austryackie do Polski nieprzyiedzie, bo już Austryackie Woyska do Polski nieprzyiedzie, bo już Austryackie Woyska do Polski nieprzyiedzie, bo już Austryackie Woyska

krolowa Francuskie i Syn zyie, ale w detin:
cyi. Ale się uważa w Scenach Francuskiey
Rewolucyi, to Sceny te Tragiczne nierazem
są dawane, ale chcą niemi zabawiać Lud
prostaczek, który pragnie swą ciekawość
nasycić, chociby inszemi nayokropnieyszemi
Mysłą niektorzy że i Familia krola stracone
go, wszyscy iest zostawiona na inny czas dekl:
rowanie jakiey okropney — Z Flotty Fran:
cuskiey Okrętow trzy w Albanii w Porcie
Erenza, Albanczykowie spalili, i Francu:
zow 300. zabili — Generał Pruski Möles
dorf, komenderuiący Wojskiem, które we:
szło do Polski, wolno wcany iest do krola
go Obozu pod Rhenem, a tu komendę ma
bydź, Generał Pruski Szweryn, który
Torun był opanował —

Testament —
Ludwika XVI. krola Francuskiego.

W Imię Troycy Przenayswietszey. Oyca.
Syna i Ducha Swiętego.

Dziś Dnia 25 Grudnia R: 1792. Ja Lu:
dwik nazwany XVI. krol Francuski, od 4.
Miesięcy zamknięty w Zamku du Temple
w Paryżu, przez moich dawniey poddanych,
z moią Familią, i pozbawiony ze wszelkich swo:
body, Towarzystwa, a nawet Dnia 11. tego
Miesiąca, od moiey Familii oddalony, nadto
w Processie wzięty, którego nie przewidzia
łem, nie mogę nastąpić słuchu z przyczyny Ka:
płanow Ludzkich; i którego ani pretext żaden, ani środ:
ki nieznayduią się, w żadnym Prawie ustano:
wionym; a Boga samego tylko mam za świadka
moich myśli, do którego się mogę udać,

w Jego przytomności: tu ostatnią wolą, i moje
Sentymenta uymuzam —

Oddaię Duchá Bogu memu Stworzycielá:
uię, prosząc Go, aby mię do swego przyiął mito-
sierdzia. Aby nie sądził, według iego czynow
ale według zasług Zbawiciela naszego Jezusa
Chrystusa, ktory się za nas wszystkich Ziudzi
ofiarował Bogu Oycu, lubośmy nato sobie
niezasłużyli, a ia naymnicy.

Umieram iednośći Matki Naszey Kościoła
katolickiego, Apostolskiego Rzymskiego, kto-
rę się głębokim nastąpstwa nie przerwanym, po
Swiętym Piotrze, ma Władzę, ktoremu Jezus
Chrystus ią dał.

Wierzę mocno i uyznaię, to wszystko, cokolwiek
się zawiera w Przykazaniach Boskich, iko-
ścielnych, w Sakramentach i Tajemnicach, jako
Kościoł naucza, i zawsze nauczał; niżeli w spo-
rach Religii, ktore nastawaią Nauce Kościoła,
Będzie niestanowiącem się, lecz do tey Nauki, za-
wsze się stosował, i ieżeli mi Bog życia pozwoli,
stosował się będę do zdania, iakie przełożone
Duchowieństwo, w jedności Kościoła Jego
katolickiego zostaiących, dzieię i dawać będę,
zgodnie z Nauką Kościoła podaną od Jezusa
Chrystusa — —

Lituię się z całego serca nad Braćią, ieżeli w błę-
dzie zostaią, lecz niechy ich potępieć, raczey kocham
Ich w Jezusie Chrystusie, iako miłość Chrześciań-
ska nas nauczą.

Proszę Boga o Odpuszczenie wszystkich grzechow,
Mogąc poznać się naydoskonaley, i w przytomności
Boga

uznać ie i upokorzyć się — Niemogę mieć
Xięcia katolickiego, proszę Boga, aby przy-
iął Spowiedź Jemu uczynioną, a naybardziey
żal serdeczny, za pobudzaniem Cholaż to prze-
ciwko mojey Woli bytą Dekretow, ktore
się sprzeciwiaią mojey Nauce i Wierze kosciol
ta katolickiego, z ktorym zawsze
złączony byłem — Proszę Boga, przyiąć
mocne przedsięwzięcie, iż ieżeliby pozwolił
czasu, i ieżeli będę mogł, mieć Xięcia kato-
lickiego, natychmiast Spowiedź uczynię
uznaiąc grzechy moie i przyimuiąc Sakra-
menta Eukarystyi — Proszę o przebaczenie
tych wszystkich, ktorych urazić mogłem, po-
nieważ nie rozmyślnie nikogo nieobraża-
łem Takoż tych ktorym zły przykład lub zgor-
szenie dać mogłem — Proszę wszystkich
maiących mi miłość, łączyć swe modlitwy
z moiemi, o przebaczenie grzechow moich
ku Bogu —
Daruię z całego serca moim nieprzyiacio-
tom, lubom nieznał do tego żadney przyczyny
Proszę Boga o przebaczenie im, nawet i
tym ktorzy przez fałszywe, lub źle zrozumia-
ne gorliwość, wiele mi złego uczynili.
Polecam Bogu Żonę moią, Dzieci Sio-
stry Ciotki, i Braci moich, i tych wszystkich
ktorzy mi są, albo przez związek krwi, albo
innym iakim bądź sposobem złączeni,
nayszczegulniey proszę Boga, aby wzniecił do
miłosierdzia swego, na Żonę Dzieci Siostry
moie, ktore cierpią ze mną od dawnego czasu,
aby ich swoią wspierał łaską, gdy mnie

przyidzie zginąć, pułk zostawuie bogu na tym dotrzesnym Swiecie — Dzieci moie polecam Żonie, niedym niewątpiąc o iey Macierzyńskim przysłużaniu ku nim — Nayuszczęśliwiey polecam, żeby się starała ich wszystkie celebremi Chrześciańemi, i poczciwemi Ludźmi. Żeby lekce ważyli wielkość tego Swiata; ieżeli się starali na to aby tego nieszczścia elewowali; żeby im przyprominała, iż dobra przemiiaiące i niebespieczne posiadaią. Aby swoią Cnotę zwracali na samą tylko naytrwalszą chwałę Wiecznosci — Proszę moiey Siostry, aby nie ubliżała swoiey miłosci ku Dzieciom moim, i żeby im była Matką w przypadku, ieżeliby przez nieszczęscie swoie infortunitey — Proszę Żony moiey o przebaczenie zatem złym: stkie nieszczęścia, które ia mnie znosi, i zatem przykrosci, których mogłem być przyczyną od czasu złączenia naszego — Jako ona może być pewna, że nie niemam do niey; ieżeliby sama mniemała, że ma jakąś rzecz sobie do wyrzucenia — Zalecam nayusrowiey Dzieciom moim, po dowiadczeniu wszystkiem Bogu które nayprzed dopełnieniu powinne, aby zawsze w jednosci z sobą byli, posłuszni swoiey Matce, i cnotami za wszystkie starania, które około nich mieć, i żeby pamiętali o mnie — Proszę ich aby Siostrę moią poważali, jako Matkę swoią. Zalecam Sprawiedliwemu: żeby miał to nieszczęście zostałem Sierotami: i żeby pamiętał, że całey siebie uiścieniey powinien zapomnieć całey swoiey

nieprzyiaciół i nieszczęść, a nayosobliwiey tego wszystkiego, co się zwykło do nieszczęść i przykrości liczyć, dla którego iż zdaniem naszym niemoże być uszczęśliwieniem Narodu, jako Panuiące według Prawa, ale przytym pamiętaiąc, że Król niemoże szczęśliwie urzędować, ani wykonać to Dobro które zawiera w sobie sercu, jeżeli niebędzie miał powagi do tego potrzebney. — Inaczey zas będzie ulubionym w swoich czynnościach, i nieprzestanie uszanowanie u siebie, bardziey iest szkodliwym niż użytecznym. — Zalecam Synowi memu moie staranie, o wszystkich Osobach, które mogą być przychylne, tyle ile o hołubności w których się znaydować będzie, podaiąc mu sposobność, i aby pamiętał, że to iest dług święty, który zaciągnął tu Dzieciom, lub Rodzicom tych, którzy zginęli za mnie. Jako też i tu tym, którzy się nieszczęśliwemi ze mnie.

Wiem, że iest wiele Osób takich, które do mnie były przywiązane, i które niektóre postępowały względem mnie, jako były powinne, a jednak okazały tu mnie swoią niewdzięczność, lecz ia im to daruię: że w momencie zamieszania i niespokoyności Panem nad sobą być niemogą. I Prosię Syna mego, wieli znaydzie sposobność, aby myślał o samych tylko nieszczęściach, w których oni zostawali. — Chciałbym mieć sposobność oświadczenia moiey wdzięczności tym, którzy prawdziwe przywiązanie a nieinteressowane tu mnie zawsze okazywali; Zrzędney strony, iżeli byłem czasu przeszłey niewdzięczności, i niepokoiłem się

Osob, ktorym tylko same me Laski sużyde=
cyłem, Im, ich krewnym i Przyiaciołom,
z drugiey miedem to ukontentowanie, we=
dzieć przywiązanie i dobrowolne, wdzię=
ność, ktora oswiadczała mi wiele Osob,
prosze Ich, aby przyięły całe moie wdzię=
ność, w stanie, w iakim się teraznieysze rzeczy
Chowaiąc się na niebespieczeństwo ich nada=
rzi: Wyraźniey tu mowić niemogę, zalecam
szczegulney moiemu Synowi, aby szukał
okazyi ich poznania.

Mniemam iednak, że nayprędzey krzywdę Sen=
tymentom Paradu, gdybym otwarcie nie zalecał
Synowi moiemu P. P. de Chamille i Hu, że ich
prawdziwe przywiązanie ku mnie, pobudziło do
zamknienia się ze mną w tym smutnym więzieniu,
zostawiam gdy mniemali, że zostaną nieszczęśliwe o ja=
— Zalecam także Jemu P. Cleryi, względem
tego ustug doswiadczyłem, nayw[illegible]kszey pil=
ności od tego czasu, jak był ze mną zamknięty.
Aż do końca samego zimna zostawa, prosze
P. P. z Generalnej Rady, aby mu z mego Gwie=
rzenia Stada Zwierząt i Pastwa, tudzież
osa Xięgi, Zegarek, Worek od Pieniędzy, i
inne nayprzyszłe obrobiarzy w Radzie po=
wszechney złożone, oddane były —
Radto przebaczam chętnie tym wszystkim,
ktory się zemną źle obchodzili, i zatę przy=
krości, ktorych zedzili powinnosciąc swoie
mnie przyczynieli — Znalazłem niektore
Dusze czułe, i litosne, ktore używały spo=
kojności serca mego, przeto P. im się zda=
wało P. podług ich sposobu myślenia P. że
powinnością swoią dopełniali —
Prosze P. P. Malesherbes Tronchet, i Desze,
aby

aby raczyli tu przyjąć wszystkie podziękowania, i wynurzenia mojej czułości, za wszelkie starania i trudy, które dla mnie ponieśli

Kończę oświadczając się przed Bogiem, a mając stanąć przed Nim, że nie poczuwam się do żadnych występków, które przeciwko mnie zarzucano — Na dniu rzec nepisane w Wieży du Temple, d. 25 Grudnia 1792. Ludwik.

Niektóre okoliczności śmierci Ludwika XVI. Dnia 21. Stycznia — o godzinie 5 z rana z rozk. Spowiednika swego X. Fermont... nie przysięgłego przyjął Communią w przytomności Familyi swojej. Wyprowadzony szedł przez Dziedzieniec pierwszy piechotę, na drugim wsiedł do powozu, obok z nim Spowiednik Jego, a na przeciw 2. Officyerow Gendarmy. Przy dworu czytał mu Spowiednik, Modlitwy na przygotowanie się do śmierci. Dowództwo całe 1200 Gwardyi Narodowey z 11 Bronią nabitą. Minut 10 na godzinę 8 było gdy cały ten orszak na Placu stanął Rewolucyinym. Gdy się zatrzymał Rozkaz Bitwy stawił ieszcze raz Ludwika Spowiednik, i wysiedł w przód, podając mu rękę do wyiścia — W tym przystąpił kat z swoim pomocnikiem, i Włosy rozpuścili mu z tyłu, związali ręce w tył, i tak na krwawe ruszt[owanie] wszedł z odkrytą głową, i rozpięty pod szyią koszulą. Odszedł z mieysca na którym się miał położyć na brzeg Teatru, prosił o wysłuchanie Ces Santerre okrutny, spodziewając się

Mowy peruparcy, krzyknął: Niedaj mu mowić Exchusey! Zawinięte zbrodnia tu Krolowie, a on w tym momencie zawołał: życz, aby Smierć moja, Narod wszystkiemu! Darmo moim nieprzyiaciołom i umieram niewinnie. Gdy ucięta szyia uspokojona bytes, narzędzie Smierci spadło na Karki, jednak szyia nie przestała sztoczyć, aż za gwałtownym do krata przyciśnieniem —

Uniwersał na Pospolite Ruszenie

Konfederacya Generalna Obey. Narod.

W Stanie Republikanskim, Obywatele przy Sterze Rzeczy Publicznych będący, winni są dać Sprawę Narodowi z postępków swoich. Sprawowanie Interesow Rzpltey, powinno być iasne i uczciwe. Gdy iest Cnotliwe, przed ten, co tylko o Honorze Rzpltey, o Dobru wewnętrznym, o Swiętości Rzpltey dopędnienie obowiązkow wzięli dzierżawy myśli, niema nic do ukrywania przed Narodem i Wspot Ziomkow i Postronnych. Wiadomości. Niech tedy Naród i Swiat cały nie patrzy na Sprawy nasze! Głos Cnotliwego Narodu, trafi do Serc tych, co iestrze Sprawiedliwości niedozgadzaią. Sejm przeszły, w zamiarach poczętkowie nayswietszych uniosł się, i zabłąkał w czynach swoich, zwodzeni byli Ci, co Nimi kierowali, i Oni zwiedli Naród. Sejm tedy Rzpltą wywrocił, a Polska, tylko Rzpltą stać może; Mocarstwa Postronne na siebie obraził, a trwałość Rzpltey z Niemi harmonii, w tym położeniu ieszcze my, zawiśla —

Zguba

Zguba Polski była nieuchybna przy-
ciekiem tylko Rządu Republikanskiego, rzeczy
nasze ocalone być mogły. Zachowanie Cy-
stencyi Rzpltey Polskiey, zdawało się być In-
teressem wszystkich Sąsiadow, a przymus pałna
Rossyi, która Gwarantha Rządu Republi-
kanskiego w Polszcze przez Traktaty i
Sejmy mianowana była — Czystym tedy
Duchem ocalenia Oyczyzny przeszli, udali-
smy się do tey Wielkiey i Wspaniałey Monarchi-
Ambicyey, chcę zyskow, nienawiści Osobistey, +
Serc-m naszym uczuć niedały — Osoby nasze
i Majątki Losowi Oyczyzny poświęciliśmy,
a zgubie pewney chcąc tylko zaradzać, za Wspol-
Dziełnikow niestąpnie winieni, prześladowani:
ichże samych ocalić pragnęliśmy: nie mogąc bowiem
aby Osobiste urazy, mogły się dać uczuć wtym
zdaniu, gdzie chcemy ocalenia Oyczyzny, przeszły
tylko Prawey Wynowatey potrzeby Cyfr —
Te były rzeczy, te zamiary Konfederacyi Gwarney,
zgodziliśmy ocalić wszystkich Polakow, lub
z Braćmi Naszemi zginąć. Bog co zna
skrytości Serc, jest Nam świadkiem, a Po-
tomność te Prawdę wyjaśni — Deklaracya
Wyjaśnia: Imperatorowey całey Rossyi, zapew-
la Narodu, że ta potężna Monarchini, nie z Na-
rodem walczyć, nie Rzpltą zgubić, lecz czyny
Sejmu przeszłego, które na Rozwolinach
Rzpltey, nowe, złe stosowane, i niebezpieczne dla
społeczności Publiczney Monarchią utworzyły
zniszczyć przedsięwzięła — Przyszczenia tey
Wspaniałey Monarchini, co się czytać w swoim
słowie nie umie, zapewniły Narod, Jey słowu
więcey, niż swey sile zaufał, los cały, że tak
rzeczem: Rzpltey i swey Cyastencyi Jey Prote-
powierzył, i którzby niechcieli, zniszczenia uzna-
niały iż mysł Wielkiey Katarzyny, że jesteśmy

doskonale zabespieczeni — Z tey ufności, szczy-
ku przywroceniu Rządu Republikanskiego
trwałego i Sesiadom naszym miłego pracowa-
zaczniemy z pokoju i Zgodności, wynikaiącey
przyszła szczęśliwość, już słodką nadzieią serca
nasze, przenikaiąc; w tey ufności mówiliśmy
do Narodu; każde Czyny Nasze były oznacze-
ne cechą tey Cnotliwey ufności, bośmy się
tylko niezrozumienia między sobą, pragnęliśmy
jedności, kiedy nowym gromem Polak przerażonym
został — Wieści Publiczne w Kraiu i za Granicą rozsiane
Podziałem Polski groza Narodowi. Wiście gwałto-
wnie Woysk Pruskich, bez żadney potrzeby, bez zad-
ney przyczyny i różne inne pomnieysze okoliczności
wieściom tym, postać prawdy dały. Lecz nadzieja
jeszcze opuszczać nas niepowinna, czyli można rozu-
mieć żeby Wielkomyślni Monarchowie Sąsiedzi
Nasi, ufność Naszą Cnotliwą zdradzaiąc, złamali
wszystkie sprawiedliwości zasady, na których tyl-
ko Społeczeństwa Ludzkie stać mogą; żeby zdep-
tali Świętość Traktatow, które sami z Nami zawie-
rali; aby już wszystko zniszczywszy, okazali Świa-
tu że już niema Prawa; niema Sprawiedliwości;
gdzie Prawo tylko mocnieyszego pozostaie, sta-
łym Narodom fatalne i zgubę gotuiące, i aby
jednej strony przemoc i Polityka Gabinetow Mo-
narszych, drugiey strony fałszywa Filozofia, pod
pretextem Prawa Człowieka, wszystkie Prawa
Społeczeństwa, i bespieczeństwa Własności w Eu-
ropie targały. Taki zbieg czynności Politycznych
niezrozumiany iest Narodowi Cnotliwemu, co
trwania, Exystencyi swoiey, co Pokoiu tylko
pragnie — Ufność tedy, która sprawiedliwości
Prawy Naszey iest przyzwoita, udaiemy się ieszcze
do tych Wspaniałych Monarchow, którym Bóg ta-
ką dał Godność, którzy Nas tylokrotnie o bespieczeń-
stwie

stwie

stwie całości Rzpltey zabespieczali, na których dobrey Wierze polegamy, z prozbą: aby Narod Nasz, nietylko trwanie swego chcący i Swiat cały wielkiey tey niesprawiedliwości za-dziwiony zabespieczyć oświadczeniem swoim chcieli — Niech A tylko będą zawsty dzięki którzy Narod co tyle nieszczęść doświadczał, nową ulgą straszyć i tych Wspaniałych Monarchow, Stanów udowadzać śmieią —

Wszelako nie dziwmy potrzebę niemałą, aby Narod Nasz Republikantski, Wolny i nie podległy, tak się tym czasie pokazał, aby i szacunku Sąsiadow, i litości wszystkich w Swiecie Narodow, był godnym, Stowem: aby się przysposobił do takiey obrony, jaka Wolny Narod, w ostatniey rozpaczy, przedsięwziąść może. Chcemy Swiata że jeżli Nas nieszczęśliwy nas gnębi, nie opuściliśmy zadanych srzodkow ocalenia Oyczyzny; że jeżli zwieść Gnotliwego łatwo, jeżli przemocą i gwałtem w Swiecie niesłychanym zgnębić Nas można, podbić umysłow Gnotliwych, Szlachetnych nie podobna ... Kto dzie ieszcze Opatrzność co Gnotliwych Srzodkow Waszych, tylokrotnie z naygorszego urbawiła Stanu, Sprawiedliwości i Cnocie Naszey nie pomoże? Idźmy tylko tym śladem co Nam Srzodkowie zostawili ... Prześwietny Stanie Rycerski! co był niegdyś Rzpltey Twoiey, będź Jey teraz Zbawcą: Niech każdy Szlachcic Polski, Mocą Uniwersału tego o-strzeżony, będzie gotow do Pospolitego Ruszenia w takim Poczcie, w jakim stanąć może. Niech tylko Sędziwy, chorobą, małoletnością i Usługą przy Skarbie Rzpltey zajmowany, może wymowić się tey dla Kraju i Wspol-Brac-postugi: Biskupi Kratau i Duchowien-

podług urządzenia Konfederacyey Woiewodz-
tkich, Strzelców na Wyprawę chodzą — Obey-
watel każdy obrony winien swey Oyczyźnie.
Barodzie! oto czas, oto pora, zapomnieć wia-
naszych dawniejszych; Wyrzekniemy się du-
cha Partyi, Opinia niech nas niedzieli, pamię-
taymy tylko że iesmy Polacy, że iesmy sobie Bracia
że iesmy wzaiemnie sobie winni obrony; zapo-
rzemy wzaiemnie sobie wiarę obrony; zapo-
mniawszy o dawnym, odtąd w jedności i zgo-
dzie ginmy razem lub Zbawmy Oyczyznę

Imo Zaleca tedy Konfeder: Gener: O: K: aby
Hetm: miejscowe W dzielo Ziem i Powiat: ten
Uniwersał do wszystkich Miast i Wsiow
rozesłali i Publikowac nakazali

2do Tey Konfeder: respective Ziem i Powiat:
Regimentarzow obiorą i Rotmistrzow do Ka-
ratow uyznawcze, którym Rzpltta za ich prace
poniesione pospokoieniu nadgrodę i
odzieuność obmyśli.

3tio A. ponieważ ten Uniwersał, do go-
wości Kardę obwieszcza, ostrzegaią będą.
Wspol Ziomkow, aby do gotowości sposobiąc
się wszelką spokoyność na wzaiem między
sobą i przyiaźń z Waszkiem Posiadkowym
i Przyiacielskim Nay: Imp: całey Europy
zachowali, gdyż wszelka niespokoyność szko-
dliwa bardzieiy Rzpltey być może.

4to Pospolite Ruszenie zbierać się niebędzie
pierwey, pokiy Konfeder: O: K: Uniwersałem
o tem o Karcie, o potrzebie i mieyscach zbierania
nie ostrzeże, i Wici ostatnich uczynić niekaże

Tę do Narodu Republikanskiego oderwę uczyniwszy podnosiemy Głos Nasz do Ciebie Królu Mayiasnie! Oyczyznę i Wolność Nasza, tak W: Kr: Mć jak Nam miła być powinna: Wszak Oyczyznie winieneś życia a Koronę Wolności. Królu Mayiasnie uczyń to co my czyniemy, zapomnij o przeszłym, niech Cię teraźniejszy Los Oyczyzny wzruszy, o całenie Rzpltey niech będzie Król a Narodu hasłem — Nie wspominamy uiszczy kto błądził, przekonani my się tylko, że wszyscy Oyczyzny zbawić pragniemy, lub się razem w jey ruinach zagrzebać. Dan w Grodnie na Sessyi K: G: C: N: dz: 11 Lutego 1793

Nadgrobki Króla Francuskiego

Tu król Ludwik XVI. w tey Trumnie spoczywa
Zdala się ze do Was z Grobu, wołam głos się odzywa
Patrzcie Królowie, patrzcie Ludzie wszystkich Stanów
Jak los szczęścia upadła i naywyższych Panow
Byłem z królów na świecie, pierwszym Królem znow
Dziś gnę Brzeszy, niby Człek poddany.
Wolność z Tronu zepchnęła, rownaść uwięziła
Niepodległość na konice, w tem Grob mię wtrąciła.

Drugi

Gatis Przechodniu co byłem, co dziś jestem w Grobie
Te cztery Wierse skażą, mnie całego Tobie
Król Wielki Wolny, sławny z Boga Pomazany
Człowiek mały, więziony, podły, człek znieważony
Królestwo korona, Tron, Berło, Kształt, Dwor, Stanowa
Purpura, Iskra, Kamień, Kosć, Proch, Cień, Kurzawa.

Kopia Responsu JW: Kasztelanowey Kamienskiey
do JW: Szczesnego Potockiego z 26 Dec: 1782 Roku
Dnia 26 Grudnia 1782 z Rana

Wyrazenia pamieci JWW Pana z poblogosławieniem
Roku 1783 zaczynaiącego się, bych moich dochodu
24. Stycznia N: teraźnieyszego w Lwowie.
Dzien 26 Grudnia Roku zeszłego przypomniał
JWW Panu, że masz Familią w Cyrzyznie swoiey;
ony Boże! abyś pamiętał, lub przynaymniey po:
ony Boże! abyś pamiętał o Sentymentach Antecessorow swoich, którzy
nie tylko o Sentymentach Antecessorow swoich, którzy
nie w Listach swoich, nie w oświadczeniach, ale
w Listach swoich, nie w oświadczeniach, ale
w wszelkim skutku wierne były Cyzyznie i nieod:
wszelkim skutku wierne były Cyzyznie i nieod:
stępni, nieszczęść ludzkich Bracio, a mieli Wiarę
stępni, nieszczęść ludzkich Bracio, a mieli Wiarę
wszelkiey Bractwy, i nazywali się tancz Wolnosa.
wszelkiey Bractwy, i nazywali się tancz Wolnosa.
Seym 1788. na który JWW Pan obrany bytes
Seym 1788. na który JWW Pan obrany bytes
Posłem z Województwa Bracławskiego, i wszedłes
Posłem z Województwa Bracławskiego, i wszedłes
w Jego in Actu Interlatem Marszałka Seymowego
w Jego in Actu Interlatem Marszałka Seymowego
Malachowskiego, nie pozwalaiącego w charak:
Malachowskiego, nie pozwalaiącego w charak:
tere zyczyłes i obrałes wraz z drugiemi Posłami,
tere zyczyłes i obrałes wraz z drugiemi Posłami,
toż samo potwierdzasz że tegoż Kasperowi niemo:
toż samo potwierdzasz że tegoż Kasperowi niemo:
rosz coż chcesz i z kollegami uczynił i uprzad.
rosz coż chcesz i z kollegami uczynił i uprzad.
Pytam się co było za myśl do stąpić Seymu,
Pytam się co było za myśl do stąpić Seymu,
gdy słabość zdrowia, naymowiey tę, tylko po:
gdy słabość zdrowia, naymowiey tę, tylko po:
rem nazwać można — Mowy JWW Pana
rem nazwać można — Mowy JWW Pana
z drukowane i konserwowane z oświadcze:
z drukowane i konserwowane z oświadcze:
niem czynności i przyłożenia się do wsparcia
niem czynności i przyłożenia się do wsparcia
Woyska, ustanowionego, o fiara Oyca Brom,
Woyska, ustanowionego, o fiara Oyca Brom,
lecz tego JWW Pan nie dostrzymałes — Cokolwiek
lecz tego JWW Pan nie dostrzymałes — Cokolwiek
ten Delegaty Seym nie skończony, ułożał i
ten Delegaty Seym nie skończony, ułożał i
ułożył, to wszystko według Prawa ustanowio:
ułożył, to wszystko według Prawa ustanowio:
ne pluralitate, gdyż po skasowaniu Liberi
ne pluralitate, gdyż po skasowaniu Liberi
Veto wszystkie Seymy tym Prawem rządzone
Veto wszystkie Seymy tym Prawem rządzone
bywały — Co się tedy nie zdawało Seym drugie mogą
bywały — Co się tedy nie zdawało Seym drugie mogą
rządzanie, którego czekać należało, i po prawie
rządzanie, którego czekać należało, i po prawie
nie sięgać i nie prowadzać Woysk Zagra:
nie sięgać i nie prowadzać Woysk Zagra:
nicznych

niezny ch, na wieczenie Obywatelow, ktorzy
do Boga rzec roznosza, aby im byta spraw ed li-
wość uczyniona z tych co na ich zgubę, całey
związku ową, pod ktorym wszystkie Woiewod-
twa w Arestach siedzą. Cóż to za tytuł Woli-
ności i niepodległości, same Uniwersały kto-
re JKMość pobudzowały, aby rzeczy spa-
i dzieją pod karą Sekwestracyi Dóbr, i odsą-
dzeniem ab omni Actuatate; co znaczało?
ktoż kiedy zaprzątał tak Wolnych Obywate-
low,? można tedy czuiarczać Wolność i nie-
podległość? takie czynności, mogą trwalsze
nad Seym Legalny? Nam wierzyć starym
co sme, w praktyce byli, jak się rzeczy z czas em
odmieniaią mysla, zaufania w nikim tylko w
Bogu, to iest rzeczy pewniejsze. Bytam na
Seymie 73 go R: widziałam podobne tych teraźnie-
szym podobne swawolności, Assystencyą
Panow tuteyszych z Moskwy Prusaka i Austryaka
co chciał zrobił, co robiła Rzeczpta na Seymie
Legalnym co chciała. Ja iak dobra Matka
i Ciotka JKMci Pana, to tylko mu nadmienić
mam JKMość w Rzeczy Moskiey Sukcessorze
który woli, iżeli niewzięwszy przykładu z
JKMci Pana, że Oyca swego Testamenta niestałe
czynności złego, nagannie niebędą. Wiesz
JKMość, bo masz Testament jak Sz: Oy-
ciec Jego, protestuie się przed Bogiem i Oy-
czyzną, że zwiedzionym był przez ten z Saxo-
którego JKMość: użyłeś przeciw Oyczyznie
Dołożyła mi JKMość w Dniu swoim
że Moskwa tylko do czasu, jak zalecała te
myśli JKMci Pana potrzeba, Wiedziała on
kiedyś prosił, abym wespół, upewniam

potrafisz uprosić aby wyszło.
Nadmieniono i to mam także że Zaplusile
rozsiane, które że nastąpiły, niemożno się dzi-
wić temu, bo czytaiąc kronikii, od początku Świe-
rzenia Naszego, nikt nie znalazł skazy wczynno-
ściach w Domu naszym; Gdy tedy każdy za-
drzeć się musiał nad postępkiem JW W Pana.
przyidzie czas iż generalnie wszyscy w całey
Cyczyznie mowić będą ——
„ O! ty ktokolwiek iestes, co bezbożnym
„ zelazem, Synowską przeciw Cyczyznie u-
„ zbroił rękę, co[ś] przeciwnego i obrzydliwe
„ sposoby, przez tak wielką ubogich Ludzi
„ oppressyą, czegoś dokazać chciał, stanieś się
„ sam nieszczęśliwey Architektem, sam
„ szczęśliwości swoiey nieprzyiacielem, sam
„ wstydu swego i chanby rzemieślnikiem,
„ ieżeś miał budować albo sobie albo ko-
„ mu innemu fortunę na ruinie naszey,
„ iżeżeś chciał na oppressyą ubogich a niewin-
„ nych ludzi; swoią albo cyią aspekurować
„ szczęśliwość; pomieszam ci mowi Bóg wy-
„ raznie: twoią radę, skonfunduię twoie
„ zamysły, poszarpię twoie przedsięwzięcia,
„ staniesz się przysłowiem Rospolitowi, i
„ śmiechem, opuszczony od ludzkich, porzu-
„ cony od swoich ——

Ciekawość mam zapytania JW W Pana
czy iest w Polszcze Król, niemasz go w żadnych
Universałach, ani wzadnych Pismach, wspo-
mnionego — Wszakże Athleß zrobił do czynno-
ści W Pana, zacoż przeciw nieużyte przynay-

mniey

za konsyliarzes; Wszakże JW W Pan od
króla jego zięcia miał Cheroztwo koronne,
miałes Wojewodztwo Ruskie, miałes Gene-
ralstwo Artyllerej, tos odbierał wszystko
z pocałowaniem ręki; nato zapytanie
czekam Responsu JW W Pana.

Ł. 23 Febr: z Warszawy

Król Jmć. powtorną konferencyą z P: Sey-
przez trzy godzin maige, wzbrania się wchać
do Grodna, zpowodzeu nay przod: że Pieniędzy niema, powtore że Warszawa nieby tak
Stolicą Rzpltey zostać ... Moure, że tym cza-
sem Konfederacya, będzie batamuc, do pok
do Francyi nibnastąpi: atym czasem myśl
o innej konfederacyi przy Krolu i Moskwie
Szczesny Marszałek wokowany do Jmpera-
torowej, jedzie tam dla odwodzenia swoich przy-
krości, ale moure, że podobno nieprzykro powro
— Xż Marszałek Konf: Litt: bez nadziei
życia choruie. Zabiellio mieysce jego zaste
Anglia sprzeciwia się Podziałowi całego
Kraju, i swoje Interesowanie czyni do Po
tencyi, nie przeczy jednak, aby trzy Wojewod
stwa, dostały się Krolowi Pruskiemu.
Moskwie Kamieniec Podolski, a Cesarzo-
wi Bawaryą. . . . Interesa Tepera moc
głowy zawracą, pisano w Warszawie
do Oblaty Długow do 600,000 ℳ
Jednak Dłużnicy niedesperuią, aby ten Ban
kier upadł, bo sama Moskwa stawia Go na
nogi, bo gdyż mu znacznie winna — Zwo
to ci których on na nogi postawił i winien
sam ratować —

Król Jmć wydał Restrypt, aby wszyscy
Kredytorowie, tak Activi jako i Passivi
dowoje na Pismie podawali Dugi u Pepera
miane — Że podziałki kraju niebezpiecz,
zapewniaią. Podobnież ze Werysha Pruskie
cofnione będą. Że Moskwa, do pierwszych
swoich oświadczeń nieodstępuie, ale zadanie
iest aby Rzplta Polska wepta w Ligę z
Mocarstwami Sprzymierzonemi na przeciw
Francyi, i tym końcem aby 106m Wersha
dokompletowała —

Z. 27. Febr z Warszawy.

Lubo prawdziwie dziś iestem nadzwyczaynie
zatrudniony, nicomięszkiwam iednak chcę
w słowach kilku nadgętosić się
Do dnia osmego Marca, nic iezcze pewnego
nie będziemy widzieć, a może i poźniey. Gło
szą teraz mowią o wyiezdzie Króla do Grodna,
iednak nic pewnego nie maią iezcze.
Francuzi z. 20. Febr dopiero do Hollandyi
wpaść chcieli. — Prusacy iuż są w Kowie, Lo-
wiru, Sochaczewie, maią być w Brzostowie,
ta iuż iest Planta. — Anglia mieta urzędnie
nieiakie Reprezentuye Dworom, Berlińskiemu
Petersburskiemu, okoto Polski, nie iednak dotąd
pewnego nic mamy zasta dnyć.

N. 2. Martij z Warszawy.

Rewolucya w Bankierow w Warszawie, pomnaza codzien Ludnosć, pohamuie się iż nay większy Bankierz Tepper, ktory z nierządow w kantorze, i nie pięciu tych rzadow, i exponuy tysiące Ludzi nieszczęśliwemi porobił. Kredytor na Au 65. trwać będzie musiał. Daniel Siwdlarz sławny, kilkadziesiąt tysięcy K. straił u Teppera. 150. Ludzi ieszcze z Warsztatu już odprawił. Za trzy Miesiące nayduley, kilkadziesiąt kupcow z bankructwie. Za pięć dni spodziewaią się powrotu Kurjera z Petersburga, z Rewolucyą, czy ma Król Jmć nie iechać do Grodna, czy nie? Kossakowski odebrawszy Expressiyi na Hetmaństwo tewskie, poiechał do Grodna. Generalność teraz bezrządna, w strachu zostaie, aby Wszystkie Polskie na Ukrainie będące, przez Moskalow nie zostało Dyzarmowane. Podali Nota do P. Syweroa. Między Anglią Hollandią a Francyą, mowią do Woyny nie przyidzie ponieważ Anglia i Hollandia tey Woyny wcale sobie nie życzą, bojąc się o swoy Jed-

y aby ztąd Banderet nie nastąpił w całey Europie. Mowią że Generał Zapolia w wielkiem iest ambarasie, gdyż wychodząc z Służby Cesarskiey, miał na siebie dać Apelleracyą że nigdy nie będzie woiewał przeciw Woyskom Hrabi Emskiego. Gdy teraz Generalność nakazuie mu bronić wchodu Cracowa, przeto on miał prosić o uwolnienie od Komendy, mowiąc zatym, że nie tylko od Kommendy, ale i od Regimentu uwolniony będzie.

Ex Gł: Sewerina Rzewuskiego Hetm: Polsk: na Sessyi Konfed: Grodzieńskiey d. 31. Janu: 1793.

Nim o rzeczy tak wielkiey wagi, iakiey dzisieysza iest, mowić zacznę, rzekę w przód, Boże bądź w ustach moich, abym te tłumu kiedy nie wypuścił= Boże będź w Sercach Ziomkow moich, abym ich głosu prawdy posłuchali—

Przyszedł okropny K: Narody, w którym Polak widzi przed sobą zgubę swoią, ale spo: sobu ratowania się mało widzi. Prześladowa: ny długim, a ciągłym nieszczęściem, upoko: rzony na Granicach swoich, na Swobodach swoich, na Stanie i powadze swoim, w oczach całey Europy, ledwie się dźwigaiący nad, albo nie spodziane wkroczeniem

Woysk

potężnego Sąsiada, napastowany i zagarnięty, widzi się natym nieszczęście Stopnia z którego Mu krok już tylko jeden do zguby i krok tylko jeden do ratunku zostaie.

Zabiera mimo Swietność nayuroczystszych Traktatow Ziemię Polską Kroi Pruski, pod pozorami, które Go w oczach Jego własnych, usprawiedliwić niepotrafią. Milczą na to Sąsiedzi nawet, Ci sami którzy mu niedawno zaboru tego zaprzeczali. Wzdycha Polak, a uderzony tą niespodziana odmianą, miota wzrok troskliwy, na wszystkie strony, i pyta się sam siebie? co ma czynić? co ma czynić? Nayprzod: Narody! Dzwignijcie się Orężem, albo ginąć ze Sławą. Ta iedna dziś Jego powinność, ten jeden krok, którym on ruszyć zaraz powinien. Ta rada którą ja dziś Wam M: P: daię, a którą się ani przed Swiatem ani Oyczyzną nie wstydzę.

Powiem wiecey, ten iedyn iest, i iedyny sposob, do oparcia zaboru tego uchybienie go, tedy nietylko z Wielką Polską, ale i z całym Krajem przepadniemy.

Wie cały Swiat iż W: Owa Katarzyna która nam w zamian zaufania Naszego, w Niey, bez granic podanego swą przyiaźń cielską rękę, była iedna, która ustawnie

o nowy rozbiór Kraju nalegano, ustawnie
go, wrodzoną Wielkością Duszy swoiey
odrzucała; bardziey Sławy Imienia zaszczy
cielki z przymierzeńcow swoich, iuż korzyści
nowo nabytego Kraiu chciwa; Ale ta W:
Katarzyna, bydź chciała daley,
walczyć za Naród ten, ktory sam za siebie
walczyć niechciał? Bydź chciała przy:
kładała nad związki z Potężnym Sąsia:
dem, ktorego nieprzyiacznych skutkow,
podczas ostatniey Tureckiey Woyny doznała,
związki z tym Narodem, ktory by niechcąc
się bić za siebie, zapewne i za nią bić by się
niechciał? I niebydź chciała łatwiey nieprzy
iaciołom Polski, nakłonić tę W: Monar:
chinią na podział Polski, gdy Ona prze:
świadczona będzie iż Polak, ani przyiacie:
lem, ani nieprzyiacielem być nie umie,
raczey niż gdy ona przeswiadczona będzie,
iż i przyiaźń Polaka dla Niey, i nieprzyiaźń
dla innych rzecz i prożna rzecz niebędzie?
Taki iest Ś: Narody! Wielkością umysłu,
Wielkie Dusze, rządzić się zwykły, ale nie
Mocarstwa, tych Cel iest, zachowanie się, i
obrona: a tym dwom rzeczom, i wielkość
umysłu Panuiących, częstokroć ulegać musi.
I ta W: Katarzyna, choć Wielka iest, gdy uy:
rzy iż Polska, ani do zachowania Państwa

Gdy

Jest, ani do obrony, przydatna być niemoże
nie zachce ona zapewne walczyć za Nią,
bo walczyć za nię wtenczas, byłoby to, krwawo
nie Krew poddanych swoich. Jdzie zkąd
Xżę: iż Polakowi tak się postawić potrzeba, aby Rossya uznać mogła, iż Polak
do obrony, i zachowania Rossyi, użytecznym być może. Jdzie zkąd ito: iż aby
Polak w takim się stanie postawił, tedy
potrzeba Mu dobyć Oręża.
Jdzie na koniec zkąd ito: iż ieżeli Polak tego
Oręża nie dobędzie, tedy od całey Europy
Świata pogardzony, od Rossyi opuszczony,
paydzie w podział Sąsiadów swoich, i nie
tylko Gestestwo Oyczyzny Wolney, ale i
Jmię Polaka na Wieki utraci.
Wiem ja W:M: iż słabi na mocnego: porwiemy
się, ale porwiemy się przy obronie, On przy
napaści, my przy Sprawiedliwości, my
przy bez prawiu, a zatym my z sobą Boga
mieć będziemy, nie on z sobą.
Nakoniec; jakiekolwiek los nas czeka,
dobyć nam jednak oręża potrzeba, ieżeli
wyrzeczono iest iż Polską się ostoi, dobyty
Oręż Losu Polski nie psuie. Jeżeli
wyrzeczono iest, iż Polska polegz musi,
polezem i my, ale ze sławą, nie z chambą
polezem. Zewszech miar jednak, brać
się nam do Oręża należy.

Gdzie iest N: N: Polak, ktoryby dzisiay krew swoią chciał oszczędzać? Gdzie iest ten, ktory by widział ostrze do gardeł Brata swego przyłożone, a niechciał sięgnąć ręki swey do Odwrocenia go.?

Ale nieotworzmy poczwar, niemaią ich w kraiu naszym. Mamy Walecznie Woysko, użyimy ie, mamy gorliwych Braci, przemowmy do nich, ruszmy śmiało, ruśmy wspolnie, ruszmy gromadnie, a ieszcze rzeczy zwątpione nie będą. Poniesmy natonmiast cały ciężar kraiu naszego, na nieprzyiaciela, a ieżeli konieczna nam upaść przyidzie, upadniemy, ale cy: zarem naszym, nieprzyiaciela przywalemy. Bierzmy teraz miary ktore nam brać należy. Nay przod wydaymy Uniwersały do Braci na pospolite ruszenie, z niewytłoczeniem na: wet Krolew, Powtore zalecmy JW: Mar: szałkom, aby donieśli JM: Imperatorowey o krotku naszym przedsięwzięciu i razem o wsparcie Jey przeciw Nieprzyiacielowi deprazali się. Po trzecie: zalecmy Prze: wielebnym Biskupom naszym, aby Procesiami nakazali po całey Polszcze, Modły do Boga, o odwrocenie tey ostatniey Klęski. Tak rzecz nad dzisieyszey Sessyi, rozporządzi: wszy, bierzmy się żywo do obrony, abysmy iak nay prędzey w Pole wyiechać mogli. albo nieprzyiaciela pokonali, albo mężnie stawaiąc przy Oyczyznie, w obalinach Jey razem z nią sami się zakopali

Uniwersał Kayja: konfeder: Gurlney
zapewniaiący spokoyność wewnętrzną
z powodu Aktu Gw: Sywers Ambasa:
dora Rossyi Itz: 28. 18. Febr: 93. poddany.

Konfederacya Gurlno zpowinnosci swo
iey podaie do wiadomosci Narodowi, i na
dzieie i obawy swoie, nigdy innego Celu nie
maiąc, tylko ocalenie Rzpltey, i ochronienie
Wspołziomkow. — Zwodzic Narodu, nigdy
niemyslała i myslec niemoże. Losu za:
wsze lzego czestokroć zuycięzyc niemożna,
Cnotliwych Obywatelow test rzeczą, szukac
coraz luch srzedkow, odwracac nieszczęscia od
Oyczyzny, — W Uniwersale gotowosci do
pospolitego ruszenia, zanurzylismy przed
Narodem, czego się obawiac można i co czy
nalezy; ostrzegliśmy: aby spokoyność zacho
wana, harmonia jako naylepsza z Wey:
slicem Kay: Imperatorowey, utrzymana by
aby Naród będąc wgotowosci, niezbierał się
pierwey i niezgromadzał, az ostatnie Wil
wythnięte zostana; teraz to ostrzeżenie po
wtarza z wyrazem, że, jeżli ieszcze może mieć
nadzieię Rzeczpospolita, to zapewne jedynie
w Wielkomyslności Katarzyny III. pozostaie
Gey rady odrzucać, bytoby gubić się przed
Na miłość tedy Oyczyzny obowiązuiemy,
i zaklinamy Wspołziomkow Naszych, po
Prowincyach będących; aby przez wzruszenie
nie niewczesne, Zgodnie Rzpltey nie przysporzyli
szkody.

szyli, aby do pospolitey Obrony, tym sposobem
i wtenczas do pierwo się brali, gdy przez Wo: Konfede-
racyą Gurtną przez ostatnie Wici ostrzeżeno-
będą. Konfederacya Gurtna, tegoż dnia
wiadomości Narodu, Notą Gl: Sywers
Embassadora Rossyiskiego, i odpowiedź
natę Notą — Ex: z Grodna z 22. Febr: opisa-

Nota Gl^a ale Sywers.

Niżey podpisany Poseł Extraordynaryiny
i Pełnomocny N: Imperatorowey wszech Rossyi
niemogł bez wielkiego zadziwienia, rownie
i żalu, uwazać Komaczenie Uniwersału, któ-
rey N: Konfederacya Gurtna wydała potrze-
bą urzędu pod Datą 11. Lutego, którym Na-
rodowie gotowość do pospolitego rusenia za-
leca. Niewchodząc w rozstrząsnienie przy-
czyn, któreby N: konfed: Gurtną, do tak osta-
tecznych Kroków zaciągnąć mogły, bez żądania
odemnie rady jako Ministra Dworu przy-
jacielskiego i Sprzymierzonego, do którego
jak sama konfed: Gurtna wyznaie z szczegla
i spokoyności dla Polski spodziewać się na-
leży; iedna z tych uwagę zmnieyszyć powin-
na była zapał, który przewodził tym czyn-
siom Konfederatów Gurtnego, to iest: pamięć na
wzruszenie i zamieszki do uniknienia nie
podobne, jako zwykle uyniknąć mogące,
z tak czułego zagrzewania, które poprzedza
te cztery Punkta powszechnego nakazu.

Gurtn: 6.

Punkt 2gi. nakazuie wyraźnie wybor, i
nominowanie z obietnicą nadgrod przy-
szłych Regimentarzow i Rotmistrzow w
Ziemiach Lowickich i Łaczyckich; mogłoby
by się to wykonać, bez ziadzwo luznych
buerzliwych, i czesto nawet ku Swywoli
niejako skłonnych? jak otym tyle razy
smutne przekonało doswiadczenie. Bo
nominowani Regimentarze z Rotmistrza-
mi łączyć się będą, ci zwykle zaczną za-
wyprawy, i tymczasowe [illegible] dzia-
łania Wojskowe, czekaiąc rozkazu do
powszechnego ruszenia się podług ar-
tegu Punktu, co zachęcenie w trzecim Punk-
cie, do spokoyności zupełnie czyni, i
nawet czyni niebespiecznym, dla samey
spokoyności, tak istotney potrzebom Rzpltey

Niżey podpisany Poseł, [illegible] przymuszony iest uznać
iż niespokoyność z przyczyny: iż W. Ksiąz:
Jeneralissa Litwy, obiecuie tayemnie po-
wszechne dla tych amnestią, którzy wiedli
własnego Jey uznania, na obalenie Rzpltey
pracowali, i tyle Jey przyniesli nieszczęścia
o co się tak sprawiedliwie żali. Ci Emigran-
ci, którzy przez tayemne i drobne sposoby
rownie i przeklad[illegible]dania, tyle nieprzystoyno-
ść fałszywe, przed Zgromadzeniem Narod

Dowym w Karyzie, smieli wyznawać te
szkaradne praxidła, ktore teraz popłaca
Naród Francuski, w oczach powszechnie
urażonego Swiata; Bzdąż li mogli ci Emi
granci, co smieli upewniać, iż nieszczęść
Narodu Polskiego, myśli jak i Oni, wrocą
się do Łona Narodu, bez wniesienia wen
rowego zarzewia ognia, niezgody i utworzenia
w nim nowych nieszczęść.

Pisz podpisany Poseł Pełnomocny
nie czekaiąc nowych i szczegulnych, w tey
mierze rozkazow, od swoiey Monarchini,
rozumie czynić swoią powinność, i dopeł:
niaiąc te, ktore mu dotychczas, przy Jego
Nominacyi dane były, aby z W: konfeder:
Gurtna, wspolnie i z Jchmość Panami
Generałami En Chefs, Komenderuiącemi
Woyskiem Jey Imperator: Mości
w Polszcze, czuy ad na zachowanie
nayściślieyszey spokoyności, i wszy:
stko pilnie oddalał, co kolwiekby ią przer:
wać mogło. Uprasza W: konfederacyi,
aby przez wzgląd na przyczyny wzwyż
wyrażone, raczyła kazać obwieścić wsze:
dzie, gdzieby jus ten Uniwersał Rzpoli:
tego ruszenia był ogłoszony: iż W: konfeder:
Gurtna, nie będzie aby się iakie kolwiek zgroma:
dzenia zbierały, dla uniknienia wszelkich
rozruchow

rozruchow i zamieszania: lecz aby każdy
Dobry Obywatel, spokoynie zostawał, aż
do przyszłego zwołania na Głos Narodu
jakie tego okoliczności wymagać będą;
Kadło niżey podpisany, niemoże zamilczeć
W: Konfeder: Gwarney, iż w chęci utrzy-
mania spokoyności zupełney, na Granicach
W: Rzpltey, Komendanci Woyska W:
Jmperiałor: Mości, na Kwaterach Zimo-
wych leżącego, maią wszędzie nayuważ-
nieyszy rozkaz, aby przeszkadzać i rozpę-
szać, wszystkie jakieKolwiek zgromadze-
nia, i łączenia się nawet Woysk, ktoreby
zamieszania utworzyć, i przez poruszenie
złe wzięte naprowadzić mogły, na uwol-
nienie Krolewny nieprzyiaznych; tym niżey
że niżey podpisany Kadet, iest nowo u-
mocowany do przełożenia W: Konfeder:
Gwarney, aby chciała w tak delikatnych
okolicznościach, czynić z rozwagą powol-
nością i umiarkowaniem, rownie i iak
nayusilniey unikać, aby przez krotki prze-
ciwne, nieweyść w zatargi z tak silną
Potencyą. Dan w Warszawie 18. Lutego
1793. Roku.

Jakob de Sywers.

Do poufałey JWW: Marszałkowey Koroney
Jenerał: O: 88: Panu Sywers.

Niżey podpisani, Marszałkowie Konfe-
deracyi O: R: z wyrażnego Jey zlecenia ma-
ią honor odpowiadać JW: Panu de Sievers,
Posłowi Nadzwyczaynemu i Pełnomocnemu
W: Imperatorowey na Exhibitę Jego podaną, na D:
18. Lutego, względem Uniwersału na Pospolite
ruszenie.

Konfederacya Generalna iest przekonaną:
że tłomaczenie czytane od JW: Posła iest nie-
kładne, i nie wyraża prawdziwego rzeczy zna-
czenia.

1. JW: Poseł, przez czas bytności swoiey w
Grodnie, był świadkiem bojaźni i trwożli-
wości Konfederacyi Generalney z przyczyny;
wnikaiącey Wyżey Prussiach, i rozsianych wieści
o nowym Kraju rozbiorze. Podana była na-
wet Exhibita od Konfeder: Grlney. JW: Posło-
wi, w ktorey wyrażona iest i bojaźń powsze-
chna, i zaufanie bez Granic w Wielkiemyśl-
ności W: Imperatorowey. Co do pospolitego
ruszenia, to decydowane było Dniem pierwszym
niem JW: Posłowi do Grodna przybyć, i Mar-
szałek Konfeder: hor: miał honor etym Po-
wiadomić, chociaż Uniwersał poźniey wy-
szedł.

2. Względem obawy zamieszkow, ktore JW:
Poseł, nieuchronne być sądzi, Konfeder: Gtnes.
mogłaby zaręczyć nietylko nayweiższą ioew:
natr: spokoyność, i iak nayleppze z Woyskami
Prossyiskiemi znoszenie się, ale i stałe przyiaź-
zanie

zanie do tey Monarchini, ktora Rzpltą
wspiera raizy, gdy ta ufność w Jey
wspaniałości, ktorey zawsze dajemy do-
wody, ściągnęła iakąś wzaiemność, i gdy
by nieprzestrzegano Rządow Skonfe-
derowaney Rzpltey, używaiąc wszelkich
srzodkow, i sił własnych do utrzymania
spokoyności i całości Rzpltey; ale teraz,
gdy ani Woysku Krajowemu, żadnego
niedozwolono poruszenia, ani Konfedera-
cyom po Prowincyach, zbierania się dla
Rady, dozyć iednego Człowieka ktoryby
zaprzedany był, iakiemkolwiek Intrydze,
a ten sam mogłby się stać przyczyną za-
burzenia, za ktore Konfeder: G: żadną
miarą odpowiadać by niemogła, a przy-
padek taki mogłżeby służyć za iaki
pozor, skargi na Rzpltą, żądaiącą tylko
zachowania swego, bezpieczeństwa ca-
łości i Pokoiu?

3. Nominowanie Regimentarzow i Rot-
mistrzow, dla przewodniczenia zgromadza-
iącey się na Respolite rzpenie Szlachcic,
zamiast wzniecenia zamieszkow byłoby
przeciwnie i sposobem utrzymania do-
brego porządku, i spokoyności, tak pilnie
od Konfeder: G: Wspot Obywatelom
zaleconey: Nominacye Regimentarzow

i Rotmistrzow, porzucona byta Konfede-
racyom Wojewodzkim, i wybe[illegible]an do
Marszatkow z Konsyliarzami należy, a
zadnych zgromadzeń burzliwych, o kto-
rych JW: Poseł wspomina niebytoby,
i spokoyność Publiczna, wzaden nie cier pia-
taby sposob.

4. Regimentarze i Rotmistrze Nominowa-
ni, niemaią zlecenia żadnych czynić zaią-
gow, gdyż w Pospolitym ruszeniu każdy
Szlachcic, obowiązany iest na Koń wsiadać:
Nadto: niemogli Oni Szlachty sprowadzać
w przody, dopoki by powtorny do Konfeder:
G: nie wyszedł w przypadku potrzeby Uni-
wersał. Przyznać wszakże raczy JW: Poseł, że
Konf: Gtna, nigdy nietraciła z oczu spokoy-
ności i porządku Rzpltey.

5. Konfederacya G: usiłowała zawsze
iednoczyć umysły, przywracać Narod cały
do dobrey sprawy, i do tey Wielkiey Mo-
narchini, ktora protegowała zawsze Zbawien-
ne zamiary Konfed: Gener: za Jey wsparciem
uformowaney, a niewidzę, ani żadnego w
Narodzie przeciwieństwa, ani Partyi
przeciwney, niemiała żadney potrzeby tego
rzeczi amnestyi, ani dawszy tych Emigrantow
z Polski Królestwa, nietylko wygnanym, ale
ani nawet Karanym niebyć.

Konfeder:

Konfeder: Gener: przy Wsparciu Wielkomyślnej Monarchini utworzona, żądaiąc tylko zapewnie szczęśliwości powszechney, niemogła żadnego dopuścić się prześladowania, któreby było nietylko przeciwne iey principiom, i zamiarom, ale zgodności protegującey Ją Monarchini która równie panuie dobrocią serc. iak potęgą rządzonym przez siebie Narodom. . . Nie słabość w każdym rządzie naganna, ale dobroć co jednoczy przywiązuie i kochać się każe, kierowała krokami Konf: Gener: Wzniosłaby ona miecz sprawiedliwości na każdego Obywatela coby zgubić albo zaburzyć chciał Rzpltą, taki któren nie wspólnego z Polską nie ma, prócz urodzenia i nazwiska, który w Oyczyznie nie oprócz długów niezostawił, może łatwo zdmianę Klimatu odmienić i myślenia sposób, a nawet i pod chlebia dztwiom tych, którzyby go żywić chcieli: takim zapewne był ten, który popisywał się z Wymową swoią na Zgromadzeniu Narod: w Karyzu. Nietrzeba się już nieczy obawiać ducha niezgody, między Polakami, nieszczęścia Oyczyzny naszey, nauczyły każdego rozsądnego, aby nieodważał się nienawi-

dzić

dziel Współzawodnikow, a gdybyśmy mogli przy całości naszey zostać się, Bóg Ekm. nieby się zapewne od wszystkiego nowo: wei ducha.

Wyrazy JW: Posła, których używa dla zapewnienia Wont: Gener: że ma sobie zalecono od Monarchini: ktora o zba: wienie i całość Rzpltey tłagamy; i czuwać na spokoyność Kraju naszego, pociąga tyby zapewne Nadzieję, gdyby JW: Poseł miał także zlecenie, zapewnić Rzpltą o całości Państw Jey. Słowo iedno Wielkiey Katarzyny iako Gwarantki exystencyi i całości Rzpltey, mocniey zabyłoby nam było potrzebnie, niżeli wszystkie instrumenta nasze: A Rzplta Skonfederowana pospieszyłaby uznać przed obliczem Świata; że exystencyą i całość swoią, winna iest wspaniałości tey Monarchini w której tey całą położyła ufność.

Konfederacya Gener: w celu przesuadere: nia, jak wiele zdaie się stosować się do tego, co imieniem N: Imperatr: do Wiey iest zlecone: ym, wydała Uniwersał, stosowny do żądania JW: Ambassadora, który niżey podpisani maią honor kommunikować.

Dan w Grodnie d. 22. Lutego 1793. Bp. Sta: Szuł: Kotowski G. A: K: Mar: Kon: Kor: Józef Zabiełło Low: Litt: Mar: Kont: W.L.

Kopia Listu J. K. Mci do JJ. WW. Marszałkow Konfederacyi Obojga Narodow. z. d. 18 Lutego 1793.

Mci Panowie Marszałkowie Konfederacyi Obojga Narodow.

Na list WC Panow Dnia 13 praesentis dan
iąc responsum, naypriod oświadczam się, że się b
dzę z tego zdania WC Panow, iż iuż nie o sty
czas mysleć, kto się w opinii mylił, lecz o tym
tylko, że wszystkie umysły, i serca iednoczyć
trzeba w wspolnym zamiarze ratowania Oy
czyzny. A iako tego celu dostąpienie było za
wsze żądaniem moim, tak tym bardziey teraz
pragnąłbym widzieć Obywatelow tąż chęć oży
nących się do mnie, ktory nigdy nie przestałem
będę kochaiącym Oycem ich w zadney chwili
odmiennieyszey okoliczności. Nowicie z WC P
nami nadzieię ratunku naszego zasadzam na
wielkomyślności Imperatorowey JMci, do ktor
gdy iuż uszedłem oderwy, uszedłem to tylko
uczynić w mocy mojey pozostawało w teraźniey
szey mojey sytuacyi, nayleplej samym WC Pa
wiadomey. Co wyraziwszy, wszelkich z serca ży
WC Panow od Boga pomyślności

Stanisław August M

Kopia Listu xcia Poniatowskiego Prymasa

Jasnie Wielmożny Mci Jenerale Artyleryi Marszałku konfederacyi.

Gdy od momentu mego z Zagranicy do Ojczyzny powrotu nie przestawałem zalecać najgorętsze do Pana Zastępów względem naszej Ojczyzny modły, te zapewne tym gorzcej odbywane zostaną, w tym czasie, w którym największe onejrzę cywil nie=bezpieczeństwo, z którego prawdziwie jedna Opatrzność nas wyrwać jeszcze potrafi; gdy Polakom uiszczyć racy Duch jednomyślności i rostropności, a Jw Ci Panu Zdrowia i szczęścia, którymby najrychlej dostać się potrafił i zmiękczyć serce potężnej Carowéj do ratunku nieszczęśliwej Ojczyzny naszej. Do czego przydaje wyrazy winnego szacunku, mam honor pisać się etc. etc.

Ekscerpt z Listu z Warszawy 22. 9. Maia 1793

JO. Czacki Starosta Nowo-grodzki jeszcze bibliotekę dnie zabawi, bo robi Fundacyą z Grotem Collectanéum, i podobno dobrze wyjdzie: odesłał x. Opatowi i Gostkowskiemu Wesele, bo nie chce przez

Oblatowanie ich posłał Xiędzu Protowi, trzeba się spodziewać, że Prot się wyhieruje, i Wierzyciele nie będą usatysfakcyonowani. Co się tyczy Jejopera i Habrego, o tych tu źle mowią. Likwidacya długów miała nastąpić, ale to nie jest dostateczna. J.E. Sywers posłał do Kanclerza Kor. aby Xięży J.E. Jejopera Bankiera były zapieczętowane. Stało się tu zapytanie między J.E. Ciszarem Krewskim, i Sywersem Posłem Rossyiskim. J.E. Cesarz w kompanicach będący, miał mowić, że w Konstantynopolu Drzewo Wolności Francuzi zakładają, i że to wie pewno, J.E. Sywers dowiaduje się o tym, miał posłać do Niego, ale nie otrzymał tych wiadomości, i pojechał z Warszawy w tym J.E. Czartoryski Kanc. będąc przy tym układaniu nici dorzekł tego Posłowi Sywersowi, że się podejmuje tego Commissu, iżby był z niego reprezentacyą, ale się ten Krewuski exkuzuje, że o tym pewności nie ma, tylko tak tu w Warszawie gadają, i napisał J.E. Krewuski Bilet do J.E. Czartoryskiego aby go Sywers czytał, z taką Exkuzą i ten czynił.

ostnie, to dodawszy, że nikt nic ma nowy wyjeżdżać
nai Jego z-wtorznego Kraju, a do pierwszy z Warszawy,
i w ten czas do pierwszy wyjedzie, gdy pohonory swoie
y interesa.

Między JE. Jejelstromem Generalem, i JE. Sy-
werssem Exulem, Spory wynikły. JE Generał po-
wiada, że ma moc od Imperatorowey, wchodzić w Ju-
tresza tak Woyskowe, iako i Dyplomatyczne,
Sywers przeczy temu, Obydwa Kurjerow posłali
do Imperatorowey, zdaiąc się na siebie, cieszawa bę-
dzie wrew, iaka Herolewya nastąpi, ale mowią po-
wszechnie, że Generał Jejelstrom będzie rewoko-
wany, na iego miejsce ma nastąpić Cernisseff
Generał.

Różnie rozni tu mowią, że po tylu konferencyi-
ach JE. Sywersa z Królem Pruskim, Wyjazd Kro-
lewski ma nastąpić do Grodna, po wyjeździe pier-
wszy JE. Sywersa, który Q. tego Miesiąca wyjez-
dza, lecz zmowu nie którzy twierdzą, że Wyjazd
Króla nie nastąpi, i cytują tu, że Generał Artyl.
ma tu zostać. Familia Królewska ieszcze prze-
mowna na Wyjazdowi Króla do Grodna, a Xiążę
Prymas nie przeczy, i chce Mu akompaniować

Exemplarz z Listu z Warszawy 26. Q. Mar. 93.

JW. Walewski Marc Konfederacyi Woiewo

Kraiowe tu od Grodna od dni czterech przybyły, wraca do Dobrzynskich podobno Borowska.
Pan był zaproszany listem od Ambasadora Kozyckiego, aby się podiął Zastępstwa Ko[n]federacyi. Chciał mieć trzy Punkta, na przod Zapewnienie, 1mo Że podczas iego Zastępstwa, nie będzie naglony do Podpisowania Cyfr iakiey kraju. — 2do Że nie będą Przesladowani Obywatele koro — 3tio Że będzie Determinacya wprzod Stanow Rządu przyszłego. Zamiast tego dokonczania, oswiadczono mu będzie Punkta te, za dowodem rozlicznych trudności, że Król Jmć swoy Wyiazd aż po Wielkiey thoy do Grodna odwlekł, zaczym JW. Wasowski będzie miał czas do tego dayrzenia lepiey albowiem przed Wielkonocą inż Konfederacya nie warnie czynić nie będzie
JE. Sywers Ambasador w tych dniach ma wiedzieć do Grodna, iezire tu mowią, Król ieszcze się opiera od tey Radroty. W Grodnie ptaszek, troszki opanowały wszystkich Resztu Konsyliarzow Konfederacyi zamiasto Protestacyi, ostrzegaiąc, że ieżeli JW. Potocki Marszałek, wyiedzie, by miał, Przeto oni protestuią się oswiadczaią

w nieprzytomności tego który Marszałkiem
mianowany iest, i konfederacyi tey Jmość pod
iego Laską bytą y iest deklarowaną, tak wesel-
kie iest iego nieżyczliwość Rzeczy, za nie ważne
ważą. — O Brzostechowy Expasanie, są te Wia-
domości. Również y Gdansk że iuż iest opasany
liczną Woyską Cesarskich tłumem nadeszły ta
wieść Wiadomości. — Cieś prawdziwie wielka
Co cesarskich prawdziwie iuż nie płyneh. Powrocił
mroz y śniegdris.
Jmć Pan Sywers, zaczyna mowić, aby my-
slano, o zapłaceniu Długow Krolewskich,
powiada on, wszakże długi Krolewskie,
w kraiu rozdawane były przez Niego, przeto
Obywatele, powinni myslec o uwolnienie kro-
la od tego ciężaru — Woysko Polskie na
20000. zredukowane być ma. Moskale
20000. zredukowane być ma. Moskale
twierdzą, że niemasz liczbe tegoż bytaby
ciężarem dla kraiu, a Przyiacielskie y
Sąsiedzkie Woyska, potrafią go bronić,
Gdyby iakaś napaść była. — Tu w Warsza-
wie co raz ciężko robi się przestawanie.
Dano Regestr od Pana Sywersa, wielu
osob, z Domaganiem się, aby stąd oddalili
się. Mowią: że Ci wszyscy, którzy recepu
się nie uczynili od Seymu przeszłego, zakaz
mieli bydź znaydowania się w Warszawie.

Moskale wstrachu, trwogą zawsze miedzy
niemi wielkiey, na wszystko maią ostrożne
i oko straszne, tak: że mieszkaniom tuteyszym Zdaie się, że zawsze są w oblężeniu.
O Banierach zaś to mowią: Że Tepper
zupełnie zbankretuie — Kabry zaś mowią
że ieszcze zostanie przy Stu tysiącach Intraty
gdyż pokazuie się z obrachowaney Jego Subs-
tancyi i Długow, Funduszu 15 milionow.
Długu zaś 12. milionow — Wielu kredy-
torow, bęcz musieli Odbierać w kartach
a może niebardzo pewnych — Co Pan Prot
to wyiście na swoie, przez Ekonomikę,
dobre rządzenie, pilność swoią i Ludzi
zdatnych, ktorych koło siebie miał —
Niektorym płaci po części, drugich na
Swiety Jan zaspokoić obiecuie — Czytaią
tu Pana Boskiego, ktoremu winien był
3000 ℛ. Temu 1000. oddał. a 2000. do
Pana Rudzińskiego przekazał, i temu
podobno ulżenia wielkim porządkiem
czyni, i akkuratnością, co bardzo zaspa-
kaiemy Kredytorow Jego —

Na Salary z wyiazdu Mayi: Konferencyi bite.

Chwała z Bogu, już mamy treść naszey Nauki.
Ktorą Nam ogłaszaią Mayiaśnieysze Duki.

Jeżli chcesz w Potomności zostać znakomitym
Sobie i swoim rodzay po Zalorze bitym.
Xiądz. Biskup Kossakow, hetman sprawiedliwey cnoty,
Od Wielkiey Kalamity odebrał Klejnoty,
A wey drobnicey sprzedayąc, co mniey iadu mauć,
Po swoim tylko złotych ermiene w zaplacie.

Na Busturn, czyli Głowę Turecnego Grobliego,
postawioną w Sali Konferencyonalney w Grodnie.

Co to za Głowa? Czy Krola?
Czy Bohatyra?
Czy Prawodawcy?
Czy Oyczyny Zbawcy?
Zawoła Konwyktarz zdrowiony.
Ney Krolowiecze głupi,
Jakt nie on do Korony.
W sraku to Oyciec Biskupi
Co kaydany w Polszcze wkłada.
Starzec iakis odpowiada.

Zawiecta się ciężkie niebaczne Draki
Zdrayczą Krzemienicki zakłuć
[illegible]
Lubią [illegible] Krzyż [illegible].

Ale

Excerpt Listu z Warszawy d. 13. Maia 1719.

Przez Kurjera z Petersburga ponowione od Imperatorowey Listem do Króla pisanym naleganie aby iechał do Grodna, mowi przeto iechał, ale po Swiątkach, ile Staby. Dnia tego na dela samego Ambasadora Rossyiskiego, przystano na Warte Francuzom trzem, mianowicie P. Bon a którego zastano wiele Papierow, i Cyfer. Listy od P. Dumoriera Du Luchay, Treillard, i innych

Des Lorches

Nardy z tych, osobno osadzony. Papiery teraz ve
wodnią. — Nadbiegła Sztafeta odebrania iest
Wiadomość, iż Dnia 1. Marca Generał Klen
fait Austryacki pod Merade, między Aiz la cha
pelle i Juliers, zbił Francuzow w Kwocie 2000
29. Armat wzięli. i 800. Niewolnika. 2000.
zabitych Francuzow liczono. — Co Zwycięstwie
tym, pozniey Teniè Generał, pod Maestrycht
Fortecą, którą oblegli Francuzi. — Drugie Korpus
Francuzkie opanowało Hollenscu Fortecą Breda,
i Willemstadt. Tylo iest Prawdy. — Banhru
towstwo Jeppera, Kalca, pociągnęło Proca Lo
tochiego, Lorkiewicza, Hallera w Krakowie,
Heyzlera w Lublinie, etc.

Znowu iest druga Mowa Pana Buchholtza, tym sty
lem, iakó pierwsza, że Król Pruski nakazuie Woy
skom swoim wnijść do Gdanska, ponieważ tam ia
Jakobini, ieden dla Francuzow maią składy Zbożowe.
Drzą się tu spodziewaią wiadomości o poddaniu
Miasta tego Prusakom, którem iuż na
stąpić. Konsul Rossyiski radzi Mieszczanom,
aby dobrowolnie poddali się. — L. Sywers ruszą
się iezere z swoim woyskiem, chcąc na powrot

hungera z Petersburga, a tymczasem z Królem
konferencye codzienne miewa. — Imperatorowa
miała wyrazić w Listach swoich do P. Sywera
pisanych, żeby król uzbroił się cierpliwości
a wszystko dobrze będzie. Z Ukrainy
są wiadomości, że Moskale kordon rozciągają
od Mohilowa Moskiewskiego, do Mohilowa Pod-
skiego. Heretikowie litewscy w Łabuniu obchodzą
zycie, dać to poznać Obywatelom, wcale tam
inaczey obchodząc się z niemi jak w tey części
Polski, która od Kupiectwa ma się zostać. P.
Walewski ma zastępować miejsce P. Potockiego
za powrotem swoim z Krakowskiego, a tym-
czasem Czarnowski Kasztel. Wojnicz jako pierwszy
Konsyliarz będzie Prezydował. — Cewne
nierym ważnym do czasu zwołania Sejmu zatrzy-
mać się nie godzą. Prussacy nie przestają nama-
wiać Wielko-polanow, aby się poddali Gen. Mat-
lendorf pod pretekstem układania granic, pod-
mawia Obywateli, aby o tym myśleli. Gwardya
Litewska odebrała Ordynans, aby z tąd wcześnie
dnia wyruszerowała do Litwy.

Dz. 16. Mar: z Warszawy

Warszawa zaprzątniona iest Sprawą Lichkursową X: Teppera, ktora w Kommissyi oddzielnie od Konfed: Gener: uważana: czony pod Prezydencyą JW. X: Biskupa Kharszewskiego wczoray zaszło. Tak kto żytorauie jako i Teper postali Memorya: tem wspolnym prozbę do Grodna, o dodanie Kommissarzy, i mowy sędzenia decyso

JW: Ambasiador, Rezydenci, Rzeczpospolitey informowany Listami przeżytemi w Wrocławiu i Dreznie, że JX: Bonneau, Francuz będący w Warszawie, trzyma Kerre: z poniedzieiy z JX: Dumurier Des Cor: ches do praspect się Polinyi o niewdzięczne Deputacyą do zaięcia Jego Papierow, a osobliwie Szkatułki zielonej, maiącey Sprzężyny pobocznę, i zaaresztowania Jego — Ktorey zatym zostało iednego z Kommissarzow Policyi JW: Miączynskiego Sędziego Surrogat: Marpatt: — Ci zastali piszącego. Francuz został przytrzymany oraz Walentin dawniey Kamerdyner u Pana Des Cerches. Papiery w trzech Pakach są zabrane, i teraz w Kommissyą Policyi przetrząsaią; miano znaleść i Cyfry i Depesze iuż gotowe od tegoż Bonneau Pana Feillard i Des Cerches w tych opisania bydź maią rozmaite i twardym Cyfrem pisane — Rozniey tenże

Ambasciador Mosc. depraszał się, aby
tenże Bonneau wielu Konfrontacyi
iego odpowiedzi na zarzuty które on mu
czynił chciał Świadkow będź mogł
do Pokoiu Jego Kr. Mci prowadzony.
Co się stało, i tenże P: Bonneau, do tego
w Pokoiu Jego Kr. Mci iest trzymany Ambass.
Wielu iest tey Opinii że P. Bonneau będzie
odesłany P.a Curtoni y Legellstromm.
— 10 Dnia onegoż miesiąca na powołane Listy Imperatora: Krol Jmć. wziął
Berlinczyk finalnie ujechanie do Gdańska
Z. 9. Aprilis: — Universały na
Seymiki na podpisanie Z. 10 Aprilis:
które circa 20 Maij będą miały
Seym w Grodnie circa 28 Junii —
Francuzi opanowali w Holandyi Miasto i Fortecz Breda i Knetling a pod
Gertrudenberg porażeni zostali od
Holendrow. — Gnrł Clairfait z Francuzow z Aixla Chapelle wyparowali
którzy pod Liege się wycofowali —
JW: Walewski i Marsz: koron: Krak:
Accessit swoy powrot do Grodna pro
14. Aprilis: tymczasem Iż Czerwertego
Kln Przem: złożył w Izbie Urzędu Senatorskiego

miał być obrany na Zastępcę Marszałkowskiego Urzędu.

Z. 20 Mart: z Warszawy

Jw: Sywers Ambasador wczoray wyjechał do Grodna — Pan Bonneau Francuz, zatrzymany od Moskali, onegday był u niego Jego — Bankructwo Teperu i Szulców wzięło mnozy — Pan Brat Potocki chce w Grodnie wyrobić sobie aby był tamtędy wysłany Jego Medicyiku, i Długow —

Gdańsk ieżdże 18. 14. przez: był w zapasaniu. Do Spiewow z Czerwcu i Zytem biorą te Paszporty od P: Buchholtz Posta Pruskiego ktory po jutrze takie do Grodna rusza — Miesiąc Marzec w operacyach Wojennych dla Francuzow był nieszczęśliwy — co się okazuie z nastąpiącego Pisma —

Po przegranej Batalyi 18. Martii przez Austryackie Woysko, pod Aldenchowen przez Xięcia de Saxe Cobourg nad Francuzami w ktorey stracili Francuzi w zabitych 2000, w Niewolą zabranych 600. Wozow Ammunicyynych 13. Nieprzyiacielskich Wozow z Pieniędzmi dwa i Harmat 12. Zaraz Dnia 2. Marca korpus Austryackiego Woyska, pod Komendą Xięcia Würtemberskiego pod Aix la Chapelle Francuzow napadło,

napadte, rozpędzito, Osm Armat zabrano
i 200 Niewolników, i opanowali Aix la
Chapelle Austryacy.
Dnia 3g Marca Francuzi niedoczekawszy
w Liege a gdy się Austryacy zbliżyli w
nocy uciekli pod Namur się rejterując.
Dnia tegoż Xiąże de Coburg z Korpusem
12000. Austryaków przyszedł na Sukkurs oblężonej Fortecy Hollenderskiey Maestricht lecz Francuzi odstąpiwszy oblężenia, które trwało Dni Osm — Austryacy uciekających Francuzów dogonili, niektórych pod Wich tam osm Armat Francuzi, i 450. Ludzi stracili —
Xiąże de Coburg mało co się zabawiwszy w Maestricht poszedł daley ku Bruxelli. Drugi zaś Korpus Austryackiego Woyska poszło pod Liege gdzie Francuzi zostawiwszy Magazyny znaczne i Armatę 4. uciekli do Namur.
Prusacy zaś do Dnia odebranej Mowy o uciekaniu Francuzów, po Batalyi przegranej z Austryakami, cicho siedzieli, a nawet Francuzi Dnia 2. Marca, do Fortecy Holenderskiey zwaney Venlo, w którey był Garnizon Pruski, strzelali Bombami z Zamku bliskiego S. Michel. Lecz Dnia 3. Marca Xiąże Brunświckie.

osmielił się i jednym Korpasem poszedł
pod Buremonde oblężoną przez Francuzow
Forteca. Francuzi Armat osm zostawili, i
oblężenie porzucili — Drugie Korpus Pru:
skie zbliżyło się pod Zamek, S. Michel kto
rey Francuzi opuscili, spieszno idąc do
relli —
Pod Rhenem Woysko Pruskie przy
gotowało się profitować z tego
w Woysku Francuskim bydlęcy.
Forteca Mata Königstein Miesięcy trzy
opasana przez Prusakow, Dnia 8. Marca
poddała się Prusakom, Austryacy z Bri:
gau, wyszli i zbliżyli się iedną stroną pod
Moguncyą, a drugą stroną pod Frankfortu.
Prusacy iż mieli do Moguncyi, Holendrzy
iż niektórzy osmieleni Sukcesem Woysk Au:
stryackich z Forteca Getruydenberg opasa:
nej Dnia 4. Marca ujpadli na Francuzow,
Bateryą opanowali, i Armat 24 zagwoz:
dzili —
Angielskie Fregatty cztery, już przyszły do
Hollandyi, oraz Woyska Angielskiego 3000:
to wszystko przymiwi zapewne Generała
Dumorier wracaiąc się do Francuzi, i porzucaiąc
Forteca Breda opanowana —

Exerpt wiadomosci 28. 23. Mar.

Gdansk już się poddaje. Punkta się przyięte — Do Poznania jedzie Heim Minister Pruski y Schulenbourg, dla odebrania Homagium.

Król nasz pewno iedzie do Grodna swoim Konmi, i znim w Hareicie Pruski Gorzyński i Gawroński, Zamek mu reparuią w Mikolewcu.

Prusacy przyszli do Błonia biorąc Rzeky Ultraty za Bzury

Buchholtz i Cachet wyiechali do G[illegible] — Hr. Czertwertyński nie chce zasiedzieć pokii Walewski nie przyiedzie —

Exerpt z Listu z Warszawy d. 27. Mar. 1793

Zaczynaiąc List ten, przed Swiętami Wielkonocnemi zaczynam go od wyrażenia Życzeń do Limatarskiego Pana Domysłowszi wszelkich, a nayprzypadnicy Zdrowia stałego.

Rzeczy Polityczne są w Sferze dawney. Zdaie się Gabinetow Europeyskich Spekulacyia nad obrotem Rzeczy Woiennych w Woynie z Francuzami, zdaie się że Miesiąc kwietnia rownie ta Rzeczy okaże. Francuzi ieszcze dzisiaie są bici od Austryakow i Prusakow, na ovobnym papierze [illegible]

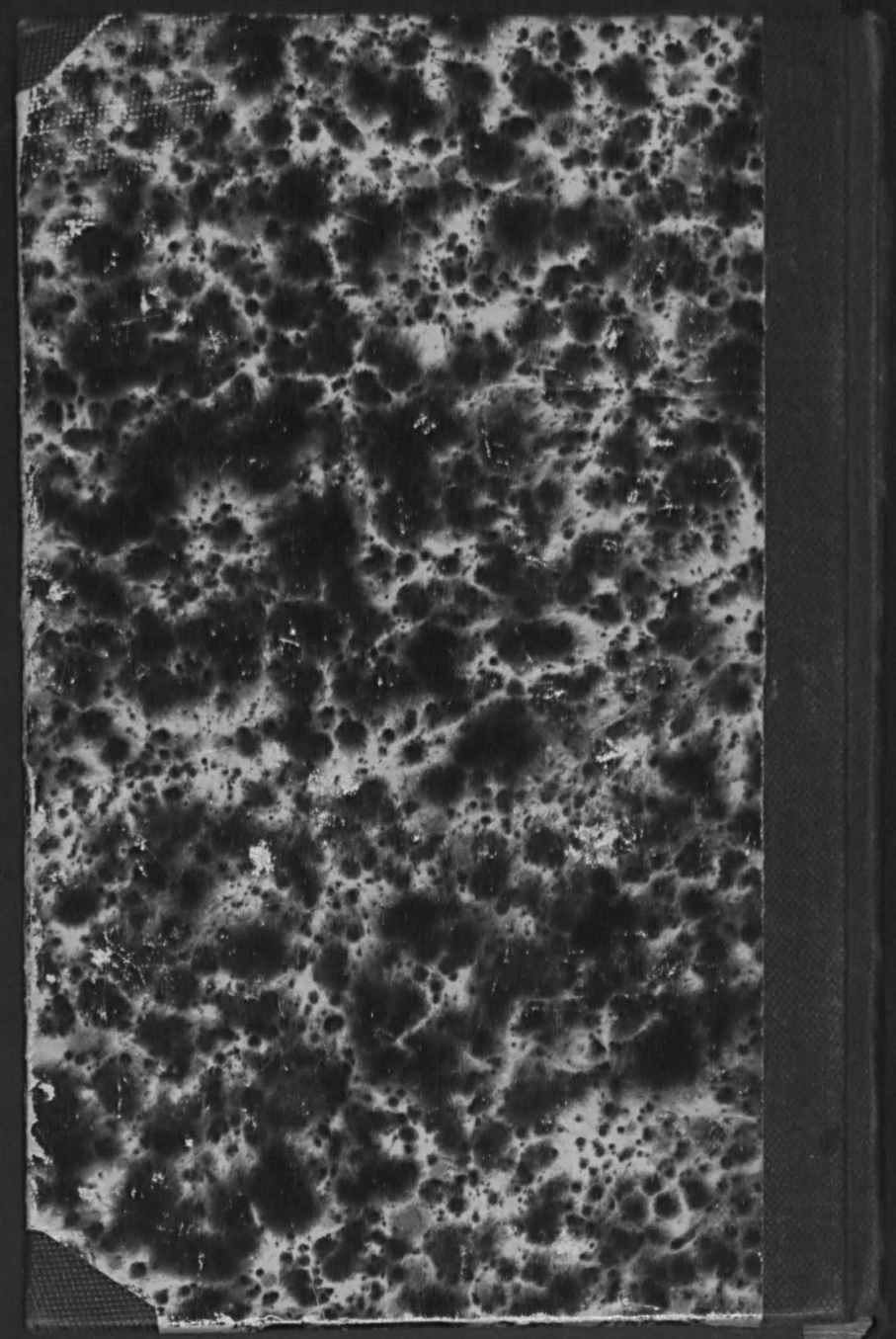
szczegolne opisanie tych nowin — Lwowa
Lwowo grodzki zgryziony iest dużo, z przyczyny
znaczne uwiklad w Banku JWo Grot
tockiego Wdy Kijow. a dnia sam do siebie, z
wstrzymuje na tym. Referendarz KrC pisa
mnie z Warszawy, rozmnożą Summa Ma
cego iest na tymże Banku. Z Lwowa don
ci tam dobr w Galicyi będących JWo Grota
tockiego tyta Zamoyc, Dukow Intabulacya,
zato się tam do intabulowania nad wartość
sadzanych Sam Dukow tegoż JWo Gro,
tockiego Cięć Milionow, Ktorych Sto Tysięcy
Talt. — M. Pan. d 5. Aprilis ma ru
do Grodna. — Gdansk ieszcze do dnia 24. M
nie był w rękach Gruskich. Oblężenie było tylko
z daleka.

Nowiny Zagraniczne

Do Allawnieyszey za Opisania Sukcesow Woyska
Austryackiego ciągło po dniu pierwszym Marca
otrzymanych. Od Miastem Liege Austryacy
panowali Sto pięć Armat Francuzkich, Siedm
dziesięcy Koney, oprocz innych Wiktuałow.
Ammunicyi Woiennych. — W tymże Mie,
cie Mieszczanie w liczbie Dwoch set przeszło

po ucieczce Francuzow, Brama zamknęli przed
Austryackami, namowieni od kilku Mieszkań-
rowanych Jakobinami. Za to zuchwalstwo Au-
acy kazali złożyć Miastu Prydzieści Tysięcy
łarow. — Do Bruxelli z wielką radością Do-
stwo przyięto Austryakow d. XX. Marca.
Namur Austryacy weszli po opuszczeniu
Francuzow. — Mimo tych Zwycięstw, iedna
Francuzki Generał Dumorier ieżdżi Dnia
Marca na Wyspie która iest na przeciw
Moedryk w Hollandyi; nowa wyprawa
i koniecznie dnia XIII. Marca chciał bomb
dować i opanować Wiliamstadt oraz cała Ba
sienę pod Moedryk. miał mowić, że chce na
den dzień chcie bydź w Amsterdamie. — Ang
ska mała Eskadrya, i Hollenderskich Statho
zbroynych XI. stoi na tey Rzasnicie wodnay
Moedryck a Angielskie Tysiąc trzy, i Ho
lenderskiego Woyska Korpus pod kommend
dragiego Syna Xcia Stathudera, stoi nie dale
od Gorcum. — Pruskie Woysko w Liczbie
12000. stoi nie daleko pod Heusden Dovero
Generał Clairfait. Austryackie w liczbie
bydź mil XX. Brus[illegible] mil X. od Heu[illegible]

Valery supponowali, że te Woyska Austryackie
Prawie iuż się ztąpiły koło dnia 15. Marca
i stanęły się zbliżyć do Francuzow będących w
Bredy u Gertruydenbourcz. Flotta Angielska
i Hiszpańska ieżdżiero koło 15. Kwietnia ma
być na Morzu Śródziemnym, blisko Gor
Lanu stu Włoskich.

Skanowanie i opracowanie graficzne na CD-ROM :

ul. Krzemowa 1
62-002 Suchy Las
www.digital-center.pl
biuro@digital-center.pl
tel./fax (0-61) 665 82 72
tel./fax (0-61) 665 82 82

Wszelkie prawa producenta i właściciela zastrzeżone.
Kopiowanie, wypożyczenie, oraz publiczne odtwarzanie w całości lub we fragmentach zabronione.

All rights reserved. Unauthorized copying, reproduction, lending, public performance and broadcasting of the whole or fragments prohibited.